

STORTINGET

Dokument 15:14

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1951–2100
13.04–29.04.2023**

Innhold

1951. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister.....	11
1952. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. endringer i regelverket for at beltedrevne el-sparkeykler, besvart av samferdselsminister	12
1953. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. søknad om støtte til hjelpemidler, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	13
1954. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. å fjerne muligheten for å varsle om arbeidslivskriminalitet på polsk, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	14
1955. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. rammestyrte ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	15
1956. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. datter som ruser seg, besvart av helse- og omsorgsminister	16
1957. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. utlendinger som er bosatt på Svalbard ikke skal ha det samme vernet mot partnervold som utlendinger bosatt på fastlandet, besvart av justis- og beredskapsminister	17
1958. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Kragerø fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	18
1959. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. motivasjon hos studentene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	19
1960. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. studenter skal jobbe gratis for den norske stat, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	19
1961. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. evaluering for å identifisere utilsikta konsekvenser av delingen av studieforbundene, besvart av kultur- og likestillingsminister	20
1962. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. at det skal utarbeides en egen unntaksforskrift som skal gi jordbruksforetak, besvart av landbruks- og matminister	21
1963. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. at sikkerhet, og spesielt brannsikkerhet vil bli en del av regjeringens Bo trygt hjemme-reform, besvart av helse- og omsorgsminister.....	22
1964. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å sikre at det kan opprettes psykiatriambulanser i flere byer, spesielt i Oslo, besvart av helse- og omsorgsminister	22
1965. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. den varslede evalueringen av åpenhetsloven innen utgangen av 2024, besvart av barne- og familieminister.....	23
1966. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. luftfartsstrategien, besvart av samferdselsminister	24
1967. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. FN's klimapanel, besvart av olje- og energiminister	25
1968. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. opprydning ved slippen i Bugøynes, besvart av klima- og miljøminister	26
1969. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. formuebeskatning, besvart av finansminister.....	28
1970. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. lisenstildeling, besvart av olje- og energiminister.....	29
1971. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. rovviltregion 8 om fellingstillatelse av gaupe, besvart av klima- og miljøminister	29
1972. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. forslaget om DNS-blokkering av utenlandske spillside, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	30
1973. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utbyggingen av havvind, besvart av olje- og energiminister.....	32
1974. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. oversikt over klimagassutslippene fra de 10 største (etter omsetning) statseide selskapene, besvart av næringsminister	32
1975. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. fremdriften på Arkivverkets utviklingsarbeid sett opp imot Stortingets ambisjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister	35
1976. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. om regjeringen vil legge frem en stortingsmelding om BPA basert på NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt, besvart av helse- og omsorgsminister	36
1977. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. tilskuddsmidler over statsbudsjettet til Norske Kvinners Sanitetsforenings Veiledningssentre for pårørende til personer med rusmiddelproblemer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	37
1978. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Avinor, besvart av samferdselsminister.....	38
1979. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. mindreårige asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39
1980. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. løslatelse, besvart av utenriksminister.....	40

1981. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at Stortingets vedtak om Bypakke Nedre Glomma fase 2 er fattet på feil premisser, besvart av samferdselsminister	42
1982. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. barnevernsloven § 9-9 om formidling av fosterhjem, besvart av barne- og familieminister	42
1983. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. bistand, konsulær og annen, som er gitt til de to voksne og tre barn som reiste fra al-Roj leiren, besvart av utenriksminister	43
1984. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Eldreombudet, besvart av helse- og omsorgsminister....	44
1985. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Pårørendesenteret i Stavanger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	45
1986. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. pleiepengar, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	46
1987. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. periodebilletter på kollektivtransport og tog, besvart av samferdselsminister.....	47
1988. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. menneskerettighetssituasjonen for etniske og religiøse minoriteter, besvart av utenriksminister	48
1989. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. etablert nye VTA-plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	49
1990. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. Kulturrådet, besvart av kultur- og likestillingsminister	49
1991. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. formuesskatt, besvart av finansminister	50
1992. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. kronkursen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister..	60
1993. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. fastprisavtaler på strøm, besvart av finansminister	61
1994. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kjernekraften, besvart av olje- og energiminister.....	62
1995. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. høringsinnspillet fra LO og NHO, besvart av kunnskapsminister.....	63
1996. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. filmselskapet Chezville, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	64
1997. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. veistandard og trafikksikkerhetstiltak, besvart av samferdselsminister.....	65
1998. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. liste som dokumenterer medgåtte kostnader for planlegging av omtalte prosjekt i Møre og Romsdal utanom Møreaksen, besvart av samferdselsminister	66
1999. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. havvindpark, besvart av olje- og energiminister.....	67
2000. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. forebygging av digitale overgrep mot barn og unge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	68
2001. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. soningen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69
2002. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utbygging av Møreaksen, besvart av samferdselsminister	70
2003. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. tildelingen av strøm, besvart av olje- og energiminister	71
2004. Fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. statistikk som sammenligner Norge med alle landene i Euroområdet, besvart av finansminister	72
2005. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. innstrammingene i innleieregelverket, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	73
2006. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Critical Raw Materials Act (CRMA), besvart av næringsminister.....	74
2007. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. sakbehandlingstiden for asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	75
2008. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. havvindaktør, besvart av olje- og energiminister	76
2009. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. spesialistgodkjenning, besvart av helse- og omsorgsminister.....	77
2010. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. spilleavhengige, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	78
2011. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. Rogalandstinget, besvart av finansminister	79
2012. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. grunnrenteskatt, besvart av finansminister	79
2013. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. restgjeld på bomstasjoner, besvart av samferdselsminister.	80
2014. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. BPA, besvart av helse- og omsorgsminister.....	81

2015. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Kong Charles III sin signaturrett, besvart av landbruks- og matminister	82
2016. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. arbeidsgiveravgift, besvart av finansminister	82
2017. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. søknader om arbeidstillatelse for tredjelandsborgere, besvart av justis- og beredskapsminister	83
2018. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. sikre at fylkeskommunene opplever stabile og forutsigbare inntekter, besvart av kommunal- og distriktsminister	84
2019. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. VTA-plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	84
2020. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Norfund og unntatt openheitslova, besvart av utviklingsminister	85
2021. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. nytt strålesenter i Telemark, besvart av helse- og omsorgsminister	86
2022. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helsehjelp, besvart av helse- og omsorgsminister	87
2023. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. rapporten om terskel for utvisning i saker som berører barn, besvart av justis- og beredskapsminister	88
2024. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. utgreiinga av utfordringane ved samarbeid med private aktører i forsvarssektoren, besvart av forsvarsminister	89
2025. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. digitalisering i kommunal sektor, besvart av kommunal- og distriktsminister	89
2026. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. ny strategi for kunstig intelligens som involverer akademia, forskning og næringslivet, besvart av kommunal- og distriktsminister	90
2027. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. planlegging av øst-vest korridorene/forsyningslinjer mellom Norge og Sverige, samt Norge og Finland i forbindelse med NATO-utvidelsen, besvart av utenriksminister	91
2028. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. oversikt over inflasjon for ulike land i Europa, besvart av finansminister	92
2029. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister	93
2030. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Masfjordsambandet, besvart av kommunal- og distriktsminister	94
2031. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. stadiavhengige stillingar, besvart av kommunal- og distriktsminister	95
2032. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. e-sportarrangement, besvart av kultur- og likestillingsminister	96
2033. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømprisene, besvart av finansminister	97
2034. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. mangelen på investeringer i veiprosjekter, besvart av samferdselsminister	98
2035. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. lysestaker, besvart av helse- og omsorgsminister	98
2036. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. kunstig intelligens, besvart av kommunal- og distriktsminister	99
2037. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. oversikt over hvor mange styringsparametere med og uten konkret ambisjonsnivå som har blitt satt i tildelingsbrevene til POD og KDI i 2022 og 2023, besvart av justis- og beredskapsminister	100
2038. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Statnett, besvart av finansminister	101
2039. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. rettighetshavere, besvart av finansminister	101
2040. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. de gamle type 92 togsettene som gis til Ukraina, besvart av samferdselsminister	102
2041. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. norsk medfinansiering av European Digital Innovation Hubs, besvart av kommunal- og distriktsminister	103
2042. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. den norske seterkulturen, besvart av kultur- og likestillingsminister	104
2043. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. engangsvgift på fossile lastebiler, busser og andre tunge kjøretøy, besvart av finansminister	105
2044. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. økonomiske vervekampanjer ved en skole som mottar statsstøtte, besvart av kunnskapsminister	106
2045. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. dekk, besvart av samferdselsminister	106

2046. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. fellesprosjektet E16 om ny vei og bane mellom Bergen og Voss, besvart av samferdselsminister	108
2047. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. kraftproduksjon fra havvind, besvart av olje- og energiminister	108
2048. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. den nye norske pæra «Celina» og annen norsk frukt og grønt av høy kvalitet til norske forbrukere, besvart av landbruks- og matminister	110
2049. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. EUs fjerde energimarkedspakke, besvart av olje- og energiminister	110
2050. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. lytte til utlendingsmyndighetene, besvart av justis- og beredskapsminister	111
2051. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. praksisen i Nav der man gir råd om å ikke betale sine regninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	112
2052. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. implementering av Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister	113
2053. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. kronosalgets påvirkning på kronkursen, besvart av finansminister	114
2054. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. tiltak for å hindre dødsulykker og alvorlige ulykker i trafikken, besvart av samferdselsminister	115
2055. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. fastprisavtaler, besvart av næringsminister	116
2056. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utredningen av Møreaksen og Romsdalsaksen, besvart av samferdselsminister	117
2057. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. rekrutteringen til skole ved elevbelønning, besvart av kunnskapsminister	118
2058. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. å legge fram forslag til nytt inntektssystem for kommunene, besvart av kommunal- og distriktsminister	118
2059. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. at den statlige virksomheten Kartverket skal flytte fra Ullandhaug i Stavanger, besvart av kommunal- og distriktsminister	119
2060. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. at statsråden høsten 2022 installerte den kinesiske applikasjonen TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister	120
2061. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. de som evakueres av norske myndigheter ut av Sudan til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	120
2062. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. skoletilleggssaken, besvart av forsvarsminister	121
2063. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. kostholdsrådene, besvart av helse- og omsorgsminister	122
2064. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. havvindutbygging og fiskeri, besvart av fiskeri- og havminister	122
2065. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. røntgentilbudet til over 50 000 innbyggere i Indre Østfold, besvart av helse- og omsorgsminister	123
2066. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. grunnrenteskatt på vindkraft, besvart av finansminister	124
2067. Fra stortingsrepresentant Nils T. Bjørke, vedr. EOS-utvalet si rapportering om auka sakshandsamingstid i klareringssaker hos NSM, besvart av justis- og beredskapsminister	125
2068. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. helse- og sosialfaglig kompetanse i skolen, besvart av kunnskapsminister	125
2069. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. klimaplan, besvart av klima- og miljøminister	126
2070. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. flyruten Førde-Bergen, besvart av samferdselsminister	127
2071. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. E39 forbi Førde, besvart av samferdselsminister	128
2072. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. antall stillinger i Øst politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	128
2073. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. hvor mye brukte Helsedirektoratet på å føre tilsyn med alkoholreklame på internett og på sosiale/digitale medier i 2022, besvart av helse- og omsorgsminister	130
2074. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. ordning for meddommere i arbeidsrettstvister, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	130

2075. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. radikaliserings, besvart av justis- og beredskapsminister ...	131
2076. Fra stortingsrepresentant Emma Georgina Lind, vedr. den lange saksbehandlingstiden hos UDI på saker om permanent oppholdstillatelse, besvart av justis- og beredskapsminister	132
2077. Fra stortingsrepresentant Emma Georgina Lind, vedr. å kreve at Israel etterlever FNs barnekonvensjon overfor palestinske barn, besvart av utenriksminister	133
2078. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. samisk språkopplæring, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	134
2079. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. å inndrive bompenger fra passeringer gjort av utenlandske kjøretøy uten autopassavtale, besvart av samferdselsminister	135
2080. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. søknaden fra Norske Kvinners Sanitetsforening om videre støtte, besvart av helse- og omsorgsminister	136
2081. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. rammeverk for kritiske råmaterialer (Critical Raw Materials Act), besvart av næringsminister	137
2082. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Andøya flystasjon, besvart av forsvarsminister	138
2083. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. enslige mindreårige asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister	139
2084. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. offentlighetsloven og arkivforskriften, besvart av justis- og beredskapsminister	140
2085. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. "Haugalandspakken", besvart av samferdselsminister	141
2086. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. redusert arbeidstiden i helsesektoren med full lønnskompensasjon slik Sosialistisk Venstreparti ønsker, besvart av helse- og omsorgsminister	142
2087. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. minstepensjon, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	143
2088. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. drastisk inngrep i næringsfriheten og regelrett forby enkelte norske bedrifter gjennom forbudet mot fjernsalg av tobakksvarer, besvart av helse- og omsorgsminister	144
2089. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. opprydding i politiets rutiner og opplæring når det gjelder politivold, besvart av justis- og beredskapsminister	145
2090. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. billigere leie, besvart av finansminister	147
2091. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. adoptertes organisasjoner, besvart av barne- og familieminister	148
2092. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. konflikten i Sudan, besvart av utenriksminister	149
2093. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. fraværsoversikt, besvart av kunnskapsminister	150
2094. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Agder fengsel avdeling Evje, besvart av justis- og beredskapsminister	151
2095. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. Fosendommen, besvart av olje- og energiminister	151
2096. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. initiativ regjeringen Støre har igangsatt for å regulere kunstig intelligens, besvart av kommunal- og distriktsminister	152
2097. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. vann- og avløpssystemene, besvart av klima- og miljøminister	153
2098. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. selvforsyningen, besvart av landbruks- og matminister	154
2099. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Ugandas brudd på homofiles menneskerettigheter, besvart av utviklingsminister	155
2100. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. skjenkekontrollen på Kongsvinger, besvart av helse- og omsorgsminister	156

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1951 - 2100) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Amundsen, Per-Willy (FrP)	2060
Bastholm, Une (MDG)	1987, 2015, 2097
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1974, 2063, 2066
Bjørke, Nils T. (Sp)	2067
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2031, 2032, 2036, 2048
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2028
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1984, 1985
Bøe, Erlend Svardal (H)	1952, 1976
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	2078, 2080
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	2068
Elvenes, Hårek (H)	2003
Fagerås, Mona (SV)	2007, 2046
Fiskaa, Ingrid (SV)	2020, 2024, 2082, 2092
Foss, Ingunn (H)	2037
Gulati, Himanshu (FrP)	1972, 2010, 2072
Hagen, Carl I. (FrP)	1983
Hagerup, Margret (H)	1995, 2005
Halleland, Terje (FrP)	1970, 1971, 2018, 2019
Haltbrekken, Lars (SV)	1978
Hansson, Rasmus (MDG)	1967, 2081, 2098
Helleland, Linda Hofstad (H)	2025, 2026, 2096
Hjemdal, Silje (FrP)	1956, 2035, 2073, 2099, 2100
Hoksrud, Bård (FrP)	1963, 1964, 2021, 2022, 2052, 2090
Johnsen, Tor André (FrP)	2013, 2040, 2045
Jørgensen, Geir (R)	1966, 2064, 2095
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1968, 1988, 1991, 2039, 2043
Kristjánsson, Mímir (R)	1989, 1990, 2085, 2087
Lauvsnes, Irene Heng (H)	2016, 2017, 2079
Lie, Kathy (SV)	1961, 2091
Limi, Hans Andreas (FrP)	2053
Lind, Emma Georgina (V)	2076, 2077
Lund, Tobias Drevland (R)	1958, 2023, 2050, 2089
Lønseth, Mari Holm (H)	2075
Marhaug, Sofie (R)	1973, 1993, 2038, 2049
Molberg, Anna (H)	2086
Moxnes, Bjørnar (R)	1980
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1969, 1994, 2033
Njåstad, Helge André (FrP)	1955, 1960, 2029, 2030, 2058
Nyholt, Hege Bae (R)	2057
Ojala, Irene (PF)	1977
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1986, 2034, 2051
Pettersen, Tage (H)	1975, 1982, 2084
Raja, Abid (V)	1992

Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1965, 2094
Rotevatn, Sveinung (V)	1954
Sandtrøen, Per Martin (Sp)	2004
Sanner, Jan Tore (H)	2093
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	2074
Skjelstad, André N. (V)	1953, 1997, 2027, 2070, 2071
Steffensen, Roy (FrP)	2011, 2012, 2055, 2059
Stensland, Sveinung (H)	1996, 2000
Stokkebø, Aleksander (H)	1999, 2008, 2041, 2047
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	1962, 2042
Sve, Frank Edvard (FrP)	1998, 2002, 2054, 2056
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2006
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2009
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	2062
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	2069
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2083
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1957, 2001
Wiborg, Erlend (FrP)	1951, 1979, 1981, 2061, 2065
Wold, Morten (FrP)	2014, 2088
Øvstegård, Freddy André (SV)	1959, 2044

STORTINGET

Dokument 15:14

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1951

Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 18. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at det er det Ap-/Sp-ledede fylkesrådet i Viken sin skyld at Ap/Sp nå planlegger å innføre bompenger for å finansiere Kjøkøysund bru, eller ligger ansvaret hos Ap-/Sp-regjeringen eller er det Ap-styrte Fredrikstad og Hvaler?

BEGRUNNELSE:

I august 2021 sa nåværende samferdselsminister følgende til Fredrikstad Blad om bompengefinansiering av Kjøkøysund bru:

"Bompenger er helt utelukket. Av flere grunner. Vi har bomstasjoner på Kråkerøy, og kan ikke ha enda et punkt på Kjøkøysund. Ny Kjøkøysund bru må regnes som et vedlikeholdsprosjekt, ikke en ny forbindelse, og da blir det feil å kreve inn bompenger. Hvalers innbyggere har også betalt bompenger i flere omganger tidligere."

Undertegnende har utfordret statsråden på dette i flere omganger, senest i Stortinget 13. april 2023. Som jeg tidligere har vist til når jeg har tatt opp saken med statsråden så styrer statsrådets parti samtlige forvaltningssledd her, både berørte kommuner, fylkeskommunen og regjeringen. Uavhengig om hvem som er veieier ber jeg statsråden klargjøre hvilke forvaltningsledd som AP styrer som gjør at statsråden ikke oppfyller sin krystallklare garanti i august 2021.

Svar:

Nåværende Kjøkøysund bru ligger på fv. 108. Fv. 108 er veien som binder sammen Kråkerøy og Kjøkøya i Fredrikstad kommune. Jeg er kjent med at spørsmålet om ny Kjøkøysund bru skal finansieres med bompenger håndteres lokalt. Det foreligger ikke statlige bevilgninger til dette prosjektet. Veien det er tale om er fylkeskommunal, og prosjektet eies derfor av Viken fylkeskommune.

Jeg viser til at innføring av bompenger for finansiering av offentlig vei i Norge krever lokal tilslutning. Innføring av bompenger for finansiering av ny Kjøkøysund bru må derfor ha lokal forankring.

For ordens skyld nevner jeg at daværende ordfører i Fredrikstad, med utgangspunkt i lokalpolitiske synspunkt på denne saken, uttalte i Fredriksstad blad at det trengs lokal forankring for et bompengeforslag.

Daværende ordfører uttalte videre at denne forankringen ikke var til stede. Jeg viser til den aktuelle artikkelen i Fredriksstad blad der disse uttalelsene fremgår: <https://www.f-b.no/incoming/5-59-2313240.html>.

SPØRSMÅL NR. 1952**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 21. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke endringer må gjøres i regelverket for at beltedrevne el-sparkesykler kan tas i bruk for eksempel i forbindelse med reiselivsaktiviteter, og vil statsråden ta initiativ til å gjøre de eventuelle endringene som må til?

BEGRUNNELSE:

Det skjer mye positiv og grønn innovasjon i reiselivsnæringen. Det er også viktig for at Norge skal bli en mer bærekraftig reiselivsdestinasjon og oppnå klimamålene som vi har satt oss. I Finland er det utviklet en beltedreven el-sparkesykkel som kalles eLyly (<https://elyly.fi/>)

Denne er i Finland godkjent for bruk i utmark og nasjonalparker, og det er reiselivet som er målgruppen hvor både miljøaspektet og stillhet i naturen er vektlagt. Nå ønsker aktører i reiselivsnæringen å ta den i bruk også i Norge, men det må klargjøres hvordan den kan tas i bruk med tanke på regelverket.

Svar:

Dersom vi legger til grunn spesifikasjonene på nettsiden til den beltedrevne el-sparkesykkelen eLyly som nevnes i begrunnelsen til spørsmålet, vil en slik beltedrevet motorvogn ikke omfattes av EUs forordninger på kjøretøyområdet og vil kjøretøyteknisk i Norge falle inn i vår nasjonale klasse «motorredskap».

Dersom et motorredskap bare skal brukes utenfor offentlig vei, er det ikke krav om at motorvognen skal registreres, jf. forskrift om bruk av kjøretøy § 2-2 nr. 1 bokstav b. Motorredskap som ikke er registreringspliktig og bare skal brukes utenfor offentlig veg, er unntatt alle tekniske krav under forutsetning av at det kan brukes på forsvarlig måte, jf. kjøretøyforskriften § 1-10 nr. 3.

Det kjøretøytekniske regelverket er derfor ikke til hinder for at slike motorvogner skal kunne brukes utenfor offentlig veg. Dersom slike motorvogner skal brukes på offentlig veg, gjelder en rekke tekniske krav, samt at motorvognen vil være registreringspliktig dersom den konstruktive hastigheten er over 20 km/t samt at den kun kan benyttes i kjørebanelen og ikke på fortau eller gang- og sykkelveger.

Bruk i utmark reguleres av lov om motorferdsel i utmark, som forvaltes av Klima- og miljødepartementet. De opplyser at en slik beltedrevet el-sparkesykkel faller inn under motorferdselloven som i utgangspunktet forbyr all motorisert ferdsel i utmark, uavhengig av kjøretøytype.

Det er dermed i utgangspunktet forbudt å bruke disse i utmark i dag.

Det er nedsatt et offentlig lovutvalg som skal gjennomgå motorferdselregelverket og foreslå endringer i dette. Utvalget er nedsatt blant annet på bakgrunn av Stortingets vedtak 25. mai 2021 nr. 973:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om revidering av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på økt lokalt selvstyre og redusert byråkrati knyttet til praktiseringen av loven, samtidig som hensyn til natur og friluftsliv blir ivare tatt.»

Utvalget skal levere sin utredning innen 1. desember 2023. Det er naturlig at en eventuell vurdering av om det i større grad skal åpnes for små elektriske kjøretøy i utmark avventer motorferdsellovutvalgets utredning og regjeringens oppfølging av denne.

SPØRSMÅL NR. 1953**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 21. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ å endre regelverket slik at fritidsaktiviteter også anses som en del av dagliglivet når man søker om hjelpemidler?

BEGRUNNELSE:

I Adresse-avisa var det nylig et oppslag om et avslag Nav har gitt på søknad om støtte til hjelpemidler. I den aktuelle saken ble det søkt, i samråd med ergoterapeut om et hjelpemiddel for å kunne fortsette med en fritidsaktivitet. Avslaget ble begrunnet med at aktiviteten ikke var en del av dagliglivet. Behovet for hjelpemidler kan ramme oss alle. Noen av oss vil være prisgitt hjelpemidler gjennom hele livet, eller vi vil kunne oppleve en sykdom eller ulykke som gjør at vi plutselig blir avhengig av et hjelpemiddel. I saken uttaler Nav seg. Det fremkommer at den totale bevillingen til hjelpemidler for personer over 26 år er 56,8 millioner på landsbasis. Nav anerkjenner at behovet er der, men henviser til at potten tømmes tidlig på året. I tillegg så gis det i dag som hovedregel ikke støtte til hjelpemidler til fritidsaktiviteter. Nav uttaler også at det er en politisk prioritering å vurdere om regelverket bør endres.

Det å kunne få fortsette med aktiviteter på fritiden til tross for hjelpebehov har stor verdi for den enkelte, og kan helt åpenbart være med å gi økt livskvalitet. Vi bør etter spørsmålsstillers syn også etterstrebe å sørge for at hver enkelt kan leve likestilte og gode liv, også når man er voksen og har et hjelpebehov.

Svar:

Det framgår av spørsmålet fra stortingsrepresentanten André N. Skjelstad at søknaden ble avslått fordi aktiviteten som det aktuelle hjelpemiddelet var tenkt å bidra til, ikke faller inn under begrepet dagliglivet i folketrygdlovens forstand. I dette konkrete tilfellet framgår det av oppslaget i Adresseavisen at søknaden gjaldt en løftesele slik at vedkommende kunne komme seg opp i en båt for å gjennomføre en båttur med barna.

Det gis normalt ikke hjelpemidler til rekreasjon og fritidsaktiviteter i henhold til folketrygdloven, med mindre aktiviteten har et såpass stort omfang at det må anses som en del av personens dagligliv.

Det kan også gis hjelpemidler til barn og unge under 26 år til trening, stimulering og aktivisering for å bedre eller opprettholde funksjonsevnen og aktivitetshjelpem-

idler for å utøve fysisk aktivitet for personer over 26 år. Videre følger det av forskrift om stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde at retten til disse tjenestene i dagliglivet er utvidet til også å gjelde for fritidsaktiviteter.

At rekreasjon og fritidsaktiviteter som hovedregel faller utenfor folketrygdloven § 10-6 om stønad til bedring i dagliglivet, er en forståelse som også ligger til grunn for endringen av bestemmelsen (innføring av forskriftshjemmel) som ble foreslått av daværende Sosialdepartementet i Ot. prp. nr. 10 (2003-2004). Bakgrunnen for forslaget var at Trygderetten i saker som gjaldt hjelpemidler til bedring av funksjonsevnen i dagliglivet hadde lagt til grunn en forståelse av dagliglivet som avvek fra daværende trygdeetatens fortolkning. Dette gjaldt særlig søknader om støtte til terrengkjøretøy for å komme seg ut i skog og mark. I den forbindelse ble det i lovforslaget anslått at en utvidelse av anvendelsesområdet for stønad til terrengkjøretøy alene ville beløpe seg til mellom 250 og 500 mill. kroner. Departementet påpekte at en utvidelse til kun å gjelde visse typer aktiviteter (dvs. terrengkjøring) ikke ville virke rimelig ovenfor brukerne, og at en eventuell utvidelse i så fall burde omfatte alle typer av fritidsaktiviteter som krever spesialutstyr dersom det har stor betydning for at den enkelte skal kunne utføre slike aktiviteter. På denne bakgrunnen fant departementet det ikke for økonomisk forsvarlig å legge om praksisen i tråd med kjennelsene til Trygderetten. Stortinget sluttet seg til forslaget og vedtok lovendringen, jf. Innst. O. nr. 28 (2003-2004). Forskriftshjemmelen ble ytterligere justert fra 2017, jf. Prop. 13 L (2016-2017), og hjemler aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år og den utvidede retten for stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde.

En eventuell utvidelse av begrepet dagliglivet, slik stortingsrepresentanten André N. Skjelstad foreslår, vil innebære en stor utvidelse av folketrygdens ansvarsområde og anses fortsatt å ha svært store budsjettmessige konsekvenser. Regjeringen har ikke planer om å prioritere en slik utvidelse.

I begrunnelsen for spørsmålet, viser representanten også til at den rammestyrte ordningen med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år. Villkåret for å kunne få hjelpemidler gjennom den ordningen er at personen har en varig funksjonsnedsettelse og at hjelpemiddelet er nødvendig for at personen skal kunne gjennomføre fysisk aktivitet, enten alene eller sammen med andre. Aktivitetshjelpemidler er hjelpemidler som er spesielt utviklet for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i fysisk aktivitet, eksempelvis sit-ski og tandem- og par-

allellsykler. Ordningen omfatter også hjelpemidler som er spesielt utviklet for å aktivisere bevegelsesapparatet for personer som ikke kan benytte ordinære aktivitetsh-

jelpemidler. En løftesele, som det vises til i artikkelen i Adresseavisen, er ikke å anse som et aktivitetshjelpemiddel.

SPØRSMÅL NR. 1954

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 26. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Stemmer det at Arbeidstilsynet har valgt å fjerne muligheten for å varsle om arbeidslivskriminalitet på polsk, og kan statsråden i så fall redegjøre for bakgrunnen for dette?

BEGRUNNELSE:

På arbeidstilsynets nettsider er det mulig å varsle om arbeidslivskriminalitet. I januar ble det publisert et tipsskjema på polsk. Ifølge et innlegg i Klassekampen og Stiftelsen Mangfold i arbeidslivet ble skjemaet raskt fjernet. Årsaken var at det kom for mange henvendelser og at Arbeidstilsynet ikke hadde kapasitet til å følge opp henvendelsene.

Svar:

Arbeidstilsynet mottar og vurderer flere tusen tips om mulige brudd på arbeidsmiljøloven hvert år. Alle tips registreres i en database og utgjør en viktig del av grunnlaget for utvelgelse av hvilke virksomheter etaten fører tilsyn med. Tips og informasjon utenfra er viktig for Arbeidstilsynets risikobaserte tilsynsoppfølging, og etaten jobber stadig med å utvikle og forbedre ordninger og tilbud innenfor de ressursrammene som er til rådighet.

Vi har i forbindelse med stortingsrepresentantens spørsmål innhentet innspill fra Arbeidstilsynet. Etaten kunne informere om at tips om kritikkverdige forhold kan sendes inn på alle språk. Dersom Arbeidstilsynet mottar et tips på polsk, vil dette bli behandlet og fulgt opp på lik linje med alle andre tips som tilsynet mottar. Arbeidstilsynet har ikke hatt en egen permanent løsning for innsending av tips på andre språk enn norsk og engelsk. Utenlandske arbeidstakere kan likevel benytte denne løsningen til å sende inn tips på sitt morsmål eller foretrukne språk, og disse tipsene vil inngå i Arbeidstilsynets vurderingsgrunnlag.

Arbeidstilsynet informerte videre om at de i en kort periode også hadde et tilbud om veiledning i norske lover og regler gjennom et nettskjema blant annet på polsk,

hvor polske arbeidstakere kunne henvende seg til Arbeidstilsynet og få svar på polsk. Det viste seg imidlertid svært krevende å behandle det store antallet henvendelser på polsk innen rimelig tid, og tilbudet ble av den grunn lagt ned. Samtidig er det verdt å merke at det fremdeles er informasjon på polsk tilgjengelig på Arbeidstilsynets nettsider om rettigheter og plikter som følger av å være arbeidstaker i Norge. Arbeidstilsynet kan også ta imot henvendelser på polsk når det er aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 1955**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 21. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å hjelpe Petter og andre, og kan endring av posten fra rammestyrt til overslagsbevilgning være løsningen?

BEGRUNNELSE:

Det ble innført en rammestyrt ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år fra 1. juli 2014. Aktivitetshjelpemidler er hjelpemidler som er spesielt utviklet for personer med nedsatt funksjonsevne slik at de kunne delta i fysisk aktivitet. Denne regjeringen har satt av mindre penger i denne ordningen i år enn tidligere år. Dette kombinert med at behovet er stort har medført at ordningen er tom omtrent med en gang og forvaltningen gir med den bakgrunn folk avslag.

TV2 har satt søkelyset på problemstillingen. Melom anna gjennom eksempelet Petter Heggland (33) fra Bjørnafjorden kommune som fikk avslag om støtte til et hjelpemiddel som gir bedre helse og livskvalitet.

I TV2 sin sak står det slik om hvordan familiens kamp mot systemet fungerer:

– For å være tidlig ute søkte Petter allerede den 30. desember 2022, og han fikk søknaden godkjent av Nav, sier Atle Heggland.

Erfaringer fra tidligere år hadde vist at det kan være lurt å søke tidlig, fordi pengene i denne potten raskt brukes opp.

Sjokket var derfor stort da vedtaket fra Nav kom i februar i år:

«Beløpet som var satt av til aktivitetshjelpemidler er dessverre brukt opp, og vi må derfor avslå søknaden din.»

Selv om 33-åringens søknad allerede var registrert før man åpnet for å levere søknader 2. januar 2023, var han altså for sent ute.

Jeg merker meg at statsråden ikke ville bidra i denne TV2 saken og forklare hvorfor Petter og andre opplever systemet på denne måten. Løsningen i slike saker bør være å endre bevilgningen fra rammestyrt bevilgning til overslagsbevilgning slik at forvaltningen kan innvilge fortløpende når behovet er til stede.

Svar:

Som stortingsrepresentanten Helge André Njåstad viser til, ble det fra 1. juli 2014 innført en rammestyrt ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år.

I tillegg til ordinære aktivitetshjelpemidler, eksempelvis sit-ski og tandem- og parallellsykler, omfatter ordningen også hjelpemidler som er spesielt utviklet for å aktivisere bevegelsesapparatet, der målgruppen er personer som ikke kan benytte ordinære aktivitetshjelpemidler. Vilåret for å kunne motta hjelpemidler gjennom ordningen er at personen har en varig funksjons-nedsettelse og at aktivitetshjelpemiddelet er nødvendig for at personen skal kunne delta i fysisk aktivitet, enten alene eller sammen med andre.

Ordningen har blitt bedre kjent blant målgruppen de senere årene. Dette har resultert i at etterspørselen etter ordningen har vært høyere enn bevilgningen har gitt rom for. Den årlige grunnbevilgningen for ordningen har vært om lag 50 mill. kroner, med unntak av at den var på hhv. 100 og 116 mill. kroner i 2020 og 2021 som følge av tilleggsbevilgninger.

Bevilgningen for 2023 er 56,8 mill. kroner, jf. Prop. 1 S (2022-2023) og Innst. 15 S (2022-2023). Siden ordningen er rammestyrt, iverksetter Arbeids- og velferdsetaten stans i innvilgelsene av nye søknader når rammen er bundet opp. Det ble derfor iverksatt stans i innvilgelsene av nye søknader 13. februar 2023.

Eventuelle økninger i bevilgningen vurderes i forbindelse med de ordinære budsjett-prosessene. Det samme gjelder spørsmålet om ordningen eventuelt skal omgjøres til en overslagsbevilgning siden dette nødvendigvis vil ha budsjettmessige konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 1956**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 27. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Har ministeren lest kronikken som utfordrer henne og helseministeren, og dersom hun har hørt mammaens rop om hjelp, hva vil statsråden gjøre for å hjelpe i slike situasjoner?

BEGRUNNELSE:

Denne uken skrev en anonym mor kronikken: Retten til å ruse seg til døde, på NRK.no:

«Jeg er mor til et barn tidlig i tenårene som står i fare for å ta livet av seg med rus. Dette er mitt rop om hjelp.»

Kronikken fra denne mammaen er meget sterk og setter ord på det jeg vet flere foreldre kjenner frustrasjon over.

Det å være redd for sitt eget barn og at man føler på maktesløshet i møte med hjelpeapparat og systemet blir en enorm påkjenning. Mange føler at man faller mellom alle stoler og at alternativene er få, i tillegg er det svært begrenset hva man kan gjøre om ikke barnet vil ha hjelp.

Denne mammaen roper nå om hjelp og det gjør hun også på vegne av mange andre foreldre og barn som sliter med rus. Imens frykter de barna skal ruse seg til døde.

Svar:

Jeg har lest kronikken og kan forsikre representanten om at den har gjort sterkt inntrykk. Statssekretær Ellen Rønning Arnesen deltok for kort tid siden i møte hos Barne- og familieministerens med familien. Formålet med møtet var å lytte til familiens erfaringer med hjelpe- og tjenestetilbudet fra begge våre sektorer. Møtet med denne familien har gitt oss verdifulle innspill.

Regjeringen er opptatt av å styrke innsatsen innenfor psykisk helse og rus, med særlig oppmerksomhet på oppfølging av sårbare barn og unge. Vi vet at barn og unge med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus ikke alltid får god nok hjelp fra tjenestene. Vi må gjøre det vi kan for å forebygge og gi tidlig og god hjelp når behovet er der. Tjenestene må ha tid og ressurser til å gi den hjelpen barn og unge trenger – der de trenger den. Oppsøkende tilnærming bør få større plass.

Regjeringen vil legge fram en opptrappingsplan for psykisk helse før sommeren. Et av hovedområdene her er tilbudet til dem med alvorlige og sammensatte utfordringer. Tilbudet til barn og unge med rusmiddelproblemer vil også være et viktig tema i Forebyggings- og behandlings-

reformen for rusfeltet som vi legger frem gjennom en stortingsmelding på nyåret 2024.

Mange barn og unge med store utfordringer knyttet til rus og psykisk helse har behov for samtidige tjenester fra flere sektorer og nivåer. FACT-ung er en modell med bruk av tverrfaglig sammensatt team for å følge opp ungdom med store utfordringer. Gjennom teamene gis det oppsøkende, sammenhengende, integrerte og fleksible tjenester i forpliktende samhandling mellom kommune og spesialisthelsetjeneste. FACT-ung er under innføring i Norge i et samarbeid med Barne- og familiedepartementet.

Vi har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å styrke rusbehandlingstilbudet til barn og unge. Helsedirektoratet fikk i fjor et oppdrag om å komme med anbefalinger om hvordan spesialisert rusbehandling til barn bør tilbys. Vi vurderer nå hvordan vi kan styrke tilbudet til barn og unge med rusproblemer i spesialisthelsetjenesten.

Vi har nylig lansert et nasjonalt forløp for barn med tiltak i barnevernet. Det retter seg mot både barneverntjenesten og helse- og omsorgstjenesten. Forløpet innebærer en praksisendring i tjenesten slik at alle barn med tiltak i barnevernet, opplever å få et sammenhengende tilbud med tidlig kartlegging og oppfølging. Regjeringen har også satt ned et utvalg som skal se på tilbudet til barn og unge i barnevernsinstitusjoner.

Barn under 16 år har som hovedregel ikke selv rett til å samtykke til helsehjelp. For dem er samtykkekompetansen lagt til foreldrene. Det gjelder også når barnet har psykiske helseproblemer eller rusmiddelavhengighet. Barnevernstjenesten har rett til å samtykke til helsehjelp for barn under 16 år dersom de har overtatt omsorgen for barnet. Dette følger av pasient- og brukerrettighetsloven. Helselovgivning har i praksis ingen tvangshjemler overfor personer under 16 år, utover foreldresamtykke

Det er helsetjenesten som tar stilling til hvilken hjelp pasienten skal få og hvordan den skal ytes. Behandling av rusavhengighet og psykiske lidelser krever ofte at pasienten selv deltar aktivt. Gode relasjoner og gjensidig tillit mellom helsepersonell og pasient er viktige forutsetninger for å lykkes. Dette gjelder også for barn som er for unge til å ha selvstendig rett til å samtykke til helsehjelp.

Det er lett å forstå at foreldre i en fortvilt situasjon ønsker mer bruk av tvang. Dessverre foreligger det for lite kunnskap om hvor godt tvang virker for å få unge ut av rusbruk. Det vi vet er at det er mange utfordringer med

tvangsbruk, blant annet at det øker risikoen for rettighetsbrudd og identitetskrenkelser som skaper mistillit.

Jeg viser videre til at barn som har vist alvorlige atferdsvansker ved vedvarende problematisk bruk av rus-

midler, etter barnevernsloven kan plasseres i institusjon uten samtykke fra barnet selv eller fra dem som har foreldreansvar.

SPØRSMÅL NR. 1957

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 21. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener ministeren det er riktig at utlendinger som er bosatt på Svalbard ikke skal ha det samme vernet mot partnervold som utlendinger bosatt på fastlandet, er dette i samsvar med Norges forpliktelser etter Istanbul-konvensjonen og FNs kvinnekonvensjon og vil ministeren foreta seg noe som gjør at kvinner på Svalbard som blir mishandlet sikres rett til oppholdstillatelse dersom de bryter ut av relasjonen?

BEGRUNNELSE:

Den 13. april kunne VG fortelle historien om en 40 år gammel kvinne som i over tre år levde med sin voldstiltalte ektemann. Nå skal denne kvinnen sendes ut av Norge fordi loven som skal hjelpe utlendinger som bryter ut av partnervold ikke gjelder på Svalbard.

I elleve måneder bodde kvinnen på kritesenteret i Tromsø sammen med barna etter at myndighetene på Svalbard oppdaget hvordan forholdene var i hjemmet. I utlendingsloven finnes det en paragraf som skal sikre at utlendinger som har hatt godkjent oppholdstillatelse fordi de har vært gift med en nordmann, kan få godkjent opphold på selvstendig grunnlag hvis det er grunn til å tro at de har blitt mishandlet i forholdet sitt.

Kvinnen som VG har omtalt har bodd på Svalbard, der utlendingsloven ikke gjelder, dermed faller hun utenfor loven som skal sikre kvinner som blir mishandlet oppholdstillatelse dersom de bryter ut av relasjonen. Slik dagens regelverk er vil kvinner og barn på Svalbard som er utsatt for vold i nære relasjoner ha en større terskel og risiko for å bryte ut av denne type forhold. Det stilles spørsmål til om dagens regelverk er i samsvar med Istanbul-konvensjonen og FNs kvinnekonvensjon.

Advokat Beate Arntzen sier til VG at dette kan gjelde flere mennesker og at

"de som da lurer på om de skal tørre å anmelde vil jo tenke seg nøye om når de ser resultat av denne saken. Antagelig vil mange velge å bli i et forhold med vold istedenfor å reise tilbake til et hjemland med fattigdom".

Dette er en sak som viser at enkelte som blir utsatt for partnervold på Svalbard har et svakt vern og her er det et hull i lovverket som må tettes.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til en enkeltsak hvor en kvinne og hennes barn som har vært bosatt på Svalbard har fått avslag på søknad om oppholdstillatelse i Norge etter å ha blitt utsatt for mishandling av ektefellen. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør om vilkårene for å få oppholdstillatelse er oppfylt. Som kjent har jeg ikke anledning til å gå inn i konkrete enkeltsaker etter utlendingsloven med mindre saken gjelder grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg kan derfor bare uttale meg på generelt grunnlag.

Det er gode grunner til at utlendingsloven ikke gjelder for utlendinger med opphold på Svalbard. Norge har etter Svalbardtraktaten artikkel 3 en folkerettslig forpliktelse til å behandle borgere fra traktatpartene likt på visse områder, bl.a. når det gjelder adgang til øygruppen. Utlendingsloven, som regulerer utlendingers adgang til riket og deres opphold her, passer derfor ikke på Svalbard og gjelder følgelig ikke. Da utlendingsloven som sådan ikke får anvendelse, vil heller ikke lovens såkalte «mishandlingsbestemmelse», som på visse vilkår gir rett til fortsatt oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag, gjelde. Denne bestemmelsen gjelder – i likhet med alle andre bestemmelser om rettigheter og plikter i utlendingsloven – kun utlendinger som har oppholdstillatelse i fastlands-Norge.

Utlendinger som ønsker å bosette seg på Svalbard trenger ikke visum eller annen form for formell oppholdstillatelse for å kunne oppholde seg på øygruppen. På den

annen side gir ikke opphold på Svalbard noen rett til oppholdstillatelse på fastlandet når utlendingen av forskjellige grunner vil avslutte oppholdet på øygruppen. Dette gjelder også for en utlending som er gift med en norsk borger. Videre er det et etablert prinsipp at tjenestetilbudet på Svalbard er begrenset. Dersom man har behov for tjenester og ytelser utover det som er tilgjengelig på Svalbard, må utenlandske borgere henvende seg til sitt hjemland, mens norske borgere må henvende seg til sine hjemkommuner.

Det er alltid alvorlig og svært beklagelig at mishandling skjer – enten det er på fastlandet, på Svalbard eller

andre steder i verden. Mishandling er selvfølgelig heller ikke lov på Svalbard; straffeloven gjelder på øygruppen, og straffbare handlinger som er begått der kan etterforskes og pådømmes som i resten av landet.

Norge har forpliktelser etter FNs kvinnekonvensjon og Istanbul-konvensjonen. I henhold til disse konvensjonene skal vi beskytte kvinner mot diskriminering samt sikre sivile, sosiale, økonomiske og politiske rettigheter og forebygge og bekjempe vold mot kvinner og vold i nære relasjoner. Det kan imidlertid ikke utledes en rett til oppholdstillatelse i et bestemt land av disse konvensjonene.

SPØRSMÅL NR. 1958

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 21. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorvidt man vurderer, eller har vurdert, å gjøre Kragerø fengsel til et lavrisikofengsel for kvinner, og hvilke planer som foreligger for å sikre fengselets eksistens i et lengre tidsperspektiv?

BEGRUNNELSE:

Kragerø fengsel er bestemt omgjort fra kvinnefengsel til mannsfengsel etter beslutningen om å etablere høyrisiko kvinnefengsel i Skien ble fattet.

Ansatte i fengselet så vel som politikere og innbyggere i Kragerø er bekymra for om dette på sikt vil skape beleggingsmessige utfordringer og savner en begrunnelse for denne omleggingen. Behovet for en begrunnelse forsterkes av at det i regionen er et behov for et lavrisiko/utslusningstilbud for kvinner all den tid det nyopprettede kvinnefengselet Skien ikke vil få et slikt tilbud i sin nærhet. Tvert imot vil man måtte sluse innsatte til Ravneberget, Bredtveit og Evje som ligger 14, 18 og 20 mil unna.

Det er mange gode grunner til å omgjøre Kragerø fengsel til et lavrisiko kvinnefengsel. Tjenestepersonellet i Kragerø fengsel har opparbeidet seg svært god kompetanse på kvinnesoning og fengselet har en styrket og god helsetjeneste både somatisk og psykisk. Kragerø kan tilby voksenopplæring og attføringsbedrift i umiddelbar nærhet, samt gode natur og nærmiljøkvaliteter for å sikre en så god tilbakevending til samfunnet som mulig for de innsatte.

Ansatte og politikere i Kragerø bekymrer seg for om denne omleggingen er begynnelsen på slutten på Kragerø fengsel og dermed svært viktige arbeidsplasser i Kragerø. Senterpartiets ordfører i Kragerø har engasjert seg i saken og har henvendt seg til ministeren for å få en forklaring på omleggingen og garantier for at Kragerø fengsel vil bestå også i fremtiden uten å få svar.

Svar:

Kvinner skal ha likeverdige soningsforhold som menn. Videre er det et mål at kvinner ikke skal gjennomføre straff sammen med menn. Behovet for kapasitet i kriminalomsorgen vurderes fortløpende i samråd med Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI). Når det gjelder bruk av fengselet i Kragerø, er det KDI som gjør de faglige vurderingene av bruken av fengselet sett opp mot det samlede behovet for fengselskapasitet for menn og kvinner. KDI jobber nå med å avklare hvordan fengselet i Kragerø best kan benyttes når Telemark fengsel, Skien avdeling gjøres om til kvinnefengsel.

SPØRSMÅL NR. 1959**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 21. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvilke vurderinger gjør statsråden seg i forbindelse med studentenes rapporterte mangel på motivasjon, og vil statsråden vurdere å innsette strakstiltak for å bøte på manglende motivasjon hos studentene?

BEGRUNNELSE:

14. April fikk vi presentert en SSB-rapport som viser at 4 av 10 studenter er mindre motivert på grunn av korona. Dette tallet er enda høyere blant profesjonsstudenter, hvor 54 prosent oppgir at pandemien har påvirket studiemotivasjonen negativt. Til sammenligning er tilsvarende andel 36 prosent blant masterstudenter. Dette er svært alarmerende tall.

Vi har lenge vært bekymret for hvilke langtidskonsekvenser korona ville gi våre unge og studenter. Vi ser nå pandemien har gått hardt ut over motivasjonen til studentene. Som kjent, er motivasjon en svært viktig faktor for læring.

Jeg ber om en redegjørelse for hvilke tiltak regjeringen har innført for å bøte på pandemien opp mot studenter, og eventuelle tiltak regjeringen har planer om å iverksette.

Svar:

Representanten viser til en artikkel publisert av Statistisk sentralbyrå den 14. april som gjengir resultater fra

den europeiske studentundersøkelsen Eurostudent. I undersøkelsen oppgir 42 prosent av studentene at korona har påvirket motivasjonen «ganske eller veldig negativt». Det er verdt å merke seg at disse tallene er fra april/mai 2022. Altså på tampen av en lang pandemi. Det er også verdt å merke seg at hele 81 prosent av studentene samtidig forventer at pandemien ikke vil påvirke deres studier videre.

Øyeblikksbildet studentene hadde våren 2022 modereres med andre ord av deres egne forventninger til at motivasjonen vil snu i positiv retning. Dette ser ut til å stemme med utviklingen som har skjedd etter at Eurostudent-undersøkelsen ble gjort. NOKUTs studiebarometer for 2022 viser at studentenes motivasjon er stigende i 2022. NOKUT skriver: «I 2022 er motivasjonen på vei opp igjen og er nær det den var rett før pandemien (Studiebarometeret 2022 – Hovedtendenser, side 5)». Disse svarene er fra høsten 2022.

Basert på denne utviklingen vil jeg ikke sette inn særskilte tiltak nå. Skulle det igjen bli nødvendig vil regjeringen vurdere å sette inn tiltak på lik linje med det som ble gjort under pandemien. Av disse tiltakene kan jeg nevne midler til studentsamskipnadene til sosiale lavterskeltilbud til studentene, midler for å lønne studenter til å følge opp medstudenter, midler til det psykiske helsetilbudet og midler til forebyggende tiltak rettet mot psykisk helse.

SPØRSMÅL NR. 1960**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 21. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvordan kan høyere utdanning- og forskningsministeren forklare at studenter skal jobbe gratis for den norske stat?

BEGRUNNELSE:

Denne regjeringen har en hard retorikk i arbeidslivsspørsmål. LO-lederen og sentralstyremedlem i det største regjeringspartiet kaller for eksempel aupair ordningen vestkantslaveri. Og det var behov for en storrengjøring i arbeidslivet etter forrige regjering. Mange studenter velg-

er å ta en utdanning som krever at man i flere perioder av studietiden må ut i praksis ved en arbeidsplass. Studenter som utdanner seg til å bli lærere får praksisplass ved en skole, og sykepleiestudenter får praksisplass innenfor helsesektoren. For de studentene som er ute i praksis er denne praksisperioden ulønnet.

Studenter får i dag et stipend og lån fra staten for å studere, men opplever likevel ikke at dette strekker til og må ha en deltidsjobb ved siden av. For mange studenter blir kabelen med deltidsjobb, praksis og studier vanskelig å løse. Praksisperioden krever at man følger arbeidstiden man har blitt satt opp til og krever mye av studenter. For mange vil dette gå på bekostning av en deltidsjobb for å få hverdagen til å gå rundt. Selv om studenter er ute i praksis er studiet likevel ikke satt på pause, dette gjør at skolearbeid går tapt i denne perioden.

Svar:

Å være i praksis er ikke det samme som å være i jobb. Studenter i praksis kan gi gode bidrag til å løse oppgaver på en arbeidsplass, men de er til stede for å lære. Praksisstudier er en integrert del av utdanningen, som skal være veiledet og vurdert. Praksisperiodene gir studentene en trygg læringsarena der de kan prøve ut teoretisk kunnskap de har tilegnet seg gjennom studiet. Det er

fastsatte læringsutbyttebeskrivelser som studentene skal oppnå i løpet av praksisperiodene. Det er kunnskapen, ferdighetene og kompetansen som studentene tilegner seg gjennom praksisstudier, undervisning og egenstudier som til sammen utgjør kandidatenes sluttkompetanse. Praksisperioder sikrer at det er høy arbeidslivsrelevans i utdanningene. Over 60% av landets studenter har tilbud om praksis i sitt utdanningsløp. Særlig i profesjonsutdanningene står praksisstudier sentralt, der kan obligatorisk praksis utgjøre så mye som 50 % av utdanningen.

Som hovedregel er verken praksis, undervisning eller timene på lesesal lønnet. For den enkelte er utdanning en investering som åpner muligheter på arbeidsmarkedet. Utdanning gir tryggere tilknytting til arbeidslivet og høyere lønn. Det den enkelte først og fremst investerer i utdanningen er tid. I noen tilfeller kan utdanning være lønnet, dette kan for eksempel gjelde spesialiserte utdanninger der arbeidsmulighetene er begrensede eller videreutdanning i regi av arbeidsgiver.

Studenter i praksis er en ressurs og kan bidra med nye perspektiver og oppdatert kunnskap på en arbeidsplass. For mange blir praksisperiodene dessuten en fot innenfor på en arbeidsplass som kan åpne for en deltidsjobb ved siden av utdanningen og full jobb etter utdanningen.

SPØRSMÅL NR. 1961

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 21. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Når vil statsråden starte en evaluering for å identifisere utilsikta konsekvenser av delingen av studieforbundene?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med delingen av tilskuddsordningen ble det i liten grad tatt hensyn til profilen til studieforbundenes medlemsorganisasjoner. I dag dominerer organisasjoner og kursaktivitet som primært bidrar til å oppfylle kultur- og frivillighetspolitiske mål begge de to tilskuddsordningene. Den eneste reelle forskjellen på de to tilskuddsordningene er tilskuddets størrelse. En kurstime utløser i dag om lag 50 kr mer i tilskudd fra KD enn fra KUD, selv om kursets form og innhold er det samme (f.eks. jegerprøvekurs, bunadssøm eller samspill i korps).

Svar:

Jeg viser til Kulturdepartementets Prop. 1S (2020-2021) og Kunnskapsdepartementets Prop 1S (2020-2021), hvor det fremgår at det tas sikte på å gjennomføre en evaluering av delingen innen fem år etter at endringene ble iverksatt, for å identifisere eventuelle utilsiktede konsekvenser av delingen.

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har imidlertid allerede nå mottatt en rekke henvendelser om utilsiktede konsekvenser av delingen, herunder innspill fra paraplyorganisasjonen Vofo og flere av studieforbundene under KUDs ordning. Jeg vil i samarbeid med forsknings- og høyere utdanningsministeren ta initiativ til å be Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse sette i gang et arbeid med å innhente erfaringer og innspill fra

alle berørte i sektoren som grunnlag for den kommende evalueringen.

SPØRSMÅL NR. 1962

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 21. april 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Det skal utarbeides en egen unntaksforskrift som skal gi jordbruksforetak «rett til innleie av avløsere og landbruksvikarer til midlertidige arbeidsforhold», ifølge DN.

I hvilken utstrekning vil regjeringens innstramminger i reglene om innleie fra bemanningsforetak ramme landbruket, der behovet for ekstra arbeidskraft i stor grad er sesongpreget og faste arbeidsforhold ofte ikke er aktuelt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen ønsker at «faste og direkte stillinger skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv». Innen landbruket er det imidlertid ofte det er behov for å leie inn ekstra arbeidskraft i forbindelse med innhøsting, og gjerne fra utlandet. Vi husker at det var krise i mange jordbruksbedrifter under koronaepidemien da det var vanskelig å få inn ekstra arbeidskraft fra utlandet til å høste inn avlingene. Landbruks- og matministeren bes på denne bakgrunnen redegjøre for hvordan landbrukssektoren vil berøres av innstrammingene i midlertidige arbeidsforhold.

Svar:

Jeg vil først vise til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i samråd med Landbruks- og matdepartementet (LMD) vil fastsette en revidert ny unntaksforskrift fra innleieforbudet etter arbeidsmiljøloven for jordbruksforetaks bruk av avløsere og landbruksvikarer. Dette er viktig for at norske bønder skal kunne benytte de viktige velferdsordningene over jordbruksavtalen. Inntil den nye unntaksforskriften er fastsatt, er ikrafttreden av forbudet utsatt når det gjelder innleie til avløsning i jordbruksforetak.

Bruk av sesongarbeidskraft i norsk jordbruk gjelder særlig grøntsektoren. Etter informasjon fra Gartnerhallen og Norsk Gartnerforbund er det i denne sektoren et behov på om lag 18 000 sesongarbeidere. De aller fleste kommer fra EØS-området, men anslagsvis 15-20 pst. kommer fra tredjeland, dvs. land utenfor EØS.

Ifølge den informasjon LMD har mottatt står jordbruksforetakene i all hovedsak selv som arbeidsgiver for sin sesongarbeidskraft. Dette innebærer at arbeidsforholdet ikke gjelder innleie, og dermed ikke reguleres av innleieforbudet.

Jeg vil videre vise til at jordbruksforetak fortsatt kan få bistand fra bemanningsbyråer, inkl. avløserlag, til å finne fram til og formidle slik arbeidskraft. Men det er da et krav at de personene det gjelder, blir direkte ansatt hos jordbruksforetaket. Privat formidling av arbeidskraft er regulert i kap. 8 i lov om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven).

Ut fra de overnevnte momenter legger jeg til grunn at forbudet som trådte i kraft 1. april i år mot innleie fra bemanningsforetak for arbeid av midlertidig karakter, kun i liten grad vil berøre norske jordbruksforetak.

SPØRSMÅL NR. 1963**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 24. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at sikkerhet, og spesielt brannsikkerhet vil bli en del av regjeringens Bo trygt hjemme-reform, for å sikre tryggheten til eldre som bor hjemme?

BEGRUNNELSE:

I en sak i NRK Vestfold og Telemark, uttrykker brannsjef i Vestfold brannvesen bekymring for at regjeringens nye bo trygt hjemme-reform ikke inneholder brannsikkerhet, og at brannsikkerhet nærmest blir oversett i arbeidet med reformen.

I saken fremkommer det at 75 prosent av dem som omkommer i brann er eldre, pleietrengende eller personer med nedsatt funksjonsevne. Disse er spesielt utsatt dersom det skulle oppstå brann i hjemmet.

Regjeringens reform har som mål at flere skal kunne bo lenger hjemme. Brannsjefen mener det er flere eldre som burde bo på institusjon, fordi det rett og slett ikke er trygt for dem å bo hjemme dersom det skulle oppstå brann. Mange vil ha vanskeligheter med å komme seg ut av huset på egenhånd. Flere eldre som bor hjemme kan ha store utfordringer med for eksempel å snu seg i senga, komme seg rundt på egenhånd, eller de har andre kognitive utfordringer. Dette gjør dem spesielt utsatt dersom det skulle oppstå brann.

Svar:

Bo trygt hjemme-reformen skal legges fram i juni 2023. Stortingsmeldingen utarbeides rundt fire innsatsområder: Levende lokalsamfunn; Boligtilpasning og planlegging; Kompetente og myndiggjorte medarbeidere; og Trygghet for brukere og støtte til pårørende. I meldingen vil vi adressere en rekke temaer, også utfordringer knyttet til eldre hjemmeboende og brann og brannforebygging, som representanten etterlyser.

Skal vi lykkes med målet om en god og trygg alderdom må vi følge flere spor, som å styrke folkehelse og forebygging, bedre planlegging av lokalsamfunn og boligpolitikk for mer aldersvennlige og inkluderende løsninger, samt videreutvikle helse- og omsorgstjenestene for å nevne noen. Derfor har vi allerede fra oppstarten sørget for at innholdet utarbeides på tvers av flere departementer. Dette fordi mer egnede boliger, levende lokalsamfunn med aktiviteter og forebyggende tjenester, utdanning og personell i tjenestene, henger sammen.

Vi har derfor også gått bredt ut i innspillsprosessen, og vi har mottatt en rekke gode innspill fra brukere og pårørende, fag- og interesseorganisasjoner, sivilsamfunn og ulike sektorer, som brann- og redningsetater, samt fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Vårt mål er at det gjennom en helhetlig tilnærming og satsing på vår felles helse- og velferds-tjeneste skal være trygt for eldre å bo lenger hjemme, for de som kan og vil.

SPØRSMÅL NR. 1964**Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 20. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ overfor helseforetakene for å sikre at det kan opprettes psykiatriambulanser i flere byer, spesielt i Oslo?

BEGRUNNELSE:

Oslo politidistrikt har i flere år forsøkt å få helseforetaket til å sette i gang en ordning med psykiatriambulanser i Oslo, uten hell. Tidligere har også Oslo politidistrikt tatt til orde for at helsemyndighetene må engasjere seg mer for å få dette på plass i hovedstaden.

I Bergen og Stavanger har man allerede hatt psykiatriambulanser i flere år, med positive resultater. Oslo politidistrikt bistår helsevesenet med flere tusen psykiatrisaker årlig, og mener det er på tide at psykiatriambulanser blir et tilbud også i Oslo.

Flere andre storbyer i Europa har fått slike ambulanser på plass. I Malmö innførte man et prøveprosjekt og deretter en studie for å se på resultatene. Studien kom i 2022 og resultatene var tydelige. Det hadde hatt god effekt, og både pasienter og pårørende følte seg tryggere og bedre ivaretatt. I tillegg frigjorde det ressurser fra politiet. I etterkant av dette ble psykiatriambulanser innført som en permanent ordning i Malmö. Tilbakemeldingene fra Bergen, Stavanger, Stockholm og andre større byer er også svært positive.

Det å ivareta pasienter og andre syke er i utgangspunktet helsevesenets oppgave. Det burde det også være når det gjelder å hente og ta vare på personer som er svært psykisk syke. Det kan også oppleves spesielt dramatisk for flere å bli hentet av politiet. Derfor håper jeg statsråden kan ta initiativ overfor helseforetaket for å sikre at psykiatriambulanser kommer på plass også i Oslo.

Svar:

Ambulansepersonell skal ha kompetanse til å håndtere situasjoner med somatiske og psykiatriske pasienter og tilstander like godt. Dette kan gjøres på ulike måter. Representanten Hoksrud viser til at det er etablert psykiatriambulanser flere steder, for eksempel i Bergen og Stavanger,

og ber om at jeg tar initiativ til at det opprettes i flere byer, spesielt i Oslo.

Ordningen med psykiatriambulanser har vært vurdert eller prøvd ut flere steder enn i Bergen og Stavanger. De fire regionale helseregionene fikk i 2014 i oppdrag av Helse- og omsorgsdepartementet å gjennomføre prosjekter i sine respektive regioner, med hensikt å sikre psykisk ustabile personer trygg og god transport. Erfaringene fra pilotprosjektene i Helse Sør-Øst viste at en psykiatriambulanse kommer et begrenset antall psykisk ustabile pasienter til gode og er en kostbar ordning. Derfor anbefalte de den gang ikke etablering av dedikerte spesialambulanser for psykisk ustabile personer i regionen.

I arbeidet med den kommende opptrappingsplanen for psykisk helse har jeg bedt de regionale helseforetakene om tilbakemeldinger om erfaringene med psykiatriambulanser, mtp. om det er hensiktsmessig å innføre dette flere steder. Jeg har også bedt om informasjon om andre tiltak som er iverksatt for å sikre verdig transport av psykisk syke, og om erfaringer med politiets bistand når det er nødvendig av sikkerhetsmessige årsaker. Dette er tilbakemeldinger som vil gjennomgås og omtales i den kommende opptrappingsplanen for psykisk helse.

Det skal legges til rette for likeverdige tilbud til befolkningen, og hjelpeapparatet må ha kunnskap om ulike psykiske tilstander og kompetanse til å håndtere personer i akutt psykisk krise. Dette må gjøres på en måte som sikrer effektiv og god bruk av de samlede ressursene.

SPØRSMÅL NR. 1965

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 24. april 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Planlegger statsråden å gjennomføre den varslede evalueringen av åpenhetsloven innen utgangen av 2024?

BEGRUNNELSE:

Åpenhetsloven bidrar til å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven trådte i kraft 1. juli 2022 og redegjørelsene for aktsomhetsvurderinger skal publiseres senest 30. juni 2023. I løpet av 2023 vil virksomheter, sivilsamfunn, offentlige etater og andre interessenter høste

erfaringer knyttet til hvordan åpenhetsloven fungerer i praksis.

I proposisjonen til loven skrev daværende regjering:

"Departementet legger opp til at åpenhetsloven skal evalueres etter at den har virket en periode. Evalueringen vil blant annet ha som hensikt å vurdere effekten av loven, vurdere om mindre virksomheter også skal inkluderes som pliktsubjekter og om lovens saklige virkeområde skal utvides til å gjelde miljøpåvirkning og eventuelt andre områder som omfattes av OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper."

Stortingsbehandlingen av åpenhetsloven var tydelig på behovet for en god og rask evaluering. Eksempelvis står

det i merknadene at “Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, mener departementet så tidlig som mulig bør angi et tidspunkt for evaluering av loven, og for å komme tilbake til Stortinget med de ulike vurderinger som etterspørres gjennom denne behandlingen. Det vil bidra til å skape forutsigbarhet for alle parter.”

Med bakgrunn i flertallsmerknaden om at det så raskt som mulig bør angis tidspunkt for evaluering, ber jeg statsråden redegjøre for det planlagte arbeidet med dette. Det var flere tema som ble diskutert da loven ble vedtatt, samt også omfanget av hvor mange som skulle bli omfattet av loven. En evaluering er også viktig for å se på en evt. utvidelse av hva og hvem som skal inkluderes i loven.

Åpenhetsloven vil i løpet av 2023 få tid til å virke, noe som kan danne grunnlag for evaluering og eventuelt revidering. Siden loven ble vedtatt har det også vært en utvikling i EUs arbeid på feltet, noe som kan ha påvirkning på åpenhetsloven. En evaluering innen rimelig tid vil bidra til å kartlegge nødvendige justeringer av loven og sikre en best mulig åpenhetslov.

Svar:

Openheitslova skal fremje respekt for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidstilhøve i verksemdene, og sikre allmenta tilgang til informasjon. Lova tok til å gjelde 1. juli 2022, og inneber nye plikter for næringslivet. Sidan lova tok til å gjelde har Forbrukartilsynet arbeidd med å rettleie dei rundt 9000 verksemdene som lova omfattar. 30. juni i år skal verksemdene for fyrste gong publisere ein rapport for aktsemdvurderingane sine.

Som stortingsrepresentanten viser til, er det lagt opp til at lova skal evaluerast etter at ho har verka ein periode.

Av førearbeida til lova, Prop. 150 L (2020-2021), går det fram at føremålet med evalueringa er å vurdere effekten av lova, vurdere om mindre verksemdar òg skal inkluderast som pliktsubjekt og om det saklege verkeområde til lova skal utvidast til å gjelde miljøpåverknad og eventuelle andre område som er omfatta av OECD sine retningslinjer for fleirnasjonale selskap. Eg utelukkar ikkje at evalueringsarbeidet vil starte opp i 2024, men eg har førebels ikkje fastsett ein konkret dato for arbeidet. Grunnen er at eg ønskjer å vere sikker på at vi har eit godt nok grunnlag for å seie noko om korleis lova har verka før evalueringa blir sett i gang. Dette er naudsynt for å kunne peike på eventuelle behov for forbetringar.

Openheitslova er eit nybrottsarbeid, og inneber nye plikter for verksemdene som lova gjeld for. Som stortingsrepresentanten sjølv viser til, har mellom anna EU sett i gang eit arbeid på dette feltet. 23. februar 2022 la kommisjonen fram eit direktivforslag med reglar om at store selskap skal utføre aktsemdvurderingar og setje i verk tiltak for å vareta menneskerettar, arbeidstakarrettar og miljø. Direktivet har vore på høyring i Noreg, og vi har utarbeidd ein norsk posisjon til direktivforslaget. Forslaget ligg no til vurdering i EU-parlamentet og Rådet. Dersom direktivet blir vedteke må vi sjå det i samanheng med den norske openheitslova. Det er derfor ønskeleg at evalueringa av openheitslova blir sett i samanheng med ei eventuell gjennomføring av EU-direktivet i norsk rett.

Det er viktig å byggje ei evaluering på solide erfaringar. Arbeidet som no blir gjort med openheitslova både i verksemdene og hos Forbrukartilsynet er viktig å ha med seg før vi gjennomførerei evaluering. Eg ser fram til den første runden med rapporteringar som verksemdene skal publisere i juni.

SPØRSMÅL NR. 1966

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 24. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor store utslippskutt regner regjeringen med at det blir i luftfarten innen 2030, gitt virkemidlene omtalt i den nasjonale luftfartsstrategien og i lys av regjeringens øvrige politikk?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har tidligere spurt om regjeringen regner med at det vil bli kuttet minst 55 prosent i utslippene fra luftfarten innen 2030. Svaret var at 55 prosent-målet var et sektorovergripende mål og at det ikke er fastsatt et eget mål for luftfart.

Transportetatene offentliggjorde nylig rapporten “Klimabaner – forutsetninger og resultater”. Den konkluderer at hvis sivil luftfart får et krav om 45 prosent innblanding av biodrivstoff, samt at trafikken reduseres med 30 prosent, så vil innenriks luftfart kunne klare et kutt nær 55 prosent. Da er ikke godsfrakt, som øker kraftig, inkludert. Den inneholder heller ingen anslag for utenriks luftfart. Den bruker også et svært lavt anslag på dagens utslipp.

Av “luftfartsmeldingen” (side 42-43) fremgår det at trafikken ikke er ventet å falle frem mot 2030. Derimot sier prognosen at innenriks trafikk vil ha en årlig økning på 0,6 prosent 2023-2030. Utenriks trafikk vil ha en årlig økning på 5,4 prosent i perioden. I “luftfartsmeldingen” er det heller ikke lagt opp til noen økning av innblandingsskrevet til 45 prosent innen 2030.

Det kan være regjeringen legger opp til at utslippskvoter og flate klimaavgifter vil gi betydelige utslippskutt. Men i så fall hvor store, fremgår ikke.

Dermed er det stadig ubesvart hvor store utslippskuttene innen luftfart egentlig vil bli. Dette er bakgrunnen for spørsmålet. Om det er slik at regjeringen ikke vet hvor store utslippskuttene vil bli i 2030, så er det selvsagt også et svar denne representanten vil godta.

I fjor behandlet Stortinget et representantforslag fra Rødt, som ble nedstemt. Vårt hovedsvar for å kutte utslipp i luftfart, er å innføre en progressiv passasjeravgift (øker pr. reise man tar pr. år), primært rettet inn mot reiser mellom Oslo og de største byene, samt utenlandsreiser, hvor kortbanenettet skjermes. I tillegg ønsker Rødt å sette et reduksjonsmål for Avinor, altså at man skal begynne planlegge for gradvis redusert flytrafikk. I tillegg ønsker Rødt å sette et konkret mål for opptrapping av innblanding-

skrevet frem mot 2030. Biodrivstoff er et begrenset gode, som primært bør brukes der det trengs mest. Altså blant annet innen luftfarten.

I sum ville dette gitt betydelige utslippskutt, men på en rettferdig måte, både geografisk og økonomisk.

Svar:

Som formidlet i mitt svar på spørsmål nr. 1181 og spørsmål nr. 1347, arbeider regjeringen for å oppfylle Norges klimamål for 2030, men regjeringen har ikke fastsatt et eget mål om å redusere utslippene fra luftfarten med minst 55 pst. innen 2030 sammenlignet med 1990. Hvilke virkemidler og tiltak som er nødvendige for å nå målet om å redusere Norges samlede klimagassutslipp med minst 55 pst., vurderes på tvers av sektorer. Regjeringen vil at luftfarten innenfor bærekraftige rammer og i lys av den teknologiske utviklingen skal bidra til å nå dette målet. Regjeringens luftfartsstrategi fastsetter derfor en rekke mål og tiltak for en klima- og miljømessig bærekraftig luftfart som berører alt fra internasjonalt samarbeid, omsetningskrav for bærekraftig flydrivstoff, avgifter og utslippskvoter, tiltak på lufthavnsiden og innfasing av null- og lavutslippsfly på det regionale rutenettet. Samlet sett vil dette kunne medføre betydelige utslippsreduksjoner for luftfarten, både nasjonalt og globalt. Hvor fort dette vil skje og hvor stort utslippskuttet vil være i 2030, vil avhenge av teknologi- og markedsutviklingen, særlig innenfor utviklingen av null- og lavutslippsfly og tilgjengeligheten av bærekraftig flydrivstoff. Det er derfor ikke mulig å beregne på nåværende tidspunkt hvor stort utslippskutt det vil være i luftfarten innen 2030.

SPØRSMÅL NR. 1967

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 25. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er statsrådets faglige vurdering av påstanden om at klimaeffekten av petroleumsinvesteringer på norsk sokkel er usikker og kanskje positiv, sett i lys av arbeidet Miljødirektoratet har tatt del i knyttet til FNs klimapanelers siste rapport, der konklusjonen er den motsatte?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet er norsk representant i IPCCs arbeid med sammendragsrapportene. I klimapanelets siste rapport datert 20. mars står det på s. 21:

"Estimates of future CO₂ emissions from existing fossil fuel infrastructures without additional abatement already exceed the remaining carbon budget for limiting warming to 1.5°C."

I Prop. 97 S (2022-2023) tar kapittel 4.4 for seg brutto og netto klimagassutslipp fra norsk olje og gass. Her vises det til at klimaeffekten av nye petroleumsinvesteringer på norsk sokkel er usikker, og at slike investeringer potensielt kan bidra til å redusere globale CO₂-utslipp - i strid med konklusjonen i IPCCs synteserapport.

Svar:

Jeg er ikke kjent med at Miljødirektoratet har gjort en vurdering av klimaeffekten av brutto forbrenningsutslipp og netto klimagassutslipp av petroleumsinvesteringer på norsk kontinentsokkel. At forbrenning av olje og gass produsert på norsk sokkel vil medføre CO₂-utslipp, har vært allment kjent i lang tid og har vært en tydelig del av debatten om norsk petroleums- og klimapolitikk i mange år. Dette har derfor også vært en viktig del av bakteppet for departementets gjennomføring av den petroleumspolitikken Stortinget har fastlagt.

Bakgrunnen for at Olje- og energidepartementet omtaler klimavirkningene av brutto forbrenningsutslipp og netto klimagassutslipp i Prop. 97 S (2022-2023) er justeringen av saksbehandlingen høsten 2021 knyttet til søknader om godkjenning av planer for utbygging og drift (PUD). Dette ble gjort etter en vurdering av premisene i plenumsdommen fra Høyesterett 22. desember 2020 om hvorvidt tildeling av nye utvinningstillatelser i Barentshavet i 23. konsesjonsrunde var ugyldig som følge av brudd på Grl. § 112. Dommen ga staten medhold i at vedtaket var gyldig.

Saksbehandlingen som er etablert betyr at det gjøres eksplisitte og konkrete beregninger og vurderinger av brutto og netto klimagassutslipp som del av behandlingen av PUD, jf. Meld. St. 11 (2021–2022) Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020–2021) Energi til arbeid – langsiktig

verdiskaping fra norske energiresurser. Dette kommer i tillegg til de mer generelle vurderingene av klimagassutslipp som har vært gjort i lang tid ved utforming av norsk petroleums- og klimapolitikk.

Som beskrevet i Prop. 97 S (2022-2023) er det usikkert om nye utbyggingsprosjekter på norsk sokkel bidrar til økte, uendrede eller lavere globale nettoutslipp; altså hvis en også tar hensyn til annenordenseffekter i energimarkedene av økt ressursutvinning i Norge. Dette temaet er tidligere vurdert av ulike fagmiljøer som har kommet frem til ulike anslag på nettoeffektene.

I den anledning har departementet fått utarbeidet en oppdatert faglig utredning fra Rystad Energy om netto utslippseffekter fra økt olje- og gassproduksjon fra norsk sokkel. Utredningen er, som alle slike analyser, en forenkling av komplekse markeder og sammenhenger. Slike analyser er basert på ulike forutsetninger som gir ulike konklusjoner om globale utslippseffekter av endret norsk petroleumsproduksjon. Formålet med utredningen er å sikre et oppdatert faglig grunnlag knyttet til netto klimagassutslipp. Dette vil inngå i beregninger og vurderinger av klimagassutslipp ved myndighetsbehandling av nye utbygginger. Utredningen er gjort offentlig tilgjengelig og departementet har mottatt enkelte faglige innspill. I tillegg har Vista Analyse gjennomført en utredning av samme tematikk.

Departementet mener innspillene bidrar til å synliggjøre usikkerhet som er forbundet med beregninger av netto klimagassutslipp, og dermed om nye utbyggingsprosjekter på norsk kontinentsokkel bidrar til økte, uendrede eller lavere globale nettoutslipp. Selv om det tas hensyn til usikkerhet i beregningene vil nettoeffekten være liten i et globalt perspektiv, og betydelig lavere enn brutto forbrenningsutslipp.

SPØRSMÅL NR. 1968

Innlevert 14. april 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 25. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil statsråden be Miljødirektoratet vurdere alternative løsninger for å få gjennomført tilstrekkelig opprydning ved slippet i Bugøynes slik at anlegget kan settes i drift igjen og skape ny aktivitet og nye arbeidsplasser i bygda?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet har pålagt Finnmarkseiendommen (FeFo) å rydde opp på den gamle slippet i Bugøynes, etter aktiviteten som fant sted på 70- og 80-tallet. På det tidspunktet var staten grunneier og gav tillatelse til aktiviteten som har forurenset grunnen fra start til slutt. Derfor

mener FeFo det må være staten som påtar seg kostnadene for oppryddingen og at dette ikke er FeFos ansvar. Miljødirektoratet varsler nå FeFo om tvangsmulkt dersom FeFo ikke gjennomfører oppryddingen.

I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 og budsjettenigheten mellom SV og regjeringen ble det bevilget 3,4 millioner kroner til oppryddingen. Dette er beregnet å være tilstrekkelig midler til en alternativ metode for opprydding som går ut på å låse ned forurensningen i sjøbunnen nedenfor slippen på forskriftsmessig måte. Sweco Norge AS gjennomførte på oppdrag fra FeFo og Sør-Varanger kommune i 2016 miljøtekniske grunnundersøkelser og marinbiologiske vurderinger i sjøarealet ved slippen ved Bugøynes, og beskriver denne alternative løsningen.

Imidlertid har ikke Miljødirektoratet tilsynelatende vurdert denne løsningen og har pålagt FeFo å gjennomføre en opprydding som både er langt dyrere, men som også innebærer at FeFo blir sittende med ansvaret for å rydde opp etter aktivitet gjennomført da staten satt med ansvaret. Dermed mister i mellomtiden Bugøynes og Varanger mulighet til å få nye eiere på slippen som kan sette i gang med ny aktivitet og nye arbeidsplasser på anlegget.

Svar:

Eiendommen gnr. 4 fnr. 59 i Bugøynes i Sør-Varanger kommune er én av de 100 prioriterte verftslokaltetene som er omfattet av den nasjonale handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn, jf. St. meld. nr. 14 (2006-2007) Sammen for et giftfritt miljø- forutsetninger for en tryggere fremtid. Som en oppfølging av den nasjonale handlingsplanen sørger forurensningsmyndighetene for at det i første omgang blir gjennomført nærmere undersøkelser av grunn og sjøbunn på og ved prioriterte skipsverftslokalteter. Lokalteter som har høyt potensial for forurensning og/eller hvor foreløpige data viser sterk forurensning i grunnen og/eller sjøbunnen i nærområdet, blir prioritert. Resultatene av undersøkelsene danner grunnlag for eventuell videre oppfølging med nødvendige tiltak på land og i sjø.

Daværende Fylkesmannen i Troms og Finnmark vedtok 21. desember 2012 å pålegge Finnmarkseiendommen (FeFo) som grunneier å gjennomføre miljøundersøkelser av verftseiendommen på land og i sjø. Miljøtilstanden på eiendommen har blitt kartlagt og risikovurdert av Sweco og NGI, og Sweco har laget en tiltaksplan for opprydding både i grunn og sjøbunn. 28. april 2020 fattet Miljødirektoratet vedtak hvor FeFo pålegges å gjennomføre nødvendige oppryddingstiltak i grunnen og foreta supplerende undersøkelser av eiendommen.

Det er lagt opp til at det gjennomføres nødvendig opprydding på land før det eventuelt ryddes opp i sjøbunn. Dette er for å forhindre at oppryddet, ren sjøbunn blir forurenset på nytt av avrenning fra land.

I spørsmålet vises det til opprydding i sjøarealet. Dette må bero på en misforståelse av hva som er pålagt i saken. Miljødirektoratets vedtak fra 28. april 2020 gjelder kun opprydding av forurensning i et avgrenset område på land. FeFo er ikke pålagt å gjennomføre oppryddingstiltak i sjøbunnen.

Sweco har laget en tiltaksplan for opprydding både i grunn og sjøbunn, men Miljødirektoratet har ikke vurdert hvem som eventuelt er ansvarlig for forurensning i sjøbunnen eller om det i det hele tatt er behov for å gjennomføre tiltak i sjø. Derfor er det på nåværende tidspunkt ikke behov for, eller aktuelt, å be Miljødirektoratet å vurdere metode for opprydding i sjø.

Kostnadsanslagene for tiltak i grunnen ved lokaliteten er beregnet i tiltaksplanen fra Sweco til 3 360 000 kroner. I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 og budsjettenigheten mellom SV og regjeringen ble det bevilget 3 400 000 kroner til FeFo til denne oppryddingen.

Avslutningsvis vil jeg gjøre oppmerksom på at Klima- og miljødepartementet har mottatt begjæring om omgjøring av vedtaket om opprydding i forurenset grunn på eiendommen etter forvaltningsloven § 35, og at denne saken for tiden er til behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1969**Innlevert 16. april 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 27. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Formuesbeskatning og utbytteskatt har økt kraftig siden regjeringen Støre tiltrådte, samtidig som verdsettelsesrabattene for ligningsgrunnlagene i formuesskatten har blitt kraftig redusert. Dette medfører en vesentlig skatteskjerpelse for eiere av norske selskaper. Det siste året har vi sett en stor skatteflukt til Sveits.

Kan statsråden avklare hvor mange formuende som har flyttet ut siden Støre regjeringen tiltrådte, hvor stor den totale formuen er, og hvor mye skatt Norge nå går glipp av pga. skatteflukten fra de høye skattene?

BEGRUNNELSE:

Flere fra regjeringen og LO hevder hardnakket at formuesskatten ikke er høyere nå enn den var før regjeringsskiftet i 2013, men det hensynstar ikke at verdsettelsesrabattene for ligningsgrunnlagene i formuesskatten er vesentlig redusert, samtidig som utbytteskatten er vesentlig økt.

Summen av dette er en stor økning i beskatning for norske grundere, selskapseiere og mer, som har medført en stor utflytting av formuende, hvor Norge har mistet risikokapital, norsk eierskap bosatt i Norge, drivkraft og mer.

De flytter pga. skattebelastningen er blitt for høy, den er blitt destruktiv.

Utbytteskattesatsen ble økt fra 31,68 prosent i 2021 til 37,84 prosent i 2023, mens verdsettelsesrabattene for ligningsgrunnlagene i formuesskatten nesten ble halvert, effektivt sett.

Samtidig ble formuesskattesatsen økt fra 0,85 prosent til 1,0 prosent for formuer under 20 millioner kroner, og til 1,1 prosent for formuer over 20 millioner kroner.

Summen av dette er stor økning i skatt, som må betales selv om bedriften går med underskudd, eller overskudd, og konsekvensen er en flukt fra høy beskatning. Med den reduksjonen i risikokapital og skatt som følger.

Svar:

Finansdepartementet har hentet inn en oversikt fra Skatteetaten over utflyttinger blant et utvalg av personer som har hatt nettoformue over 100 mill. kroner ett eller flere år i perioden 2010-2022, eller har vært på Kapitals liste over de 400 rikeste (2019-2022), totalt 2 864 personer. Det presiseres at tallene ikke er innhentet for statistikkformål, og at uttrekket ikke er kvalitetssikret. Tallene må tolkes med varsomhet.

Tallene departementet har fått fra Skatteetaten, baserer seg på de aktuelle personenes formuesskattepliktige nettoformue det året de fikk status som utflyttet i det norske Folkeregisteret. Dette vil i noen tilfeller sammenfalle med året for skattemessig utflytting fra Norge, i andre tilfeller ikke. Etter internretten er hovedregelen at personer som har vært bosatt i Norge i minst ti år, først blir skattemessig utflyttet etter utløpet av det tredje inntektsåret etter at vedkommende tar fast opphold i utlandet. I disse tilfellene vil altså skattemessig utflytting normalt skje flere år etter at personen fikk status som utflyttet i Folkeregisteret. En skatteavtale mellom Norge og tilflyttingslandet vil imidlertid kunne medføre at personen (når og dersom skatteavtalen påberopes) blir ansett bosatt i det andre landet etter skatteavtalen tidligere enn de blir skattemessig utflyttet etter internretten.

I lys av skatteavtalenes betydning for når opphør av skattemessig bosted faktisk skjer, kan det være relevant å se på tall for nettoformue både i utflyttingsåret og for året før utflyttingsåret.

Tallene viser at 8 personer ble registrert utflyttet i 2021 fra og med 1. oktober, 37 personer ble registrert utflyttet i 2022, og så langt i 2023 (per 20. april) er 10 personer registrert utflyttet.

De 8 personer som ble registrert utflyttet i 2021 fra og med 1. oktober, hadde samlet en netto skattepliktig formue på om lag 0,7 mrd. kroner i utflyttingsåret og 1,6 mrd. kroner i året før. For de 37 personene som flyttet ut i 2022, foreligger det ikke endelige tall over skattepliktig formue for inntektsåret 2022. Dette vil først foreligge etter at skatten er fastsatt for 2022 i 2023. Skattepliktig formue i året før utflyttingsåret (2021) var for disse 32 mrd. kroner. For de personene som så langt har flyttet ut i 2023, foreligger ikke endelige tall for skattepliktig formue i utflyttingsåret eller i året før utflyttingsåret.

45 personer i utvalget ble folkeregistrert utflyttet fra 1. oktober 2021 og t.o.m. 2022. Dersom skattepliktig nettoformue i året før folkeregistrert utflyttingsår legges til grunn, viser tallene for disse personene at den samlede skattepliktige formue var om lag 33,6 mrd. kroner. Én person står alene for mer enn halvparten av beløpet. Basert på disse formuestallene anslås formuesskatteinntektene fra disse 45 personene samlet til om lag 365 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 1970**Innlevert 16. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 24. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konkrete kriterier blir prosjektene målt på ved lisenstildeling og hvordan vektet disse kriteriene i forhold til hverandre?

BEGRUNNELSE:

Ved siste lisenstildeling for karbonlagring kommer det frem at det ikke ble tildelt noen lisens til Horisont Energi og Neptune Energy som ville etablere CO₂ terminal på Gismarvik Næringspark i Rogaland. Jeg er kjent med det enorme arbeidet som disse selskapene har lagt til grunn for sin søknad, intern kompetanse og ikke minst et etablert kundegrunnlag i forbindelse med søknaden.

Når et slikt modent prosjekt ikke får tildelt lisens ser dette svært merkelig ut fra utsiden. Dette er jo prosesser som skal baseres på objektive og transparente kriterier.

Svar:

Politikken og prosessen for tildeling av letetillatelse etter lagringsforskriften er presentert for Stortinget i Meld. St. 11 (2021-2022) og nå sist i Prop. 97 S (2022-2023).

Søknader etter lagringsforskriften behandles etter en åpen dør-politikk. Den eller de aktørene som ønsker en tillatelse etter lagringsforskriften, søker på det tidspunkt de selv mener det foreligger et tilstrekkelig godt grunnlag

for å søke om tillatelse. Dersom en søknad gir et godt grunnlag for tildeling, vil det området staten vurderer som aktuelt utlyses med en passende søknadsfrist for tildeling av en letetillatelse. Gjennom utlysningsprosessen sikres det at lagringsforskriftens krav om at tildeling skal skje på «objektive, publiserte og ikke-diskriminerende kriterier». Dette gir også andre aktuelle selskaper anledning til å søke på det utlyste området.

Enhver søker må dokumentere at tildeling av en ny tillatelse er en nødvendig forutsetning for gjennomføring og/eller videreutvikling av konkrete, samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekt(er) for fangst, transport og lagring av CO₂. I tillegg må det dokumenteres en tilstrekkelig geologisk forståelse for området, slik at det sannsynliggjøres at området kan modnes fram til å bli en sikker lagring-slokalitet, samt at aktørene har kompetanse og finansielle ressurser til å drive fram denne virksomheten.

Åpen dør-politikken legger opp til at alle søknader som leveres har modnet fram konkrete prosjekter og innehar den nødvendige kompetanse og finansielle ressurser. Gjennom utlysningen publiseres de kriterier som legges til grunn for tildelingen og alle søknader innkommet innen søknadsfristen behandles på like vilkår. Det er en totalvurdering av søknadene opp mot de publiserte kriteriene som ligger til grunn for tildeling etter lagringsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 1971**Innlevert 16. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 21. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan statsråden svare om rovviltforliket fra 2011 fremdeles gjelder, og forklare hvorfor søknader i rovviltregion 8 om fellingstillatelse av gaupe blir avslått eller ikke besvart når beitedyr blir angrepet i inngjerdet området?

BEGRUNNELSE:

Sauebestander er ved flere anledninger blitt angrepet av gaupe i rovviltregion 8. Ved søknader om fellingstillatelse blir disse avslått eller ikke besvart i det hele tatt. Statsråden er jo selv klar over at det kreves rask avklaring om beitedyr er utsatt for rovvilt i beiteprioriterte områder.

I forliket står de klart at bestandsmålet for rovdyr ikke skal oppnås i beiteprioriterte områder, men region 8 op-

plever at rovdyr, ikke bare blir prioritert i rovvilt prioriterte områder, men at disse også blir prioritert i i beiteprioriterte områder. Da blir ikke den todelte målsettingen fulgt opp, med det resultat at sauenæringen er i fritt fall i enkelte kommuner.

Fra Roviltforliket fra 2011:

«Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet. Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.»

Svar:

Regjeringen fører en restriktiv rovviltpolitikk innenfor rammene av Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforlikene av 2004 og 2011 samt flertallsvedtaket om ulv fra 2016. Overordnet betyr dette blant annet at terskelen normalt er lav for å tillate skadefelling av rovdyr som gjør skade i beiteprioriterte områder. Dette praktiseres av forvaltningsmyndighetene, men det er samtidig slik at det skal gjøres konkrete vurderinger i hvert tilfelle. Rovviltpolitikken består av flere elementer og må derfor vurderes helhetlig. Det er blant annet fastsatt bestands-

mål som skal oppnås, og juridiske vilkår må naturligvis være oppfylt ved tillatelser til uttak av rovdyr.

Det er Miljødirektoratet og Statsforvalteren som håndterer akutte skadesituasjoner som oppstår, og gjør de konkrete vurderingene i de enkelte sakene. De har så langt i 2023 behandlet og fattet vedtak i flere saker om felling av gaupe i region 8 (Troms og Finnmark). Jeg vil ikke gå nærmere inn på disse da det også relativt nylig er fattet vedtak om skadefelling av gaupe i denne regionen som kan bli gjenstand for klagebehandling. Likevel vil jeg peke på at det så langt i år er registrert totalt 8 gaupeskad-er på sau i region 8 (Troms og Finnmark), jf. rovbases.no, to av disse er registrert i beiteprioritert område. I tillegg er det slik at gaupebestanden i region 8 er mindre enn bestandsmålet. I 2022 var det 6 ynglinger av gaupe, og gjennomsnittet de siste tre årene er 7,7 ynglinger. Med et bestandsmål på 10 årlige ynglinger er dette et forhold som stiller ytterligere krav til presisjonen til forvaltning-smyndighetene, og som gjør vurderingene knyttet til jakt og felling mer krevende.

Jeg har forståelse for at saueiere er bekymret for mulige skadesituasjoner kommende beitesesong, eller at tapene skal utvikle seg på innmarksbeite før sauen slippes i utmark. Jeg kan forsikre at forvaltningsmyndighetene har høy beredskap for raskt å håndtere slike situasjon-er, og både felling og andre forebyggende tiltak vurderes fortløpende avhengig av situasjonen i ulike områder.

SPØRSMÅL NR. 1972

Innlevert 16. april 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 21. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Mener statsråden at forslaget om DNS-blokkering av utenlandske spillsider følger forholdsmessighetsprinsippet, og hvilke vurderinger har blitt gjort i så henseende (Herunder sammenlignet opp mot f.eks. bekjempelse av barneporno hvor f.eks. det norske CSAADF-filteret benyttes)?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har nå sendt et endelig forslag om DNS-blok-kering av nettsted som tilbyr pengespill som ikke har lokal tillatelse i Norge på høring. Målet er å få nordmenn til å

slutte å benytte seg av pengespilltilbud hos utenlandske aktører, til tross for at det er lovlig for nordmenn å benytte disse tjenestene. I regjeringens høringsnotat blir utførelsen av filteret sammenlignet med det norske CSAADF-filteret (Child Sexual Abuse Anti Distribution Filter), et filter som skal hindre nordmenn i å oppsøke internettsider som viser overgrep mot barn.

I forvaltningsrettens forholdsmessighetsprinsipp er det listet opp flere ulike forhold som bør tas hensyn til, blant annet knyttet til resultatet av forvaltningsvedtaket og vedtakets konsekvenser. Det beskrives videre at vedtak kan bli uforholdsmessig inngripende dersom forvaltningen griper til hardere lut enn nødvendig, slik at det ikke

blir samsvar mellom mål og midler. Målet til regjeringen er å begrense nordmenns muligheter til å benytte seg av en lovlig tjeneste, og middelet som benyttes er å bruke en blokkering som ellers er reservert grove ulovlige handlinger som overgrep mot barn og terrorvirksomhet.

Samtidig vet vi at det er flere andre tiltak som har blitt gjennomført for å begrense nordmenns bruk av utenlandske spillingselskaper, tiltak som ikke nødvendigvis er like inngripende. Blant annet har man gjort vedtak som begrenser muligheten til pengeoverføringer, og begrensninger i reklame på norske sendeflater. Dette er tiltak som både statsråden selv og ansvarlig statlig organ – Lotteritilsynet – mener har gitt god effekt.

Undertegnede kan derfor ikke se at forholdsmessighetsprinsippet i denne saken er fulgt, og ønsker derfor at statsråden redegjør for de vurderinger som har blitt gjort.

Svar:

Formålet med forslaget om å innføre DNS-blokkering er å begrense tilbudet av ulovlige pengespillnettsider av hensyn til sårbare spillere. Utenlandske spillnettsider som ulovlig retter seg mot det norske markedet, tilbyr aggressive høyrisikospill uten nødvendige ansvarlighetstiltak. Det er for eksempel fullt mulig å tape 140 000 kroner i timen på disse spillene, og spillerne som taper mest ringes opp av selskapene og tilbys fristende bonuser om de gjenopptar spillingen. Av hensyn til de som sliter med spilleproblemer og deres pårørende er det derfor nødvendig å stanse disse tilbudene. Den siste befolkningsundersøkelsen fra 2019 anslo at det er 122.000 problemspillere i Norge. Tar vi med de pårørende er flere hundre tusen nordmenn berørt av dette.

I lys av dette mener jeg at forslaget om å innføre DNS-blokkering av utenlandske spillnettsider i høyeste grad er et nødvendig og forholdsmessig tiltak. Det har også de 12 andre EØS-landene som har innført DNS-blokkering på pengespillfeltet, ment.

Videre er det ikke riktig som representant Gulati skriver, at DNS-blokkering ellers er reservert for grove ulovlige handlinger som overgrep mot barn og terrorvirksomhet. DNS-blokkering kan også benyttes etter åndsverkloven, for eksempel for å blokkere fildelingstjenester som deler innhold i strid med opphavsretten. Også på forbrukerområdet er det i nærmere bestemte tilfeller åpnet for å anvende DNS-blokkering for å fjerne digitalt nettinhold ved brudd på markedsføringsloven, dersom dette medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, jf. markedsføringsloven § 43.

Representanten har vist til at det i forholdsmessighetsvurderingen må tas hensyn til forvaltningsvedtakets konsekvenser, og at vedtaket kan bli uforholdsmessig inngripende dersom forvaltningen «griper til hardere enn nødvendig». Inngrepet det er snakk om her, er at vi

begrenser børsnoterte pengespillingselskapers mulighet til å tilby kommersielle spilltjenester til nordmenn uten tillatelse. I lys av hvilke skadevirkninger dette har for tusenvis av spillavhengige, er det vanskelig for meg å se hvordan representanten kan mene at dette vil være å gripe for hardt til.

Jeg kan uansett berolige representanten med at før Lotteritilsynet kan fatte et vedtak om DNS-blokkering, følger det av forslaget som ble sendt på høring at det må utføres en interesseavveining, der interessene som tilsier at nettstedet blokkeres, avveies mot andre konkrete interesser som berøres av et slikt pålegg, herunder interessene til internettilbyderen og innehaveren av nettstedet, og hensynet til informasjons- og ytringsfriheten generelt. Lotteritilsynet kan bare gå videre med et pålegg om DNS-blokkering dersom hensynene som taler for at pålegg gis, veier tyngre enn ulempene pålegget vil medføre. Dette innebærer at dersom det i det konkrete tilfellet skulle foreligge spesielle omstendigheter som gjør at et vedtak om blokkering allikevel ikke kan anses forholdsmessig, så vil det heller ikke være adgang til å pålegge DNS-blokkering.

SPØRSMÅL NR. 1973**Innlevert 16. april 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 24. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor kommer tallene til Miljødirektoratet og NVE om slitasje på turbinbladene fra, og hvordan mener statsråden at regjeringen ivaretar behovet for oppdatert kunnskapsgrunnlag og risikovurdering av dette ved utbyggingen av havvind?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål 1597 skriver statsråden:

"Som det framgår av kunnskapsgrunnlaget fra Miljødirektoratet og NVE vil utslipp fra slitasje på turbinbladene i hovedsak være mikroplast. Det er estimert en årlig slitasje på opp til 200 gram per turbin. For de om lag 1 400 turbinene som er i drift, vil det gi et årlig utslipp på 280 kg."

Disse tallene gjelder antageligvis vindkraft på land.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til svar på spørsmål nr. 1597 om forurensing fra vindkraftverk, datert 14. mars 2023. I svaret redegjør jeg for blant annet utslipp av mikroplast som følge av slitasje på turbinblad. Disse tallene gjelder som representanten påpeker for vindturbiner på land. Miljødirektoratet og NVE har i forbindelse med oppdatering av kunnskapsgrunnlaget for vindkraft på land brukt flere kilder for å komme frem til estimatet for slitasje. NVE har blant annet vært i kontakt med flere vindkraftprodusenter og to turbinprodusenter. På NVEs nettside: Forurensning - NVE, er det en

mer detaljert beskrivelse av hvordan metode og hvilke kilder som er brukt for å komme frem til estimatet.

Regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av havvind i Norge. Olje- og energidepartementet har nylig lyst ut konkurranse om tildeling av de første prosjektområdene for havvind i Norge. For områdene på Utsira Nord, det vil bygges ut flytende havvind, skal søkerne konkurrere basert på kvalitative kriterier. For Sørliche Nordsjø II vil det være en prekvalifisering med kvalitative kriterier før det skal gjennomføres en auksjon. For å bidra til bærekraftige prosjekter har vi valgt å ha et eget kriterium for bærekraft. Dette kriteriet er likt på Utsira Nord og Sørliche Nordsjø II.

Bærekraftskriteriet består av fire underkriterier, hvor «Avfall, resirkulering og gjenbruk» er ett av dem. Kriteriet slår fast at prosjektet skal bidra til god avfallshåndtering, med særlig vekt på resirkulering. Søker må ha en plan for avfallshåndtering, resirkulering og gjenbruk av større elementer i energianlegget. Planen for avfallshåndtering skal inkludere material- og kjemikaliebruk i prosjektet, og avfallshåndtering og planlagte tiltak mot forurensning, inkludert mikroplast.

Etter at prosjektområdene er tildelt vil tiltakshaver gjennomføre en prosjektspesifikk konsekvensutredning, hvor tiltakshaver blant annet skal gi et overslag for type og mengde avfall, reststoff, utslipp og forurensning som vil bli produsert i bygge- og driftsfasen. Olje- og energidepartementet kan deretter sette vilkår til godkjenning av konsesjon for å unngå eller begrense negative virkninger for miljø og samfunn.

SPØRSMÅL NR. 1974**Innlevert 17. april 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 24. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan jeg be om oversikt over klimagassutslippene fra de 10 største (etter omsetning) statseide selskapene (definert som statsforetak, statsaksjeselskap, særlovsselskap) for

perioden 2017-2022 (de siste 5 år), samt informasjon om hvilke klimamål og klimastrategier disse statlige selskapene har frem mot 2030?

Svar:

Det fremgår av Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen) at forventningene knyttet til klima er økt og tydeliggjort. Vi er det første landet i verden som forventer at de statlig eide selskapene har vitenskapsbaserte klimamål. Staten som eier forventer at selskapene:

- Identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til klima og integrerer dette i selskapets strategier.
- Setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, og rapporterer om måloppnåelse. Målene er vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig.
- Rapporterer på direkte og indirekte klimagassutslipp og klimarisiko, og benytter anerkjente standarder for rapportering på klimagassutslipp og klimarisiko.

Gjennom å stille tydelige forventninger til selskapene, ønsker staten å være en aktiv eier for å bidra til å nå statens mål som eier. Som eier følger Nærings- og fiskeridepartementet opp forventningene i eierskapsmeldingen. Iht. rollefordelingen i aksjelovgivningen er det styrenes ansvar å vurdere hvordan selskapene skal arbeide for å følge opp forventningene, tilpasset virksomheten og hva som er vesentlig for det enkelte selskap.

Nærings- og fiskeridepartementet har de siste årene arrangert flere fagsamlinger om klima for selskaper med

statlig eierandel. Blant annet om hvordan vurdere og håndtere klimarisiko og om hvordan føre klimaregnskap. Opptak av disse ligger åpent tilgjengelig på regjeringen.no [Faglige tema og samlinger om statlig eierskap - regjeringen.no](#)

Når det gjelder selskapenes rapportering av klimagassutslipp er dette inntatt i Statens eierrapport siden 2020. Selskapenes klimamål vil for første gang rapporteres i Statens eierrapport for 2022 som publiseres i juni. Selskapenes rapportering på området varierer og er i utvikling og NFD har ikke tilgjengelig sammenstilt informasjon for fullt ut å besvare spørsmålet.

Nedenfor er en oversikt over totale klimagassutslipp for Statkraft, Posten og Vygruppen de siste fem årene 2018-2022, klimamålene for 2030, samt en omtale av tiltak/strategi mot 2030. For øvrige statseide selskaper viser vi til [Statens eierrapport på Statens eierrapport 2021 - regjeringen.no](#)

Forklaringer til oversikten

Mange av selskapene arbeider med å videreutvikle sin utslippsrapportering ved å inkludere flere scope og underkategorier knyttet til scope 3, noe som gir bedre kvalitet i rapporteringen og riktigere utslippstall. Dette kan forklare noen av hoppene i utslipp for enkelte av selskapene. Eksempelvis har Posten inkludert utslipp fra flere kategorier i scope 3 i tallene for 2022, uten at tallene bakover er justert.

Tabell 1. Totale klimagassutslipp siste fem år målt i tonn CO₂-ekvivalenter.

Selskap	Utslipp 2022	Utslipp 2021	Utslipp 2020	Utslipp 2019	Utslipp 2018
Statkraft	1 557 100	1 255 000	2 026 700	1 590 000	590 400
Posten	317 411	259 285	293 925	325 071	398 530
Vygruppen	243 000	192 000	187 000	237 000	255 000

Tabell 2. Klimamål og strategier for 2030

Selskap	Klimamål 2030	Klimastrategi og tiltak
Statkraft	<p>Statkrafts langsiktige klimamål er karbonnøytralitet for scope 1- og 2- utslipp innen 2040.</p> <p>Målet om karbonnøytralitet er i overensstemmelse med SDAs (Sectoral Decarbonization Approach) 1,5°C-scenario, som IEA (International Energy Agency) har utviklet for kraftsektoren.</p>	<p>Statkrafts overordnede ambisjon er fortsatt å være Europas største produsent av fornybar energi, samt å være blant de tre mest klimavennlige store kraftprodusentene i Europa.</p> <p>100 pst. fornybarinvesteringer innen 2025.</p> <p>Fornybarandel på 98 pst. i fjernvarmevirksomheten. Elektrifisere bilparken til 100 pst. elbiler.</p>
Posten	<p>2025: 50 pst. av egneide kjøretøy skal gå på fossilfrie energikilder (samlet over alle klasser).</p> <p>2030: 42 pst. absolutt reduksjon i utslipp i Scope 1 og 2.</p> <p>32 pst. reduksjon i utslippsintensitet (g CO₂e/ tkm) i Scope 3.</p> <p>25 pst. absolutt reduksjon i utslipp fra pendling.</p> <p>Alle mål er fra basisår 2020.</p> <p>Posten har fått godkjent sine mål som vitenskapsbasert av SBTi.</p>	<p>Utslippsreduksjonene oppnås gjennom systematisk omstillingsarbeid, effektivisering av drift, pilotering av målrettede tiltak og ulike partnerskap og samarbeid rettet mot utslippsreduksjon, herunder omstilling av kjøretøyparken til fossilfrie alternativer, moderne terminaler, distribusjonspunkt og tjenester som tilrettelegger for utslippsreduksjon.</p>

<p>Vygruppen</p>	<p>Vy har satt mål om å spare samfunnet for utslipp av én million tonn CO₂-ekvivalenter i år 2025 ved å frakte flere passasjerer og mer gods på skinner.</p> <p>Vy arbeider med å sette vitenskapsbaserte klimamål med planer for utslippskutt frem mot både 2030 og 2050.</p>	<p>Vys viktigste klimabidrag er å få flere til å velge kollektive og miljøvennlige løsninger. Vy jobber samtidig med å redusere egne direkte utslipp og utslipp fra leverandører. Tiltak for å redusere egne utslipp fremover er eksempelvis overgang til nyere og mer energieffektive busser og tog, fase ut dieselbruk på Vys godsterminaler, samt mer energieffektiv kjøring. Vy kjøper også strøm med opprinnelsesgarantier til drift av elektriske person- og godstog.</p>
-------------------------	---	---

SPØRSMÅL NR. 1975

Innlevert 17. april 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 24. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvordan vurderer kulturministeren fremdriften på Arkivverkets utviklingsarbeid sett opp imot Stortingets ambisjoner, og er det en prioritert oppgave å legge frem en ny arkivlov?

BEGRUNNELSE:

Norge sakker etter i digitalisering, kunne vi lese i Abelian omstillingsbarometer for 2022.

«Innen teknologi- og digitalisering har Norge mistet sin ledende posisjon (...). Andre land digitaliserer i et hurtigere tempo enn oss, både i privat og offentlig sektor.»

De forteller videre at Norges forsprang glipper, og vi er i vår svakeste posisjon på fem år.

Det er nå fire år siden Arkivlovutvalget overleverte utredningen «Fra kalveskinn til datasjø - Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver», og ny arkivlov er sendt på høring.

I 2017 leverte Riksrevisjonen en undersøkelse som avdekket mangelfull arkivering og feil journalføring i departementer og statlige etater. Oppfølgingen i 2021 viste at utviklingen går feil vei på flere viktige områder. Det er fortsatt vesentlige svakheter ved arkivering og journalføring i statlig forvaltning, og dette har negative konsekvenser for innsyn i – og kontroll med – forvaltningens arbeid og beslutninger.

Manglende arkivering og mangelfull journalføring av dokumenter i viktige enkeltsaker svekker mulighetene for

offentlig debatt, medbestemmelse og demokratisk innsyn og kontroll.

Arkivverket tar vare på nasjonens hukommelse. De bevarer noen tusen hyllemeter med arkivdokumenter i 10 magasiner landet over. De skal også lage nye, digitale løsninger hvor de bevarer og tilgjengeliggjør digitale data for evigheten. De bruker mye strøm, for temperatur og fuktig må holdes i sjakk i magasinene. I 2021 - et normalår - brukte de i underkant av 6 millioner kroner på strøm. I 2022 landet regningen på nesten 17 millioner.

Arkivverket har bare ett sted å hente penger – fra utviklingsmidlene deres. Stortinget bevilget 140 millioner kroner, over fire år, for å bygge et Digitalarkiv for fremtiden. Her skal det bevares beslutninger og vedtak som angår oss alle. Her skal stat, kommune, bedrifter og organisasjoner kunne bevare og tilgjengeliggjøre sine digitale data til evig tid. Det er en viktig oppgave. Nå forsinkes utviklingsarbeidet fordi strømregninga spiser opp midlene.

Svar:

Arkivverket har de siste åtte årene jobbet målrettet med å omstille sin virksomhet til å bli en moderne IT-virksomhet, og den manuelle oppgaveløsningen er effektivisert betydelig. Staten har klart å utvikle nye og forbedrede tjenester som forvaltningen opplever som gode og nyttige, og som samtidig bidrar til effektivisering i den enkelte virksomhet.

Utviklingsarbeidet er viktig, ikke bare for Arkivverket selv, men for alle som arbeider med dokumentasjon og arkiv i Norge – innenfor stat og kommune, men også i pri-

vat sektor. Arkivverket er ledende internasjonalt i arbeidet med å utvikle metodikk og løsninger på utfordringer som oppstår i møtet mellom den teknologiske utviklingen og behov på dokumentasjons- og arkivområdet.

Arkivverket jobber med å utvikle Digitalarkivet til en fellesløsning som tilbys alle bevaringsinstitusjoner i både privat og offentlig sektor. Stortinget har bevilget 140 millioner kroner til denne satsingen. Målet med løsningen er å gjøre det enkelt og sikkert å forvalte, bevare og gi tilgang til historisk dokumentasjon og arkivdata. Dette betyr igjen at innbyggerne vil få enklere tilgang til historisk dokumentasjon.

Etter min vurdering leverer Arkivverket godt på sitt utviklingsarbeid og på de målsettinger Stortinget har satt opp for virksomheten og bevilgningen. Arkivverket får nær 415 mill. kroner over statsbudsjettet i 2023. Den høye prisveksten i år har medført at etaten har fått betydelig økte utgifter til blant annet husleie og strøm. Jeg er kjent med at utviklingsarbeidet for tiden ikke har den framdriften som Arkivverket har planlagt. Arkivverket har meldt at de i størst mulig grad forsøker å skjerme sine satsinger,

men at det er ikke til å unngå at et stramt budsjett påvirker planlagte utviklingsaktiviteter.

Som varslet av finansministeren vil revidert nasjonalbudsjett hensynta en økt pris- og lønnsjustering. Arkivverket vil dermed også få økte rammer, og økt handlingsrom. Bakgrunnen for endringen er at prisveksten i år er vesentlig høyere enn anslagene som lå til grunn da statsbudsjettet ble lagt fram i oktober, og budsjettet virker dermed strammere enn det som opprinnelig var meningen.

Jeg har tillit til at Arkivverket både vurderer innhold og rammer for sitt utviklingsarbeid og tjenestetilbud opp mot til enhver tid tilgjengelige budsjettmidler. Jeg understreker imidlertid at Arkivverket selv vurderer hvordan virksomhetens samlede budsjettmidler skal prioriteres.

Når det gjelder arbeidet med ny arkivlov, så vil jeg understreke at det er en prioritert oppgave. Den planlagte framdriften jeg la til grunn i september 2022, gjelder fremdeles. Jeg har som mål at Stortinget skal få oversendt en lovproposisjon til behandling våren 2024. Det er viktig å få på plass et nytt og oppdatert regelverk, og derfor er arbeidet med ny forskrift også igangsatt.

SPØRSMÅL NR. 1976

Innlevert 17. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 24. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil regjeringen legge frem en stortingsmelding om BPA basert på NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt, og når ser statsråden for seg at regjeringen vil legge frem en slik stortingsmelding?

BEGRUNNELSE:

BPA skal være et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for mennesker med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. BPA skal gi mennesker mulighet til yrkesdeltakelse, utdanning og et aktivt og selvstendig liv. I 2015 lovfestet Solberg-regjeringen retten til BPA. I 2019 satte Solberg-regjeringen ned et offentlig utvalg som fikk i oppdrag å gjennomgå og foreslå forbedringer i ordningen med BPA, blant annet på grunn av forskjellig praksis i kommunene. Utvalget leverte i desember 2021 NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt – Forslag til forbedringer i ordningen med BPA. Høyre mener at BPA er en viktig ordning som må sikre reell likestilling og

deltagelse i samfunnet for funksjonshemmede som har rett på denne ordningen i henhold til lovverket, og derfor er vi opptatt av at regjeringen kommer med en stortingsmelding basert på NOUen som ble levert i desember 2021. Høringsfristen gikk ut 1. juli i fjor, og det er viktig at regjeringen har fremdrift i arbeidet med å følge opp NOUen.

Svar:

I regjeringsplattformen er vi tydelige på at BPA skal videreutvikles. Helse- og omsorgsdepartementet jobber med å følge opp NOU 2021:11 «Selvstyrt er velstyrt». Samtidig må vi hensynta at dette er et komplekst og omfattende arbeid, som må koordineres og tilpasses arbeidet i flere andre departementer. Det krever en god prosess og involvering.

Forslagene i "Selvstyrt er velstyrt" er av ulikt omfang og utvalget er delt angående flere punkter og områder. Dette gjelder blant annet forslag til lovregulering og hva

BPA-ordningen skal inneholde. Dette bekreftes også i høringssvarene. I høringssvarene stilles det blant annet også spørsmål ved kostnadsberegningene, og hvorvidt de gir et realistisk bilde for eventuelle endringer i ordningen.

Dersom regjeringen skal foreslå å gjøre større endringer i BPA-ordningen må vi være sikre på at det vil gi

brukerne et bedre tilbud og at det vil være økonomisk bærekraftig. Jeg kan derfor ikke si noe endelig om når regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om oppfølging av utvalget.

SPØRSMÅL NR. 1977

Innlevert 17. april 2023 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 27. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig at Norske Kvinners Sanitetsforenings (N.K.S.) Veiledningssentre for pårørende til personer med rusmiddelproblemer og/eller psykisk sykdom ikke lenger skal motta tilskuddsmidler over statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

Altaposten skriver fredag 14. april om at Veiledningssenteret i Nord-Norge i Alta opplever total rasering av mange tilbud til pårørende. Det samme gjelder i Bodø, Nordland og andre steder i landet. Veiledningssentrene for pårørende er gratis lavterskeltilbud for pårørende til personer med rusmiddelproblemer og/eller psykisk sykdom.

Veiledningssenteret gjør en stor og veldig viktig jobb for Altas befolkning, og for pårørende i Bodø og andre steder i landet, og det framstår helt uforståelig og svært dramatisk at N.K.S. Veiledningssentre ikke lenger skal motta tilskuddsmidler.

Det er vanskelig å se at det er i tråd med Stortingets intensjoner og regjeringens politikk.

Ifølge regjeringens plattform vil:

«Regjeringen [vil] støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren, og frivillige og ideelle tilbydere på helse- og omsorgsfeltet må sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift. Familie og frivillige gjør en uvurderlig innsats i helse- og omsorgssektoren. Det er stort behov for en mer tydelig og forutsigbar støtte til pårørende som har omfattende omsorgsoppgaver.»

Svar:

Det er en hovedregel i økonomiregelverket for staten at tilskudd skal gis fra en tilskudds-ordning der en bevilgning blir utlyst og fordeles på flere mottakere på grunnlag

av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. En tilskuddsordning bidrar dermed til å ivareta verdier som likebehandling, transparens og etterprøvbarhet i forvaltningen.

Norske Kvinners Sanitetsforenings (N.K.S.) Veiledningssentre for pårørende til personer med rusmiddelproblemer og/eller psykisk sykdom har i 2022 og tidligere år mottatt tilskudd fra tilskuddsordningen til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse, rus og vold. Det ble varslet i Prop. 1 S (2021-2022) at det skulle vurderes å justere tilskuddsordningen i tråd med den pågående evalueringen. Evalueringen pekte på behovet for å justere innretningen for å tydeliggjøre mål og ønskede samfunnseffekter. Dette er også justeringer i tråd med Riksrevisjonens påpekninger i undersøkelsen av tilskudd til organisasjoner fra 2022, hvor det slås fast at mål og kriterier for tilskudd ikke er tilstrekkelig tydelige og presise. Bevilgningen til tilskuddsordningen er videreført på samme nivå som i 2022.

Som det fremkommer i Prop. 1 S (2022-2023) anbefalte en arbeidsgruppe bestående av representanter fra bruker- og pårørendeorganisasjoner og Helsedirektoratet, justering av formålet med tilskuddordningen, avgrensning av hvilke virksomheter som kunne søke tilskudd og at kjerneoppgaver for virksomheter som mottar tilskudd skulle tydeliggjøres. Videre anbefalte gruppen at det etableres tydeligere utvelgelseskriterier, kriterier for utmåling av tilskudd, måloppnåelse og rapporteringskrav mv. Disse anbefalingene ble fulgt opp gjennom at regelverket for ordningen ble revidert for 2023, blant annet for å tydeliggjøre at tilskuddets hovedformål er å bidra til økt brukermedvirkning, både individuelt og i utformingen av tilbud og tjenester til mennesker med psykiske helse-, rus- og/eller voldsproblemer gjennom å styrke organisasjonenes drift og informasjonsvirksomhet. Denne omleggingen av bruker- og pårørendetilskuddet med-

fører at enkelte tiltak ikke lenger passer inn i ordningen. Dette gjelder særlig noen organisasjoner som har levert tjenester for bruker- og pårørende, men som ikke har hatt bruker- og pårørendemedvirkning som formål.

Det er generelt stor konkurranse om tilskuddsmidler på Helse- og omsorgsdepartementets ordninger rettet mot ideelle og frivillige organisasjoner og tilbud. For tilskuddsordningen til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse, rus og vold ble det søkt om tilskudd

for i overkant av 250 mill. kroner med en søknadsbasert tilskuddspott på 144 mill. kroner, mens det fra tilskuddet til rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester ble søkt om over 215 mill. kroner til en ordning med ramme på 72 mill. kroner.

Når det gjelder Helsedirektoratets vedtak om innvilgelse og avslag på tilskudd kan ikke Helse- og omsorgsdepartementet gå inn i enkeltsaker, siden vi er klageinstans for Helsedirektoratets saksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 1978

Innlevert 17. april 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 24. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

30. mars kom Norconsult med en rapport til Avinor som slår fast at giftstoffer har spredd seg fra et massedeponi på Flesland og til naboenes brønner.

Hva gjør regjeringen for at Avinor tar sitt ansvar og sørger for opprydding av det forurensede området, og vil Avinor sørge for å dekke alle kostnader naboene har knyttet til å få rent vann?

Svar:

Jeg har lagt spørsmålet fram for Avinor. Avinor viser til at selskapet i 2021 mottok et pålegg fra Miljødirektoratet om å utarbeide en tiltaksplan for opprydding i PFAS-forurensnet grunn ved Bergen lufthavn, herunder sist nedlagte brannøvingsfelt (BØF1) og gammelt brannøvingsfelt (BØF2). Avinor leverte en tiltaksplan i desember 2021 og mottok pålegg om opprydding i mai 2022. I henhold til pålegget gjennomførte Avinor i 2022 opprydding ved BØF1 og fjernet omkring 15 kg PFAS. Tiltak på BØF2 hadde oppstart 11. april i år, der Avinor vil fjerne ytterligere 3,6 kg PFAS og skal fullføre arbeidet innen 1. juli 2023.

Miljødirektoratet stilte også krav om en mer omfattende kartlegging av området for masselager nord. Deler av masselageret (felt 3, 7 og 9) inneholder lett forurensede masser. Masselageret ble etablert i 2010 etter tillatelse fra Bergen kommune. Prøvetaking viser lave konsentrasjoner av PFAS i de aller fleste løsmasseprøvene som er analysert fra masselageret. Konsentrasjoner i alle prøvene er under dagens normverdi. Høyeste konsentrasjoner i vann finnes i grunnvannsbrønner på selve masselageret. Konsentrasjonene er avtagende i økende avstand fra masselageret, og

betydelig lavere konsentrasjoner er påvist i grunnvannsbrønner og diffuse vannsig nord for masselageret. På masselageret (felt 3, 7 og 9) er det estimert en total mengde PFAS på 1,9 kg. Innledende målinger av grunnvannsnivå i etablerte grunnvannsbrønner indikerer at grunnvannet i deler av felt 3 og 7 strømmer i nordlig retning mot boligområdene nord for lufthavnen.

Miljødirektoratet gjennomførte et tilsyn på masselager nord 10. mai 2022. Det ble avdekket ett avvik ved at det var deponert forurensede jordmasser uten tillatelse. Da masselageret ble etablert, hadde Avinor en godkjent tiltaksplan fra Bergen kommune, men manglet tillatelse fra Statsforvalteren til å etablere et deponi for ordinært avfall. På bakgrunn av resultatene i Norconsults rapport «Miljøtekniske grunnundersøkelser Masselager nord» vil Avinor utarbeide en videre plan for håndtering av masselageret og retting av avviket. Denne planen skal oversendes Statsforvalteren innen 1. juli 2023.

Siden forurensningen i private drikkevannsbrønner i området nord for lufthavnen ble oppdaget i desember 2020, har Avinor tilbudt berørte beboere å hente gratis drikkevann i nærbutikken. Alle beboere i det antatt berørte området mottok i slutten av desember 2022 et tilbud fra Avinor om dekning av kostnader for tilkobling til kommunal vannledning. Avinor gir tilbudet av rimelighetshensyn. Villkårene for den tilbudte kompensasjonen framgår av en egen avtale hvor det bl.a. spesifiseres at Avinor betaler kompensasjon til eier for tilknytning til kommunal vannledning, eventuelt andre løsninger, oppad begrenset til kr 350 000 inkl. mva.

Jeg har stor forståelse for den uroen og usikkerheten denne saken skaper hos naboer til lufthavnen. Avinor er organisert som et heleid statlig aksjeselskap, og det er sty-

ret som er ansvarlig for å følge opp saken om PFAS-forurensning på selskapets lufthavner. Jeg legger til grunn at selskapet innretter sin virksomhet i tråd med gjeldende lover og forskrifter og følger opp myndighetspålegg.

Statens forventninger til selskaper med statlig eierandel følger av Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap — Statens direkte eierskap i selskaper, jf. Innst. 190 S (2022–2023). Som eier har staten en forventning om at selskapet inkluderer arbeidet med FNs bærekraftsmål i sine strategier, og arbeider aktivt for å følge dette opp i sin daglige drift. På området naturmangfold og

økosystemer forventer staten blant annet at selskapet setter mål og iverksetter tiltak for å redusere egen negativ påvirkning og øke positiv påvirkning på naturmangfold og økosystemer, og rapporterer om måloppnåelse. Selskapet forventes også å benytte anerkjente standarder for rapportering av naturrisiko og påvirkning på naturmangfold og økosystemer.

Utfordringene med PFAS-forurensningene har vært et tema i eierdialogen mellom Avinor og Samferdselsdepartementet over flere år. Jeg vil fortsatt ta opp utfordringene rundt PFAS-forurensningene i eierdialogen med Avinor.

SPØRSMÅL NR. 1979

Innlevert 18. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 26. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva tror regjeringen er årsaken til at Norge har en vesentlig høyere andel enslige mindreårige asylsøkere enn snittet i Europa, og kan vi få oppdaterte tall på utviklingen?

BEGRUNNELSE:

Dessverre vet vi at flere mindreårige asylsøkere sendes til Europa som såkalte "ankerbarn" i håp om at de lettere skal få opphold, for så å få resten av familien hit på familiegjenforening. Vi vet også at flere jukser på alderen sin i håp om å øke sjansene for å få innvilget opphold i Norge. Vi vet at asylstrømmer påvirkes av signaler, noe vi så da Jonas Gahr Støre i sin landsmøtetale i 2015 varslet at AP ville gå inn for betydelige oppmykninger og ta imot hele 10 000 flyktninger. Ved jevne mellomrom fremmer flere politiske partier forslag om å myke opp reglene, spesielt for mindreårige asylsøkere. Når vi samtidig vet at Norge har en vesentlig høyere andel enslige mindreårige asylsøkere enn snittet i resten av Europa er det nærliggende å tro at dette kan ha en sammenheng.

Svar:

Jeg vil innledningsvis påpeke at Norge ikke mottar en vesentlig høyere andel enslige mindreårige asylsøkere enn mange andre europeiske land. Vi så en økning i andelen i fjor høst, men denne er på vei ned. Norge har mottatt noen flere enslige mindreårige asylsøkere enn Sverige, Danmark og Finland de siste månedene, men antallet en-

slige mindreårige som har søkt beskyttelse i Norge hittil i 2023 har vært lavt.

Det var en generell økning i antallet afghanske enslige mindreårige til Europa høsten 2022, særlig til Østerrike og Tyskland. Økningen i antallet enslige mindreårige til Norge i fjor høst gjaldt også i stor grad denne gruppen.

Dersom en ser på ankomster av enslige mindreårige som kommer til Europa over en lengre tidsperiode, er det mulig å se at andelen som kommer til Norge varierer over tid. I perioden 2011-2015 mottok Norge mellom 4,1 pst. og 5,6 pst. av de enslige mindreårige asylsøkerne. I perioden 2016-2021 var andelen mellom 0,4 pst. og 0,8 pst, 2/3 mens den i 2022 var 1,5 pst. Til sammenlikning utgjør Norges befolkning i overkant av 1 pst. av befolkningen i Europa.

Dersom det tas utgangspunkt i hvor stor andel av søkerne i Norge som oppgir å være enslige mindreårige, og dette sammenliknes med den tilsvarende andelen i Europa, så er andelen høyere i Norge enn i Europa for perioden 2011-2022 samlet. Norge ligger også høyere enn Danmark og Finland, men lavere enn Sverige.

Regjeringen har ikke endret regelverk eller gitt signaler om endring av gjeldende politikk på feltet som tilsier en økning i ankomster av enslige mindreårige til Norge. Det er gjort ulike studier og forskning om enslige mindreårige på flukt som viser at det er sammensatte årsaker til migrasjonen. Det såkalte «ankerbarn»-fenomenet, hvor familier sender barn til Europa slik at resten av familien kan få opphold i Europa gjennom familiegjenforening, kan være en av flere motivasjonsfaktorer.

Antall enslige mindreårige som har søkt asyl i Norge og Europa (EU27+EFTA):

År	Enslige mindreårige asylsøkere til Norge	Enslige mindreårige asylsøkere til Europa	Andel av enslige mindreårige til Europa som søker i Norge
2011	635	11245	5,6%
2012	705	12 615	5,6%
2013	670	12 480	5,4%
2014	940	22 905	4,1 %
2015	4 790	99425	4,8%
2016	270	62 350	0,4%
2017	175	30145	0,6%
2018	145	17 360	0,8%
2019	125	14 735	0,8%
2020	75	14 225	0,5%
2021	170	26 395	0,6%
2022	655	42 265	1,5%

Kilde: Eurostat

Enslige mindreårige som andel av asylsøkere:

År	Norge	Sverige	Danmark	Finland	(EU27+EFfA)
2011	7,1 %	9,0%	6,8%	5,1 %	3,6%
2012	7,3 %	8,2 %	5,9%	5,3 %	3,7%
2013	5,6%	7,1 %	4,9%	5,0%	2,9%
2014	8,2%	8,7%	5,6%	5,4 %	3,6%
2015	15,4%	21,1 %	10,2%	7,8%	7,3 %
2016	7,7%	7,5%	19,2%	6,6%	5,0%
2017	5,0%	4,9%	14,3 %	3,5%	4,3 %
2018	5,5%	4,2 %	6,7%	2,3 %	2,7%
2019	5,5%	3,3 %	7,2 %	2,1 %	2,1 %
2020	5,5%	3,1 %	9,8%	4,5%	2,9%
2021	10,4%	3,8%	5,5%	5,3 %	4,1 %
2022	13,5 %	3,5 %	6,9%	4,2%	4,3 %
2011-2022	10,1 %	11,1 %	7,1 %	5,9%	4,3 %

SPØRSMÅL NR. 1980**Innlevert 18. april 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 25. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvorfor ber ikke utenriksministeren om at Julian Assange skal løslates, når hun med rette har gjort det i Aleksej Navalnyjs tilfelle?

BEGRUNNELSE:

Grunnleggeren av Wikileaks, Julian Assange, har sittet i varetekt i et britisk høysikkerhetsfengsel i fire år. USA har begjært Assange utlevert, og han risikerer der opptil 175 års fengsel for å publisert lekkasjer som blant annet har avslørt krigsforbrytelser begått av amerikanske styrker. Storbritannias innenriksminister godkjente i fjor at Assange utleveres til USA, tross hans skrøpelige helse.

Internasjonale medier som New York Times har gitt uttrykk for at det Assange er tiltalt for, juridisk ligner på det de selv gjør i sitt journalistiske virke. I forbindelse med at britisk rett 20. april i fjor overlot utleverings spørsmålet til politiske myndigheter, uttalte Rune Ottosen i Norsk PEN følgende til NTB:

«Nå blir det tydeligere enn noen gang at Assange-saken er en politisk sak på høyeste nivå. Den norske regjeringen kan ikke lenger si at dette er en domstolsbeslutning.»

FNs arbeidsgruppe mot vilkårlig fengsling (UNW-GAD) har krevd at Assange løslates og forventet at deres anbefalinger skal håndheves av alle stater, også de som ikke har vært part i saken vedrørende Assange.

Klassekampen opplyser 11. april i år at utenriksministeren ikke har ville latt seg intervju om Assange-saken. Avisen har kun fått til kommentar via Utenriksdepartementet at «vi forventer at både Storbritannia og USA overholder sine internasjonale menneskerettighetsforpliktelser i denne saken».

Utenriksministeren har heller ikke villet svare på hvorfor hun ikke vil ta stilling til løslatelse av Assange, når hun 22. mars i fjor med rette bad om den «umiddelbare og ubetingede løslatelse» av den russiske opposisjonspolitikeren Aleksej Navalnyj.

Spørsmålsstiller vil vite grunnen til at utenriksministeren ikke vil ta stilling til fengslingen og utleveringen av Julian Assange. I spørsmålsstillers øyne skaper fengslingen og utleveringen en farlig presedens for presse- og ytringsfriheten. Videre vil enhver forskjellsbehandling fra norsk side svekke vårt lands troverdighet i prinsipielle menneskerettighetsspørsmål. Vladimir Putins propaganda er både internt i Russland og eksternt til andre land tuftet på

framstillinger av vestlig dobbeltmoral, og den beste vaksinen mot slik propaganda må være prinsippfasthet.

Svar:

Demokratiske prinsipper og menneskerettigheter er under press i stadig flere land. Bare de siste seks årene er antallet land som beveger seg i autoritær retning mer enn dobbelt så høyt som antallet land som beveger seg i demokratisk retning. Rettsstaten, demokratiske institusjoner, frie medier og sivilsamfunn blir gradvis undergravd eller forbudt. Dette er en utvikling vi ser på med stor bekymring. Derfor legger vi også stor vekt på arbeidet for ytrings- og pressefrihet, organisasjons- og forsamlingsfrihet, uavhengige domstoler og beskyttelse av menneskerettighetsforsvarere i vårt internasjonale engasjement. Det er viktig at vi står opp for grunnleggende friheter og rettigheter, og holder myndigheter ansvarlige for systematiske overgrep mot egen befolkning.

Under president Putin har Russland beveget seg i stadig mer autoritær retning. Landet har nå totalitære trekk med kraftige angrep på journalister og uavhengige medier, menneskerettighetsforsvarere og politiske opposisjonelle. Det russiske regimets forfølgelse og fengsling av opposisjonspolitikeren og antikorrupsjonsaktivisten Aleksej Navalnyj er del av en omfattende forfølgelse av opposisjonelle og kritiske meningsyttere i landet over tid. Undertrykkingen har økt siden Russlands fullskala angrepskrig mot Ukraina startet. Norge har sammen med andre land bedt russiske myndigheter stoppe forfølgelsen av Navalnyj og andre opposisjonelle. Navalnyj har betalt en svært høy pris for sitt engasjement. I 2020 overlevde han så vidt etter å ha blitt forgiftet med nervegiften novitsjok. Navalnyj soner nå en fengselsstraff i en russisk straffekoloni under svært krevende forhold. Også Den europeiske menneskerettsdomstolen har konkludert med at anklager mot Navalnyj har vært politisk motivert, og har krevd at han løslates.

Stilt overfor et russisk regime som viser en grunnleggende og alvorlig mangel på respekt for internasjonale menneskerettighetsforpliktelser, er det viktig at Norge og andre land støtter opp om sivil samfunn og enkeltpersoner som kjemper for sine menneskerettigheter.

Når det gjelder spørsmålet om Julian Assange, viser jeg til mitt svar av 20. desember 2021 på spørsmål fra representanten Moxnes og til mitt svar av 8. juli 2022 til representanten Nyholt. Det er ikke naturlig for norske myndigheter å uttale seg om britiske rettsvesens og my-

ndigheters behandling av spørsmålet om utlevering til USA. Storbritannia er tilsluttet Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) og er dermed bundet av de samme menneskerettslige forpliktelsene som Norge på dette området. Spørsmål om utlevering er der, som her

i Norge, gjenstand for domstolsbehandling, og skal skje i tråd med EMK. For øvrig forventer vi at både Storbritannia og USA overholder sine internasjonale menneskerettighetsforpliktelser i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1981

Innlevert 18. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 26. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det samsvar mellom vedtakene i Fredrikstad bystyre, Sarpsborg bystyre og Viken fylkesting med det regjeringen la frem i Prop. 41 S (2022-2023) som Stortinget nylig behandlet i Innst. 266 S (2022-2023) Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 i Viken, eller er proposisjonen og dermed Stortingets vedtak fattet på feil premisser?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 41S om Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 i Viken skriver regjeringen at forslaget er i tråd med vedtak fra lokale myndigheter. Dette ble også slått fast av statsråden og flere stortingsrepresentanter i løpet av debatten. Det hevdes nå fra flere at dette ikke er korrekt da premisset for den lokale behandlingen og senere lokale vedtak hadde en lavere kostnadsramme for bompengeneinnkrevingen enn de prosjekter som er vedtatt. Hvis dette stemmer er det altså ikke samsvar mellom de lokale vedtakene og regjeringen fremlagte proposisjon til Stortinget som ble vedtatt, mot bl.a. FrPs stemmer.

Svar:

Prop. 41 S (2022-2023) Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 i Viken er i samsvar med premisene i de lokalpolitiske vedtakene.

I de lokalpolitiske vedtakene (jf. kapittel 3 i proposisjonen) er det lagt til grunn en samlet prosjektportefølje som er kostnadsberegnet til 8 940 mill. 2021-kroner, hvorav 6 646 mill. 2021-kroner er forutsatt finansiert med bompenger. Prisomregnet til 2022-kroner med en indeks på 2,4 prosent (jf. omtale i kapittel 1) gir dette en samlet økonomisk ramme for Bypakke Nedre Glomma fase 2 på 9 155 mill. 2022-kroner og med et bompengebidrag på 6 806 mill. 2022-kroner.

Finansieringsopplegget innebærer en samlet brutto bompengeneinnkreving på om lag 7 967 mill. 2022- kroner. Dette skal dekke bompengebidraget, bompengeselskapets finansieringskostnader (rentekostnader), samt investeringer i innkrevingsutstyr, innkrevingskostnader og kostnader til drift av bompengeselskapet (jf. kapittel 6 i proposisjonen).

SPØRSMÅL NR. 1982**Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 24. april 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden klargjøre hva det vil si å drive formidlingsvirksomhet etter barnevernsloven § 9-9 om formidling av fosterhjem, og kan statsråden videre avklare om private organisasjoner også etter 1. juli 2023 kan søke og få bevilling fra departementet til å drive med formidling av fosterhjem?

BEGRUNNELSE:

Barnevernsloven § 9-9 lyder som følger:

«Det er forbudt for privatpersoner å drive formidlingsvirksomhet for plassering av barn utenfor hjemmet. Det er forbudt for organisasjoner å formidle fosterhjem uten bevilling fra departementet. Departementet skal føre tilsyn med formidlingsvirksomheten til organisasjoner som får bevilling.

Den som overtrer forbudet i første ledd, straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder. Forsøk straffes på samme måte som fullbyrdet overtredelse».

Det er knyttet usikkerhet til hvordan paragrafen skal tolkes, og hva den konkret betyr.

Svar:

Eg takkar for spørsmålet, og vil nytta høvet til å gjere greie for kva dei private tenesteytarane kan hjelpa kommunane med etter 1. juli 2023, og klargjere innhaldet i barnevernslova § 9-9 og 15-7 fjerde ledd.

Ved handsaminga i Stortinget av Prop. 86 L (2021-2022) vart følgjande føresegn vedteke for ny barnevernslov i § 15-7 nytt fjerde ledd:

«Barnevernstjenesten kan ikke plassere barn i et fosterhjem som har inngått avtale med en privat tjenesteyter om godtgjøring for eller innholdet i fosterhjemsoppdraget. Dette gjelder ikke fosterhjem barne-, ungdoms- og familieetaten tilbyr etter § 16-3 annet ledd bokstav a og c.»

Føresegna trer i kraft 1. juli 2023, og vil ikkje gjelde avtalar inngått før lovendringa trer i kraft. Forbodet om plassering av barn i fosterheim som har inngått avtale om godtgjering og innhaldet i fosterhjemsoppdraget med ein privat aktør, § 15-7 fjerde ledd, gjeld både kommersielle og ideelle aktørar. Endringa skal sette kommunen i posisjon til å følgje opp barnet og fosterheimen. Det er i dag risiko for at barnevernstenesta ikkje klarer å følgje opp situasjonen og behovet til barnet, mellom anna fordi tilgangen barnevernstenesta har til informasjon kan vere avgrensa. Eg er oppteken av at barnevernstenesta skal vere

i posisjon til å gjere naudsynte vurderingar av situasjonen til barnet og å fylle sitt lovpålagde omsorgs- og oppfølgingsansvar. Føresegna skal styrkje høvet barnevernstenesta har til å vere tett på barnet.

I dag har Bufetat eit lovpålagt ansvar for å rekruttere fosterheimar, og å hjelpe kommunen med å finne ein fosterheim dersom kommunen ber om dette. Det er likevel slikt at kommunen sjølv kan rekruttere fosterheimar, og private aktørar kan rekruttere fosterheimar og tilby desse fosterheimane til Bufetat eller kommunen. Det er kommunen som godkjenner fosterheimen til det einskilde barnet, og dermed er ansvarleg for fosterheimen til kvart einskild barn. Eg vil påpeike at den nye føresegna ikkje er til hinder for at private aktørar rekrutterer fosterheimar som kommunane og Bufetat kan nytta. Føresegna er vidare ikkje til hinder for at kommunen kan kjøpe enkelttenester som hjelpetiltak, avlastingstiltak og rettleiing til fosterheimar frå private tenesteytarar.

For Bufetat inneber den nye § 15-7 fjerde ledd at dei ikkje kan tilby kommunen ordinære fosterheimar som har inngått avtale om innhaldet i fosterhjemsoppdraget med ein privat leverandør. Forbodet gjeld ikkje spesialiserte fosterheimar eller beredskapsheimar som Bufetat tilbyr etter barnevernslova § 16-3 anna ledd bokstav a og c.

Barnevernslova § 9-9 om at det er forbode for privatpersonar å drive formidlingsverksemd for plassering av barn utanfor heimen, er ei vidareføring frå gammal barnevernlov. Organisasjonar kan heller ikkje drive formidlingsverksemd for plassering av barn utanfor heimen, med mindre det blir gitt løyve til dette frå departementet. Føresegna er ei presisering av at plasseringar utanfor heimen er eit offentleg ansvar og at ansvaret for å hjelpe kommunane med å plassere barn utanfor heimen ligg til statleg barnevernstyresmakt. Det er så vidt eg kjenner til, heller ikkje gitt løyve til organisasjonar til å drive slik formidlingsverksemd. At private aktørar rekrutterer fosterheimar og stiller desse til disposisjon for Bufetat eller kommunen, er ikkje i strid mot dette formidlingsforbodet.

SPØRSMÅL NR. 1983**Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 26. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Kan utenriksministeren redegjøre for den bistand, konsulær og annen, som er gitt til de to voksne og tre barn som reiste fra al-Roj-leiren?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i media vedrørende to voksne og tre barn som reiste fra al-Roj-leiren i Syria til Norge i mars. Det vises også til Dokument nr. 15:1950 (2022-2023), som omhandler størrelsen på kostnadene for norske myndigheter.

Det vises også til pressemelding fra Utenriksdepartementet datert 28.03.2023 hvor Utenriksministeren uttaler at disse kvinnene er hentet tilbake til Norge.

Redegjørelsen bør inkludere informasjon om bistand fra norsk personell, og hvilke virksomheter disse tilhører, andre norske personer som har vært involvert, eventuelle avklaringer som er gjort med lokale myndigheter, kostnader og innrettingen på disse, samt all annen relevant informasjon.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 1950 (2022-2023) fra representanten Wiborg, FrP, som også redegjør for den bistand som er gitt.

Det er utenriktjenestens eget personell som har hatt stått for bistanden. I forbindelse med hjemreisen har UDs utrykningsenhet vært støttet av helsepersonell og personell fra politiet.

SPØRSMÅL NR. 1984**Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 26. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre konkret for at eldre blir ivaretatt på alle områder nå når regjeringen velger å legge ned Eldreombudet?

BEGRUNNELSE:

Under Rogalandstinget 14. april ble det tatt opp bekymringer angående ivaretakelser av eldre sine ulike behov, når eldreombudet nå skal legges under pasient og brukerombudet sin portefølje. Det er mange saker som angår de eldre, som ikke er under det som gjelder pasientombudet. Saker som data og utenforskap, rettigheter innen velferd til sykehjem og sykehjemsplasser eller pasientreiser for å nevne noen.

Svar:

Jeg deler representanten Bollestad sitt engasjement for å ivareta eldre sine behov, og mener eksisterende ordninger og tiltak, samt regjeringens nye eldrereform, samlet bidrar til dette.

Pasient- og brukerombudet har alltid hatt hele befolkningen, og dermed også eldrebefolkningen, som del av sin portefølje. De arbeider for å ivareta pasientenes og brukernes behov, interesser og rettssikkerhet overfor spesialisthelsetjenesten, den kommunale helse- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Pasient- og brukerombudet vil også kunne ta opp utfordringer brukere og pasienter møter på et generelt grunnlag. Regjeringen har prioritert å styrke tildelingen til pasient- og brukerombudene med seks mill. kroner fra 2023.

Eldre er også blant målgruppene for de fleste av ombudene og de etablerte klage- og tilsynsorganer. Eldre innbyggers interesser inngår også i mandatet til Likes-

tillings- og diskrimineringsombudet, Dataombudet, Forbrukerrådet og Forbrukertilsynet, og flere av disse har også belyst saker som gjelder eldrebefolkningen. For helse- og omsorgstjenestene og andre velferdsordninger er det etablert system for klageordninger, og hvor vedtak kan påklages til Statsforvalteren.

Som helse- og omsorgsminister er jeg en pådriver for å bidra til mer aldersvennlig samfunnsutvikling og at eldrebefolkningens behov ivaretas i ulike politikkområder. Et slikt bredt perspektiv inngår i satsingen på et aldersvennlig samfunn og vil også inngå i den nye eldrereformen, hvor flere statsråder vil bidra i arbeidet. For øvrig har alle

statsråder ansvar for saker som også gjelder eldre innbyggere.

Videre har jeg lagt vekt på å styrke eldres medvirkning i samfunnet, og har sørget for å styrke opplæringen av de kommunale eldrerådene slik at de kan være en sterkere stemme for eldres interesser i kommuner og fylkeskommuner. Jeg viser også til at regjeringen ved arbeids- og inkluderingsministeren har styrket dialogen med pensjonistenes organisasjoner om budsjettsaker og andre eldrepolitiske spørsmål, og til Rådet for et aldersvennlig Norge som bidrar til å fremme eldres behov og samarbeid om å utvikle aldersvennlig løsninger i ulike sektorer.

SPØRSMÅL NR. 1985

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 26. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle de oppgavene som Pårørendesenteret i Stavanger har ivaretatt av pårørendearbeid i det ganske land blir ivaretatt nå når senteret har fått avslag på de søkbare midlene i Helsedirektoratet?

BEGRUNNELSE:

Under Rogalandstinget 14. april ble det uttrykt stor bekymring for at Pårørendesenteret i Stavanger ikke har fått sikret finansiering videre etter at de mistet de øremerka midlene på statsbudsjettet for 2023.

Pårørendesenteret i Stavanger har drevet sitt arbeid i 25 år. Siden 2014 har de mottatt øremerka midler på statsbudsjettet. Senteret har en nasjonal funksjon. Ca. 50 % av henvendelsene kommer fra kommuner og ansatte i kommuner og sykehus fra hele landet, hvor de ansatte ber om råd ift pårørende, pårørendestrategier, veiledning, opplæring og kurs. I tillegg driver senteret forskning sammen med flere kompetansemiljø, og leder har ansvar for en nasjonal pårørendekonferanse. Utenom alt dette, kan pårørende ta direktekontakt til et lavterskel samtaleopplegg. Samtaler som er helt nødvendige for at pårørende skal makte å stå i dette viktige arbeide enten med sine gamle, eller syke med ulike sykdommer det være seg rus/psykiatri eller kreft eller annet.

Nå opplever pårørende og offentlig ansatte at et godt og viktig fagmiljø som har vært en trygghet for dem, kan

forsvinne. Senteret har sendt ut permisjonsvarsel til 24 ansatte med høy faglig utdanning og lang erfaring.

Svar:

Regjeringen ønsker åpenhet og rettferdighet i tilskuddsforvaltningen. Det kan blant annet oppnås gjennom å fjerne øremerkede tilskudd og tydeliggjøre formål og tildelingskriterier. Derfor ble det øremerkede tilskuddet til Pårørendesenteret i Stavanger fra 2023 flyttet til den søkbare tilskuddsordningen til bruker- og pårørendearbeid innen psykisk helse-, rus- og voldsfeltet. Beslutningen var en del av regjeringens områdegjennomgang av enkeltstående tilskudd til navngitte mottakere, for å sørge for en mer rettferdig fordeling av tilskudd.

En evaluering av tilskuddsordningen pekte på behovet for å justere innretningen i regelverket for å tydeliggjøre mål og ønskede samfunns effekter. Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til organisasjoner fra 2022 slår også fast at mål og kriterier for tilskudd ikke er tilstrekkelig tydelige og presise. Derfor har regjeringen fra 2023 revidert regelverket for denne ordningen, blant annet for å tydeliggjøre at tilskuddets hovedformål er å bidra til økt brukermidvirkning, både individuelt og i utformingen av tilbud og tjenester gjennom å styrke organisasjonenes drift og informasjonsvirksomhet.

Det er generelt stor konkurranse om tilskuddsmidler på HODs ordninger rettet mot ideelle og frivillige organisasjoner. For tilskuddet til bruker- og pårørendeorganisasjoner ble det søkt om i overkant av 250 mill. kroner med

en søknadsbasert tilskuddspott på 144 mill. kroner. Dette viser at det er svært hard konkurranse om potten i år. Det er Helsedirektoratet som har ansvar for tilskuddsforvaltningen. Søkere har på ordinært vis anledning til å klage til Helsedirektoratet på vedtaket om avslag. Dersom avslaget opprettholdes sendes klagen til Helse- og omsorgsdepartementet som endelig klageinstans.

Jeg vil også understreke at kommunene har et selvstendig ansvar for å ivareta pårørende, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6 som lyder som følger:

Til personer med særlig tyngende omsorgsarbeid skal kommunen tilby nødvendig pårørendestøtte blant annet i form av:

1. Opplæring og veiledning
2. Avlastningstiltak
3. Omsorgsstønning

Jeg har stor tiltro til at kommunene følger opp sitt lovpålagte ansvar med ivaretagelse av pårørende. Samtidig skal vi fra statens side jobbe videre for å støtte kommunene i dette ansvaret gjennom tydelige rammer og faglig støtte. Blant annet vil pårørendestøtte løftes fram som en viktig del av regjeringens nye eldrereform som skal legges fram før sommeren. Vi vet også at samarbeidssavtaler er et viktig skritt på veien til en bedre pårørendehverdag. Derfor har jeg gitt Helsedirektoratet i oppdrag å videreutvikle pårørendeavtalen som et verktøy for bedre samarbeid mellom kommunen og pårørende. Avtalen vil gi de pårørende større grad av medvirkning og mulighet for individuell tilpasning av tilbudet. Avtalen skal sørge for forutsigbarhet, tydelige roller og forventningsavklaring i samarbeidet med kommunene. Til sommeren får vi svar på oppdraget som jeg vil følge opp i mitt videre arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1986

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 25. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kommer statsråden til å se på regelverket, og gjøre endringer, slik at de som jobber i tillegg til å motta pleiepenger, ikke blir straffet økonomisk ved dødsfall?

BEGRUNNELSE:

I Nettavisen 16.04, kunne vi lese om hvilken effekt dagens regelverk for pleiepenger straffer de som jobber noe, mens de mottar pleiepenger. Det å kunne jobbe, samtidig som man pleier et sykt barn er bra for foreldrene og samfunnet. Når pleieperioden er over, vil de som har vært litt i jobb under pleieperioden få bare 6 uker med pleiepenger, mens de som ikke har vært i jobb, mottar pleiepenger i 12 uker. Dette er en urimelig straff for de som fortsatt klarer å jobbe litt, vedsiden av at de pleier dødssyke barn.

Svar:

Pleiepenger gis når foreldre må være borte fra arbeidet for å pleie syke barn som har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Dersom barnet dør, gis pleiepenger i en overgangsperiode slik at foreldre får tid til å områ seg. Disse pleiepengene er altså knyttet til behovet for en overgangsperiode for de som er pleiepengemottakere, og er ikke

knyttet til dødsfallet i seg selv. Det dreier seg altså ikke om en ytelse knyttet til sorg ved død, men en midlertidig fortsettelse av en ytelse for å gi disse foreldrene noe tid til å orientere seg og planlegge tilbakekomst til arbeidslivet.

Foreldre som mottar pleiepenger når barnet dør, kan som hovedregel få ytelsen i 6 uker etter barnets dødsfall. Dette gjelder uavhengig av hvor lenge og hvor mye man har kunnet arbeide ved siden av pleiepengemottak. Så har vi en særbestemmelse for foreldre som har vært helt borte fra arbeidslivet i en svært lang periode, og som derfor kan trenge mer tid til å områ seg.

Dette gjelder de som har mottatt fulle pleiepenger, altså 100 % ytelse, i minst 3 år. Bakgrunnen for dette skillet mellom de som har rett til pleiepenger i 6 uker og i 3 måneder, er begrunnet i at foreldre som har svakere tilknytningen til arbeidslivet, kan trenge noe mer tid med ytelse enn foreldre som allerede har en etablert arbeidstilknytning.

Etter den gamle pleiepengeordningen var det bare de som hadde mottatt fulle pleiepenger i 3 år som hadde rett til ytelsen etter barnets død. Det var svært få som oppfylte dette vilkåret, og de fleste fikk dermed ikke pleiepenger etter barnets bortgang. I den gjeldende pleiepengeordningen har man i tillegg innført rett til pleiepenger i 6 uker etter dødsfall, uavhengig av lengden på pleiepengemottak.

tak før dødsfallet og om man har arbeidet noe ved siden av pleiepengemottak. Dette var en styrking av pleiepengeordningen, og det er samme lengde med stønad som foreldre kan få dersom barnet dør i foreldpengeperioden.

Jeg mener at pleiepengeordningen ved barns dødsfall fungerer godt. Det er en rimelig og balansert ordning ut fra hensikten, nemlig at foreldre som har vært lite eller ingenting i arbeid i en periode før barnet dør, skal få litt tid til å områ seg. Delingen mellom seks uker og tre måneder tar hensyn til at de som står lenger unna arbeidslivet, vil kunne ha behov for lenger områingstid enn de som har kontakt med arbeidslivet. Jeg er derfor ikke enig i premisset i spørsmålet om at noen som mottar pleiepenger blir straffet økonomisk ved dødsfall.

Foreldre som mister barn uten forutgående pleiepengeperiode, f.eks. etter en ulykke, vil ikke ha rett til pleiepenger etter dødsfall. Også blant disse foreldre, vil mange ikke være i stand til å arbeide etter at barnet dør. De vil da kunne få sykepenger, med den rett til oppfølging fra lege, arbeidsgiver og Arbeids- og velferdsetaten som følger med denne ytelsen.

Mottak av pleiepenger gir samme rett til sykepenger som arbeidsinntekt. Foreldre som ikke er i stand til å arbeide i lengre tid etter et dødsfall, kan dermed også få sykepenger i ett år når perioden med pleiepenger er utløpt. Den oppfølgingen som følger med sykepengene, kan gjøre det lettere å komme tilbake i arbeid. Med pleiepenger følger ingen rett til oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1987

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 26. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I dag gis det statlig støtte til studentrabatt på 40 prosent for periodebilletter på kollektivtransport og tog, men ikke for andre type billetter, som f.eks. enkeltbilletter. Støtte til andre type billetter gis imidlertid allerede i dag til barn og honnør. I tillegg får andre grupper 50 prosent rabatt, men studenter får kun 40 prosent.

Vil regjeringen sørge for at den statlige støtten for studenter også økes til 50 %, og at den innrettes slik at også studenter kan gis rabatt for alle typer kollektiv- og togbilletter?

Svar:

Staten ved Samferdselsdepartementet fastsetter minimumsnivå for landsomfattende sosiale rabatter på offentlig kjøpt kollektivtrafikk. Statlig finansierte rabattordninger i dag er:

- 50 prosent rabatt på enkeltbillett for barn, militært personell i førstegangstjeneste og for honnør, og
- 40 prosent rabatt på 30-dagersbilletten for studenter.

Togoperatørene og fylkeskommunene kan innenfor egne budsjetter og prioriteringer, fritt tilby bedre rabatter enn de som allerede er statlig finansiert. Eksempelvis tilbys studenter i dag 25 prosent rabatt på normal enkeltbil-

lettpris på tog. Honnør gis som regel 50 prosent rabatt på periodebilletter i lokaltrafikken, selv om den statlige rabattordningen er begrenset til enkeltbilletten.

Dersom representantens forslag skal innføres vil det innebære et behov for kompensasjon til togselskapene og til fylkeskommunene fra staten.

Med utgangspunkt i innrapporterte kollektivtall til SSB for 2019, siste hele år før koronaepidemien, har Jernbanedirektoratet grovt estimert forventet statlig finansieringskostnad ved innføring av 50 prosent studentrabatt på alle billettslag i kollektivtrafikken. Foreløpige beregninger viser at utvidet studentrabatt som skissert i forslaget, kan gi en statlig finansieringskostnad på opp mot 400–450 millioner kroner per år.

Om studenter eventuelt skal tilbys 50 prosent rabatt på alle billettslag, er det nærliggende at ungdom 18–19 år gis tilsvarende rabattbetingelser i kollektivtrafikken. I praksis utvides da barnegrensen med to år. Jernbanedirektoratet har estimert kostnaden for en slik utvidelse av barnegrensen til drøyt 100 millioner kroner per år.

Totalt vil da tiltaket forventes å medføre et samlet statlig finansieringsbehov på ca. en halv milliard kroner per år. I tillegg kommer en ikke estimert trengselskostnad.

Utvidet studentrabatt er grovt beregnet å gi rundt ti millioner nye kollektivreiser. I tillegg kommer ca. fem millioner nye reiser gjennom utvidelsen av barnegrensen med to år. Rabattene er ikke foreslått tidsdifferensierte

slik at en stor andel av de nye reisene vil komme i rushtiden med ytterligere press på kollektivkapasiteten i pressperioder og tilhørende utfordringer med driftsstabiliteten.

Jernbanedirektoratet ble i tildelingsbrevet for 2023 gitt i oppdrag å vurdere hvordan det kan utvikles nye billettprodukter for å stimulere til økt kollektivbruk utenfor

eget fylke blant ungdom. Jernbanedirektoratet anbefaler at SD får utredet videre innføring av en ny statlig sosial rabatt på 40 % på enkeltbilletten for ungdom og studenter utenfor rushtid. Jeg er positiv til å følge opp denne anbefalingen og gi Jernbanedirektoratet i oppdrag å utrede innføring av en ny statlig sosial rabatt på 40 % på enkeltbilletten for ungdom og studenter utenfor rushtid.

SPØRSMÅL NR. 1988

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 27. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan følger regjeringen opp situasjonen på Sri Lanka og ikke minst menneskerettighetssituasjonen for etniske og religiøse minoriteter som virker å stadig forverres?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen på Sri Lanka er alvorlig og gir grunn til stor bekymring. Den økonomiske krisa har forverret situasjonen, men er ikke roten til alle utfordringene. Det rapporteres nå om at menneskerettighetssituasjonen til etniske og religiøse minoriteter forverres og at minoriteter som tamiler fortreges. Norge har tatt opp situasjonen på Sri Lanka i FNs menneskerettighetsråd og med myndighetene på Sri Lanka tidligere, men situasjonen er stadig i forverring.

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen for etniske og religiøse minoriteter på Sri Lanka har vært utfordrende over lang tid. Den tamilske minoriteten har lenge vært utsatt for diskriminering, og særlig under og i tiden etter borgerkrigen i landet. En rekke spørsmål omkring landrettigheter, overgangsjustis og lokalt selvstyre forblir uløste, selv om srilankiske myndigheter i det siste har tatt initiativ til dialog om enkelte av disse temaene. I tiden etter terrorangrepene i 2019 så man tendenser til økt diskriminering av den muslimske minoriteten i landet. Tilfeller av diskriminering mot den kristne minoriteten i landet forekommer også med jevne mellomrom.

Norge har over flere år fulgt opp menneskerettighetssituasjonen på Sri Lanka i dialogen med srilankiske myndigheter. I tillegg støtter Norge prosjekter på Sri Lanka som har som mål å bidra til en positiv utvikling i landet.

Støtten går til organisasjoner som fremmer demokrati og menneskerettigheter, samarbeid på tvers av etniske skillelinjer, samt prosjekter som har som mål å styrke den økonomiske utviklingen i den nordlige delen av landet. Tros og livssynsfrihet, og beskyttelse av religiøse og etniske minoriteter, står sentralt i Norges menneskerettighetspolitikk. Vi tar opp tros- og livssynsfrihet i samtaler med andre lands myndigheter og vi bidrar til at disse spørsmålene står høyt på den internasjonale dagsorden.

Norge tar aktivt del i prosessene knyttet til Sri Lanka i FNs menneskerettighetsråd i Genève. Under den 51. sesjonen (september 2022) la FNs høykommissær for menneskerettigheter frem en rapport om Sri Lanka som pekte på mangelfull oppfølging av menneskerettighetsbrudd og en utvikling som er bekymringsfull. Norge støttet anbefalingene i rapporten, og oppfordret Sri Lanka til å samarbeide fullt ut med kontoret i tråd med resolusjon 51/1 og enhver ny resolusjon. Norge tok initiativ til et eget nordisk-baltisk innlegg i den interaktive dialogen med FNs høykommissær. Innlegget viste til krisen som Sri Lanka befant seg i, og nødvendigheten av å gjennomføre sårt tiltrengte reformer for å sikre inkludering. Den nye regjeringen ble oppfordret til å vise fremgang når det gjaldt overgangsrettferdighet og forsoning. Behovet for en inkluderende prosess, der straffrihet for tidligere brudd på menneskerettigheter og på internasjonal humanitær lov følges opp, ble fremhevet.

Norge har også vært aktivt engasjert i FNs menneskerettighetsråds landgjennomganger av Sri Lanka, senest i februar 2023. Her har Norge blant annet uttalt seg kritisk til bruken av landets terrorlovgivning, som har blitt brukt mot minoriteter og politiske motstandere, og oppfordret til avskaffelse av denne. Norge vil fortsette å følge utviklingen på Sri Lanka nøye, inkludert hvordan landets myn-

digheter følger opp de føringer som gis i vedtatte resolusjoner i FNs menneskerettighetsråd.

SPØRSMÅL NR. 1989

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 26. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden gi en fylkesvis oversikt over hvor det er etablert nye VTA-plasser de siste årene?

BEGRUNNELSE:

I 2021 økte regjeringen Solberg antall VTA-plasser med 300. I statsbudsjettet for 2022 la regjeringen Støre på ytterligere 250 nye plasser. Siden 2021 har det med andre

ord kommet 550 nye plasser i VTA-ordningen. Ber om en fylkesvis oversikt over hvor disse plassene er etablert.

Svar:

Av begrunnelsen for spørsmålet går det frem at representanten ønsker tall for vekst i antall plasser i årene 2021 og 2022. Ansvaret for den geografiske fordelingen av tiltaksplasser er delegert til Arbeids- og velferdsetaten. Tall basert på statistikk fra Arbeids- og velferdsdirektoratet er vedlagt.

Vedlegg: Plasser i varig tilrettelagt arbeid i januar 2021, desember 2021 og desember 2022 samt vekst i antall plasser gjennom årene 2021 og 2022. Fylkesvis fordeling.

	Jan 2021	Des 2021	Des 2022	Vekst
Hele landet	11 818	12 304	12 726	908
Øst-Viken	1578	1645	1747	169
Oslo	666	698	742	76
Innlandet	891	927	949	58
Vest-Viken	882	921	959	77
Vestfold og Telemark	1141	1153	1189	48
Agder	1082	1129	1162	80
Rogaland	989	1022	1034	45
Vestland	1282	1312	1363	81
Møre og Romsdal	509	542	552	43
Nordland	797	828	830	33
Troms og Finnmark	713	740	773	60
Trøndelag	1288	1386	1425	137

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Merknad: I spørsmålet til arbeids- og inkluderingsministeren refereres det til beregningstekniske anslag for plasser som ligger til grunn i statsbudsjettet. Tabellen over viser antallet reelle plasser som er etablert i perioden. Prisen per tiltaksplass varierer mellom VTA i forhåndsgodkjente virksomheter og VTA i ordinære virksomheter. Flexibiliteten NAV har til å fordele ressursene mellom de to tiltaksvariantene

gjør at antall plasser kan avvike fra det som er beregningsteknisk lagt til grunn.

SPØRSMÅL NR. 1990**Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 26. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre en jevnere geografisk fordeling av Kulturrådets midler?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne Stavanger Aftenblad bringe tall som viser at musikkmiljøet i Rogaland får langt mindre midler per hode enn i resten av landet. Tidligere har avisa vist at Rogaland også er kraftig nedprioritert hva angår visuell kunst. Bare ett prosent av Kulturrådets midler til visuell kunst ender opp i landets fjerde mest folkerike fylke.

Det kan finnes flere årsaker bak denne skeivfordelingen. For eksempel sendes det langt færre søknader til Kulturrådet fra Rogaland enn fra andre fylker. Men uavhengig av årsakene må det regnes som et problem når fordelingen av midler bli så skeiv som den er nå.

Det skal være mulig å drive med kunst og kultur også når man bor i Rogaland. Og rogalendinger har behov for kulturtilbud på lik linje med alle andre. Spørsmålet dreier seg om hvorvidt statsråden ser på dagens skeivfordeling som et problem, og hva hun i så fall vil gjøre for å få en jevnere geografisk fordeling av Kulturrådets midler.

Svar:

Representant Mímir Kristjánsson har stilt spørsmål om geografisk fordeling av midler fra Kulturrådet. Bakgrunnen er medieoppslag i Stavanger Aftenblad som viser lav tildelingsprosent til søkere fra Rogaland på musikkområdet og på visuell kunst.

Oppslagene er basert på enkeltstående vedtaksrunder på enkeltordninger i Norsk kulturfond og gir ikke et riktig bilde av tildelingene. En samlet oversikt over tildelingene i 2022 og hittil i 2023 viser at Rogaland har høyest tildelingsprosent på omsøkte midler av samtlige fylker. Hele 37 pst. av de omsøkte midlene fra Rogaland har blitt innvilget i denne perioden, mot et landsgjennomsnitt på 28 pst.

Den samme tendensen ser vi på de fleste fagområder. På musikkområdet ligger Rogaland igjen høyest, sammen med Agder. De har begge en tildelingsprosent på 38, mot et landsgjennomsnitt på 33 pst. På litteraturområdet har søkere fra Rogaland fått innvilget 44 pst. av de omsøkte midlene, mot et landsgjennomsnitt på 38 pst. På scenekunstmrådet er Rogalands tildelingsprosent 45, mot et landsgjennomsnitt på 22 pst.

Det stemmer at Rogaland ligger lavere enn landsgjennomsnittet på det visuelle kunstområdet. Her ble 13 pst. av de omsøkte midlene fra Rogaland innvilget, mot et landsgjennomsnitt på 25 pst. Men også her finnes det variasjoner mellom ordningene. I 2022 ble for eksempel hele 70 pst. av søknadene fra Rogaland på tilskuddsordningen prosjektstøtte visuell kunst helt eller delvis innvilget.

Kulturrådet forvalter Norsk kulturfond på arm-lengdes avstand fra oss politikere. Fondet har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig, og er i 2023 på 937 mill. kroner.

Kulturdirektoratet opplyser at det kommer relativt få søknader til Kulturrådet fra Rogaland. I 2022 og 2023 har søkere derfra stått for om lag 3,5 pst. av det samlede søknadsbeløpet, og blitt tildelt om lag 5 pst. av de tilgjengelige midlene. Samtidig står Rogaland fylke for 9 pst. av landets befolkning.

Jeg vet at Kulturrådet jobber systematisk med dialog- og informasjonsarbeid, spesielt med fylker og befolkningsgrupper som er underrepresentert i søknadsbunkene. Derfor er jeg glad for at Kulturrådets faglige utvalg for visuell kunst har besluttet å legge utvalgsmøtet i november til Stavanger, med påfølgende dialogmøte med kunstfeltet i regionen.

For meg som kultur- og likestillingsminister er det viktig at befolkningen i hele landet har tilgang til et mangfold av kunst og kulturuttrykk samtidig som kultursektoren er vital og har rimelige arbeidsvilkår. I Rogaland er Stavanger Symfoniorkester, Rogaland Teater, Haugesund Teater og RAS – Regional arena for samtidsdans eksempler på institusjoner som også bidrar til å sikre et godt kulturtilbud i fylket.

SPØRSMÅL NR. 1991

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 2. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til spørsmål nr. 1686 og ber om oversikt over antall personer som betaler formuesskatt på aksjer fordelt på hhv. fylke og kommune, og også om en oversikt over andel personer som betaler formuesskatt på aksjer i hhv. hvert fylke og hver kommune, samt totalt innbetalt formuesskatt på aksjer i hvert fylke og hver kommune?

Svar:

I mitt svar på spørsmål nr. 1685 gis en oversikt over samlet formuesskatt for personer fordelt på fylker og kommuner.

Formuesskatten er en progressiv skatt, og den lar seg ikke stykke opp i ulike grunnlagskomponenter. Formuesskatten er avhengig av sammensetningen av formuen og størrelsen på eventuell gjeld.

Fordeling av bruttoformuen i ulike komponenter gir imidlertid et godt inntrykk av eiendelenes relative betydning. Nedenfor følger en oversikt over personer som betalte formuesskatt i 2021 og hadde eiendeler i aksjer, driftsmidler mv. inkl. næringsseiendom (dvs. eiendeler som hadde verdsettelsesrabatt på 45 pst. i 2021). Videre oppgis disse skattyternes brutto formuesverdier samlet og for aksjer og driftsmidler inkl. næringsseiendom, samt gjennomsnittlig formuesskatt.

	Antall personer med formuesskatt som har bruttoformue i aksjer mv ¹ .	Personer med formuesskatt og som har beløp for aksjer mv. Prosent av alle personer	Skattepliktig bruttoformue for skattytere som har beløp for aksjer mv. Mill. kroner	Herav aksjer mv. Mill. kroner	Gjennomsnittlig formuesskatt for personer som har aksjer mv. Kroner
Hele landet	414 924	7,7	4 989 322	1 299 185	
Fylker					
Viken	103 113	8,2	705 832	292 855	37 400
Oslo	70 130	10,1	759 711	369 472	67 200
Innlandet	25 194	6,8	125 079	45 089	23 800
Vestfold og Telemark	28 472	6,7	163 708	64 270	29 100
Agder	18 356	5,9	111 795	51 492	32 500
Rogaland	40 690	8,4	248 828	114 153	32 900
Vestland	48 537	7,6	301 970	140 798	34 000
Møre og Romsdal	18 147	6,8	99 427	45 738	28 400
Trøndelag - Trööndelage	31 566	6,7	202 755	102 272	36 100
Nordland	14 984	6,2	87 556	41 510	29 900
Troms og Finnmark - Romsa ja Finnmarkku - Tromssa ja Finmarkku	15 271	6,3	79 429	31 451	25 300
Uoppgitt	464	-	337	84	4 800

	Antall personer med formuesskatt som har bruttoformue i aksjer mv.	Personer med formuesskatt og som har beløp for aksjer mv. Prosent av alle personer	Skattepliktig bruttoformue for skattytere som har beløp for aksjer mv. Mill. kroner	Herav aksjer mv. Mill. kroner	Gjennomsnittlig formuesskatt for personer som har aksjer mv. Kroner
--	--	--	---	-------------------------------	---

¹ Det vil si eiendeler i aksjer, driftsmidler mv. inkl. næringsseiendom (eiendeler med verdsettelsesrabatt på 45 pst. i 2021).

Kommuner²					
Halden	1 731	5,5	9 373	3 658	26 600
Moss	3 112	6,3	22 040	10 613	40 300
Sarpsborg	2 948	5,1	16 808	6 955	29 300
Fredrikstad	4 989	6,0	29 859	12 342	30 700
Drammen	6 276	6,2	41 080	17 202	35 000
Kongsberg	2 822	10,2	14 463	4 596	25 600
Ringerike	2 185	7,1	13 823	6 308	34 900
Hvaler	535	11,4	2 950	947	26 600
Aremark	96	7,2	618	261	32 100
Marker	323	9,0	1 586	577	23 900
Indre Østfold	2 744	6,1	15 720	5 810	29 800
Skiptvet	239	6,2	1 152	404	22 300
Rakkestad	583	7,1	3 281	1 162	27 400
Råde	535	7,1	2 616	929	23 100
Våler (Viken)	295	5,1	1 395	453	21 600
Vestby	1 265	6,9	6 896	2 180	25 600
Nordre Follo	5 797	9,7	33 017	10 753	28 600
Ås	1 602	7,8	8 079	2 251	24 200
Frogn	1 649	10,3	11 466	3 529	37 700
Nesodden	1 689	8,5	9 591	3 085	27 200
Bærum	19 427	15,1	179 696	83 114	55 300
Asker	10 484	11,0	99 375	51 688	58 300
Aurskog-Høland	1 124	6,4	5 315	1 746	20 900
Rælingen	1 304	7,0	7 571	2 376	28 100
Enebakk	593	5,4	2 812	826	21 100
Lørenskog	3 573	8,4	21 242	7 012	29 800
Lillestrøm	6 369	7,3	36 284	11 893	28 000
Nittedal	2 104	8,6	11 051	3 196	24 500
Gjerdrum	603	8,6	3 625	1 266	30 500
Ullensaker	2 454	6,1	15 596	6 018	33 000
Nes	1 245	5,3	6 219	2 014	23 100
Eidsvoll	1 298	5,0	7 012	2 473	26 900
Nannestad	697	4,8	3 656	1 119	24 500
Hurdal	150	5,3	645	239	19 900
Hole	716	10,5	4 809	2 002	35 800
Flå	107	10,2	481	152	21 000
Nesbyen	365	11,2	1 960	786	27 500
Gol	598	12,9	3 106	1 185	25 600
Hemsedal	328	12,9	1 995	747	30 300
Ål	528	11,4	2 305	732	19 800
Hol	540	12,2	4 111	1 965	44 200
Sigdal	483	13,9	2 127	692	20 400
Krødsherad	214	9,6	1 499	602	41 300
Modum	980	6,9	5 381	1 935	27 300
Øvre Eiker	1 418	7,2	9 632	4 442	38 600
Lier	2 269	8,4	14 850	6 136	34 800
Flesberg	295	10,9	1 428	473	22 800

² Det er ikke tatt hensyn til stedbunden beskatning ved fordeling av skatteinntekter på kommuner. Alle skatteinntekter fra en person er i bostedskommunen.

Rollag	129	9,3	475	123	14 400
Nore og Uvdal	283	11,7	1 192	388	18 900
Jevnaker	430	6,3	1 909	611	20 300
Lunner	590	6,5	2 662	889	20 000
Kongsvinger	1 035	5,8	7 077	3 495	39 600
Hamar	2 241	7,1	12 011	4 239	26 000
Lillehammer	2 411	8,5	12 867	4 545	26 700
Gjøvik	2 003	6,6	11 688	4 793	29 500
Ringsaker	1 988	5,7	10 079	3 787	24 000
Løten	370	4,9	1 550	479	16 800
Stange	1 110	5,3	5 370	1 801	22 700
Nord-Odal	257	5,1	1 032	279	17 500
Sør-Odal	507	6,4	2 493	846	23 700
Eidskog	369	6,1	1 471	449	16 600
Grue	325	7,2	1 529	497	20 500
Åsnes	453	6,3	1 894	511	17 300
Våler (Innlandet)	231	6,4	1 056	299	20 100
Elverum	1 127	5,3	5 733	1 917	23 700
Trysil	411	6,2	2 010	679	23 100
Åmot	205	4,7	1 061	401	24 200
Stor-Elvdal	127	5,3	718	243	27 100
Rendalen	132	7,6	491	128	14 300
Engerdal	75	6,0	265	73	14 500
Tolga	93	6,0	311	115	11 600
Tynset	361	6,5	1 754	710	23 600
Alvdal	170	7,1	718	266	18 100
Folldal	92	6,1	395	131	20 500
Os	141	7,5	774	328	29 700
Dovre	218	8,7	902	279	18 600
Lesja	175	8,8	680	183	15 900
Skjåk	251	11,5	1 008	316	16 800
Lom	259	11,8	923	303	14 600
Vågå	291	8,2	1 192	458	17 200
Nord-Fron	485	8,5	2 488	910	25 400
Sel	326	5,8	1 292	438	17 000
Sør-Fron	222	7,2	1 383	580	33 900
Ringebu	371	8,4	1 857	603	24 200
Øyer	382	7,5	1 914	650	24 800
Gausdal	449	7,5	2 252	959	26 000
Østre Toten	1 043	7,0	5 098	2 104	23 100
Vestre Toten	777	5,8	3 112	952	16 000
Gran	1 126	8,3	5 345	1 771	22 300
Søndre Land	267	4,8	1 011	287	15 300
Nordre Land	406	6,2	1 578	449	16 300
Sør-Aurdal	321	11,1	1 273	391	17 100
Etnedal	104	8,3	489	146	22 100
Nord-Aurdal	649	10,2	2 976	964	21 700
Vestre Slidre	250	11,8	1 297	532	27 300
Øystre Slidre	409	12,6	1 921	578	23 100
Vang	179	11,4	741	224	18 600
Horten	1 526	5,5	8 241	2 629	25 400

Holmestrand	1 592	6,4	9 192	3 531	28 700
Tønsberg	4 252	7,5	26 032	10 060	31 200
Sandefjord	4 263	6,6	27 728	12 199	35 100
Larvik	3 075	6,5	20 256	9 478	36 000
Porsgrunn	2 238	6,1	11 650	4 263	25 500
Skien	3 235	5,9	17 412	6 479	26 300
Notodden	777	6,0	3 904	1 434	24 500
Færder	2 460	9,1	15 723	5 999	32 600
Siljan	138	5,9	537	146	15 300
Bamble	963	6,9	4 595	1 535	21 600
Kragerø	691	6,6	3 476	1 394	24 100
Drangedal	254	6,2	911	235	14 800
Nome	437	6,7	2 131	767	24 300
Midt-Telemark	798	7,6	3 739	1 263	22 400
Tinn	451	8,0	1 836	537	17 800
Hjartdal	160	10,2	752	245	23 400
Seljord	224	7,7	1 141	380	25 900
Kviteseid	244	10,0	1 100	400	21 800
Nissedal	117	8,2	536	137	18 500
Fyresdal	79	6,4	314	79	16 800
Tokke	182	8,4	757	215	18 800
Vinje	316	8,4	1 745	867	29 400
Risør	448	6,6	2 823	1 235	33 800
Grimstad	1 477	6,2	11 193	5 841	44 300
Arendal	2 608	5,8	13 721	5 332	26 000
Kristiansand	6 120	5,4	46 535	24 423	43 800
Lindesnes	1 537	6,7	7 403	2 901	22 500
Farsund	788	8,2	3 607	1 361	22 300
Flekkefjord	689	7,6	2 975	1 058	20 000
Gjerstad	120	4,9	411	113	12 800
Vegårshei	113	5,3	457	149	16 500
Tvedestrand	393	6,5	2 323	675	33 400
Froland	250	4,2	1 288	498	25 300
Lillesand	753	6,7	5 757	3 018	42 900
Birkenes	269	5,1	1 195	483	20 700
Åmli	143	7,8	698	280	25 100
Iveland	59	4,4	228	84	17 000
Evje og Hornnes	229	6,3	1 086	438	23 300
Bygland	90	7,9	360	90	17 800
Valle	139	11,9	480	94	13 900
Bykle	98	10,5	555	237	29 400
Vennesla	486	3,3	2 311	937	21 400
Åseral	62	6,7	232	80	14 300
Lyngdal	721	6,9	3 200	1 330	19 700
Hægebostad	163	9,6	607	209	15 800
Kvinesdal	393	6,6	1 459	338	14 800
Sirdal	208	11,7	893	293	19 400
Oslo	70 130	10,1	759 711	369 472	67 200
Eigersund	1 206	8,2	8 060	3 912	39 400
Stavanger	14 486	10,0	105 193	51 808	41 300
Haugesund	2 296	6,2	13 558	6 505	31 900

Sandnes	6 325	7,9	34 238	13 132	26 900
Sokndal	266	8,2	1 030	360	17 000
Lund	235	7,4	1 292	657	29 600
Bjerkreim	277	9,9	1 289	482	22 100
Hå	1 430	7,5	6 711	2 783	22 200
Klepp	1 567	7,9	8 570	3 549	28 400
Time	1 454	7,6	8 086	3 508	28 500
Gjesdal	765	6,3	3 650	1 600	21 900
Sola	2 727	9,9	18 619	9 119	38 200
Randaberg	1 096	9,7	6 308	2 914	30 300
Strand	990	7,6	4 485	1 761	20 200
Hjelmeland	315	12,2	1 276	420	17 400
Suldal	458	12,0	1 697	608	15 800
Sauda	336	7,4	1 279	457	16 300
Kvitøy	42	8,3	180	70	16 500
Bokn	77	9,0	290	61	13 700
Tysvær	715	6,4	3 462	1 520	23 800
Karmøy	2 759	6,5	13 068	5 208	22 800
Utsira	19	9,9	75	11	19 100
Vindafjord	849	9,8	6 413	3 707	45 500
Bergen	21 699	7,6	162 784	80 449	43 500
Kinn	1 382	8,1	8 045	3 923	31 300
Etne	437	10,8	1 826	654	18 600
Sveio	336	5,8	1 725	654	26 900
Bømlo	831	7,0	5 496	2 949	37 100
Stord	1 217	6,5	5 570	2 095	20 900
Fitjar	234	7,4	1 168	472	23 900
Tysnes	321	11,0	2 867	1 865	59 800
Kvinnherad	1 065	8,2	4 287	1 537	17 200
Ullensvang	892	8,1	3 339	1 119	15 200
Eidfjord	99	11,0	449	168	21 500
Ulvik	82	7,7	284	79	12 400
Voss	1 526	9,7	6 222	2 015	18 300
Kvam	730	8,6	3 471	1 131	23 700
Samnanger	186	7,4	667	186	15 300
Bjørnafjorden	1 760	7,0	9 152	3 721	25 600
Austevoll	551	10,4	7 811	5 968	97 200
Øygarden	2 251	5,8	13 397	6 128	31 200
Askøy	1 456	4,9	7 258	2 726	22 800
Vaksdal	186	4,7	584	144	11 700
Modalen	36	9,6	166	44	20 800
Osterøy	521	6,4	2 566	1 107	24 000
Alver	1 958	6,7	8 191	2 820	18 500
Austrheim	240	8,4	1 493	703	35 500
Fedje	61	11,6	285	81	22 100
Masfjorden	159	9,6	736	299	23 200
Gulen	213	9,4	2 254	1 633	73 400
Solund	107	13,6	448	162	18 800
Hyllestad	141	10,9	475	106	13 700
Høyanger	315	7,8	1 425	644	22 000
Vik	295	11,3	1 149	366	17 700

Sogndal	1 097	9,2	5 071	1 629	21 000
Aurland	164	9,2	792	341	22 700
Lærdal	225	10,6	911	296	17 800
Årdal	440	8,5	1 573	443	14 800
Luster	541	10,4	2 104	578	16 800
Askvoll	262	8,8	1 120	416	20 200
Fjaler	262	9,1	2 892	1 801	77 100
Sunnfjord	2 055	9,3	10 458	4 094	25 200
Bremanger	300	8,3	1 048	263	13 500
Stad	722	7,6	3 808	1 539	27 700
Gloppen	540	9,2	2 555	1 167	24 000
Stryn	642	9,0	4 051	2 278	35 800
Kristiansund	1 240	5,1	6 451	2 684	25 300
Molde	2 256	7,1	12 249	5 132	27 800
Ålesund	4 546	6,8	30 378	15 597	37 200
Vanylven	336	10,9	1 101	342	11 900
Sande	174	7,1	725	207	19 300
Herøy (Møre og omsdal)	705	8,0	4 609	2 486	36 500
Ulstein	654	7,6	4 399	2 390	38 300
Hareid	321	6,2	1 495	633	22 500
Ørsta	796	7,3	4 013	1 746	26 000
Stranda	351	7,8	1 991	1 066	31 600
Sykkylven	569	7,5	2 498	914	20 600
Sula	545	5,8	2 412	827	19 300
Giske	489	5,7	2 222	816	20 800
Vestnes	419	6,0	2 524	1 380	33 300
Rauma	514	7,3	3 721	2 312	44 100
Aukra	203	5,8	933	363	22 200
Averøy	358	6,2	1 784	709	24 600
Gjemnes	170	6,4	847	403	25 900
Tingvoll	198	6,6	767	245	16 100
Sunndal	542	7,8	2 104	670	16 200
Surnadal	435	7,4	2 252	1 145	27 100
Smøla	162	7,6	644	186	17 200
Aure	301	8,7	1 485	693	25 400
Volda	832	7,7	3 291	1 011	16 600
Fjord	236	9,4	833	265	14 600
Hustadvika	795	6,0	3 699	1 514	22 000
Trondheim	15 055	7,3	101 198	47 093	37 400
Steinkjer	1 415	5,9	5 944	2 178	18 600
Namsos - åavmesjenj- aelmie	833	5,5	3 910	1 699	22 500
Frøya	269	5,2	26 236	24 282	807 900
Osen	76	8,2	286	94	16 000
Oppdal	544	7,8	2 258	799	18 200
Rennebu	216	8,8	676	199	11 600
Røros	630	11,4	2 543	906	18 400
Holtålen	133	6,8	423	125	12 000
Midtre Gauldal	393	6,3	1 369	389	13 200
Melhus	950	5,6	4 233	1 478	19 700
Skaun	426	5,1	1 539	495	13 700

Malvik	912	6,4	4 815	1 870	26 500
Selbu	256	6,3	1 038	342	18 200
Tydal	54	7,1	220	76	17 600
Meråker	130	5,4	587	251	22 600
Stjørdal	1 511	6,2	6 908	2 697	20 900
Frosta	180	6,9	824	360	21 600
Levanger	1 171	5,8	5 186	1 861	19 500
Verdal	823	5,5	3 609	1 395	19 300
Snåase - Snåsa	187	9,1	678	178	15 000
Lierne	127	9,6	468	227	15 800
Raarvihke - Røyrvik	37	8,1	108	20	7 800
Namsskogan	58	6,9	247	104	18 900
Grong	146	6,2	541	206	15 600
Høylandet	66	5,4	242	91	13 000
Overhalla	250	6,5	1 064	459	17 100
Flatanger	82	7,5	387	160	23 000
Leka	42	7,5	180	49	21 200
Inderøy	464	6,9	2 061	848	20 500
Indre Fosen	666	6,7	2 777	936	18 400
Heim	435	7,3	2 398	1 219	30 000
Hitra	315	6,1	1 624	769	25 200
Ørland	587	5,7	2 924	1 165	25 000
Åfjord	298	7,0	1 463	675	24 400
Orkland	1 109	6,1	5 080	1 824	22 200
Nærøysund	562	5,9	6 119	4 556	74 300
Rindal	158	7,9	591	198	16 100
Bodø	3 744	7,1	22 692	10 292	31 600
Narvik	1 020	4,7	4 763	1 841	21 600
Bindal	105	7,5	640	344	34 900
Sømna	133	6,7	547	193	18 500
Brønnøy	561	7,2	2 878	1 125	26 000
Vega	99	8,4	396	140	18 500
Vevelstad	50	10,8	170	27	12 800
Herøy (Nordland)	96	5,4	817	532	53 100
Alstahaug	429	5,8	1 920	766	19 600
Leirfjord	100	4,4	423	140	18 700
Vefsn	883	6,7	4 257	1 764	23 500
Grane	78	5,4	366	155	23 300
Aarborte - Hattfjelldal	79	6,2	290	105	15 200
Dønna	106	7,7	1 018	728	64 400
Nesna	115	6,8	506	222	20 200
Hemnes	217	4,9	766	206	13 900
Rana	1 275	4,9	6 216	2 396	23 200
Lurøy	161	8,6	1 967	1 436	86 000
Træna	41	9,3	189	59	22 300
Rødøy	63	5,2	229	57	13 900
Meløy	422	6,8	1 626	460	15 500
Gildeskål	116	6,0	419	94	14 100
Beiarn	82	8,2	257	58	11 400
Saltdal	368	7,9	1 408	455	17 100
Fauske - Fuosso	610	6,3	2 510	851	18 500

Sørfold	158	8,3	474	95	10 600
Steigen	212	8,2	1 015	497	23 600
Lødingen	114	5,7	547	248	24 600
Evenes	72	5,4	240	54	13 600
Røst	41	8,4	319	141	47 100
Værøy	63	9,0	502	279	48 500
Flakstad	108	8,7	493	166	21 200
Vestvågøy	702	6,1	4 037	1 894	29 700
Vågan	592	6,1	4 491	2 369	44 300
Hadsel	400	5,0	4 428	3 192	76 300
Bø	156	6,1	5 457	3 985	133 200
Øksnes	271	6,1	1 594	821	31 000
Sortland - Suortá	585	5,6	4 022	2 201	38 500
Andøy	279	6,1	1 420	670	27 000
Moskenes	72	7,3	517	215	41 600
Hábmer - Hamarøy	206	7,6	730	238	14 500
Tromsø	5 687	7,4	33 579	13 293	29 900
Harstad - Hárstták	1 582	6,4	8 202	3 363	25 700
Alta	1 266	6,1	6 805	2 913	25 500
Vardø	79	4,0	421	117	23 000
Vadsø	327	5,8	1 342	444	17 500
Hammerfest - Hámmer- feasta	479	4,2	2 284	747	20 700
Kvæfjord	132	4,7	447	136	12 900
Dielldanuorri - Tjeldsund	228	5,4	874	340	16 900
Ibestad	93	7,0	636	358	42 800
Gratangen	41	3,8	478	368	80 700
Loabák - Lavangen	51	5,0	233	89	22 000
Bardu	252	6,4	884	239	12 600
Salangen	125	6,0	548	248	21 600
Målselv	404	6,1	1 901	698	23 200
Sørreisa	215	6,2	1 114	577	27 100
Dyrøy	95	8,9	318	76	12 700
Senja	883	6,0	5 039	2 411	30 400
Balsfjord	363	6,5	1 333	373	14 600
Karlsøy	178	8,2	874	236	22 600
Lyngen	234	8,4	963	295	17 900
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	125	6,8	469	114	15 400
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	98	4,7	318	61	11 300
Skjervøy	113	3,9	663	343	32 500
Nordreisa - Ráisa - Raisi	294	6,1	1 417	609	22 800
Kvænangen	79	6,8	292	69	15 500
Guovdageaidnu - Kau- tokeino	175	6,0	596	122	12 500
Loppa	40	4,7	174	51	20 600
Hasvik	28	2,8	96	34	11 500
Måsøy	81	6,8	404	187	25 400
Nordkapp	181	5,9	947	371	26 400

Porsanger - Porsángu -					
Porsanki	198	5,0	809	296	16 600
Kárásjohka - Karasjok	167	6,3	596	162	12 600
Lebesby	61	4,8	276	125	19 400
Gamvik	49	4,5	227	104	21 600
Berlevåg	50	5,4	225	81	20 300
Deatnu - Tana	169	6,0	739	292	19 200
Unjárga - Nesseby	42	4,8	227	104	25 000
Båtsfjord	109	5,0	580	285	26 300
Sør-Varanger	498	4,9	2 096	719	17 500
Uoppgitt	464	-	337	84	4 800

Kilder: Statistisk sentralbyrås skattestatistikk for personer 2021, samt tabell 07459.

SPØRSMÅL NR. 1992

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 27. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp og sikre at norske studenter som tar utdanning i utlandet ikke vil lide økonomisk som følge av den svekkede kronekursen, og hva slags tiltak vil regjeringen sette i verk for å styrke norske studenter kjøpekraft og muligheter til å fullføre sine studier i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Den norske kronen har svekket seg betydelig de siste årene, og dette har ført til at norske studenter som tar utdanning i utlandet har opplevd en betydelig svekkelse av sin kjøpekraft. Dette skyldes blant annet at studielånet og andre støtteordninger fra Lånekassen utbetales i norske kroner, som nå er mindre verdt i forhold til andre valutaer. Dette har gjort det vanskelig for mange norske studenter å få endene til å møtes i utlandet, og noen har til og med vært nødt til å avbryte studiene sine på grunn av økonomiske problemer.

I tillegg har regjeringen redusert stipendandelen til dekning av skolepenger for norske studenter i utlandet til 40 %, noe som har ført til at mange studenter har måttet betale en betydelig større andel av skolepengene selv. Dette har igjen økt den økonomiske belastningen for norske studenter som tar utdanning i utlandet, og gjort det vanskeligere for dem å finansiere studiene sine.

Denne utviklingen er svært bekymringsfull, da den kan føre til at færre norske studenter velger å ta utdanning

i utlandet, selv om det kan gi dem verdifull internasjonal erfaring og kompetanse. Det er derfor viktig at regjeringen tar grep for å sikre at norske studenter ikke lider økonomisk som følge av den svekkede kronekursen, og at de fortsatt har muligheten til å ta utdanning i utlandet på lik linje med studenter fra andre land. Dette kan inkludere økte stipendandeler til dekning av skolepenger og andre tiltak som kan redusere den økonomiske belastningen for norske studenter i utlandet.

Svar:

Selv med dagens kronekurs tatt i betraktning, har Norge gode utdanningsstøtteordninger for studenter som velger å ta hele eller deler av egen utdanning i utlandet. I tillegg til lån og stipend til livsopphold (basislånet) og et eget lån og stipend til å reise, får norske studenter i utlandet inntil 352 360 kr pr. studieår til dekning av skolepenger, med mulighet for 40 pst. omgjøring til stipend. Dette utgjør et langt høyere skolepengebeløp enn det studenter som studerer i Norge og andre nordiske land får. Det er også vesentlig romsligere enn det mange andre land tilbyr sine studenter.

Skolepenger er den største utgiftsposten for mange norske studenter utenfor Norden. Denne ytelsen blir årlig valutajustert, og justeringer foregår like før utbetaling. Dette innebærer at staten tar en større del av risikoen ved valutasvingninger og prisvekst, slik at risikoen for at

studenter som studerer i utlandet får svekket kjøpekraft, reduseres.

I budsjettet for 2023 har Stortinget vedtatt at stipendandelen til skolepenger utenfor Norden fra studieåret 2023-2024 blir satt til 40 pst. Denne endringen innebærer at prosentandelen av skolepengelånet som kan omgjøres til stipend blir lik som omgjøringen for basislånet (det alle får til livsopphold). Studenters likviditet under studietiden blir ikke berørt av denne justeringen, siden det samlede beløpet som studenter får, ikke endres. Det er hovedsakelig studenter som velger å studere ved de aller dyreste lærestedene som får økt gjeldsbyrde etter endt studieløp som følge av justeringen.

I de fleste land betaler norske studenter ingen eller svært lave skolepenger. Studenter som velger å søke seg til studiesteder tilknyttet Erasmus+ får også et gunstig stipend som kommer i tillegg til at de slipper å betale skolepenger.

Ut over de spesielle ordningene for støtten til skolepenger og reiser utenfor Norden, er Lånekassens ordninger i størst mulig grad universelle med standard satser, og ikke basert på den enkeltes konkrete kostnader. Derfor er beløpet på basislånet likt for alle, både i Norge og i utlandet. Disse satsene ligger fast uavhengig av hvor en student velger å studere og uavhengig av valutakursen i det aktuelle studielandet. Det er ikke planer om å endre dette. Det har alltid vært stor variasjon i prisnivå mellom land, på samme måte som det alltid har vært prisvariasjon mellom byer i Norge. I lys av dette, og den helhetlige økonomiske situasjonen i samfunnet, mener jeg at det nå

er spesielt viktig at studenter tar bevisste valg når de velger studiested.

Studenter i utlandet får hele basislånet utbetalt ved semesterstart. Dette gir studentene fleksibilitet til å i større grad planlegge egen økonomi gjennom oppholdet. Samtidig er det en forutsetning for å redusere risikoen for valutasvingener, at studentene overfører pengene til en lokal konto i lokal valuta så fort pengene er utbetalt. Mange gjør dette, og det er derfor varierende hvordan studenter berøres av kronekursendringene.

Også i Norge opplever studentene, slik som resten av samfunnet, effektene av prisvekst, energikrise og krig i Ukraina. Regjeringen har derfor iverksatt flere tiltak for å bøte på den økonomiske usikkerheten mange studenter opplever. I 2022 fikk alle norske studenter med dokumenterte utgifter til strøm – både i Norge og i utlandet – tilbud om to strømstipend på til sammen 4 500 kr. Sammen med SV øker vi fra kommende studieår alle studiestøttesatser med 7 pst., noe som representerer den største økningen i studiestøtten over ett budsjettår på over 15 år. I basislånet alene får studentene nå en økning på 9 000 kroner. Dette kommer alle til gode, også utenlandsstudentene.

Regjeringen har gjort mye for å bidra til at norske studenter får et større økonomisk handlingsrom i en utdanningsstøtteordning som allerede er blant verdens beste. Det er viktig å være klar over at veldig mange i samfunnet vårt, ikke bare studenter, merker effektene av høy prisvekst og svak kronekurs. Vi har alle et felles ansvar for å være prisbevisste, for slik å få ned prisveksten i samfunnet, og dette gjelder også når studenter velger hvor de skal ta utdanning.

SPØRSMÅL NR. 1993

Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 27. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

15. februar i år varslet finansministeren at regjeringen arbeider med en forskriftsendring som skal åpne for at bedrifter kan få tilbud om fastprisavtaler på strøm, men med variabelt forbruk gjennom døgnet.

Hva er status for dette arbeidet, og når regner ministeren med at de første avtalene vil være tilgjengelige i markedet?

BEGRUNNELSE:

Den eksisterende ordningen med fastprisavtaler på strøm for bedrifter er ufleksibel. Den enkelte bedrift må binde seg til å kjøpe samme mengde strøm hver time i den enkelte måned eller hele året gjennom, uavhengig av faktisk forbruk. Strøm de ikke bruker, må de selge tilbake til spotpris, ikke til den avtalte fastprisen. Det skaper en unødig risiko og manglende forutsigbarhet, som er det motsatte av ordningens formål.

I en del tilfeller gjør denne situasjonen at fastprisavtalene er mindre gunstige enn de tilsynelatende fremstår som. For eksempel vil en restaurant, spesielt i vinterhalvåret, ha svært mye av forbruket sitt knyttet til når den holder åpent og ikke. Når de holder åpent, må lokalene varmes opp for gjester og ansatte, mens alle maskiner på kjøkkenet går. Når de holder stengt, kan alt bortsett fra kjøleskap skrur av. Men fordi strømmen typisk er billigst i nattetimene når den holder stengt, kan bedriften dermed tape til dels store beløp på å selge strøm for disse timene tilbake.

Regjeringens varslede forskriftsendring er ment å bøte på dette. Det er bra. Strømprisen bedrifter vil bli tilbudt, kommer til å ligge langt over prisnivået vi er vant med i Norge. For noen bedrifter vil det være godt nok. Andre vil slite så lenge vi fortsetter med et system som gir oss europeiske priser. Rødts løsning er å innføre en makspris for alle i Norge. Det har dessverre stortingsflertallet avvist.

Men det er uklart når de forbedrede fastprisavtalene faktisk vil bli tilgjengelige i markedet. For mange bedrifter er det viktig å få mulighet til å inngå en avtale før høsten kommer og strømforbruket, kanskje også prisene, øker.

Kilde: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/tiltak-for-bedre-fastprisavtaler-pa-strom/id2963351/>

Svar:

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2023, jf. Prop. 1 LS (2022-2023), vedtok Stortinget en endring i grunnrenteskatten for vannkraft, for å legge bedre til rette for at sluttbrukere kan inngå fastprisavtaler for strøm. Det nye kontraktsunntaket gjelder kraftvolum som er solgt etter nærmere definerte fastpriskontrakter. Under visse forutsetninger vil kraften da verdsettes til kontraktspris i grunnlaget for grunnrenteskatt på vannkraftverk, i stedet for til spotmarkedspris, som er hovedregelen.

Endringen fulgte opp innspill fra næringen, og bidrar til at flere kan få tilgang til gode fastprisavtaler og mer forutsigbare strømregninger. Endringen var også en del av regjeringens pakke med strømtiltak overfor næringslivet, med bakgrunn i de ekstraordinært høye strømprisene i deler av Norge. Flere strømleverandører tilbyr fastprisavtaler under 70 øre/kWh med oppstart 1. mai.

Jeg vil understreke at dagens kontraktsunntak ikke er til hinder for at strømleverandørene kan tilby fastprisavtaler med ulike profiler for uttak av strøm, det vil si strømvolum som varierer i løpet av en tidsperiode. Eksempelvis kan en fastprisavtale med fast volum etter de gjeldende reglene innebære at sluttbruker kun får strøm levert til avtalt pris i tidsrommet kl. 08-16, mandag-fredag.

Høringsforslaget om fastprisunntaket, forut for budsjettbehandlingen, omfattet fastprisavtaler med fast volum, variabelt volum og en kombinasjon av fast og variabelt volum. Variabelt volum vil si at prisen er gitt, mens forbruket kan variere. For at avtaler med variabelt

volum skal kunne inngå i kontraktsunntaket, ble det lagt til grunn at sluttbrukernes forbruk time for time kan rapporteres fra strømleverandør til kraftprodusent. Hvis kraftprodusentene ikke vet når de har levert strøm solgt videre til fastpris, vil det ikke være mulig å fastsette riktig grunnrenteinntekt.

Flere av høringsinstansene gikk mot departementets forslag på dette punktet. Det ble pekt på at det ville ta tid å etablere systemer for å registrere og lagre opplysninger om faktisk forbruk, og at det burde utformes enklere løsninger. Energi Norge med flere foreslo i høringsrunden at kontraktsunntaket bare skulle gjelde for kraft som leveres etter standard fastprisavtaler med fast volum, for eksempel per måned med lik fordeling per time. Det ble uttalt at dette ville gi strømkunder et prissignal som kan bidra til å styre forbruket.

På denne bakgrunnen foreslo departementet at fastprisavtalene kun skulle gjelde for levering av fast volum. Det gjorde det mulig å forenkle ordningen på flere punkter, herunder krav til rapportering, og å få ordningen på plass raskere.

Etter innføringen av kontraktsunntaket har regjeringen varslet at den ønsker å legge til rette for fastprisavtaler med variabelt forbruk. Departementet utreder nå innføring av fastprisavtaler med variabelt volum. Avtalene må ivareta kontrollhensyn og begrense muligheter for uønskede tilpasninger.

Arbeidet skjer i kontakt med næringen.

En slik utvidelse av kontraktsunntaket forutsetter forskriftsendring. Det tas sikte på at en forskriftsendring kan gjennomføres i løpet av 2023.

SPØRSMÅL NR. 1994**Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 28. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Lørdag 15. april stengte Tyskland ned sine siste kjernekraftverk, og kraftproduksjon på opp mot dobbelt så mye som kapasiteten på Nordlink-utvekslingskabelen mellom Norge og Tyskland forsvant. Tysklands regulerbare kraft forsvinner altså samtidig som prognoser viser framtidig kraftunderskudd i Norge om noen år.

Kan statsråden avklare hvordan nedleggelsen av kjernekraften vil påvirke de norske strømprisene, og ikke minst hvordan dette vil påvirke kraftutvekslingen mellom landene, både i dag og framover?

BEGRUNNELSE:

De siste 3, av engang totalt 17, kjernekraftverkene var planlagt nedlagt i desember 2022, men kraftverkene ble opprettholdt noen måneder lenger pga. energikrisen og fare for forsyningssikkerheten. Energikrisen pågår fortsatt, men kraftverkene ble allikevel stengt. Produksjonskapasitet på 2 600 MW ble faset ut, tilsvarende dobbelt så mye som eksportkabelen Nordlink mellom Norge og Tyskland. Altså opp mot 25 TWh

Kraftanalytiker Tor Reier Lilleholt i analyseselskapet Volue Insight sa til Dagsrevyen mandag 10. april at nedleggelsen av de tre tyske kjernekraftverkene betyr færre gratistimer når det er mye vind og sol i Tyskland, kraft som tyskerne til nå har sendt til Norge.

Effekten på karbonfotavtrykket i Tyskland med CO₂/kwt vises allerede med en markant økning på karbonfotavtrykket pr kwt etter nedstegningen, fra rundt 439g/CO₂ til 492 g/kwt, ifølge siden <https://app.electricitymaps.com/map>.

Norge har levert store mengder kraft via NordLink kabelen siden oppstarten. Kabelen ble solgt inn med lovnader om billig eller gratis sol og vindkraft og som et forsyningssikkerhet tiltak. Det er vanskelig å se hvordan dette oppnås når den regulerbare og stabile kraften forsvinner. Det er også vanskelig å forstå hvordan land Norge er tilknyttet med via kraftkabler, og med utvekslingsavtaler, kan legge ned sin kraftproduksjon, og slik legge sten til byrden for tilknyttede land, uten at regjeringen protesterer.

Svar:

Alle europeiske land, deriblant Tyskland, har ambisjoner om å bygge ut fornybar kraftproduksjon mot 2050. Tyskland har i lang tid hatt en plan om å fase ut landets

kjernekraft. I midten av april stengte de siste tre reaktorene ned. Tyskland har i tillegg en plan om å gradvis fase ut landets kullkraftproduksjon. Disse planene og gjennomføringen har vært kjent for markedsaktørene i lang tid.

Prisen på kraft i Norge fastsettes basert på tilbud og etterspørsel. Det er flere faktorer som påvirker kraftprisen over tid. Norge har som kjent et værbasert kraftsystem, bygget på hovedsakelig vannkraft og noe vindkraft. Det vil si at været påvirker prisutviklingen i Norge. Norge er samtidig en del av et integrert europeisk kraftmarked. Energiutviklingen i land Norge handler kraft med vil derfor ha noe å si for prisutviklingen i Norge.

I 2020 var tysk kjernekraftproduksjon på om lag 64,4 TWh, noe som utgjorde 11 pst. av den totale kraftproduksjonen i landet. Dette var fordelt på seks reaktorer. Tre av disse reaktorene ble nedstengt i 2021, mens de tre siste stengte ned nå i midten av april. Kjernekraft er en stabil energikilde som produserer jevnt over tid, og kan betegnes som grunnlastproduksjon. Nedleggelsen av de siste tyske kjernekraftreaktorene innebærer et betydelig bortfall av kraftproduksjon, og betyr at Tyskland vil måtte benytte seg av alternative energikilder for å dekke etterspørselen. Eventuelt kan landet eksportere mindre eller øke importen.

Norge er tilknyttet det europeiske markedet gjennom utenlandsforbindelser, og vi vil derfor også kunne bli påvirket av endringer blant annet i Tyskland. Alt annet likt, så vil mindre tilgang på kraft føre til høyere priser i markedet. Det er i midlertidig vanskelig å anslå den isolerte effekten av bortfallet av kjernekraftproduksjon i Tyskland på norske priser ettersom kraftprisen avhenger av en rekke forhold, som for eksempel at det også bygges ut mye ny produksjon i Tyskland, særlig i form av vind- og solkraft.

SPØRSMÅL NR. 1995**Innlevert 19. april 2023 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 26. april 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke regjeringen fulgt opp høringsinnspillet fra LO og NHO, datert 31. januar 2023, hvor de ber om at opplæringskontorene fortsatt må kunne være part i opplæringskontrakter og at bedriftene fortsatt skal kunne organisere seg slik at finansieringen går gjennom opplæringskontorene?

BEGRUNNELSE:

En rekke opplæringskontorer og andre aktører melder nå en sterk bekymring over fremlegget til ny opplæringslov, hvor det foreslås å regulere opplæringskontorene annerledes enn i dag. På Rogalandstinget, 14. april, hvor stortingsrepresentantene fra Rogalandsbenken møtte en rekke aktører fra næringslivet, fikk vi et klart budskap fra blant andre Marie Oftedal i OKAB. OKAB er et samarbeidsorgan mellom bedrifter som har påtatt seg et opplæringsansvar i samarbeid med yrkesopplæringsnemnd, skoleverk og lærlingen. De er, sammen med opplæringskontor og aktører over hele landet, bekymret for at de elevene som trenger det mest vil rammes av endringene, og at det i et langsiktig perspektiv vil føre til færre lærlinger.

Den store majoriteten av lærebedrifter i Norge er små og mellomstore bedrifter. Disse bedriftene er helt avhengige av opplæringskontorene for å kunne ta inn lærlinger og følge dem opp slik en gjør i dag. En kan se for seg et scenario hvor de store bedriftene tar de sterkeste lærlingene, mens øvrige søkere må håndteres av fylkeskommunen og skolene. I Rogaland vil fylkeskommunen ved den foreslåtte endringen i opplæringsloven kunne måtte forholde seg til 2 600 lærebedrifter, og ikke 50 opplæringskontorer og 270 frittstående lærebedrifter som de gjør i dag. Det vil ikke være en hensiktsmessig løsning.

I Rogaland og i andre fylkeskommuner bidrar opplæringskontorene til å sikre kvalitet og trygghet for tusenvis av bedrifter og lærlinger. Det er viktig at regjeringen nå sikrer at det fortsatt er mulig når ny opplæringslov behandles.

Svar:

Opplæringskontorene er viktige for å sikre et bredt tilbud av lærlingeplasser med høy kvalitet over hele landet.

Forslaget til ny opplæringslov anerkjenner at opplæringskontorene spiller en viktig rolle for fag- og yrkesopplæringen. Forslaget innebærer ikke å svekke opplæringskontorene sin rolle, men tydeliggjør utgang-

spunktene for ansvarsforhold og rolledeling i samarbeidet mellom lærebedrift, opplæringskontor og fylkeskommune. Når, som i dag, både opplæringskontoret og den virksomheten som gir opplæring er godkjent som lærebedrift, blir det uklart hvem som har ansvar for de oppgavene som etter loven ligger til lærebedriftene. Dette kan blant annet få konsekvenser for lærlinger i sårbare situasjoner. Forslaget om at opplæringskontorene ikke skal reguleres som lærebedrift, men i stedet betegnes som samarbeidsorgan for lærebedrifter, rydder opp i ansvarsforholdene for de lovpålagte oppgavene som skal sikre et godt system for opplæring i bedrift til beste for den enkelte lærling og for samfunnet. Som det går fram av forslaget i Prop. 57 L (2022-2023) vil lærebedriftene fortsatt kunne samarbeide med opplæringskontorene, gjennom å inngå avtale om dette innenfor de rammer som lov og forskrift setter.

Det er positivt at det er stort engasjement rundt reglene som skal sikre formidling til lære plass og opplæring av lærlinger. Jeg registrerer at det er mange som ønsker at opplæringskontorene fortsatt skal kunne inngå lærekontrakter og motta læretilskudd. Det skal være mulig innenfor en modell hvor vi rydder i ansvarsforholdene. Debatten vi har nå viser etter min mening at det er behov for ytterligere å tydeliggjøre om hvilke oppgaver og på hvilken måte lærebedriftene kan samarbeide med opplæringskontorene. Jeg er opptatt av å lytte til de innspill som er kommet, også rundt opplæringskontorenes rolle i kontrakten og læretilskudd, og opplever at det nå ligger an til at vi vil komme til enighet om gode løsninger til beste for den enkelte lærling og for samfunnet, i et nært samarbeid med partene i arbeidslivet. Jeg vil fortsette den gode dialogen med utdannings- og forskningskomiteen slik at vi kan sikre brede og gode løsninger som kan vare over tid, løsninger som vil sikre lærlingene våre formidling til lære plass og god opplæring i lærebedrift.

SPØRSMÅL NR. 1996**Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 27. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

På Rogalandstinget fortalte filmselskapet Chezville at det i et avslag fra filminstituttet sto «Jeg vurderer dette prosjektet til å bli veldig lokalt. «Mongoland» har åpenbart en posisjon i Stavanger-regionen, men nasjonalt blir dette smalt. (...) Dermed blir det en film for en lokal liten fanskare. Lokal bransje og politikere ber om at tildelingsbrevet til de regionale filmsentre endres ved at setningen «For spillefilm og dramaserie skal eventuelle tilskudd begrenses til utvikling.»

Kan kulturministeren sørge for at det blir gjort?

BEGRUNNELSE:

Rogalandstinget ble arrangert 14/4 i år. Der var Stortingsrepresentantene fra Rogaland i møte med over 50 lokale bedrifter og organisasjoner. Her deltok blant annet filmkraft og produksjonsselskapet Chezville. Da sistnevnte søkte om penger til å lage oppfølgeren til suksessen «Mongoland», «Underland», var svaret fra Norsk filminstitutt nei. I begrunnelsen for avslaget skriver konsulenten blant annet:

«Jeg vurderer dette prosjektet til å bli veldig lokalt. «Mongoland» har åpenbart en posisjon i Stavanger-regionen, men nasjonalt blir dette smalt. (...) Dermed blir det en film for en lokal liten fanskare. Dette blir med rette oppfattet som hovedstadsarroganse!»

En samlet filmbransje i Rogaland og flere kommuner i Rogaland inkludert Haugesund, Stavanger og Sandnes ber om at tildelingsbrevet til de regionale filmsentre endres ved at setningen «For spillefilm og dramaserie skal eventuelle tilskudd begrenses til utvikling.» Dette nettopp for å unngå at filmstøtte skjevfordes og at produsenter utenom hovedstaden har like muligheter til å få støtte.

Svar:

Regjeringen er i ferd med å utarbeide en ny regional filmpolitikk i samråd med de regionale filmvirksomhetene, deres eiere (fylkeskommuner og kommuner) og øvrig filmbransje. Som ledd i dette arbeidet gjennomgås rammevilkårene til de regionale filmsentrene og fondene. Spørsmålet om regionale filmsentre skal kunne gi tilskudd til produksjon av lange formater som spillefilm og dramaserier, vil bli vurdert som ledd i dette arbeidet.

Begrensningen som er tatt inn i tildelingsbrevene til de regionale filmsentrene innebærer at regionale filmsentre kan gi tilskudd til produksjon av kort- og dokumentarfilm, men ikke til spillefilm og dramaserier. Denne forutsetningen ble lagt i filmmeldingen i 2015, jf. Meld. St. 30 (2014-2015) og en samlet komite sluttet seg til forslaget, jf. Innst. 83 S. (2015-2016). Jeg legger derfor til grunn at en eventuell endring i denne forutsetningen bør forankres i Stortinget.

Jeg vil derfor komme tilbake til Stortinget med rammene for en ny regional filmpolitikk.

SPØRSMÅL NR. 1997**Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 28. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Veistandarden på mange strekninger er altfor lav i dag, mange veier mangler blant annet gul midtstripe. Dette gjør nullvisjonen for hardt skadde og drepte i trafikken vanskeligere å nå.

Hvilke grep vil statsråden ta for å heve veistandarden slik at trafikksikkerheten bedres og vil statsråden ta en gjennomgang av veistandard, med sikte på å sikre oppgradering av veiene som er viktigst for næringslivet, slik at trafikksikkerheten bedres der tillatelser er gitt for bruken av modulvogntog?

BEGRUNNELSE:

I desember 2020 ble det gitt tillatelser til kjøring med modulvogntog på flere veier i Norge. Tillatelsen gjelder på veier som er tillatt på 24 m tømmertransport og omfatter mange riksfylkes- og kommunale veier. Et modulvogntog kan ha en maksimal total lengde på 25,25 meter og vekt inntil 60 tonn. Næringslivet hadde et sterkt ønske om tillatelse av større vogntog på norske veier. Dette fører også til en mer effektiv transport, fordi man trenger færre vogntog totalt sett. Likevel er det slik at mange av veistrekningene modulvogntogene kan kjøre på har en veistandard som er for lav. Flere veistrekninger har verken gul eller hvit stripe, fordi veien er for smal til det. Mange bruer og tunneller er ikke dimensjonert for slike kjøretøy. I tillegg er mange av disse strekningene utsatt for ekstreme vær- og føreforhold. Denne vinteren har det vært flere ulykker med modulvogntog og lengre kjøretøy, også dødsulykker. Posten Norge har på bakgrunn av at deres kjøretøy har vært involvert i flere ulykker på strekningen mellom Lofoten og Bjerkvik, bedt Statens vegvesen gjøre en ny vurdering om det fremdeles skal være tillatt å kjøre modulvogntog på denne strekningen.

Svar:

Jeg vil vise til at Statens vegvesen vurderer løpende hvilke strekninger som kan godkjennes for bruk av modulvogn-

tog på riksveinettet, og hvilke krav som må være oppfylt når andre veieiere vurderer slike tillatelser for sine veinett. Bruken av modulvogntog gir god samfunnsøkonomi, da behovet for kjøretøykilometere reduseres med de effekter det har for reduserte kjøretøykostnader, sjåførkostnader, ulykkeskostnader og miljøkostnader. Tyngre kjøretøyer gir noe høyere vedlikeholdskostnader for veieier.

Denne regjeringen prioriterer trafiksikkerhet og arbeidet med nullvisjonen høyt. Det innebærer et bredt spekter av virkemiddelbruk fra kampanjer og andre trafikanter- og kjøretøyrettede tiltak, til regelverksutvikling, god drift og godt vedlikehold av veinettet, samt videreutvikling av veinettet gjennom investeringer. Veieierne gjør løpende vurderinger av hvor behovene for oppgraderinger og ombygging av veinettet er størst. Dette gjøres ved å se lengre strekninger i sammenheng, med utgangspunkt i en bred tilnærming til målene i Nasjonal transportplan. Her er transportfunksjon og dagens tilstand viktige parametere som vurderes. Dette gir grunnlag for faglige prioriteringer i transportplanen, som igjen følges opp og konkretiseres ytterligere i Statens vegvesens gjennomføringsplan. Regjeringen mener dette gir et godt grunnlag for høy prioritering av viktige næringsveier innenfor de økonomiske rammer som legges til grunn for Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1998

Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 27. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram ei liste som dokumenterer medgåtte kostnader for planlegging av disse omtalte prosjekta i Møre og Romsdal utanom Møreaksen, som utbyggingsdirektøren i Statens vegvesen viser til, fordelt pr prosjekt dei 5 siste åra?

GRUNNGJEVING:

Utbyggingsdirektøren i Statens vegvesen var ute med ei liste i Tidens krav den 18/4 ang planlegging av ulike prosjekt i Møre og Romsdal.

Frå før veit vi at ca 800 million kr har gått med på planlegging av Møreaksen, som no utbyggingsdirektøren i Statens vegvesen vurderar vil bli utsatt i minst 8 år.

Svar:

Nedanfor er ei oversikt over midlar som er nytta av Statens vegvesen til utgreiing, planlegging og prosjektering av dei prosjekta som var nemnde i artikkelen i avisa Tidens Krav 18. april 2022. Statens vegvesen har også planlagt og prosjektert fleire andre prosjekt i denne perioden, mellom anna på den delen av E136 som Nye Veier AS no har utbyggingsansvar for, prosjekt som no er under utbygging

og prosjekt som fram til 2020 låg i Møre og Romsdal (nå Trøndelag).

Tala er vist for dei fem åra 2018-2022, det vil seie til og med siste avlagde heilårsrekneskap.

E39 Ålesund-Molde er prioritert i Nasjonal transportplan 2022-2033. Regjeringa vil legge fram sitt forslag til Nasjonal transportplan 2025-2026 våren 2024.

Prosjekt	Kommune	Plantype	Kostnadar 2018-2022 (løypane millionar kroner)
E39 Volda-Furene	Volda	Reguleringsplan og omregulering av reguleringsplan	10,8
E39 Liadal	Ørsta	Reguleringsplan	6,3
E39 Veibustkrysset	Sula	Reguleringsplan	0,9
E39 Vegsund-Breivika	Ålesund	Kommunedelplan	13,9
E39/E136 Breivika-Digernes	Ålesund	Kommunedelplan (ble startet som reguleringsplan)	35,8
E39/E136 Digernes-Ørskogfjellet	Ålesund	Reguleringsplan	
E39 Ørskogfjellet-Vik	Vestnes	Reguleringsplan	16,2
E39 Vik-Julbøen	Vestnes og Molde	Omregulering av reguleringsplan og optimalisering	198,8
E39 Julbøen-Molde	Molde	Reguleringsplan	
E39 Bjerkeset-Astad	Gjemnes	Reguleringsplan	10,3
E136 Breivika-Lerstad *	Ålesund	Reguleringsplan	2,7
Rv. 70 Falebrua og Romfobrua	Sunndal	Reguleringsplan og prosjektering	21,1
Rv. 70 Rensvikkrysset	Kristiansund	Reguleringsplan	9,0
Rv. 70 Vikansvingen-Kontrollplassen	Kristiansund	Reguleringsplan	
E39 Furene-Vegsund (Hafast)	Volda, Ørsta, Ulstein, Hareid og Sula	Forprosjekt	525,2
E39 Øygarden-Betna (Halsafjorden)	Tingvoll og Heim (tidlegare Halså)	Forprosjekt	

* Under bygging.

SPØRSMÅL NR. 1999

Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 2. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

En petroleumsinstallasjon er elektrifisert med landstrøm, og en ekstern tredjepart (utenom lisensgruppen) etablerer en havvindpark som kobles til. Gjennomsnittlig energiproduksjon fra havvindparken gjennom ett år er ikke større enn feltets årlige forbruk, men ved overskudd sendes kraft til land.

Hvilke vurderingsmomenter kommer - på generelt grunnlag - inn i vurderingen av om en havvindpark er "knyttet til" petroleumsvirksomheten, og er det mulig

(eller utelukket) at havvindparken i nevnte case kan behandles under petroleumsløven?

BEGRUNNELSE:

På Rogalandstinget 14.april deltok fremtidsrettede Hori-sont Energi. De vil bygge en ammoniakfabrikk med CCS i Hammerfest, mens Statnett grunnet kraftmangel har sagt nei til 105 MW-søknaden. Saken er ikke enkeltstående og illustrerer behovet for mer kraft og nett i hele landet.

Havvind er en viktig del av løsningen og mitt spørsmål gjelder elektrifisering av petroleumsinstallasjoner - med kombinert bruk av kraft fra land og havvind. Der førstnevnte sikrer driftsstabilitet, kan havvinden begrense behovet for landstrøm - og periodevis tilføre kraft til land. Det vil være viktig for landindustrien.

For utbygger er det viktig med forutsigbarhet for hvilket lovverk havvindprosjekt skal behandles under. Det følger av petroleumslovens § 1-4 at den gjelder "petroleumsvirksomhet", som jf. § 1-6 bokstav c er all virksomhet "knyttet til" undersjøiske petroleumsforekomster. Det sentrale vurderingstema er i denne sammenheng hva som ligger i begrepet «knyttet til». Kravet har blitt ansett oppfylt der havvindparken kun er koblet opp mot petroleumsinstallasjonen - off grid (Hywind Tampen). Havsul og Siragrunnen ble i sin tid også bekreftet under petroleumslovverket.

Vi kan så tenke oss en case der havvindparken kobles direkte til et felt som går på landstrøm. Gjennomsnittlig energiproduksjon fra havvindparken gjennom et år ikke er større enn det årlige forbruk på den tilknyttede petroleumsinstallasjonen. Spørsmålet er om man da oppfyller kravet om at det foreligger en virksomhet «knyttet til" utvinningen.

Jeg ber om en nærmere redegjøre for grenseoppgangen opp mot havenergiloven, og når man anser et havvindanlegg for "knyttet til", slik at det dermed kommer inn under petroleumsloven. Jeg ber om en redegjørelse av hvilke vurderingsmomenter som, generelt og uavhengig av nevnte case, kommer inn i vurderingen av om en havvindpark er "knyttet til" utvinning av undersjøiske petroleumsforekomster.

Jeg ber samtidig om en tilbakemelding på om et slikt tilfelle som den nevnte case - med de nødvendige forbehold - kan tenkes å komme inn under petroleumsloven, eller om det er helt utelukket. Jeg har forståelse for at Oljeskattekontoret må vurdere den enkelte sak når det gjelder petroleumsloven. Håper like fullt på et grundig svar fra departementet.

Svar:

Havenergilova gjelder fornybar energiproduksjon og omforming og overføring av elektrisk energi til havs. Havenergilova er derfor den sentrale loven når det gjelder utvikling av havvind på norsk sokkel. Anvendelse av havenergilova kan avgrenses når det gjelder innretninger, formål eller virksomheter til havs som er omfattet av annen lov, f.eks. energianlegg som utgjør en integrert del av petroleumsvirksomheten.

Petroleumsloven gjelder petroleumsvirksomhet knyttet til undersjøiske petroleumsforekomster. Havvindanlegget Hywind Tampen bidrar sammen med gassturbiner på plattformene til å forsyne plattformene på feltene Gullfaks og Snorre med kraft. Verken havvindanlegget

Hywind Tampen, eller plattformene på de to nevnte feltene er knyttet til nettet på land. Hywind Tampen ble derfor behandlet under petroleumsloven. Havsul og Siragrunnen, som representanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet, ble ikke behandlet under petroleumsloven.

Tilknytningen av et fremtidig havvindanlegg til en eksisterende petroleumsinnretning vil typisk medføre en så stor endring i godkjent utbyggingsplan for et felt at rettighetshaverne i feltet må ha godkjenning fra departementet under petroleumsregelverket før en slik tilkobling kan skje.

Jeg vil ikke utelukke at også et fremtidig havvindanlegg som knyttes til en petroleumsinnretning på et felt som er koblet til kraftnettet på land under visse omstendigheter kan falle inn under petroleumsloven. Jeg legger til grunn at hvorvidt et slikt havvindanlegg kan falle under petroleumsloven i så fall vil bero på en konkret vurdering hvor vindkraftverkets betydning for og integrasjon med petroleumsproduksjonen vil være helt sentral. Utformingen av anleggene, men også forhold knyttet til bygging, eierskap og drift av disse vil kunne være relevante momenter i en slik vurdering. Dersom vindkraftverket bygges, drives og tilknyttes en petroleumsinnretning først og fremst for å få solgt og levert kraften fra vindkraftverket i nettet på land, taler det for at vindkraftproduksjonen ikke reguleres av petroleumsloven.

SPØRSMÅL NR. 2000**Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 26. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

På Rogalandstinget deltok blant annet Grete Kvalheim fra Dixi Ressurscenter. De er et lavterskeltilbud for de som er utsatt for seksuelle overgrep. Hun utfordret et samlet politisk miljø til å gjøre mer for å hindre digitale overgrep.

Hva kan statsråden gjøre for å bidra mer til forebygging av digitale overgrep mot barn og unge?

BEGRUNNELSE:

Rogalandstinget er et møte mellom stortingsbenken og en rekke aktører i fylket. Her fikk vi blant annet høre at det er store mørketall knyttet til barn og unges opplevelser i forbindelse med seksuelle overgrep. Dette fører til uhelse og har blitt et alvorlig samfunnsproblem. Overgrep i barndommen og ungdommen er noe av det mest ødeleggende man kan bli utsatt for. Konsekvensene er blant annet store psykiske og fysiske lidelser. Kan kreve mangeårig traumeterapi. Jeg vil vise til Høyres engasjement i saken med flere forslag og spørsmål, blant annet fra Ingunn Foss i spørretimen 2/2-23:

«Stavanger Aftenblad har hatt flere saker om at det er store forskjeller i hvordan politidistriktene etterforsker tips fra NCMEC om norske menn som begår overgrep på internett. Av 358 tips Sør-Vest politidistrikt har mottatt siden april 2021, har 30 saker blitt liggende uten etterforskning på grunn av kapasitetutfordringer.

Hvordan vil statsråden sikre at flere tips om nettovergrep mot barn blir etterforsket, og ser statsråden at manglende etterforskning av slike saker kan undergrave legitimiteten til politiattestordningen?»

I svaret fra statsråden fremkom blant annet:

"Våren 2022 fikk Riksadvokaten en redegjørelse fra Kripos om arbeidet opp mot politidistriktene når det gjelder NCMEC-sakene. Riksadvokatens vurdering var at situasjonen gjennomgående var tilstrekkelig betryggende, men det eksisterte imidlertid fortsatt visse ulikheter. Riksadvokaten fant derfor grunn til å påpeke at distriktene bør tilstrebe en adekvat struktur for å håndtere NCMEC-saker.

Ettersom det nå er nærmere ett år siden dette ble undersøkt, har Justis- og beredskapsdepartementet bedt Politidirektoratet om å undersøke med hvert enkelt politidistrikt hva status er. Vi avventer nå direktoratets redegjørelse om det.

Som kjent vil regjeringen styrke innsatsen på dette området. Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen har besluttet å utarbeide en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Opptrappingsplanen skal etter planen legges fram i løpet av inneværende år."

Jeg minner om at regjeringen trakk en tilsvarende plan fremmet av regjeringen Solberg, og det er interessant for oss å vite mer om fremdrift og innhold i planen som er planlagt fremmet på nytt. Vi bidrar mer enn gjerne!

Svar:

Seksuelle overgrep er alvorlig kriminalitet som skal prioriteres i hele straffesakskjeden. I tildelingsbrevet til politiet for 2023 har jeg understreket at vold i nære relasjoner og internettrelaterte overgrep skal prioriteres høyt innenfor straffesaksbehandlingen, og i det forebyggende politiarbeidet.

Som representanten viser til i begrunnelsen til sitt spørsmål, så har Justis- og beredskapsdepartementet bedt Politidirektoratet om å undersøke med hvert enkelt politidistrikt hva status er for håndteringen av tipsene som mottas fra Det nasjonale senteret for savnede og misbrukte barn (NCMEC) i USA. Politidirektoratet rapporterer at håndteringen av sakene er under forbedring i alle politidistrikter. Samordning og kompetanseutveksling mellom distriktene forbedres. Kripos har tatt en tydelig faglig rolle, og vil utarbeide produkter som vil bidra til mer effektiv aktivitet innen det forebyggende fagfeltet.

I Hurdalsplattformen varslet regjeringen en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som også skal omfatte forsterket innsats mot internettrelaterte overgrep mot barn. Dette arbeidet har høy prioritet, og planen vil legges frem i løpet av inneværende år. Planen er et omfattende arbeid med deltakelse fra åtte departementer, flere etater og ikke minst frivilligheten. Forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn og unge vil inngå i planen.

SPØRSMÅL NR. 2001**Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 26. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er hensynene bak at avgjørelsen om hvor innsatte skal starte soningen sin ikke gjøres i vedtaks form?

BEGRUNNELSE:

I dag er det kriminalomsorgen som treffer avgjørelser om hvor innsatte skal sone. Dette reguleres av straffegjennomføringsloven § 11.

Alle innsatte med en dom over to år skal sone i fengsel med høyt sikkerhetsnivå. Dersom dommen er på mindre enn to år kan man settes direkte inn i fengsel med lavere sikkerhetsnivå dersom «sikkerhetsmessige grunner» ikke taler mot det. Fordi avgjørelse om innsettelse ikke er et enkeltvedtak, har ikke innsatte anledning til å påklage avgjørelsen. Det er derfor ikke mulig å overprøve kriminalomsorgens vurdering av hva som er «sikkerhetsmessig forsvarlig».

Hvilket fengsel med høyere sikkerhetsnivå den innsattes skal sone ved er også av betydning. Tilbud om undervisning og annen aktivitet varierer fra fengsel til fengsel og helsetilbudet er geografisk betinget. Hvor nære fengselet er familien til den innsatte påvirker hvor ofte man kan få besøk, og hvilket undervisningstilbud fengselet har påvirker den innsattes rehabilitering. Likevel er det ikke mulig å påklage kriminalomsorgens avgjørelse om hvor innsatte skal innsettes.

Svar:

Beslutning om innsettelse i fengsel etter straffegjennomføringsloven (strgfjl.) § 11 er et enkeltvedtak. Imidlertid følger det av strgfjl. § 7 bokstav f annet punktum at beslutning om innsettelse ikke kan påklages.

Denne bestemmelsen lå ikke inne i departementets forslag til ny straffegjennomføringslov, jf. Ot.prp. nr.5 (2000–2001) Om lov om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven), men ble tilføyd da Stortinget behandlet lovsaken.

Under forhandlingene i Odelstinget 4. april 2001 uttalte ordfører for saken følgende, jf. referatet side 354:

«Til slutt vil jeg ta opp et forslag på vegne av komiteen. Det er en endring som druknet for oss i alle paragrafene, men som vi alle er enige om. Det dreier seg om å avgrense klageretten for den innsatte når det gjelder vedtak om hvor man skal innsettes i fengsel. I realiteten vil det ikke svekke den innsattes rettssikkerhet, men det vil begrense belastningen på byråkratiet. Spørsmålet er omtalt i et svarbrev fra Justisdepartementet til komiteen av 14. mars i år.»

Til informasjon vedlegges dette brevet.

Jeg vil nevne at det er mulig for innsatte å søke overføring til et annet fengsel etter at soning er påbegynt. Et eventuelt avslag kan påklages etter klagereglene i forvaltningsloven, og bidrar dermed til å ivareta hensynet til domfeltes rettssikkerhet.

Det er gitt utfyllende regler for hvilke hensyn som skal tas i betraktning når det gjelder hvilket fengsel domfelte skal starte soningen i. Sentralt her står nærhetsprinsippet, som kommer til uttrykk i strgfjl. § 11 ved at domfelte

«bør så langt det er praktisk mulig og formålstjenlig settes inn i nærheten av hjemstedet.»

Det følger videre av retningslinjer til strgfjl. § 11 at valg av fengsel foretas etter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, med utgangspunkt i sikkerhetsmessige hensyn. Domfeltes behov for tiltak, som blant annet opplæring, arbeids- eller fritidstilbud, skal tas i betraktning, samt hensyn til fysisk og psykisk helsetilstand og behov for behandling. Retningslinjene åpner også for å legge vekt på domfeltes eget ønske.

Vedlegg til svar:

Svar fra Justisdepartementet til Stortingets justiskomite vedr. Ot.prp. nr.5 (2000-2001) om lov om gjennomgang av straff datert 14. mars 2001.

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2022-2023/dok15-202223-2001-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2002**Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 27. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren dokumentere og forklare korleis Statens vegvesen har tenkt å spare inn 1 time mellom Ålesund og Molde ved utbygging av Møreaksen?

GRUNNGJEVING:

Den 17 april vart E-136 konferansen arrangert i Åndalsnes, med god deltagelse. Her deltok også Transportkomiteen då komiteen var på komitereise i fylket denne dagen.

I eit innlegg frå strategisjefen i Statens vegvesen region midt, utalte han følgjande:

"Ved ferdig utbygd E-39 Ålesund- Molde (Møreaksen) ville ein frå 2 timars reisetid i dag frå Ålesund til Molde, redusere denne reisetida med 1 time."

Dette var heilt nye opplysningar for dei aller fleste i konferansen, og sansynligvis også for resten av befolkninga og næringslivet i fylket.

2 timar mellom Ålesund og Molde er sjølvsagt ikkje tilfelle eller nokon som helst realitet, ei heller at nokon som helst utbygging kan halvere reisetida mellom desse to byane.

Når fagetaten Statens vegvesen møter opp på ein konferanse ang E-136, og velger å dra igang likevel ein debatt om Møreaksen, er det alltid ein fordel at ein brukar faktabasert informasjon som ikkje berre skapar enda meir forakt og frustrasjon mot prosjektet Møreaksen som eit stort fleirtal av folket i fylket IKKJE vil ha. Pr. i dag tar ferja 30 minutt over fjorden og med 20 minuttars avgang er det lite ventetid. Dei fleste veit når ferjene går og har inga ventetid, samt at ferjene lenger sør og nord korensponderar slik at ventetida vert såleis minimal. Ein ny veg via Møreaksen vil for alt av tungtransport bruke lenger tid enn dagens ferjer, som vil medføre med kun tofeltstunellar utan om sjølve fjordkryssinga, garantert kø bak vogn-tog og lav fart.

Svar:

Reisetida med bil frå Ålesund sentrum til Molde sentrum via E39 kjem av køyretid, ventetid på ferje og overfartstid med ferje. På ein vanleg dag bereknar Google Maps den samla reisetida mellom byane til 1 time og 51 minutt, det vil si nesten 2 timar. I konseptvalutgreiinga for E39 Ålesund-Bergsøya vart det lagt til grunn at reisetida mellom byane då var på 1 time og 55 minutt. Effektmålet i konseptvalutgreiinga var ein reduksjon i reisetida med 40 minutt eller 35 prosent.

Til Nasjonal transportplan 2018-2029 var E39 Ålesund-Molde planlagt med 4-felts veg på heile strekninga. Ei slik løysing var berekna å gi ein reduksjon i reisetida på 56 minutt, tilsvarande 50 prosent samanlikna med dagens reisetid.

E39 Ålesund-Molde blir no planlagt med ein kombinasjon av 2/3-felts veg og 4-felts veg. Dette er i tråd med kravet til kostnadsreduksjon som vart vedteken saman med prioritering av prosjektet i Nasjonal transportplan 2018-2029. Med ei slik løysing vil reisetida kunne bli redusert med 48 minutt, tilsvarande 43 prosent samanlikna med dagens reisetid.

Det er på strekninga Ørskogfjellet-Molde at det er mogleg å redusere reisetida mest. Trafikantnytta av ny veg mellom Ålesund og Molde er difor størst på denne delstrekninga.

Så med dagens konsept blir innspart reisetid i underkant av ein time.

SPØRSMÅL NR. 2003**Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 26. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at bedrifter som ivaretar grunnleggende nasjonal sikkerhet og beredskap får forrang i tildelingen av strøm, i konkurransen med andre bedrifter som også tilfredsstillende vilkår olje og energiministeren vil legge til grunn, og er det lagt inn en eksplisitt klausul om at beredskapshensyn skal ha forrang når flere bedrifter samtidig tilfredsstillende vilkårene fra regjeringen?

BEGRUNNELSE:

I VG 19. april varslet olje- og energiminister Terje Aasland nye regler for strømtildeling: - Regjeringen vil la eksisterende bedrifter få forrang i tildelingen, foran nyetableringer. Regjeringen forlater nå prinsippet om «først til mølla», sier olje- og energiminister Terje Aasland». Videre uttaler olje- og energiministeren i samme sak at «prosjekter som er modne, altså hvor utbygger er klar til å investere og har finansiering på plass, skal stø først i køen. Ved like vilkår skal eksisterende virksomheter som ønsker å utvide, få forrang foran helt nye virksomheter».

Svar:

Jeg er glad for at det er vekst i norsk industri og næringsvirksomhet. Regjeringen er opptatt av at vi har et godt utbygd strømmnett og at rikelig tilgang på fornybar kraft fortsatt skal være et konkurransefortrinn for norsk industri, og bidra til verdiskaping og sysselsetting i hele landet. Vi trenger derfor mer nett, mer fornybar energi og vi må bruke energien mer effektivt.

I en situasjon hvor etterspørselen etter nettkapasitet langt overstiger ledig kapasitet i store deler av landet, så er det mange aktører som står i tilknytningsskø. Fordi det ofte tar tid fra behovet oppstår til nye nettanlegg er på plass, vil mange måtte vente lenger enn ønskelig på kapasitet. For regjeringen er det derfor svært viktig å legge til rette for at det skal gå raskere å etablere nettanlegg i framtiden, og for at nettet skal kunne utnyttes mest mulig effektivt.

Jeg har nylig lagt fram Regjeringens handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet. Handlingsplanen er en viktig del av regjeringens oppfølging av Strømnettutvalget. Tiltakene i planen skal bidra til raskere konsesjonsbehandling av saker hos energimyndighetene, mer effektive tilknytningprosesser og bedre utnyttelse av nettet.

Et viktig grep i handlingsplanen er at vi varsler forskriftsendringer som innebærer at nettselskapene skal ta hensyn til prosjektenes modenhet når de fordeler kapasitet. Nettselskapene skal prioritere prosjekter som ligger an til å bli gjennomført. Dersom to prosjekter vurderes likt med hensyn til gjennomføringsevne og framdrift, legger regjeringen til grunn at eksisterende virksomhet prioriteres slik at denne kan vokse og omstille seg. Med det foreslåtte modenhetsregimet gir vi prioritet til prosjekter som har gjennomføringsevne, og som dermed vil bidra med verdiskaping og arbeidsplasser.

Det skal være godt å bo i hele Norge og dette krever tilgang på strøm til nødvendig samfunnsutvikling. Nå er det knapphet på nettkapasitet i transmisjons- og regionalnettet flere steder. Etter mitt syn medfører det et behov for å ta et særlig grep for noen typer uttakskunder med et begrenset effektuttak. Det er ikke akseptabelt dersom vanlig forbruk som forbruk i husholdninger, mindre næring og forbruk knyttet til nødvendige samfunnsfunksjoner ikke får strøm som følge av manglende kapasitet i regional- og transmisjonsnettet. Statnett og de regionale nettselskapene kan derfor holde av kapasitet til dette forbruket, selv om det står større uttakskunder i tilknytningsskø.

Det er viktig at dette praktiseres likt over hele landet og at det er mest mulig entydig hva som menes med vanlig forbruk. Handlingsplanen varsler derfor at regjeringen vil gi nærmere føringer om dette. Olje- og energidepartementet vil sette i gang arbeidet med å definere dette nærmere, i dialog med reguleringsmyndigheten for energi og nettbransjen.

SPØRSMÅL NR. 2004

Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen

Besvart 2. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem statistikk som sammenligner Norge med alle landene i Euroområdet innen 1) prisvekst for mat og 2) arbeidsledighet?

Svar:

Tabell 1 viser prisveksten på mat i Norge og landene i euroområdet mellom mars 2022 og mars 2023, målt ved harmonisert konsumprisvekst (HKPI). Tabell 2 viser arbeidsledigheten i Norge og landene i euroområdet i februar 2023, målt ved AKU-ledighet.

Tabell 1. Konsumprisvekst på mat mellom mars 2022 og mars 2023 målt ved HKPI. Prosent.

	2023-03
Euroområdet	17,9
Belgia	20,7
Tyskland	22,9
Estland	25,5
Irland	13,3
Hellas	14,1
Spania	16,5
Frankrike	17,2
Kroatia	18,3
Italia	13,3
Kypros	6,1
Latvia	24,3
Litauen	27,5
Luxemburg	13,5
Malta	13,3
Nederland	18,4
Østerrike	14,6
Portugal	20,0
Slovenia	19,8
Slovakia	29,1
Finland	17,7
Norge	8,7

Kilde: Eurostat.

Tabell 2. AKU-ledighet i februar 2023. Prosent.

	2023-02
Euroområdet	6,6
Belgia	5,8
Tyskland	2,9
Estland	5,1
Irland	4,3
Hellas	11,4
Spania	12,8
Frankrike	7,0
Kroatia	6,3
Italia	8,0

Kypros	7,3
Latvia	6,7
Litauen	6,5
Luxemburg	4,8
Malta	3,0
Nederland	3,5
Østerrike	5,0
Portugal	6,8
Slovenia	3,2
Slovakia	6,0
Finland	6,6
Norge	3,9

Kilde: Eurostat.

SPØRSMÅL NR. 2005

Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 26. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva er faktagrunnlaget bak de dramatiske innstrammingerne i innleieregelverket?

BEGRUNNELSE:

Nylig har det vært flere mediasaker om konsekvensene ved endringer i innleieregelverket som trådte i kraft 1. april 2023, og mange er bekymret for både arbeidsplasser og bedriftenes konkurransekraft. Dette var et tydelig budskap da stortingspolitikkerne fra Rogaland møtte en rekke aktører fra næringslivet på Rogalandstinget, 14. april 2023.

Arild Tjensvold i Jobzone Tech AS har jobbet i bransjen gjennom flere tiår og har opplevd flere regelendringer i arbeidslivspolitikken. Han stilte spørsmål ved om bransjen virkelig var så useriøse, eller om regjeringen bare ble revet med. Han mente det er et paradoks at bedrifter ved midlertidige ressursbehov kan ansette midlertidig, men at det er strenge regler for hvordan en kan leie inn fast ansatte fra et bemanningsbyrå. Tjensvold fortalte videre om en bransje som nå må si opp deler av sine ansatte hvor flere opplever å bli arbeidsledige, eller måtte arbeide på midlertidige kontrakter hos tidligere oppdragsgiver. Han viste videre til konsekvenser som at mindre bedrifter mister konkurransevnen, tarifferte bedrifter mister deler av styringsretten, det gir økt uforutsigbarhet og det gjør at

utenlandske bedrifter øker konkurransevnen i det norske markedet.

Tjensvold viste også til at det er funnet få grove brudd på regelverket og at bransjen har vist en positiv utvikling de senere årene. Det har i liten grad forekommet «0-timers-kontrakter» og kontrakter med stillingsbrøker som ikke er reelle. Innleide arbeidstakere likebehandles med innleievirksomhetens faste ansatte. Det er funnet flere eksempler på at arbeidstakerne som er utleid har bedre vilkår enn de ville hatt som fast ansatte hos virksomheten og det er avdekket få grove brudd på regelverket blant virksomhetene som leier inn arbeidskraft. Regjeringen har innført en dramatisk innstramming i arbeidsmiljøloven, som går utover arbeidslivet og næringslivet i Rogaland og i landet, på tross av at en nylig rapport fra Arbeidstilsynet motbeviser påstandene fra regjeringen. I tillegg har regelrådet gitt det røde lys, ESA har stilt svært kritiske spørsmål til vedtaket, og tallene vedtaket er basert på er fra før forrige lovendring i 2019. Effekten av dette er ikke hensyntatt i arbeidet. Det kan derfor stilles spørsmål ved hva som er faktagrunnlaget bak innstrammingerne.

Svar:

Jeg viser til framstillingen i Prop. 131 L (2021-2022) som ble lagt fram for Stortinget i juni 2022. I forkant var det gjennomført en bred høringsrunde om forslagene til en-

dringer i reglene for inn- og utleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak.

Lovendringene er begrunnet i at de skal bygge opp under et arbeidsliv med hele og faste stillinger i et topartsforhold mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Innleie fra bemanningsforetak innebærer en trepartsrelasjon som er dårlig i samsvar med sentrale reguleringer i vårt arbeidsliv. Som omtalt i lovproposisjonen viser dokumentasjon fra tilsynsmyndighetene at innleide arbeidstakere opplever økt risiko for skader og ulykker og at de følges dårligere opp på arbeidsmiljøområdet sammenlignet med fast ansatte. Kartlegginger av arbeidsmiljø, organisering og medvirkning på arbeidsplassen viser at innleide arbeidstakere skårer en del lavere enn de som er fast ansatt direkte i en virksomhet når det gjelder tilfredshet med jobben, deltakelse i opplæringsaktiviteter og det å møte positive utfordringer i arbeidet. Norsk arbeidsliv preges av høy organisering og utbredelse av tariffavtaler, mens dette er vesentlig svakere for innleide arbeidstakere.

Det har vært vedvarende høyt omfang av innleie i deler av arbeidslivet, særlig gjelder dette byggenæringen i Oslofjord-området. I Prop. 131 L (2021-2022) uttaler departementet at det er grunn til å anta at innleie begrunnet i at arbeidet er av midlertidig karakter er blitt benyttet i større omfang enn det arbeidsmiljøloven ga grunnlag for, og at flere virksomheter har dekket et permanent bemanningsbehov med innleie.

Målsettingen med de vedtatte lovendringene er å legge grunnlag for at flere arbeidstakere skal kunne oppleve den tryggheten som fast ansettelse og forutsigbare arbeidsforhold innebærer. Også for virksomhetene vil en høy grad av faste ansettelser kunne bidra til økt produktivitet og bedre omstillingsevne, blant annet som følge av at det investeres mer i de ansattes kompetanse. For samfunnet er det viktig å legge til rette for rekruttering til faste stillinger i yrker og næringer hvor det er økt behov for kvalifisert arbeidskraft.

SPØRSMÅL NR. 2006

Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 27. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

EU-kommisjonen har lagt frem forslag til Critical Raw Materials Act (CRMA) som blant annet skal avhjelpe Europas avhengighet av kritiske mineraler og sjeldne jordarter fra ikke-allierte land.

Er CRMA EØS-relevant?

Svar:

Forslaget til Critical Raw Materials Act (CRMA) som ble lagt frem 16. mars 2023, er av Europakommisjonen vurdert som EØS-relevant. En rettsakt fra EU er EØS-relevant hvis den faller innenfor EØS-avtalens saklige og geografiske virkeområde, slik dette er definert i EØS-avtalens hoveddel, vedlegg og protokoller. Når nytt relevant regelverk planlegges og utvikles i EU, vil Norge i tråd med utredningsinstruksen identifisere saker som kan ha en vesentlig betydning for norske interesser, og vurdere og samordne så tidlig som mulig. I samarbeid med de andre EØS-landene og EFTA-sekretariatet foretar Norge nå vår egen vurdering av EØS-relevans inkludert norske interesser. Vår posisjon videreutvikles og justeres etter behov

i takt med beslutningsprosessen i EU. Vurderingen av om regelverket bør inn i EØS-avtalen vil ikke være endelig før forslaget er vedtatt av EU.

Europakommisjonen har lagt forslaget ut på offentlig høring med frist 19. juni 2023. EUs vurderinger vil kunne endres som følge av høringsrunden, og etter behandlingen i EU-parlamentet og Rådet. På regjeringens nettsider har vi oppfordret norske interesser til å sende inn sine innspill til høringen, se nærmere informasjon om dette på regjeringen.no her.

Oppmerksomheten om viktigheten av sikkerhet for forsyning av strategiske råvarer og mineraler har økt internasjonalt, og en tett dialog med EU anses som viktig på området. Forslaget er et politisk initiativ som skal styrke fremdriften i utvinnings- og industriprosjekter og bidra til å sikre EUs råvaretilgang, samt legge til rette for grønn industriutvikling i Europa. Forslaget utgjør en del av bakteppet også for regjeringens styrkede innsats på mineralområdet, og er derfor også av stor betydning for den kommende mineralstrategien som regjeringen vil legge frem i løpet av våren, samt for oppfølging av Minerallovutvalgets NOU 2022:8 Ny minerallov.

SPØRSMÅL NR. 2007**Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 26. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva gjøres for å få ned sakbehandlingstiden for asylsøkere, mener statsråden at det er rettferdig at døtrene til familiefaren fra Lofoten og mange andre barn må risikere å vente i lang tid på å få svar på sin søknad om familiegjenforening, og er det i det hele tatt mulig å søke om familiegjenforening tidligere, altså før utvisningstiden er gått ut og vil ministeren øke kapasiteten til UDI og be direktoratet om å prioritere saker hvor det er barn involvert fremfor å lete etter saksbehandlingsfeil eller feil opplysninger i 26 år gamle?

BEGRUNNELSE:

I april for 4 år siden ble Ahmad Charafeddine utvist fra Norge på grunn av at han hadde oppgitt feil identitet da han kom til landet 22 år tidligere. Charafeddine valgte selv å melde tilbake til norske myndigheter om at han hadde oppgitt feil opplysninger ved ankomst Norge. Deretter fulgte en mange års kamp for å kjempe for sin rett til å være en far og en omsorgsperson for sine 4 barn. Ahmad ble utvist fra landet, og fikk 5 års utvisning selv om loven er tydelig på at barn skal hensyntas og at det er maksimalt to års utvisning i saker da barn er involvert.

De siste fire årene har Ahmad bodd i Libanon i et land som har vært preget av stor uro og som har vært under press som følge av en høy andel flyktninger fra Syria. Hjemme i Lofoten i Norge har hans kone og hans fire døtre levd i frykt for at noe skulle skje. Ahmad har i tiden borte fra Norge overlevd politisk ustabilitet, den forferdelige eksplosjonen i Beirut, vært altfor nær terrorbombene i Istanbul i 2022 og var også uheldig å være i Tyrkia under jordskjelvet tidligere i år. En familie som for fire år siden bodde i trygge rammer mens de pusset opp sin bolig på Fygle i Lofoten opplever nå jevnlig påkjenninger som for enhver familie i Norge ville være en krise i seg selv.

Norske myndigheter har ikke bare ilagt Ahmad en straff, men også hans døtre er blitt hardt straffet for de feilene Ahmad gjorde for 26 år siden. De fire døtrene til Ahmad gleder seg derfor til få far tilbake til Lofoten, men en ny stor bekymring har dukket opp hos familien. Siv- ilombudet viste sommeren 2022 til at saksbehandlingstiden i familiegjenforeningssaker kan være opp mot 19 måneder, og Advokatbladet peker på at flere 100 søker må vente over to år på søknaden.

Svar:

Departementet arbeider med flere ulike tiltak for å styrke rettsposisjonen til barn i saker som gjelder utvisning av en av barnets foreldre. Dette arbeidet har blant annet bakgrunn i rapporten til den eksterne arbeidsgruppen som ble ledet av lagdommer Elizabeth Baumann, og som vurderte regelverk og praksis i utvisningssaker som berører barn (overlevert Justis- og beredskapsdepartementet i februar 2022).

Ett tiltak som er gjennomført så langt er en instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om adgang til å søke om familiegjenforening før et tidsbegrenset innreiseforbud utløper (GI-01/2023 – Instruks om adgang til å søke familieinnvandring før et tidsbegrenset innreiseforbud utløper - regjeringen.no). Instruksen trådte i kraft 1. mars 2023. Instruksen åpner for at de som blir utvist med et tidsbegrenset innreiseforbud på f.eks. to eller fem år, og som har barn i Norge, kan fremme søknad om ny tillatelse inntil seks måneder før utløpet av innreiseforbudet. Formålet er at det skal være avklart om det gis ny tillatelse når innreiseforbudet utløper eller kort tid etter dette. På denne måten unngås det at den reelle familiesplittelsen blir vesentlig lengre enn det varigheten av innreiseforbudet tilsier. Dette hensynet ivaretas også ved at det i tillegg instrueres om at søknader omfattet av instruksen bør prioriteres, slik at saksbehandlingstiden normalt ikke overstiger seks måneder, med mindre sakene krever nærmere undersøkelser.

Når det gjelder spørsmålet om lang saksbehandlingstid, vil jeg vise til mitt svar på tidligere skriftlige spørsmål, jf. dokument nr. 15:1270, 2323, 2327, 2350 (alle fra 2021–2022) og dokument nr. 15:1804 (2022-2023) som omhandler samme tematikk. Mitt svar på Dokument 8:154 omhandler også bl.a. saksbehandlingstiden for søknader om familiegjenforening.

Jeg er opptatt av at restansene i utlendingsforvaltningen skal reduseres og at saksbehandlingstidene skal kortes ned. Dette er viktig for alle som har søknader til behandling eller er berørt av lange ventetider. De siste årene har utlendingsforvaltningen, særlig på grunn av pandemien og det høye antallet fordrevne fra Ukraina, blitt satt under stort press. Dette har ført til lengre saksbehandlingstider og flere restanser, noe som har vært et hovedtema i alle etatsstyringsmøtene departementet har hatt med UDI i denne perioden. UDI kunne opplyse i etatsstyringsmøtet med departementet 23. mars i år, at det har vært en positiv utvikling så langt i 2023 ved at restansene er redusert med om lag 4 000 saker. Også politiets årsrapport for 2022

viser at de i siste del av 2022 har redusert både restansene og vente- og saksbehandlingstiden i utlendingssakene. I tildelingsbrevene for 2023 til både UDI og politiet er det stilt krav om at virksomhetene skal jobbe videre med å kartlegge saksflyt og mulige forbedringer i saksgangen.

Når det gjelder familieinnvandringsaker, opplyste UDI i etatsstyringsmøtet med departementet i november 2022 at de prioriterer arbeidet med eldre saker som

berører barn. I årsrapporten for 2022 og i etatsstyringsmøtet i mars d.å. viste UDI til at de også prioriterer familieinnvandringsaker som gjelder barn. UDI skriver i årsrapporten for 2022 at median saksbehandlingstid for behandlede saker der søkeren er barn eller der barn er berørt, er redusert fra foregående år. Jeg vil fortsette å følge med på utviklingen videre.

SPØRSMÅL NR. 2008

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 2. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

La oss legge til grunn at en ekstern havvindaktør, som ikke er omfattet av petroleumsloven (og ikke er rettighetshaver), retter en henvendelse om å benytte et petroleumsfelts kraft fra land-infrastruktur for å levere strøm til land.

Kan en slik havvindaktør etter gjeldende rett gjøre krav på tredjepartstilgang; har departementet hjemmel til å pålegge et slikt krav gjennom forskrift eller PUD/PAD; og hvis ikke, vil regjeringen ta initiativ til å få vurdert en slik adgang (ev. gjennom hvilket lovverk)?

BEGRUNNELSE:

I henhold til petroleumsloven § 1-2 er god ressursforvaltning et ledende prinsipp på norsk sokkel. Sentralt i dette er §4-8, som sikrer andres tilgang til bruk av innretninger (...) hvis hensynet til rasjonell drift eller samfunnsmessige hensyn tilsier det, og departementet finner at slik bruk ikke er til urimelig fortrengsel for rettighetshavers eget behov eller for en som allerede er sikret rett til bruk.

Denne adgangen er videre regulert i forskrift om bruk av andres innretninger, som jf. § 4 skisserer noen overordnede prinsipper:

"Bruker som har behov for bruk av en annens innretning, skal på objektive og ikke-diskriminerende vilkår ha rett til slik bruk i samsvar med reglene i petroleumsloven § 4-8 og denne forskrift."

Som departementet selv skriver i sin PUD/PAD-veiledere, er det i første rekke

"partene selv som gjennom forhandlinger skal komme fram til de kommersielle vilkårene for slik bruk".

Samtidig følger det av forskriftens § 13 at:

"Uenigheter som oppstår under denne forskrift kan bringes inn for departementet til avgjørelse."

I Rettsdata er det gitt en veiledende lovkommentar som uttrykker at:

"Retten til tilgang er ikkje uttrykkeleg avgrensa til andre som driv petroleumsverksemd, men det er lagt til grunn at lova berre omfattar tredjepartstilgang for nokon som driv verksemd som fell inn under verkeområdet for petroleumslova."

Dersom en havvindutvikler, som ikke er omfattet av petroleumsloven (og ikke er rettighetshaver), retter en henvendelse om å benytte eksisterende kraft fra land-infrastruktur til å levere strøm til land, så vil det vel ikke omfattes av loven. Dersom det veletablerte tredjepartsadgangsregimet ikke gjelder for denne type tilknytninger, er man avhengig av godvilje fra operatør. Det kan stilles spørsmål ved om det er forenlig med god ressursforvaltning å ha større begrensninger på å bruke eksisterende infrastruktur for en ekstern havvindaktør, enn hvis den eksterne aktøren driver petroleumsutvinning.

Ifb. Utsira/Sørlige Nordsjø-utlysning sier OED at for nettløsninger utenfor grunnlinjen vil det være behov for reguleringer som gir hjemmel til å pålegge krav om tredjepartsadgang. Jeg ønsker å få oppklart rettstilstanden og om OED også vil vurdere tredjepartsadgang overfor selskaper omfattet av petroleumsloven.

Svar:

Jeg er opptatt av at eksisterende petroleumsinfrastruktur utnyttes på en god måte.

Petroleumsloven § 4-8 og tilhørende forskrifter legger til rette for at en som driver petroleumsvirksomhet og som har behov for å bruke andres petroleumsinnret-

ninger, kan oppnå slik bruk (tredjepartstilgang). Denne retten til tredjepartsadgang til petroleumsinnretninger omfatter ikke rettighetshavere til havvindanlegg som etableres under havenergilova.

Når det gjelder regulering av et fremtidig nett til havs knyttet til vår havvindsatsing så pågår utredning og vurdering av dette. Jeg viser i den forbindelse til at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Reguleringsmyndigheten for energi (RME) nylig har gjennomført vurder-

ing av ulike nettløsninger for havvind og av de regulatoriske sidene ved organiseringen av markedsløsningene til havs, hvor blant annet tredjepartstilgang for netteiere til havs blir analysert. Utredningene vil danne et viktig grunnlag i det videre arbeidet med å utvikle nettløsninger og regulatoriske rammer for havvindutbygging på norsk kontinentalsokkel. Vurdering av behov for regelverksendringer knyttet til krav på tredjepartstilgang vil inngå i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2009

Innlevert 20. april 2023 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 26. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Helsedirektoratet fikk i budsjettet for 2022 i oppdrag å utrede spesialistgodkjenning for anestesi-, barne-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleiere, jordmødre, helsesykepleiere og sykepleiere i psykisk helse rus- og avhengighetsarbeid.

Kan statsråden informere om status for dette arbeidet og gi en tidsangivelse av når det kan forventes at dette viktige tiltaket, for å beholde og rekruttere sykepleiere, kan realiseres?

BEGRUNNELSE:

I budsjettet som Solberg-regjeringen la frem for 2022 ble Helsedirektoratet bedt om, i samarbeid med relevante aktører, å utrede ulike modeller som kan føre til spesialistgodkjenning av anestesi-, barne-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleiere, jordmødre, helsesykepleiere og sykepleiere i psykisk helse rus- og avhengighetsarbeid.

Utredningen skulle omfatte dagens modell for offentlig spesialistgodkjenning av sykepleiere som er etablert for avansert klinisk allmennsykepleie, samt alternative modeller som legger til rette for mer tjenestenære utdanningsløp som grunnlag for offentlig spesialistgodkjenning.

Anestesi-, barne-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleiere (ABIOK), jordmødre, helsesykepleiere og sykepleiere i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid, har en kompetanse som er grunnleggende for å kunne tilby trygge helsetjenester av høy kvalitet over hele landet. Tilgang til disse personellgruppene og deres kompetanse har vært utfordrende over tid, noe som ble ekstra tydelig under pandemien. Offentlig spesialistgodkjenning kan være

et viktig virkemiddel for å rekruttere, utvikle og beholde nevnte sykepleiegrupper i helse- og omsorgstjenesten.

Svar:

Rapporten fra Helsedirektoratet som svarer på oppdraget om å utrede spesialistgodkjenning for anestesi-, barne-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleiere, jordmødre, helsesykepleiere og sykepleiere i psykisk helse rus- og avhengighetsarbeid, er noe forsinket og ikke oversendt til Helse- og omsorgsdepartementet. Departementet er imidlertid kjent med at rapporten vil bli ferdigstilt og oversendt om ikke lenge.

Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med at Helsedirektoratet har gjennomført en grundig prosess for å involvere relevante aktører i arbeidet. Det er blant annet gjennomført to strukturerte innspillmøter. Aktørene er også blitt oppfordret til å gi skriftlige innspill, noe de fleste skal ha valgt å benytte seg av. Følgende aktører har bidratt i arbeidet:

- Norsk sykepleierforbund (NSF) med alle aktuelle faggrupper
- De regionale helseforetakene (RHF) med ulike helseforetak (HF)
- Kommunesektorens organisasjon (KS)
- Fagforbundet
- Utdanningsinstitusjoner; Universitet og høyskoler (UH)
- Statsforvalterne (SF)

Den norske legeföreningen (DNLF) har fulgt prosessen som observatører. I tillegg er Norsk Fysioterapiforbund, Norsk psykologforening, Helsetilsynet og Spekter informert om oppdraget og invitert til å komme med skrift-

lige innspill. Det har også vært avholdt egne møter med KS og RHFene og løpende dialog med øvrige aktører som har ønsket dette.

Når rapporten mottas, vil den vurderes i departementet. Det tas sikte på at den følges opp i Nasjonal helse- og samhandlingsplan som etter planen skal legges frem for Stortinget før jul i år.

SPØRSMÅL NR. 2010

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 29. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Jeg kan ikke se hvordan statsråden har kommet frem til at Norge har færre spilleavhengige per innbygger enn Sverige og Danmark, eller at antall spilleavhengige i Norge har gått ned, og lurer på om hun kan oppklare sine egne uttalelser?

BEGRUNNELSE:

I henhold til siste tilgjengelige tall fra Spillforsk som gjør befolkningsundersøkelser på problemspill i Norge er andelen med pengespillproblemer i Norge 1,4 prosent. En Rambøll-rapport utarbeidet for danske spillmyndigheter viser til at Danmark ligger på 0,7 prosent og Sverige har 0,5 prosent ifølge deres Folkehelsemyndighetene.

Likevel påstod statsråden i NRKs program Dagsnytt 18 det motsatte av dette. Om man i tillegg legger statsrådets eget utsagn om at det finnes 120 000 spilleavhengige i Norge – et tall som for øvrig også er feil – ville andelen spilleavhengige i Norge vært nærmere tre prosent, noe som ville betydd at andelen spilleavhengige i Norge hadde vært seks ganger høyere enn i vårt naboland Sverige.

Så vidt jeg kan se fra siste tilgjengelige tall fra UiB/ Nasjonalt kompetansesenter for spillforskning, så har antall problemspillere mer enn doblet seg i Norge fra 22 000 i 2011 til 55 000 i 2019. Statsråden hevdet imidlertid i Dagsnytt 18 både at Norge har færre spillavhengige enn våre naboland og at antall spilleavhengige synker i Norge.

Svar:

Det er korrekt at andelen nordmenn med spillproblemer ser ut til å gå ned. Befolkningsundersøkelsen om spilleproblemer fra 2022, som er under utarbeidelse, vil vise at andelen personer med spilleproblemer har gått signifikant ned siden siste måling i 2019. Eksakte tall vil bli offentliggjort når undersøkelsen er fagfelleurdert.

Dette viser at regjeringens politikk fungerer. Siden 2019 har bl.a. betalingsformidlingsforbudet blitt styrket, ulovlig spillreklame har blitt fjernet fra TV, vi har strammet inn reglene for hvordan lovlige pengespill kan markedsføres, og senest i forrige uke bevilget vi hele 33 millioner kroner til tiltak i handlingsplanen mot spilleproblemer, noe som er dobbelt så mye som det den forrige regjeringen bevilget. Jeg er glad, men ikke overrasket, over at vi nå ser at alt dette arbeidet til sammen har gitt resultater.

Når det gjelder tall på spilleproblemer i Norge sammenlignet med Sverige og Danmark, så benytter de ulike nordiske landene ulike målemetoder for å kartlegge hvor stor andel av befolkningen som lider av spilleproblemer. Dette gjør at det ikke er mulig å konstatere at Norge har verken flere eller færre spillavhengige enn i våre naboland. Jeg kan imidlertid bekrefte at det er korrekt som jeg uttalte i Dagsnytt 18, at nedgangen i spilleproblemer i Norge har skjedd samtidig som at spilleproblemene i enkelte av våre naboland har gått opp. Går vi for eksempel til Danmark, ser vi at den totale andelen voksne med spilleproblemer i varierende grad har fordoblet seg i perioden 2016 til 2021.[1] I Sverige har tallet holdt seg relativt stabilt siden innføringen av lisensmodell i 2019. Da er det gledelig å se at vi i Norge, hvor pengespill tilbys innenfor en streng og ansvarlig enerettsmodell, har opplevd en betydelig nedgang i spilleproblemer de siste tre årene.

SPØRSMÅL NR. 2011**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 25. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Rogalandstinget ble arrangert for første gang 14. april, og besto av nesten 50 bedrifter, organisasjoner og kommuner som tok opp problemstillinger med stortingsrepresentanter fra Rogaland. Både Næringsforeningen, Unlisted, Wenn m.fl tok opp bekymring rundt at det samlede skattetrykket nå er for høyt. "Dødelig cocktail", "Helt sykt", "Regjeringen er på bærtur" m.m. kunne vi lese i Aftenbladet.

Har finansministeren forståelse for frustrasjonen, og vil regjeringen ta initiativ til å dempe det totale skatte- og avgiftsnivået?

Svar:

Regjeringen ønsker et skattesystem som gir tilstrekkelig inntekter til å finansiere velferdsoppgavene og som bidrar til å motvirke for stor ulikhet i inntekt og formue i samfunnet. Samtidig må skattesystemet innrettes slik at det i minst mulig grad svekker norsk økonomi og verdiskapingen.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2023 er tilpasset den krevende økonomiske situasjonen, som ble beskrevet i Meld. St. 1 (2022–2023) Nasjonalbudsjettet 2023. Handlingsrommet på utgiftssiden av statsbudsjettet for 2023 er begrenset, og dette vil mest sannsynlig vedvare i årene fremover. Skatte- og avgiftsopplegget for 2023 gir et vesentlig bidrag til netto inndekning. Størstedelen av dette er midlertidige, situasjonsbetingede skatteøkninger. Den viktigste skatten som kan påvirke investeringsbeslutnin-

ger er selskapsskatten. Denne er redusert til 22 prosent og ligger stabilt på et nivå som er konkurransekraftig internasjonalt. Næringsvirksomhet generelt bidrar ekstra gjennom økt arbeidsgiveravgift, og deler av de ekstraordinære overskuddene i kraftsektoren dras inn gjennom et høyprisbidrag som skal avvikles senest innen utgangen av 2024. Samtidig legger regjeringen til rette for stabile og gode skatte- og avgiftsgrunnlag i årene som ligger foran oss.

Samlet får norske husholdninger redusert skatt i 2023 sammenlignet med 2022, og lettelsen retter seg særlig mot personer med lave og middels inntekter. For at skattesystemet skal bli mer omfordelende, har skatt på aksjeinntekter og formue økt. Sett bort fra midlertidige eller situasjonstilpassede tiltak, samt skatteendringene for næringer som høster grunnrente, anslås skatte- og avgiftsnivået for næringslivet å bli redusert noe fra 2022 til 2023.

Jeg forstår at enkelte som får økt skatt, skulle vært økningen foruten, men jeg mener likevel at helheten i regjeringens skattepolitikk er riktig og god. Reversering av de midlertidige og situasjonsbetingede skatteøkningene innført i 2023, kan i årene fremover bidra til å lette skattestrykket.

Skattenivået i Norge er grunnlaget for et velutviklet velferdssamfunn. Gode offentlig finansierte sosiale ytelser avlaster norsk næringsliv for utgifter næringslivet i andre land betaler. Offentlig pengebruk og gode offentlige tjenester gjør også vårt næringsliv mer effektivt. Høy kvalitet på utdanning, helse og infrastruktur i Norge er eksempler på dette.

SPØRSMÅL NR. 2012**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 28. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

På Rogalandstinget 14.april var Bremnes Seashore opptatt av grunnrenteskatt, forutsigbarhet og rammevilkår innfor havbruk, og det ble vist til at det samlede skatte- og

avgiftsnivået nå er urovekkende høyt. I Prop. 78 LS, skriver finansministeren i kapittel 1.1 Innledning og sammen- drag, side 6: "En riktig utformet grunnrenteskatt vil virke nøytralt på investeringene. Dermed kan andre, vridende skatter reduseres."

Hvilke andre, vridende skatter tenker statsråden på, og når vil denne reduksjonen skje?

Svar:

Skatter og avgifter er nødvendige for å finansiere offentlige tjenester og overføringer. Samtidig påvirker skatte- og avgiftssystemet arbeidstilbud, forbruk, sparing og investeringer. For at ressursene i samfunnet skal utnyttes mest mulig effektivt, er skattesystemet utformet etter noen grunnleggende prinsipper. Dette er nærmere redegjort for i Prop. 1 LS (2022-2023) Skatter, avgifter og toll 2023.

- Først benyttes skatter og avgifter som bidrar til bedre ressursbruk (for eksempel miljøavgifter som tilsvarer marginale eksterne kostnader)

- Deretter benyttes nøytrale skatter som ikke påvirker valgene til produsenter og forbrukere (for eksempel grunnrenteskatt)

- Til slutt brukes vridende skatter for å oppnå tilstrekkelige inntekter til fellesskapet og mål om omfordeling.

I tråd med disse prinsippene vil inntekter fra nøytrale skatter, slik som grunnrenteskatt, redusere behovet for vridende skatter. Med regjeringens forslag om å innføre grunnrenteskatt vil det norske skattesystemet ha grunnrenteskatter på vannkraft, petroleum og havbruk. Regjeringen har også hatt på høring et forslag om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft.

De fleste andre skatter er vridende og fører isolert sett til dårligere ressursbruk. For et gitt nivå på offentlige utgifter vil dermed kostnadene ved skatte- og avgiftssystemet bli lavere når en utnytter potensialet for grunnrenteskatter. Det vil gjelde for et hvert nivå på offentlige utgifter. Når inntekter fra grunnrenteskatten på havbruk bokføres i statsbudsjettet for 2024, vil dermed regjeringen ha et lavere nivå på vridende skatter og avgifter enn den ellers ville hatt og dermed blir kostnadene ved beskatning lavere. Det vil komme hele den norske befolkningen til gode.

SPØRSMÅL NR. 2013

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 26. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor stor restgjeld vil det være igjen for de to bomstasjonene på Hovinmoen – Dal og Skaberud – Kolomoen den 1. juli i år og vil statsråden sørge for at regjeringen innløser dette beløpet slik at Hovinmoen – Dal og Skaberud – Kolomoen blir bomfritt fra 1. juli 2023?

BEGRUNNELSE:

I mitt spørsmål til finansministeren den 28.3 2023 vedrørende fjerning av bommene på E6 fikk jeg til svar fra Samferdselsministeren at den bommen som står ved Hauer seter (Gardermoen), dvs Hovinmoen – Dal og den bommen som står ved Kolomoen på Tangen dvs Skaberud – Kolomoen, skal fjernes i september/oktober 2023.

Det er dyrt å ha bil og det er dyrt å kjøre bil, så det er positivt for bilistene at det nå endelig skal fjernes noen bommer på E6 nord for Gardermoen. Med så store ekstra utgifter folk flest har fått i senere tid med økte boutgifter, økte matutgifter, økte reiseutgifter, økte bilutgifter etc og en unødvendig høy inflasjon med en like unødvendig høy

rente, så er det viktig at regjeringen kan gi en liten håndrekning til folk flest ved å bidra til reduserte utgifter.

Et viktig bidrag i den sammenheng vil være å fjerne bomstasjonene tidligere. Det gjenværende restbeløpet for disse to bomstasjonene kan ikke være mye, så det bør absolutt være mulig for regjeringen og betale inn restbeløpet og skru ned bomstasjonene nå før sommerferien og ikke vente til høsten. Det vil være viktig for pendlere, for alle foreldre som skal kjøre barn til og fra fritidsaktiviteter og ikke minst vil det være en hyggelig «sommergave» til de som velger å ta sommerferien i Norge. For en overrik stat, som «svømmer i penger» akkurat som Onkel Skru og som går med over tusen milliarder i overskudd og har tusenvis av milliarder på «bok» i oljefondet, så vil det være ubetydelig og knapt merkbart om bommene skruses ned 2-3 måneder før det som er planlagt.

Svar:

Stortinget har samtykket til innkreving av bompenger for finansiering av utbygging av E6 på strekningen Gardermoen - Kolomoen, jf. St.prp. nr. 87 (2006-2007), Innst.

S. nr. 21 (2006-2007), Samferdselsdepartementets brev av 20. november 2007 til Stortingets transport- og kommunikasjonskomité og vedtak i Stortinget 22. november 2007 (etappe 1), St.prp. nr. 82 (2008-2009), Innst. S. nr. 344 (2008-2009) og vedtak i Stortinget 16. juni 2009 (etappe 2) og Prop. 13 S (2011-2012), Innst. 118 S (2011-2012) og vedtak i Stortinget 16. desember 2011 (etappe 3).

For bomstasjonene i etappe 1, på Hovinmoen – Dal og Skaberud – Kolomoen forventes det at bompengene innkrevningen avsluttes i september/oktober 2023. Dersom bompengene innkrevningen skal avsluttes før tiden, er det beregnet at dette vil ha en kostnad på 80 mill. kroner.

Det er restforpliktelsene pr. 1. juli 2023 inkl. avviklingskostnader. Det tas forbehold om at fristen for å svare Stortinget er knapp og at det er usikkerhet knyttet til denne beregningen.

Det er altså svært kostbart å avvikle disse bomstasjonene to-tre måneder tidligere enn planlagt. Dette er penger som i tilfelle må tas fra drift- og vedlikeholdstiltak og aktivitet øvrige steder i landet. Jeg vil heller prioritere å bruke midlene på vegbudsjettet til viktig vedlikehold, økt fremkommelighet og bedre trafikksikkerhet slik at folk og varer kommer raskt og trygt fram.

SPØRSMÅL NR. 2014

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 26. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden gjenta anmodningen til kommunene om å følge opp rundskrivet fra Helse- og omsorgsdepartementet om BPA?

BEGRUNNELSE:

I brev av februar 2017 fra Helse- og omsorgsdepartementet ved daværende statsråd Bent Høie til landets ordførere, presiseres det at kommunene skal forholde seg til rundskriv 1-912015 fra Helse- og omsorgsdepartementet når søknader om BPA behandles. Rundskrivet slår fast kommunene har en plikt til å ha et tilbud om BPA, også til brukere som faller utenfor rettigheten til BPA, jf. helse- og omsorgstjenesteloven 5 3-8.

Blindeforbundet opplyser at de nå mottar en rekke henvendelser der kommuner avslår søknad om BPA med begrunnelse at brukeren har behov for mindre enn 25 timer pr. uke. Det er også mange tilfeller der brukere som allerede har fått innvilget BPA, får beskjed om at tjenesten er avviklet med en lignende begrunnelse.

Svar:

I tråd med helse- og omsorgstjenesteloven, skal kommunen har tilbud om personlig assistanse i form av praktisk bistand og opplæring, organisert som BPA. Ansvaret for BPA ligger til kommunene, og staten sørger for økonomiske rammer for oppgaveløsningen over kommuneram-

men. Kommuneøkonomien er styrket under denne regjeringen.

Det er ikke juridiske forhold som hindrer kommunene i å tilby BPA også ved lavere timetall. Retten til BPA oppstår imidlertid først ved et gitt timetall. Alle brukere av helse -og omsorgstjenester har rettigheter som tilsier en individuell vurdering av hjelpebehov uavhengig av hvilken kommune de bor i. Det er kommunene som avgjør hvordan tjenestetilbudet skal organiseres, men alle brukere har rett på nødvendig og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Det er kommunene som må svare for sine vedtak vedrørende BPA. Så er jeg kjent med ulik praksis i kommunene hva gjelder BPA og vurderer hvordan BPA kan forbedres og videre-utvikles, herunder hvordan NOU 2021:11 «Selvstyrt er velstyrt» skal følges opp. Dette er et komplekst og omfattende arbeid, som må koordineres og tilpasses arbeidet i flere andre departementer. Det krever en god prosess og involvering.

Jeg har på denne bakgrunn ikke planer om å presisere overfor kommunene at de må forholde seg til rundskriv om BPA slik representanten spør om, men BPA vil på egen måte være tema i min dialog med kommuner og KS.

SPØRSMÅL NR. 2015**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 21. april 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Det britiske kongehuset har valgt kjøttfri ostepai som signaturrett for Kong Charles III sin kroning, og håper å se denne retten på alle landets bord på kroningsdagen 6. mai. I stedet for den mer tradisjonelle paien quiche lorraine, som lages med bacon, skal kroningspaien fylles med spinat, bondebønner, cheddarost og estragon,

Oppskriften inkluderer riktignok smult (svinefett), men flere vil nok erstatte dette med annet, plantebasert fett.

Kan Kong Charles III sin signaturrett karakteriseres som middag, ifølge statsråden?

Svar:

Ja.

SPØRSMÅL NR. 2016**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 25. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at økning av arbeidsgiveravgift er næringsfiendtlig politikk?

BEGRUNNELSE:

I Rogaland er det høy omstillingsvilje og mange gründerbedrifter. Det er stor internasjonal konkurranse om arbeidskraft med høy kompetanse. På Rogalandstinget 14.04.23 ga flere bedrifter uttrykk for at den økte arbeidsgiveravgiften på lønninger over 750.000 kroner fordyrer kompetent arbeidskraft og er konkurransevridende i forhold til utlandet. Avgiften har gitt bedrifter i Rogaland en ekstra regning på 1,7 mrd. kroner i en tid med høye råvarepriser og høye energipriser.

Antall ledige stillinger er fortsatt på et høyt nivå. Den høye etterspørselen etter arbeidskraft gjør at den ekstra arbeidsgiveravgiften trolig vil ha begrenset effekt på sysselsettingen.

I arbeidet med budsjettet for neste år vil den økonomiske utviklingen, herunder situasjonen på arbeidsmarkedet, bli vurdert nærmere. På denne bakgrunn vil regjeringen vurdere behovet for den midlertidige avgiften.

Svar:

I budsjettet for 2023 ble det lagt vekt på å holde pengebruken nede for å unngå ytterligere press på renten. I tillegg er det behov for å dekke inn ekstraordinært store utgifter. Den ekstra arbeidsgiveravgiften på lønn over 750 000 kroner er et situasjonstilpasset tiltak både ut fra behovet for finansiering og sett i lys av den høye temperaturen i arbeidsmarkedet. Jeg er ikke enig i at dette er en næringsfiendtlig politikk.

SPØRSMÅL NR. 2017**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 27. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden vise til at UDI har redusert behandlingstiden, og vil statsråden sikre at saksbehandlingstiden for søknader om arbeidstillatelse for tredjelandsborgere reduseres?

BEGRUNNELSE:

På Rogalandstinget 14. april 2023 rapporterte bedrifter om lang ventetid på søknader om arbeidstillatelse for arbeidere fra land utenfor EØS. Bedrifter i Rogaland informerer om at de har ventet mellom 6 og 10 måneder på behandling hos UDI i Norge, samtidig som det oppgis at Canada kun bruker 14 dagers. Den lange ventetiden er en stor utfordring for næringslivet i en tid da mangel på kompetent arbeidskraft er det største utfordringen. Mari Holm Lønseth (H) tok opp denne utfordringen i et spørsmål til statsråden 13.06.22. I svaret sa Statsråden; «UDI mener det er mulig å komme ned til ca. 30 dagers saksbehandlingstid i arbeidssaker i løpet 2022.» Signalene jeg får gir ikke inntrykk av at saksbehandlingstiden i UDI går ned.

Svar:

Jeg er opptatt av at saksbehandlingstidene i utlendingsforvaltningen skal kortes ned, og ambisjonen er at den totale tiden i utlendingsforvaltningen for søknader om oppholdstillatelse som faglært normaliseres til om lag 30 dager, slik det var før 2020. Denne forventningen er derfor stilt både til UDI og politiet i tildelingsbrevene for 2023.

Jeg viser i denne sammenheng også til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse om samme problemstilling, jf. Dokument nr. 15/899 (2022–2023), samt Dokument nr. 15/2327 (2021–2022), som også representanten viser til i sin begrunnelse for spørsmålet.

Flere ekstraordinære hendelser de senere årene, særlig pandemien og det høye antallet flyktninger fra Ukraina, har satt utlendingsforvaltningen under press og ført til lengre saksbehandlingstid og høyere restanser enn ønskelig i mange porteføljer. Videre har saksinngangen de fleste porteføljene i 2022 vært høyere enn det UDI forutsatte ved inngangen til året, og UDI fikk inn over 1 900 flere faglærtsaker i 2022 enn i 2021. Samtidig har UDI i 2022 behandlet nesten like mange faglærtsaker som de fikk inn. Per siste del av april 2023 er det om lag 2 070 ubehandlede faglærtsaker i UDI. Ifølge UDI er restansene i faglærtsaker redusert med 18 pst. fra slutten av januar til siste del av april i år.

I løpet av 2022 har også UDI avdekket et større antall søkere med falske utdanningsdokumenter. Dette øker kompleksiteten i porteføljen, og dermed også den samlede saksbehandlingstiden. Per april 2023 gjelder dette om lag 400 saker. Median saksbehandlingstid har i 2023 vært rett i overkant av 70 dager.

UDI opplyser at de jobber kontinuerlig med tiltak for å forbedre saksbehandlingsprosessen, og at de i år har økt kapasiteten til å behandle faglærtsaker. Samtidig er det begrenset hvor mye kapasitet som kan brukes på denne porteføljen, uten at det får vesentlige negative konsekvenser for andre viktige saksporteføljer.

Departementet ga i 2022 UDI et eget oppdrag om å foreslå regelverksforenklinger for å effektivisere saksbehandlingen. I tildelingsbrevene til både UDI og politiet for 2023, er det stilt krav om at de skal jobbe videre med å kartlegge flyt og mulige forbedringer i saksgangen. Ulike forslag er nå til vurdering både i Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Jeg forstår at saksbehandlingstiden er betydelig lenger enn hva næringslivet forventer, og at dette er en ulempe for næringslivet. Jeg har imidlertid tillit til at UDI, sammen med politiet, jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet. Det er bra at beholdningen av faglærtsaker har gått ned i år, men jeg ser også at høy saksinngang og et høyt antall saker med falske dokumenter gjør det krevende å nå den ambisjonen som er satt for saksbehandlingstid. Jeg vil fortsette å følge med på utviklingen i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 2018**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 28. april 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at fylkeskommunene opplever stabile og forutsigbare inntekter?

BEGRUNNELSE:

På Rogalandstinget den 14. april ble det fra Arbeiderpartiet sin fylkesordfører Marianne Chesak tatt opp konsekvensene av forslaget som et endret inntektssystem for fylkeskommunene ville ha for Rogaland Fylkeskommune.

Forslaget innebærer uakseptable kutt som vil få store konsekvenser og hvor fylkeskommunen verken ville innfridd forventninger eller forpliktelser for innbyggerne i Rogaland.

Spesielt en svekkelse av kostnadsnøklerne med objektive kriterier rammer Rogaland voldsomt.

Rogaland står foran store omstillinger, mye tvunget frem av nasjonal politikk, og et slikt svekket inntektsgrunnlag vil ramme fylkeskommunale tjenester rettet mot næringslivet.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet sette i mars 2022 ned eit uavhengig ekspertutval for å gå gjennom inntektssystemet for fylkeskommunane. Ekspertutvalet har gjort ei heilskapleg vurdering av inntektssystemet og kjem med fleire forslag til endringar. Forslaga gjeld både utgiftsutjamninga og somme av dei andre elementa i systemet. Utvalet leverte innstillinga si 2. desember. Rapporten har no vore på offentleg høyring frå 2. desember med frist 3. mars 2023, og vi har mellom anna mottatt innspel frå alle fylkeskommunane.

Regjeringa er opptatt av å gjere grundige vurderingar av framlegget frå utvalet og alle dei innspela vi har fått frå fylkeskommunane og andre. Regjeringa tar sikte på å legge fram eit forslag til endringar i inntektssystemet for fylkeskommunane i kommuneproposisjonen for 2024. Vi vil i samband med det gå igjennom og grunngi våre forslag.

SPØRSMÅL NR. 2019**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 2. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at det er etablert 500 nye plasser og hvordan disse er blitt fordelt, og om statsråden synes det er riktig at Rogaland ikke skal få flere VTA plasser?

BEGRUNNELSE:

På Rogalandstinget den 14. april presenterte varaordfører i Sola kommune fra Arbeiderpartiet Siv-Len Strandskog bekymringer rundt fordelingen av varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA)

I tilretteleggingsbedriften Ranso hvor Strandskog arbeider som daglig leder er det lange ventelister fra personer som ønsker en VTA plass hos bedriften.

Det ble i statsbudsjettet for både 2022 og 2023 opprettet til sammen 500 nye VTA plasser. Rogaland fikk ingen av disse plassene. På forespørsel til Nav har Strandskog fått oppgitt at Rogaland ikke har fått flere tildelinger for antallet er tidligere blitt «overoppfylt».

Svar:

Beregningsteknisk gir økningene i bevilgningene for 2022 og 2023 rom for om lag 500 nye plasser til sammen. Det er viktig å understreke at dette bare er et estimat. Prisen per tiltaksplass er høyere for VTA i forhåndsgodkjente virksomheter enn for VTA i ordinære virksomheter. Flexibiliteten NAV har til å fordele ressursene mellom de to

tiltaksvariantene gjør at antall plasser kan avvike fra det som er beregningsteknisk lagt til grunn.

Arbeids- og velferdsetatens statistikk over arbeidsmarkedstiltak viser at antall plasser var 422 høyere i desember 2022 enn i desember 2021. Oversikt over den fylkesvise fordelingen av plasser er vedlagt. Per 16. april 2023 er antall VTA-plasser 12 787. Det tar imidlertid noe tid å få utplassert deltakere i nye plasser og det er dermed for tidlig å si hvor mange plasser som vil bli etablert i 2023.

Den fylkesvise fordeling av bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak er et ansvar som er delegert til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Jeg ønsker derfor ikke å kommentere om antall plasser tildelt Rogaland er riktig. Generelt meldes det om mangel på VTA-plasser de fleste steder i landet. I 2019 innførte Arbeids- og velferdsdirektoratet en fordelingsmodell som tar utgangspunkt i antall uføre under 40 år for å få en mer jevn geografisk fordeling av plasser.

SPØRSMÅL NR. 2020

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 27. april 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

Korleis stiller utviklingsministeren seg til at Norfund – eit investeringsfond eigd og finansiert av den norske staten – hevdar seg unntatt openheitslova?

GRUNNGJEVING:

I 2021 vedtok Stortinget openheitslova for å fremje næringslivets respekt for menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Lova omfattar større norske verksemdar som "tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge". Med grunnlag i lova har Norsk Folkehjelp bedt om innsyn i Norfunds aktsemdsvurderingar, men Norfund hevdar dei ikkje er omfatta av lova og vil derfor ikkje dele informasjon. Som NRKs avsløring om Norfunds prosjekt Green Resources illustrer, kan det oppstå konflikt mellom klimainvesteringar og landrettane til urfolk og lokalbefolkning. Norfund var i dette tilfellet hovudaksjonær, og står som eigar av fleire verksemdar. Norfund er eit investeringsfond. Ifølgje finansavtalelova omfattar definisjonen av ei finansiell teneste "alle tenester som gjeld investering".

Svar:

Norfund (statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland) er eit 100 prosent statseigd selskap, der Utanriksdepartementet utøver eigarstyringa og eg som statsråd er ansvarleg. Staten sitt mål som eigar er at Norfund sine investeringar skal stimulere til sysselsetjing og berekraftig vekst i utviklingsland.

Sjølv om departementet løyver midlar til selskapet og utformar gjeldande rammevilkår, er det Norfund sjølv som er ansvarleg for selskapet sitt forhold til lover og re-

glar. Dette er i tråd med rolle- og ansvarsdelinga mellom staten og selskapa, som følgjer av selskapslovgjevinga og staten sin eigarpolitikk. Såleis har Norfund eit sjølvstendig ansvar for å vurdere om dei er omfatta av openheitsloven.

Norfund har gjort ei juridisk vurdering av dette spørsmålet. Dei har informert meg om at deira tolkning av openheitsloven er at fondet ikkje er ein del av lova sitt verkeområde då den, jamfør § 2, gjeld verksemdar som «tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge», noko Norfund meiner selskapet ikkje gjer.

Eg noterer meg Norfund sitt syn, men vil samstundes vise til rammene for staten sitt eigarskap som vert skissert i eigerskapsmeldinga, jf. «Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønere og mer aktivt statlig eierskap». Der kjem det blant anna fram at staten forventar at selskap – i dette tilfellet Norfund – er leiande i arbeidet med ansvarleg verksemd, og gjennomfører gode aktsemdsvurderingar i tråd med anerkjende metodar.

Å vere leiande i arbeidet med ansvarleg verksemd, inneber å opptre etisk forsvarleg og til ei kvar tid følgje beste praksis på området. Dette er særleg viktig for mange av Norfund sine investeringar, for eksempel innan kraftutbygging, skog- og landbruk, som i mange tilfelle vil vere arealkrevjande og ha konsekvensar for lokalbefolkninga i fattige land.

I tråd med eigarskapspolitikken forventar eg vidare at selskapa, Norfund inkludert, er leiande på openheit og rapportering og nyttar anerkjende rapporteringsstandardar. I dette ligg det at selskapet fremjar ein openheitskultur og er open om og rapporterer på alle vesentlege forhold, slik at informasjonen gir eigarane og ålmenta eit rett bilete av

verksemda. Denne forventninga gjeld uavhengig av krava i åpenhetsloven.

Eg vil følgje opp desse forventningane, samt selskapet sitt forhold til og vurdering av åpenhetsloven, i den regulære eigardialogen med Norfund.

SPØRSMÅL NR. 2021

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Jeg tillater meg på dagen hvor det er syv år siden vedtaket ble fattet å spørre om hvorfor ikke utbyggingen av nytt strålesenter i Telemark er iverksatt, er det fordi regjeringen i budsjettet vedtok at man ikke skulle igangsette utbygging av nye sykehusbygg med mindre de allerede var igangsatt, og hvor lenge mener statsråden at innbyggerne i Telemark skal fortsette å måtte vente før Sykehuset i Telemark kan stråle?

BEGRUNNELSE:

Den 21.4.2016 vedtok Helse Sør Øst at det skal bygges nytt strålesenter i Telemark. I dag er det syv år siden vedtaket ble fattet, men fortsatt er det ikke mulig å se et fysisk bevis på at byggingen er i gang. Det var iherdig innsats fra både politikere, organisasjoner og befolkningen i Telemark som sammen på tvers av politiske skillelinjer jobbet på for at det skulle bygges et nytt strålesenter i Skien. Jeg registrerer at det kommer unnskyldninger og forklaringer/bortforklaringer om hvorfor ikke man er i gang med byggingen. Vedtakene og pengene skal være på plass, eller er de ikke det? Man kan jo lure når man ser stadige utsettelser i denne svært viktige utbyggingen for mange kreftpasienter som nå må reise lange veier for å få behandling. I tillegg er mange av disse pasientene svært syke og med lang reisevei blir det en stor og ekstra påkjenning for den enkelte.

Etter syv lange og forventningsfulle år er det vel på tide at man får en beskjed om når et nytt strålesenter skal stå ferdig også i Telemark.

Svar:

Behovet for etablering av strålesenter ved Sykehuset Telemark HF oppstod etter vedtak i Helse Sør-Øst RHF om å desentralisere stråletilbudet i regionen. I tillegg er det behov for oppgradering av dagens bygningsmasse.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at desentralisering av stråleterapitilbudet prioriteres som del av den omfattende prosjektporteføljen i helseregionen. Byggeprosjektet «Utbygging somatikk Skien» omfatter nytt strålesenter i Telemark og startet med utviklingsplanarbeid i 2016, og ble videreført til konseptfase i 2018. Etter om lag to års arbeid med konseptfase-vurderingene, søkte Helse Sør-Øst RHF om lånefinansiering for prosjektet i 2020. Stortinget bevilget lån til prosjektet i 2022-budsjettet.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det siden 2022 har vært arbeidet med forprosjektet, som er det siste steget før prosjektet videreføres til gjennomføringsfase – og dermed oppstart av utbygging av strålesenter. Arbeidet med forprosjektet forventes ferdigstilt før sommeren i år. Helse Sør-Øst RHF oppgir at godkjenning av forprosjekt skal behandles av styret i Sykehuset Telemark HF og styret i Helse Sør-Øst RHF. Oppstart av prosjektet vil kunne skje raskt etter dette, med en byggeperiode på tre til fire år.

SPØRSMÅL NR. 2022**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 26. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig at foreldre skal lide fordi det offentlige ikke gir forsvarlig helsehjelp, og hvilke sanksjonsmuligheter mener statsråden at staten har for å følge opp en kommune som ikke følger opp statsforvalterens omgjøring av kommunale vedtak?

BEGRUNNELSE:

I Nes kommune har foreldrene til Ronja kjempet en lang kamp. Ronja er 7 år, og har et stort hjelpebehov. I tre år har foreldrene kjempet mot kommunen for at Ronja skal få et tilbud som sikrer hennes behov, samtidig som de selv skal ha mulighet til å være foreldre, også for hennes to brødre. Det er vanskelig for foreldrene når de ikke har mulighet til å være noe borte fra datteren sin fordi det kreves at det er 2 til 1-pleie, noe tjenestene kommunen gir i dag ikke gir mulighet til.

Nå har statsforvalteren to ganger omgjort vedtaket fra kommunen, og påpekt at tilbudet Nes kommune gir til Ronja ikke er godt nok. Likevel må foreldrene fortsette kampen mot kommunen. Kommunen fortsetter å trenere saken, og starter nye utredninger som tar lang tid og sliter ut familien. Det verste er at til tross for at kommunen kommer med forslag til løsninger, så klarer de ikke å levere på egne løfter og, dermed må foreldrene på nytt klage på kommunens vedtak. Til tross for dette har ikke statsforvalteren noen sanksjonsmulighet ovenfor kommunen som bare fortsetter uthalingstaktikken, og det er foreldrene og Ronja som hele tiden taper. Dette mener jeg er helt uakseptabelt og jeg håper statsråden er enig med meg.

Svar:

Pasient og bruker har etter pasient- og brukerrettighetsloven rett til nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Det er kommunen som har ansvaret for å sørge for helse- og omsorgstjenester for de som oppholder seg i kommunen, og for at tjenestene som ytes til enhver tid er forsvarlig. Kommunen må videre sørge for en grundig kartlegging av behovet for tjenester, fatte nødvendige vedtak og iverksette tjenester i tråd med vedtak.

For familier med barn som har omfattende behov for tjenester er det viktig at tjenestetilbudet utformes i samarbeid med foreldre slik at de får mulighet til å ivareta sine omsorgsoppgaver og familien. Familier som har behov for avklaring og at tjenestene kommer på plass, må møtes på

en måte som gjør at de ikke opplever prosessen som unødig belastende.

Dersom pasienten eller brukeren ikke får oppfylt sine rettigheter, kan og bør dette påklages til statsforvalteren som både er klageinstans og tilsynsmyndighet.

For kommuner som har vedvarende utfordringer med saksbehandling og tildeling av tjenester til sine innbyggere, vil dette kunne være aktuelt tema for tilsyn. Hvis en virksomhet innen helse- og omsorgstjenesten drives på en måte som kan ha skadelige følger for pasienter, brukere eller andre – eller på annen måte er uforsvarlig, kan Statens helsetilsyn gi pålegg om å rette forholdene. Pålegg skal inneholde en frist for oppfyllelse. Pålegg om retting kan være aktuelt når tilsynsmyndigheten har påpekt brudd på helselovgivningen, og virksomheten ikke har endret sin praksis slik at den blir i tråd med lovens krav. Vedtaket innebærer da et pålegg om å rette forholdene / rette praksis slik at den blir i tråd med lovens krav.

Jeg har stor forståelse for at det ofte vil være en tilleggsbelastning å stå alene i klageprosesser, i en allerede krevende omsorgssituasjon. I disse sakene kan det være en hjelp for pasienter, brukere og pårørende å ta kontakt med Pasient- og brukerombudet som gir gratis råd og veiledning. Ombudet gir blant annet bistand i kontakten med helse- og omsorgs-tjenesten og bistand til å utforme klage.

SPØRSMÅL NR. 2023**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 27. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden fulgt opp rapporten om terskel for utvisning i saker som berører barn?

BEGRUNNELSE:

I januar 2022 ble rapporten fra ekstern arbeidsgruppe som har vurdert terskelen for utvisning i saker som berører barn avgitt til Justis- og beredskapsdepartementet. Arbeidsgruppen skulle se på temaet utvisning på grunn av grove brudd på utlendingsloven i saker som berører barn. Mandatet var å gi en beskrivelse av norsk og internasjonalt regelverk, samt forvaltningspraksis og rettspraksis. Gruppen skulle også gi en vurdering av om det er behov for endringer i regler eller retningslinjer.

Flertallet i denne arbeidsgruppen har funnet grunn til å anbefale flere endringer i regelverk og praksis. Dette flertallet mener også at det over tid kan sies å ha etablert seg en streng praksis på området som kan skape noe tvil om barnets rettigheter i tilstrekkelig grad løftes frem i avveiningen mellom statens og barnets interesser.

En samlet arbeidsgruppe kom i rapporten frem til en rekke forslag til tiltak og flertallet kom videre med ytterligere forslag til tiltak.

Svar:

Som jeg har opplyst bl.a. i mitt svar på spørsmål nr. 1510 til skriftlig besvarelse fra representanten Drevland Lund, arbeider departementet med ulike spørsmål knyttet til saker om utvisning av foreldre med barn i Norge. Arbeidsgrupperapporten fra 2022 inngår i dette arbeidet.

Det samme gjør den etterfølgende dommen fra Den europeiske menneskerettsdomstol 23. juni 2022 (Al-leleh mfl. mot Norge), hvor EMD etter en gjennomgang av de prinsippene som var lagt til grunn av norske myndigheter, kom til enstemmig frifinnelse av staten.

Med virkning fra 1. mars i år er det satt i kraft forskriftsendringer som styrker retten til nemndmøtebehandling og personlig fremmøte i forbindelse med utvisningsspørsmålet i saker som er knyttet til tilbakekall av statsborgerskap.

Det er videre gitt en instruks til UDI for å motvirke at den reelle familiesplittelsen blir vesentlig lengre enn det som følger av utvisningsvedtak hvor det er fastsatt et tidsbegrenset innreiseforbud. Instruksen innebærer at det kan fremmes søknad om ny familiejenforening inntil seks måneder før det tidsbegrensede innreisefor-

budet utløper. Det er også instruert om at de aktuelle søknadene normalt skal prioriteres for behandling innen seks måneder.

I tråd med det som ble anbefalt i den aktuelle arbeidsgrupperapporten, har UDI videre gjennomført praktiske grep for at det i forhåndsvarsel om utvisning skal gis lik informasjon, uavhengig av om forhåndsvarsel sendes fra UDI eller politiet.

Departementet har nylig hatt på høring et forslag om en lavere terskel for nemndmøtebehandling i utvisningsaker som gjelder foreldre med barn i Norge. I høringsnotatet viste departementet til at nemndmøtebehandling med deltakelse av lekmedlemmer, kan være spesielt viktig i disse sakene. Høringsfristen var 30. mars i år, og departementet arbeider nå med oppfølgingen.

Både i arbeidsgrupperapporten fra 2022 og i innspill fra flere aktører, har muligheten for muntlig høring av barn blitt trukket fram som spesielt viktig. UDI mottok høsten 2022 en FOU-rapport fra Fafo om høring av barn i utvisningssaker. Departementet har forelagt rapporten for UNE for deres merknader, og disse er publisert på UNEs egne hjemmesider. Det fremgår blant annet av merknadene fra UNE at det er en rekke spørsmål som krever grundigere vurdering før departementet tar stilling til hvilke tiltak som bør gjennomføres.

Både med grunnlag i arbeidsgrupperapporten fra 2022 og med grunnlag bl.a. i egne drøftinger med etatene, arbeider departementet også med å vurdere flere andre tiltak som vil bli kunngjort så snart de er klare. Dette gjelder blant annet tiltak knyttet til selve utvisningsvurderingen.

SPØRSMÅL NR. 2024**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 2. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Er regjeringa i gang med utgreiinga av utfordringane ved samarbeid med private aktørar i forsvarssektoren, når vil utgreiinga vera ferdig, og vil regjeringa involvera Stortinget i vurderingane?

GRUNNGJEVING:

Solberg-regjeringa var pådrivar for privatisering av oppgåver i Forsvaret, såkalla strategiske samarbeid. Vedlikehald av materiell og IKT-drift er eksempel på oppgåver den førre regjeringa meinte var eigna for å setta ut til private og sivile aktørar. Slike samarbeid reiser ei rekkje problemstillingar som framleis ikkje er skikkeleg greia ut eller vurdert.

Eit samla Storting ba i desember 2020 regjeringa leggja fram ei utgreiing om bruk av ikkje-militært tilsette og tilhøve knytt til krigens folkerett og ikkje-militært personell som legitime militære mål innan 2022. I Hurdal-splattformen gjekk den noverande regjeringa vidare og la

til fleire kriterium i ei slik utgreiing. Regjeringspartia lova der å

«gå gjennom Forsvarets samarbeid med private aktørar, med omsyn til blant anna sikkerheit, beredskap, kompetanse og krigens folkerett.»

Regjeringa informerte i november 2022 om at arbeidet ikkje er ferdigstilt, og at dei vil koma tilbake til Stortinget på eigna måte seinare. No er me i april 2023. I mellomtida blir avklaring av større vedlikehaldsoppgåver i Forsvaret sett på vent, og Forsvaret risikerer å mista endå fleire fagfolk.

Svar:

Det er starta ei brei utgreiing om sivile sin status i krise/krig. Denne utgreiinga tar for seg sivilt tilsette i forsvarssektoren, sivile leverandørar og sivile kontraktørar. Arbeidet er i ferd med å bli ferdig og eg vil då koma attende til Stortinget om saka på eigna måte.

SPØRSMÅL NR. 2025**Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 2. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å legge til rette for økt digitalisering i kommunal sektor?

BEGRUNNELSE:

Digitalisering i kommunal sektor vil være sentralt for å gjøre kommunale tjenester mer effektive. Gjennom forenkling av tjenester, økt produktivitet og bedre samhandling med innbyggere og næringsliv. Digitale verktøy kan også bidra til å effektivisere arbeidsprosesser i kommuner. Automatisering av administrative oppgaver, som registrering av søknader og saksbehandling, kan frigjøre tid for kommunalt ansatte til å fokusere på mer komplekse oppgaver og øke produktiviteten. Solberg-regjering

gen hadde digitalisering høyt på agendaen, og tok flere initiativ til et offensivt og målrettet arbeid med å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor. Se blant annet stortingsmeldingen Meld. St. 27. (2015-2016) Digital agenda for Norge — IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet, digitaliseringsstrategien En digital offentlig sektor: Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor (2019) og stortingsmeldingen Meld. St. 30 (2019-2022) En innovativ offentlig sektor - Kultur, ledelse og kompetanse.

Svar:

Kommunal sektor er heilt sentral i digitaliseringa i offentlig sektor, spesielt knytt til utvikling av digitale tjenester til innbyggjarar og næringsliv og utviklinga av sa-

manhengande digitale tenester. Digitaliseringsstrategien for offentleg sektor er gjeldande ut 2025, og fleire av tiltaka blir gjennomførte i samarbeid med KS.

KS, departementa og fleire direktorat følgjer opp tiltaka i strategien gjennom ein felles handlingsplan. Det strategiske samarbeidsrådet for samordna digitalisering i offentleg sektor er også sentrale i regjeringa sitt løpande arbeid. Departementet bidreg også direkte til digitaliseringa i kommunal sektor gjennom økonomisk støtte til KS til digitaliseringstiltak som kjem alle kommunar til gode.

Departementet og KS har samarbeida om korleis involvering av kommunal sektor skal skje når digitaliseringsarbeidet på statleg nivå har innverknad på kommunane. Departementet har utarbeidd prinsipp om likeverdigheit og innverknad, representativitet og involvering. I Digitaliseringsrundskrivet vert det no stilt klare krav til statlege verksemdar om at prinsippa skal følgjast.

Regjeringa følgjer opp behovet for auka digital deltaking og kompetanse i befolkninga gjennom Handlingsplan for auka inkludering i eit digitalt samfunn som blir lagt fram før sommaren. Departementet har delt ut åtte mill. kroner i tilskot til søkjarar frå kommunesektoren som ønskjer å auke den digitale kompetansen til innbyggjarane. Tilskotsordninga støttar opp under regjeringa og KS sin felles ambisjon om å gi alle innbyggjarar høve til å delta i det digitale samfunnet. I 2022 vart det inngått ein ny samarbeidsavtale med KS om etablering av kommunale hjelpetilbod for å auka den digitale kompetansen til innbyggjarane. Avtalen varer ut 2025.

I arbeidet med ny nasjonal digitaliseringsstrategi er det heilt naudsynt at kommunesektoren er med. Det er allereie starta ein dialog med KS om korleis kommunesektoren kan involverast på best mogleg måte, mellom anna gjennom konsultasjonsmøta med KS om digitalisering.

SPØRSMÅL NR. 2026

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 2. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Da Regjeringen Solberg lanserte Nasjonal strategi for kunstig intelligens (KI) var Norge et av de første landene i verden til å gjøre dette. Utvikling og bruk av (KI) skjer i et rasende tempo, og det vil være behov for å fornye dagens strategi.

Når vil regjeringen utarbeide en ny strategi for kunstig intelligens som involverer akademia, forskning og næringslivet?

BEGRUNNELSE:

Kunstig intelligens (KI) er en stadig viktigere teknologi som kan gi store fordeler for samfunnet som helhet. Samtidig skaper teknologien nye utfordringer knyttet til blant annet personvern, opphavsrettigheter, tillitt, sikkerhet og bærekraft. For eksempel kan historiske data algoritmene benytter bidra til videreføring av skjevheter og fordommer. Beslutningene og grunnlaget KI kommer med er heller ikke alltid tilgjengelig for mennesker, da er det spesielt viktig at det er tydelig hvor ansvaret for beslutningene ligger. Det er også sannsynlig at kunstig intelligens vil benyttes av personer med ondsinnede hensikter. Debatten om KI har fått et oppsving den siste tiden som følge av

lanseringen av OpenAI sin ChatGPT, men utfordringene har vært kjent lenge. Samtidig er det grunn til å tro at utviklingen innen KI fremover vil være eksponentiell, og vi har bare sett en brøkdel av hva KI kan gjøre. Teknologien vil bli benyttet til å løse oppgaver og utfordringer i alle sektorer av samfunnet. I den situasjonen er det nødvendig å etablere et rammeverk som gir retningslinjer for bruk av teknologien før utviklingen har gått for langt til at det ikke er realistisk å sette rammer for den. Et rammeverk for KI bør inkludere et sett med prinsipper som sikrer at KI-løsninger er etiske, presise og ansvarlige.

Svar:

Eg er glad for at Stortinget er opptatt av utviklinga innan kunstig intelligens. Mange av dei bekymringane representanten Helleland trekk fram i si grunngeving, som mangel på transparens og mogleg vidareføring av fordommar gjennom teknologien, var òg godt kjent då Nasjonal strategi for kunstig intelligens blei skriven, og blir behandla i strategien.

Dei etiske prinsippa frå strategien seier at utvikling og bruk av kunstig intelligens i Noreg skal respektere mennesket si rett til sjølvbestemming og kontroll, og at

KI-system skal vere sikre og teknisk robuste. Dei skal òg ta omsyn til personvernet, og avgjerder tatt av KI-system skal vere sporbare, forklarbare og gjennomsiktige. KI-system skal òg legge til rette for inkludering, likebehandling og mangfald, vere nyttige for samfunn og miljø, og det må vere mogleg å revidere systema og halde leverandørane ansvarlege. Eg meiner dette er gode prinsipp som framleis står seg. Dei er òg i tråd med for eksempel OECD sine prinsipp for KI.

Samstundes lever vi i ei verd der den teknologiske utviklinga skjer i rekordfart. Derfor har regjeringa starta arbeidet med ein ny nasjonal digitaliseringsstrategi. Strategien skal mellom anna stake ut kursen for forsterka digitalisering av offentleg sektor, legge til rette for auka tempo i næringsretta digitalisering og ta opp andre viktige samfunnsprospørsmål. Slike spørsmål kan til dømes vere behov

for betre regulering av nye teknologiar – slik som kunstig intelligens. I den nasjonale digitaliseringsstrategien vil eg derfor sjå på ulike teknologiar som vil påverke samfunnet vårt framover og korleis ein kan legge til rette for at desse vert brukt på best mogeleg måte innanfor trygge og ansvarlege rammer.

Andre aktuelle tema i strategien er digital infrastruktur, politikk for personvern, digital tryggleik og beredskap, verdiskaping med data, tilgang på digital kompetanse, behov for forskning på digitalisering, tiltak for næringsretta digitalisering, nye teknologireguleringar frå EU og auka inkludering i det digitale samfunnet.

Eg vil involvere aktuelle aktørar i arbeids- og næringslivet, statlege etatar, kommunar og interesseorganisasjonar i arbeidet med strategien.

SPØRSMÅL NR. 2027

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 2. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan er Norge koblet på planlegging av øst-vest korridorene/forsyningslinjer mellom Norge og Sverige, samt Norge og Finland i forbindelse med NATO-utvidelsen?

BEGRUNNELSE:

Signaler fra NATO og forsvarssjefer i Norge, Sverige og Finland tilsier at Finland og Sverige nå jobber aktivt med å få opp kritiske forsyningslinjer og lagringskapasitet til forsvarsformål.

Viktige forbindelser som er nevnt er blant annet Kvarken - forbindelsen - fra Søndre-Helgeland, Narvik-Ofotbanen og Skibotn-Kolari.

Finansieringsmekanismer som er nevnt er blant annet EUs forsvarsfond, egne NATO-midler, samt nasjonale midler. For eksempel kan trolig 2 % egenfinansiering til NATO fra Norge oppfylles via bidrag inn i disse logistikprosjektene.

Svar:

Norge deltar aktivt i alle diskusjoner og prosesser i NATO om forsvarsplanlegging, kommandostruktur og spørsmål relatert til forsterking av allierte. Det er også tett kontakt og samarbeid mellom Norge, Finland og Sverige om disse

spørsmålene, både på politisk og militær side. Vi har hatt tett og løpende kontakt med våre naboland gjennom hele tiltredelsesprosessen.

Et samlet Norden i NATO vil innebære endring i Norges rolle i mottak av allierte forsterkinger. Norge vil bli en sentral mottaker av forsterkinger også for videre forflytning til Finland og Sverige. Dette vil sette nye krav til mottaksapparatet i Norge. Forsvarssjefene i Norge, Danmark, Finland og Sverige har pekt på fire områder som sentrale for å sikre allierte militære forsterkninger til Norden. Disse er Ofotfjorden, Trondheimsfjorden, Göteborg-regionen og Esbjerg havn i Danmark.

En troverdig kapasitet til å forsterke allierte er grunnleggende for NATOs evne til avskrekking og forsvar, og vil stå sentralt i det videre arbeidet i alliansen frem mot NATO-toppmøtet i Vilnius i juli. Norge vil videreføre sin tydelige støtte til NATOs videre omstilling og fortsette satsningen på Forsvaret, herunder vektlegge betydningen av evne til mottak av allierte forsterkinger.

SPØRSMÅL NR. 2028

Innlevert 21. april 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 28. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan finansministeren klargjøre hvorvidt Norge nå har lavere inflasjon enn alle våre handelspartnere, og om Norge gjennomsnittlig har hatt lavere inflasjon enn våre handelspartnere i perioden 1. mars 2022 til 20. april 2023, og hvis dette ikke er tilfelle, ønskes oppgitt hvilke land som har hatt eller har lavere inflasjon enn Norge?

BEGRUNNELSE:

Under NRKs sending av «Debatten» 20. april sa statsråd Jan Christian Vestre til utflyttede næringslivstopper at Norge «har nå lavere inflasjon enn alle våre handelspartnere». Han argumenterte for at utflytting fra Norge ikke burde være et forlokkende alternativ. Imidlertid viser Eu-

rostats månedlige oversikt over inflasjon for ulike land i Europa at Norge hadde en inflasjon på 7,3 prosent i perioden mars 2022 til mars 2023. Dette ligger godt over for eksempel våre handelspartnere Belgia (med 4,9 prosent) og Nederland (med 4,5 prosent). Eurostats tall og næringsministerens påstand ser derfor ikke ut til å gå overens.

Svar:

Under følger en oversikt over inflasjonen i Norge og hos Norges 25 viktigste handelspartnere, målt ved nasjonale KPI-mål.

Tabell 1. Årsvekst i konsumprisindeksen¹. Gjennomsnittlig vekst i første kvartal 2023. Prosent.

	2021	2022	Første kvartal 2023
Norge	3,5	5,8	6,6
Sverige	2,2	8,1	8,9
Nederland	2,8	11,6	6,6
USA	4,7	8	5,8
Storbritannia	2,6	9,1	10,2
Tyskland	3,2	8,7	8,2
Danmark	1,9	8,5	7,3
Frankrike	2,1	5,9	7,0
Kina	0,8	1,9	1,3
Sør-Korea	2,5	5,1	4,7
Belgia	3,2	10,3	7,1
Polen	5,1	14,4	17,7
Russland ²	6,7	13,8	8,8
Litauen	4,6	18,9	18,5
Finland	2,1	7,2	8,4
Japan	-0,3	2,5	3,6
Romania	2,3	13,8	15,0
Spania	3,0	8,3	5,0
Brasil	8,3	9,3	5,3
Italia	1,9	8,7	9,5
Sveits	0,6	2,8	3,2
Taiwan	1,8	2,9	2,6
Canada	3,4	6,8	5,2
Østerrike	4,5	8,6	10,4
Tyrkia	19,6	72,3	54,5
Tsjekkia	3,8	15,1	16,4

¹ Kilde: IMF, Macrobond

2 Utvalget land er bestemt på bakgrunn av historiske tall. Grunnet de pågående sanksjonene mot Russland er den nåværende handelen med Norge svært begrenset.

SPØRSMÅL NR. 2029

Innlevert 23. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 2. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er samferdsleministeren enig i at det er sløsning med samfunnets ressurser å kreve inn fergebilletter og bompenger på strekninger som vil ha ledig kapasitet uten brukerbetaling og vil ministeren ta initiativ til å fjerne flere bomstasjoner og gjera endå flere ferjestrekninger gratis?

GRUNNGJEVING:

NOU 2020: 15 - Det handler om Norge — Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene er eit viktig dokument som ligger til grunn for den varsla stortingsmeldingen om distrikt som regjeringen snart legg fram.

Eg har merka meg spesielt dette om fergepriser og bompenger:

Sitat frå utredningen:

Bedre transportinfrastruktur gjør det mulig å øke reiseavstanden uten å øke reisetiden. Det gir også flere indirekte effekter, som eksempelvis økt konkurranse, stordriftsfordeler og mer kunnskapsdeling. God fysisk og digital infrastruktur er dessuten viktig for å knytte små og store bo- og arbeidsmarkedsregioner sammen. Imidlertid blir gevinstene av regionforstørring redusert ved høye billettpriser på ferger og bruk av bompenger. Utvalget mener at det er sløsning med samfunnets ressurser å kreve inn fergebilletter og bompenger på strekninger og fergetilbud som vil ha ledig kapasitet selv uten brukerbetaling.

Svar:

(i) Bompengar

Den samfunnsøkonomiske nytten av eit prosjekt skal ligge til grunn for all vurdering av offentlege investeringar i Noreg. Utgangspunktet for alle prioriterte investeringar er derfor at dei er vurderte som ynskjelege for samfunnet. Gjennom veglova § 27 er det opna for at ein kan framskunde utbyggingar av infrastruktur på veg gjennom brukarfinansiering. Om ein tek i bruk bompengar for finansiering av ei veginvestering, skjer dette på bakgrunn

av lokal tilslutning. Bompengar vil kunne sikre tidlegare gjennomføring av eit prosjekt enn det som ville vore mogleg ved fullfinansiering over dei offentlege budsjetta. Den lokalpolitiske tilslutninga viser at dei lokalt er villige til å betale for å få framskunda prosjektet. Brukarfinansiering er med andre ord eit verkemiddel som ikkje berre vert nytta ved utfordringar med kapasitet.

Betalinga frå brukarane blir fastsett lokalt og avgjer omfanget av den eksterne finansieringa. Mange prosjekt som er blitt realiserte dei siste åra, ville ikkje vore bygd enno om det ikkje hadde vore for mogleg å ta i bruk bompengar i vegsektoren. Dette gjeld også veg som er viktig rundt om i distrikta. Eg meiner samfunnet har hatt, og framleis har nytte av bompengefinansiering som eit verkemiddel for nettopp å få raskare realisert eit stort omfang av veginvesteringar.

(ii) Ferje

Stortinget har løyvd midlar til fylkeskommunane, som legg til rette for at fylkeskommunane kan innføra gratis ferjer i alle fylkeskommunale ferjesamband med under 100 000 passasjerar og dessutan til øyar og samfunn utan veg til fastlandet i samband med meir enn 100 000 reisande. Sistnemnde tiltak vert sett i verk frå 16. august i år, og etter det vil det vera gratis å reisa på svært mange ferjesamband. Midlane til gratis ferjer i fylkeskommunane vert fordelte over rammetilskottet til dei aktuelle fylkeskommunane etter ein nøkkel basert på tapte inntekter i den enkelte fylkeskommune ved å innføra ordninga. Midlar som vert fordelte gjennom inntektssystemet er frie midlar, det vil seia at det er midlar som fylkeskommunane kan disponera fritt. Det er altså fylkeskommunane som avgjer om det skal innførast gratis ferjer i fylkeskommunale ferjesamband, og må gjera vedtak om det. Det er også gjort gratis å reise på strekningar på dei riksvegferjesambanda som går til/frå øyer utan annan vegforbindelse til fastlandet.

Dei aller fleste av ferjesamband som var foreslått gjort gratis av utvalet som la fram NOU 2020:15 Det handler om Norge — Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene, er såleis allereie gjort eller

foreslått gjort gratis. Dette er oppfølging av Hurdalsplattforma. Om det er sløsing med samfunnets ressursar å krevje inn ferjebilletter på strekningar som vil ha ledig kapasitet på dei attståande sambanda vil variere mellom dei einiskilde sambanda. I si høyringsfråsegn til NOU 2020:15 skriv Statens vegvesen dette om problemstillinga:

«Utvalget foreslår å redusere prisene eller å fjerne billettene på ferjer som har ledig kapasitet, jf. kap. 11.3. Vi er positive til større variasjon i ferjetakstene om dette bidrar til økt samfunnsøkonomisk nytte. Vi mener samtidig at det bør legges til grunn langsiktige løsninger som er enkle å forstå for de reisende, og at ev. tiltak bør utredes mer detaljert før iverksettelse. Dette for å avklare hvordan tiltaket skal innrettes og innføres, men også for å få bedre innsikt i hva effektene forventes å bli. Samtidig så ønsker vi å informere om at det er flere spørsmål ved hvordan ferjetakst settes basert på kriteriet ledig kapasitet som bør avklares.

- Etterspørsel etter ferjereiser varierer mellom tid på døgnet, ukedager, sesonger og år, og det bør vurderes hvilke av disse periodene som takstene skal variere in-

nenfor. Alternativ til å fjerne takstene helt kan blant annet være å redusere takstene på natt og utenom sommerperioden. Det bør prioriteres brukervennlige løsninger som er enkle å forstå, og der innrettingen av takstsystemet ikke varierer i for stor grad mellom samband.

- Kapasiteten (antall avganger og ferjestørrelse) kan variere på ferjesambandene, der større kapasitetsendringer i hovedsak innføres ved oppstart av nye ferjekontrakter. Skal dagens kapasitet legges til grunn for vurdering av om det er ledig kapasitet, og i så tilfelle, hvilke kriterier skal legges til grunn for fremtidig fastsettelse av takst, antall avganger og ferjestørrelse?
- De fleste ferjekontraktene har en varighet på 8-10 år, og ferjestørrelsen blir ofte satt basert på hva som er nødvendig for å handtere trafikken mot slutten av kontrakten (forutsatt at det forventes trafikkvekst). En konsekvens av dette er at det er mer ledig kapasitet i starten av kontraktsperioden enn mot slutten.

Et kriterium som kun ser på ledig kapasitet, er derfor noe unyansert.»

SPØRSMÅL NR. 2030

Innlevert 23. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 2. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Masfjordsambandet og andre prosjekt også får ta del i dei fordelane som stortingsfleirtalet har gjort for ferjeavløysingsordningen?

GRUNNGJEVING:

Masfjordsambandet er eit viktig prosjekt i Vestland fylke. 28. mars 2023 sendte departementet eit skriv til Vestland fylkeskommune om søknaden om å la dette prosjektet inngå i ordninga. I dette brevet blir denne merknaden:

Komiteen viser til at ny nøkkel for ferjedrift for noen samband betyr nedgang i overføring til sambandet. Dette påvirker også grunnlaget for ferjeavløsingstilskuddet. Eksempler på slike samband er Masfjordsambandet og fastlandsforbindelse til Lerøy/Bjelkarøy. Komiteen mener at det må fastsettes en dato for når endringene også for ferjeavløsningsordningen trer i kraft slik at det er forutsigbarhet for dem som søker og arbeider for å realisere prosjektet. Komiteen mener det er naturlig at de søknader som

kommer inn til departementet i 2017, og som tilfredsstillere kravene til en fullstendig søknad etter retningslinjene for ordningen, blir behandlet ut ifra nivået på nøkkelen slik den er i 2017. Søknader fra og med 1. januar 2018 blir behandlet ut ifra ny nøkkel.

Jf. Innst. 422 S (2016–2017). I dette skrivet legg departementet til grunn at heile ferjeavløysingsordningen frå 2017 skal gjerast gjeldande. Denne merkna den det vises til var formulert slik for at verdien av tilskott pr samband skulle vera som forespeila og ikkje endrast til ugunst for realiseringa av prosjekta. No legg departementet ei heilt ny og anna og langt meir negativ tolkning av merkna den til grunn.

Alle forebetringar av ferjeavløysingsordninga sidan 2017 (mange etter initiativ frå FrP) er gjort med henblikk på å styrke prosjekt som Masfjordsambandet. Det vil etter mitt syn vera heilt galt og i strid med merkna den at prosjekt som Masfjordsambandet ikkje skal få nytta godt av dei forebetringar som er gjort i ordninga.

Det er god samfunnsøkonomi å erstatte ferjer med bru. Derfor har heldigvis eit politisk fleirtal i fleire periodar kjempa for å forbetre ordningen. Skal ein realisere fleire prosjekt er det avgjerande at dei forbetringar som er gjort kjem alle til nytte.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har, på bakgrunn av merknaden frå kommunal- og forvaltningskomiteen i Innst. 22 S (2016–2017), lagt til grunn at endelege søknader om ferjeavløysingsmidlar som blei sendt i 2017 skal behandlast ut frå inntektssystemet og retningslinjene for ferjeavløysingsordninga i 2017. Ifølge retningslinjene for ordninga skal storleiken på ferjeavløysingsmidlane fastsettast ut frå inntektssystemet slik det er på det tidspunktet søknaden blir behandla, jf. punkt 4 i retningslinjene for ordninga. Men det er altså gjort eit unntak for søknader frå 2017. Unntaket skuldast ei omlegginga av båt- og ferjenøkkelen i inntektssystemet frå 2018.

Kommunal- og distriktsdepartementet har i brev av 28. mars 2023 fastsett dei årlege ferjeavløysingsmidlane for Masfjordsambandet til 21,7 mill. kroner (2023-kroner). Utrekninga er basert på kostnadsnøkkelen i inntektssystemet for 2017, sidan fylkeskommunen søkte om ferjeavløysingsmidlar i 2017. Masfjordsambandet kjem med dette mykje betre ut enn om ferjeavløysingsmidlane hadde blitt rekna ut på bakgrunn av kostnadsnøkkelen i 2023, slik hovudregelen er. Med kostnadsnøkkelen for 2023 ville Masfjordsambandet utløyst om lag 10 mill. kroner i årlege ferjeavløysingsmidlar. Grunnen til den store skilnaden er at ferjesambandet som vil bli avløyst av Masfjordbrua, fv. 570 Masfjordnes–Duesund, er eit kort samband med relativt lite trafikk. Dette sambandet utløyser derfor eit min-

dre beløp i utgiftsutjamninga med kriteriet for ferjer som blei tatt i bruk frå 2018 enn i det gamle systemet der alle ferjesamband utløyste den same summen

Hovudprinsippet for ferjeavløysingsordninga er at fylkeskommunen ikkje skal få ein reduksjon i rammetilskot når eit ferjesamband blir avløyst av ei bru eller ein undersjøisk tunnel. Men i tilfellet Masfjordsambandet vil fylkeskommunen få ein vesentleg og langvarig auke i rammetilskot når ferjesambandet blir avløyst, jf. tala i avsnittet ovanfor. Sidan ferjeavløysingsordninga blir finansiert innanfor rammetilskotet til fylkeskommunane, er det dei andre fylkeskommunane som må finansiere denne auken så lenge ferjeavløysingsmidlane blir utbetalt.

Dette illustrerer at alle utvidingar av ferjeavløysingsordninga vil påverke rammetilskotet til alle fylkeskommunar, ikkje berre den fylkeskommunen som vel å realisere slike vegprosjekt.

Eg meiner at ferjeavløysingsordninga er ei viktig ordning og god ordning. Men eg meiner òg at det må takast omsyn til dei andre fylkeskommunane som er med på å finansiere ordninga. Departementet har derfor lagt til grunn at søknader om ferjeavløysingsmidlar må behandlast ut frå kostnadsnøkkelen og retningslinjene for ordninga på eit gitt tidspunkt. Viss ein legg opp til at ein fylkeskommune skal kunne velje å bli behandla ut frå dei beste elementa i ordninga frå ulike tidspunkt, vil finansieringsbyrda for dei andre fylkeskommunane bli urimeleg stor.

For Vestland fylkeskommune er det ein stor fordel at Masfjordsambandet blir behandla ut frå kostnadsnøkkelen slik den var i 2017. Dersom fylkeskommunen vel å gå vidare med prosjektet, vil ferjeavløysingsmidlane vere ei stor, langvarig og føreseieleg finansieringskjelde som vil bidra monaleg til at Masfjordbrua kan realiserast.

SPØRSMÅL NR. 2031

Innlevert 23. april 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 28. april 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kor mange stillingar i statlege etatar med ein nasjonal struktur har vore lyst ut som stadiuavhengige stillingar med høve til arbeide desentralisert i distrikts-Noreg sjølv om den aktuelle etaten ikkje har eit eksisterande kontor i nærleiken av der jobbkandidaten bur, sidan Ap/Sp-regjeringa overtok i oktober 2021 og fram til i dag (april 2023)?

Svar:

Regjeringa har mål om å auke moglegheitene for desentralisert arbeid i staten. Auka bruk av desentralisert arbeid i staten kan styrke lokale kompetansmiljø og auke distriktsbefolkninga sin tilgang til kompetansarbeidsplassar. Tilrettelegging for at statlege arbeidsoppgåver kan bli utført stadiuavhengig, vil kunne bidra til at ein held på og

styrkar fagkompetanse i distrikta, og til å skape større fleksibilitet i det statlege arbeidslivet. Det kan betre rekruttering av etterspurt kompetanse, gje høve til å halda på kritisk arbeidskraft dersom arbeidstakarar flyttar og det gir fleire tilgang til kompetansearbeidsplassar i staten.

Tilrettelegging for desentralisert arbeid er derfor gitt som ei ny fellesføring frå regjeringa til alle underliggande statlege verksemder i 2023. Alle statlege verksemder skal nå vurdere kva mogelegheit dei har for auka bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå meir desentralisering av statlege arbeids-plassar og styrkje lokale fagmiljø, som kan gje distriktspolitisk vinst. I føringa blir det peikt på at slikt desentralisert arbeid fortrinnsvis bør bli kombinert med høve til å vere knytt til eit kontorfellesskap der det er tilgjengeleg.

Departementet har ikkje oversikt over talet på tilsette i staten med fast arbeidsstad utanfor ordinær kontorstad. Vi har heller ikkje ein oversikt over kor mange staduavhengige stillingar i staten som har vorte utlyst.

Alle statlege verksemder skal i årsrapporten for 2023 gjere greie for si vurdering av mogelegheitene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i verksemda og erfaringane med dette. Dersom verksemda ikkje har hatt auke i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt gjerast greie for årsakene til dette.

Eg viser avslutningsvis til svara mine til Stortinget i fjor sommar, på spørsmål nr. [2348](#) og nr. [2447](#), om same tema.

SPØRSMÅL NR. 2032

Innlevert 23. april 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 26. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Vil kulturministeren sørge for at regelverket blir endra slik at idrettshallar og andre offentlege lokale finansierte med spelemidlar kan nyttast til gjennomføring av e-sportarrangement, på linje med andre sports- og idrettsarrangement?

GRUNNGJEVING:

Vestlandet E-sport er ein paraplyorganisasjon for e-sport på Vestlandet (Møre og Romsdal, Vestland og Rogaland fylke), som har planlagt å gjennomføre eit større e-sportarrangement i Florø Idrettssenter i Kinn kommune, eit anlegg som er eigd av Vestland fylkeskommune. Foreninga har no fått avslag på gjennomføring av arrangementet fordi e-sportforeningar ikkje er søknadsgodkjende i spelemiddelordninga, og dermed ikkje kan nytte spelemiddelfinansierte anlegg på line med andre sports- og idrettsorganisasjonar.

Svar:

E-sportarrangement er gjennomførleg i idrettsanleg, idrettshaller og andre lokaler som mottok tilskot frå spelemidlar til idrettsformål. Det er derfor ikkje behov for å endre regelverket. Det er og fullt mogleg å søke tilskot frå spelemidlane til aktivitetssalar for e-sport.

Den generelle regelen er at anlegg som er bygget med bidrag frå spelemidlane skal haldast opna for allmenn idrettsleg verksemd. Det er som hovudregel ikkje høve til å inngå bruksavtalar med private fortenebaserte aktørar eller andre aktørar som sjølv ikkje kan søkja om spelemidlar. Det er likevel opning i regelverket for å gje enkelte unntak som gjeld utlån i ein avgrensa periode og for enkeltarrangement av kortare varigheit.

Anleggseiger må sjølv gjera ei konkret vurdering av kva avgrensa periode og kortare varigheit betyr i kvart enkelt tilfelle. Ved vurderinga må det mellom anna takast omsyn til varigheita av tiltaket, om det gjeld eit enkelt tilfelle eller om det er eit gjentakande tiltak, kor ofte tiltaket gjennomførast og tidspunkt for tiltaket og om det er i høgsesong eller utanfor sesong for kjerneverksemda ved anlegget.

I den pågåande gjennomgangen av spelemiddelordninga til idrettsanlegg vil det vurderast å ytterlegare tydeleggjere innhaldet i desse unntaka.

SPØRSMÅL NR. 2033**Innlevert 23. april 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 2. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Strømprisene er mange ganger høyere enn normalt, drivstoffprisen høy, kronesvekkelsen meget høy, og inflasjonen likeså. Allikevel virker ikke regjeringen å komme med tiltak som tar tak i situasjonen. Man virker å ha resignert og anse situasjonen som akseptabel istedenfor.

Kan statsråden avklare om dagens situasjon med månedspriser på strøm som er mange ganger høyere enn normalt, med vedvarende høye drivstoffpriser og mangdobbel inflasjon den nye og aksepterte normalen, hvis ikke kommer regjeringen med tiltak som tar tak i det?

BEGRUNNELSE:

Strømprisene i de sørlige regioner var i mars på 138 øre/kwt, nesten 5x høyere enn normalt. Uten at det virker som regjeringen bet seg merke i det.

Energidrevet importert inflasjon kombinert med en uforutsigbar skattepolitikk har ført til negativ økonomisk utvikling innen flere parametre, men regjeringen virker å være tilfreds med utviklingen.

Med rekordhøy inflasjon og ekstrem svekkelse av den norske kronen, så er det meget spesielt.

Svar:

Prisene på varer og tjenester har steget markert det siste året. Prisveksten har vært enda høyere hos flertallet av våre handelspartnere enn i Norge. Det er Norges Bank som har ansvaret for gjennomføringen av pengepolitikken i Norge, etter mandat fastsatt av regjeringen. Det operative målet for pengepolitikken skal være en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 pst. Inflasjonsstyringen skal være fremoverskuende og fleksibel, slik at den kan bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting samt til å motvirke oppbygging av finansielle ubalanser. Departementet legger til grunn at banken har tilstrekkelige virkemidler til å nå målene for pengepolitikken.

I Meld. St. 7 (2018–2019) om ny sentralbanklov skrev departementet bl.a.:

«Lav og stabil inflasjon er det beste bidraget pengepolitikken kan gi for å fremme høy velferd og økonomisk vekst over tid. Andre deler av den økonomiske politikken kan ikke alene bidra til å opprettholde pengenes verdi dersom ikke pengepolitikken understøtter et slikt mål. Pengepolitikken må derfor ha et særansvar for å nå dette målet.»

Videre står det:

«Utgangspunktet for å delegere myndighet til en sentralbank er at det bidrar til å oppnå de overordnede målene for den økonomiske politikken, som høy økonomisk velferd og høy produksjon og sysselsetting.»

Det er viktig at finans- og pengepolitikken ikke motvirker hverandre. I Finansmarkedsmeldingen, Meld. St. 18 (2022–2023) heter det:

«I en situasjon med få ledige ressurser og stor etterspørsel etter varer og tjenester ville en ekspansiv finanspolitikk få utslag i høyere priser eller i høyere rente. Finanspolitikken kan da bidra til å holde tilbake etterspørselen etter varer og tjenester, mens partene i arbeidslivet og frontfagsmodellen kan avlaste pengepolitikken gjennom en koordinert lønnsdannelse som også tar makroøkonomiske hensyn. Samlet sett bidrar det til at renten kan settes lavere enn dersom finanspolitikken og partene i arbeidslivet ikke trakk i samme retning. Det vil også styrke muligheten for å holde høy sysselsetting og lav ledighet.»

Det er innført omfattende tiltak for å hjelpe ulike grupper i møte med høye strømpriser, der strømstønadordningen for husholdninger er den største. Regjeringen har nylig hatt på høring et forslag om flere endringer i strømstønadordningen, som skal gjøre det enklere for husholdninger å regne seg frem til hvor mye stønad de faktisk får. Det foreslås at beregningen av strømstønaden skal basere seg på strømprisen time for time i det prisområdet husholdningen tilhører, fra og med forbruk i september 2023. Det foreslås videre at stønadsgraden i ordningen økes til 90 pst. for alle måneder, fra og med forbruk i juni 2023. I tillegg foreslås det at ordningen forlenges slik at den gjelder strømforbruk ut 2024. Andre ekstraordinære tiltak i møte med høye strømpriser inkluderer blant annet økt bostøtte og strømstøtteordninger til frivillig sektor og jordbruks- og veksthusnæringen. Vi har også redusert elavgiften betydelig, da vi mener at den økningen som skjedde mens Siv Jensen var finansminister slo feil ut.

SPØRSMÅL NR. 2034**Innlevert 23. april 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 2. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Dette fremstår som et bestillingsverk fra samferdselsministeren overfor Vegvesenet. Mangelen på investeringer i veiprosjekter forsinker transport av varer og tjenester samt øker transportkostnadene og dermed verdiskapning ute i distriktene.

Vil statsråden ta initiativ til at dette viktige prosjektet kommer med i Nasjonal transportplan?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen er bedt om å prioritere midler til vegbygging i Nasjonal transportplan.

Statens vegvesen har anbefalt å fjerne byggingen av Narviktunnelen fra forslaget til Nasjonal Transportplan for perioden 2025–2036.

Det er et behov i Narvik for å få en tunnel på plass. Trafikken gjennom sentrum er krevende, og den har blitt en flaskehals.

Over 60 prosent av all godstrafikk på jernbane i Norge går via Ofotbanen. Det aller meste av dette blir transportert gjennom Narvik sentrum, det bør ha den høyeste prioritet å få ledet denne trafikken utenom sentrum.

Norge renner over av penger og det bør være midler til mange flere samferdselsprosjekter.

Svar:

Jeg er godt kjent med arbeidet med å få realisert en bedre løsning for E6 gjennom Narvik sentrum. Narviktunnelen er prioritert i Nasjonal transportplan 2022-2033. Prosjektet omfatter blant annet bygging av ny tunnel ut av sentrum, og skal sikre et godt bymiljø og gode forbindelser mellom utviklingsområdene på Narvikhalvøya. Statens vegvesen arbeider sammen med lokale aktører med vurderinger av om prosjektet bør inngå i en eventuell bypakke i Narvik. Prosjektet er anslått å koste om lag 950 millioner kroner.

Samferdselsdepartementet er i full gang med arbeidet med ny Nasjonal transportplan. Jeg ønsker ikke nå å gå nærmere inn på departementets vurderinger av transportvirksomhetenes prioriteringer, eller enkeltprosjekters muligheter til å bli prioritert innenfor rammene av transportplanen. Departementet vil ha tett kontakt med lokale og regionale myndigheter i det videre arbeidet, og vi vil lytte til alle innspill og synspunkter som vi mottar om tiltak som bør prioriteres i Nasjonal transportplan. De endelige prioriteringene av prosjektene vil først bli presentert når transportplanen legges frem om ett snaut år.

Jeg finner det dessuten ikke naturlig å konkludere om enkeltprosjekter i denne fasen av NTP-arbeidet, før departementet har mottatt høringsinnspillene fra lokale og regionale myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 2035**Innlevert 23. april 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 2. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener helseministeren at bruk av slike lysestaker bør straffes og vil hun ev. revurdere å fornye et uforståelig og meningsløst strengt regelverk?

BEGRUNNELSE:

Ved en rekke anledninger har medier omtalt hvordan er byråkratisk alkoholregelverk rammer næringsvirksom-

het som restauranter og produsenter. Senest denne uken kunne vi lese i Stavanger Aftenblad hvordan denne formynder- og forbudspolitikken straffer en restaurant med prikk grunnet bruk av bl.a. lysestaker.

– Det er brukte vinflasker med en masse stearin på, ingen føler seg presset til å kjøpe vin fordi vi bruker dem som lysestaker, det er for å skape stemning. Dessuten er det et godt eksempel på gjenbruk, sier bareieren.

Dette er nok et eksempel som illustrerer hvor uretferdig og uforståelig regelverket fremstår. Bareieren og flere med han håper nå på en diskusjon om alkoholloven og markedsføringsloven. Undertegnede er helt enig med de etter hvert mange aktører som mener lovene er overmodne for fornyelse.

Svar:

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker. Svaret mitt er derfor ikke knyttet til den konkrete saken det vises til i spørsmålet, men er en generell redegjørelse for forbudet mot alkoholreklame.

Reklameforbudet, som har både en etterspørselsreducerende og holdningsskapende begrunnelse, er et viktig virkemiddel for å begrense alkoholkonsumet i befolkningen og dermed redusere omfanget av skader og problemer knyttet til alkoholbruk.

Forbudet mot alkoholreklame er nedfelt i alkoholloven § 9-2. I alkoholforskriften § 14-2 er reklame definert som «massekommunikasjon» i «markedsføringsøyemed». Det foreligger markedsføringsøyemed dersom et siktemål med kommunikasjonen er å fremme salg.

Det må gjøres en konkret vurdering i det enkelte tilfellet av om de to grunnleggende vilkårene om «massekommunikasjon» i «markedsføringsøyemed» er oppfylt.

Jeg kan ikke kommentere på om bruken av vinflasker som lysestaker i den konkrete saken er å anse som alkoholreklame, men på generelt grunnlag vil jeg vise til at dersom formålet bak bruken ikke er å fremme salg av alkoholholdig drikk – vil det heller ikke foreligge markedsføringsøyemed og dermed ikke være alkoholreklame.

Når det gjelder spørsmålet om fornyelse av regelverket, viser jeg til at regjeringen i Hurdalsplattformen har slått fast at vi ønsker å videreføre en restriktiv alkoholpolitikk. Dette innebærer blant annet å opprettholde forbudet mot alkoholreklame.

SPØRSMÅL NR. 2036

Innlevert 24. april 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 2. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Utviklinga innan kunstig intelligens (Artificial Intelligence – A.I.) er truleg den største teknologirevolusjonen i vår tid. EU arbeider no med eit felles rammeverk for regulering av kunstig intelligens, AI Act. AI Act vil bli komite-handsama i EU-parlamentet denne veka, med sikte på plenumshandsaming før sommaren og endeleg vedtak 2. halvår 2023.

Kor tett er Noreg på prosessen med utforming av AI Act, og legg regjeringa opp til parallell implementering av AI Act i Noreg utan forseinkingar når lovverket er endeleg på plass i EU?

Svar:

Europakommisjonen la fram sitt forslag til regulering av kunstig intelligens (KI-forordninga) våren 2021. Noreg sendte eit posisjonsnotat til EU som svar på dette forslaget. Posisjonen var eit resultat av ein brei prosess som involverte både næringslivet, partane i arbeidslivet og viktige interessentar som Datatilsynet, Standard Noreg, Diskrimineringsnemnda og Forbrukarrådet.

Arbeidet med KI-forordninga er nå i ein fase med politiske forhandlingar i EU. Som EØS-nasjon deltar ikkje Noreg i dei politiske organa i EU, men Noreg deltar i EU sitt arbeid med KI på embetsnivå, blant anna gjennom EU sine høgnivågrupper på temaet. Desse gruppene har utvikla dei policy-dokumenta arbeidet med KI-forordninga baserer seg på.

Noreg påverkar òg arbeidet gjennom andre kanalar:

- Noreg var eit av dei første landa i Europa til å etablere eit testmiljø for kunstig intelligens og personvern, ei såkalla «regulatorisk sandkasse». Denne type testmiljø er ein viktig del av den nye reguleringa Europakommisjonen har foreslått. Datatilsynet har gjort informasjon om korleis det norske testmiljøet er sett opp og resultat frå prosjekta tilgjengeleg på engelsk, og det er stor interesse for erfaringane frå arbeidet i Noreg både frå Europakommisjonen og i fleire EU-land.

- Utarbeiding av standardar er eit viktig tema i KI-forordninga. Parallelt med at EU forhandlar om formuleringane i forordninga har dei sendt ut ein førespurnad til standardiseringsorganisasjonane om å utarbeide standardar som kan støtte KI-forordninga. Noreg deltar i desse standardiseringsorganisasjonane, og Standard

Noreg har blant anna oppretta ein komité for Kunstig Intelligens, for å følge opp det internasjonale arbeidet på området.

- I tillegg deltar Noreg saman med blant anna Europakommisjonen og EU-land i fleire andre fora som diskuterer spørsmål knytt til etisk og ansvarleg KI, slik som «OECD Working Party on AI Governance». Denne arbeidsgruppa jobbar blant anna med ein definisjon av KI, som EU ønskjer å bruke i si forordning.

- Noreg deltek òg i Europarådet sin «Committee on Artificial Intelligence» (CAI). CAI arbeider med å framforhandle ein konvensjon om utvikling, design og bruk av KI som vil sette ytre rammer for korleis KI kan utviklast for å ivareta menneskerettar, demokrati og rettstryggleik. Denne konvensjonen vil òg danne ei ytre ramme for KI-forordninga.

Kommunal- og distriktsdepartementet følger arbeidet med å framforhandle KI-forordninga tett, både gjennom dei ulike arbeidsgruppene eg har vist til, og gjennom vår IT- og forvaltningsråd i Brussel.

Ei forordning frå EU som skal tas inn i norsk rett, må tas inn utan endringar. Når ei forordning frå EU skal innlemmast i norsk rett, må først EØS-komiteen behandle ho, slik at ho kan tas inn i EØS-avtalen. Saker som treng

lovendring i Noreg, Island eller Liechtenstein, eller som er av særleg nasjonal viktighet, kan trenge parlamentssamtak i eit eller fleire av EFTA-landa i EØS, i medhald av artikkel 103 i EØS-avtalen, før EØS-komiteen sitt vedtak blir rettskraftig. Hvis Noreg tar slikt atterhald, vil regjeringa fremje ein proposisjon til Stortinget og be om samtykke til EØS-komitevedtaket.

Behandling i EØS-komiteen krev såleis at medlemslanda er klare med sine nasjonale vurderingar, og sjølv om ein kan forberede seg gjennom å følgje prosessen i EU tett, kan ein ikkje fullføre behandlinga før forordninga er vedtatt i EU. Sidan forordningar har direkte verknad i EU (trer umiddelbart i kraft utan behov for nasjonale vedtak), men krev gjennomføring i nasjonal rett i EFTA-landa i EØS (gjennom nasjonale politiske vedtak), vil samtidig gjennomføring i praksis ikkje late seg gjere. Forordningar inngår derfor heller ikkje i samanlikninga ("scoreboard") mellom EU og Noreg når det gjeld nasjonal implementering av EU-rettsakter.

I utkastet til KI-forordning er det foreslått at ho skal gjelde frå 24 månader etter at ho er tredd i kraft. I denne perioden kan det arbeidast med å gjere forordninga gjeldande for Noreg, viss vi vurderer at dette er ønskeleg.

SPØRSMÅL NR. 2037

Innlevert 24. april 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 28. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over hvor mange styringsparametere med og uten konkret ambisjonsnivå som har blitt satt i tildelingsbrevene til POD og KDI i 2022 og 2023, og står statsråden ved at den såkalte tillitsreformen har «resultert i en reduksjon i resultatkrav fra departementet til virksomhetene» og at både POD og KDI «har redusert de interne styringskravene for 2023»?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til svar på spørsmål nr. 1879. I svaret på spørsmålet lanserer statsråden en ny måte å måle resultatkrav i stedet for å svare på om antall krav faktisk har blitt færre eller flere fra 2022 til 2023. Statsråden svarer at «[s]tyringsparametere uten konkret ambisjonsnivå gir virksomheten større handlingsrom enn styringsparametere med et definert ambisjonsnivå». Ifølge Stat & Styring

er antall styringsparametere med konkret ambisjonsnivå uendret fra 2022 til 2023.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på representantens spørsmål nr. 1879, hvor jeg forklarte at det med resultatkrav menes konkrete ambisjonsnivå som skal nås for en styringsparameter, jf. DFØs veileder for mål- og resultatstyring.

I tildelingsbrevet til POD for 2023 er det satt et konkret ambisjonsnivå for syv av totalt 14 styringsparametere. I tildelingsbrevet for 2022 var det satt et konkret ambisjonsnivå for ni av totalt 14 styringsparametere.

I tildelingsbrevet til kriminalomsorgen for 2023 er det satt konkret ambisjonsnivå for to av totalt ni styringsparametere. I tildelingsbrevet for 2022 var det satt et konkret ambisjonsnivå for tre av totalt åtte styringsparametere.

For begge virksomheter er altså antall resultatkrav gått ned fra 2022 til 2023. Jeg gjør oppmerksom på at det er mulig å vurdere formuleringene i tildelingsbrevene

ulikt, og at mindre forsiktige tolkninger enn jeg har lagt til grunn ville ha vist en større nedgang i antall resultatkrav.

Både POD og KDI har redusert de interne styringskravene fra 2022 til 2023.

SPØRSMÅL NR. 2038

Innlevert 24. april 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug
Besvart 28. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er det regjeringen som har instruert Statnett om å sette opp kapasiteten på North Sea Link igjen, og hvorfor er det nå ikke riktig å "eksportere mindre strøm i den kabelen", slik statsråden mente i mars?

BEGRUNNELSE:

På Politisk Kvarter 17. mars i forkant av Senterpartiets landsmøte sa finansministeren at kapasiteten på englandskabelen, North Sea Link, var satt ned fra 1 400 MW til 1 100 MW og at regjeringen hadde instruert Statnett om dette. Statsråden sa:

«Vi har regulert eksporten av strøm til Storbritannia, altså regulert at man kan eksportere mindre strøm i den kabelen».

Dette ble gjentatt på selve landsmøtet. Nå er eksportkapasiteten igjen satt opp. En markeds melding på Nord-Pools nettsider morgenen fredag 21. april viste at kapasiteten var satt opp til 1 300 MW. Kapasiteten er nå 1 300 MW begge veier.

Svar:

Overføringskapasiteten på North Sea Link (NSL) har ikke vært fullt utnyttet etter at den kom i ordinær drift mot slutten av oktober 2022. Noe redusert overføringskapasitet har fra britisk side vært begrunnet med tekniske forhold. En konsekvens har vært at det i perioder har vært mindre tilgjengelig overføringskapasitet i forbindelsen inn til Norge enn fra Norge til Storbritannia.

På denne bakgrunn presiserte Olje- og energidepartementet i brev til Statnett 15. mars 2023 innholdet i Statnetts konsesjon. Departementet så behov for å presisere at konsesjonen skal forstås og praktiseres slik at det legges til rette for størst mulig grad av symmetri i tilgjengelig utvekslingskapasitet på forbindelsen.

Det er Statnetts oppgave å fastsette den eksakte kapasiteten på kabelen. I vurderingen skal hensynet til balanse i utvekslingskapasitet mellom landene inngå.

Statnett har orientert om at National Grid har satt opp kapasiteten på sin side og at de derfor har økt kapasiteten tilsvarende på norsk side.

SPØRSMÅL NR. 2039

Innlevert 24. april 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski
Besvart 28. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Dersom Finansdepartementet konkluderer med at man ikke kan fullt ut offentliggjøre opplysningene slik lov om

register over reelle rettighetshavere er innrettet, vil finansministeren komme tilbake til Stortinget med et forslag om endringer i lov om register over reelle rettighetsha-

vere, som kan sikre at registeret kan være fullt ut offentlig tilgjengelig for allmennheten?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren skriver i svar på skriftlig spørsmål fra undertegnede, Dokument nr. 15:1936 (2022-2023), at det norske registeret er forsinket på grunn av EU-domstolens avgjørelse fra november 2022 om at det å offentliggjøre eierskapsopplysninger er i strid med retten til privatliv/familieliv og retten til vern om personopplysninger.

Det at lover eller rettigheter er i strid med hverandre er imidlertid ikke uvanlig. Dommens kjerne er at domstolen finner at inngripen i retten til privatliv og vern om personopplysninger det er å gi allmennheten tilgang til opplysninger, ikke anses som proporsjonal sett opp mot formålet med EUs hvitvaskingsdirektiv som er bekjempelse av kriminalitet og terrorvirksomhet. Formålet tilsier at det primært er politimyndigheter og andre offentlige kontrollmyndigheter som har behov for opplysningene.

Men dersom man har en lovgivning for offentliggjøring av opplysninger med et annet, bredere formål, for eksempel hensyn til å styrke demokrati og tillit i samfunnet, så vil dette fordre en annen proporsjonalitetsavveining mer i favør av at det kan være hensiktsmessig med et offentlig register.

Norge har innført en lov om et offentlig tilgjengelig register, og er heller ikke rettslig forpliktet av EU-pakten. Selv om Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjo-

nen (EMK), som Norge er medlem av, har liknende artikler som EU-pakten, har EMK en unntaksbestemmelse fra artikkel 7 og 8 om offentlighetens interesse, som EU-pakten ikke har. Det er derfor større mulighet for å gjøre unntak pga hensyn til offentlighetens interesse for register over reelle rettighetshavere i Norge enn i EU-land.

Dersom det er mulig å ivareta Stortingets vedtak og innholdet i loven om register over reelle rettighetshavere som sier at Norge skal ha et offentlig tilgjengelig register, ved å endre ordlyden i loven til å peke på et bredere samfunnsformål enn EUs hvitvaskingsdirektiv, vil dette være å foretrekke over at vi skal la en domstol for en EU-pakt vi ikke er medlem av diktere hvordan vi innretter oss i Norge for å sikre et åpent og tillitsbasert næringsliv med integritet.

Svar:

Departementet arbeider med å følge opp dommen fra EU-domstolen. Det er en rekke forhold som må vurderes når rekkevidden av avgjørelsen og det rettslige handlingsrommet skal fastlegges, herunder betydningen av formålet med rett til innsyn i registrerte opplysninger og forskjeller på ulike rettighetsbestemmelser. Arbeidet med å følge opp avgjørelsen er en prioritert oppgave, men det er ennå for tidlig å beskrive utfallet av de vurderingene som må gjøres.

SPØRSMÅL NR. 2040

Innlevert 24. april 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 2. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er statsrådets plan for å sørge for at folk flest i Norge ikke får et svekket togtilbud når de gamle type 92 togsettene gis til Ukraina, og kan statsråden garantere at nye eller tilsvarende togsett er fullt operative og testet ut før de siste 8 av type 92 togsettene gis til Ukraina, slik at gaven til Ukraina ikke vil gå ut over togtilbudet til norsk togpassasjerer?

BEGRUNNELSE:

Rett før påske gikk Samferdselsministeren ut i media og informerte om at han og Ap/Sp regjeringen vil gi bort

de 12 togsettene av Type 92 som brukes på Rørosbanen, Meråkerbanen og Trønderbanen til Ukraina. I utgangspunktet så er dette en hyggelig gladsak hvor Norge hjelper et annet Europeiske land som er i krig. Det er viktig å støtte og hjelpe Ukraina, men det kan ikke gå ut over togtilbudet til folk flest i Norge.

I oppslag i Østlendingen, så uttalte bla Rikke Lind, som er administrerende direktør i SJ Norge følgende:

– Håper statsråden ikke har gitt bort alle togene til Ukraina. Vi trenger dem fortsatt.

Fakta er at SJ bruker de type 92 togsettene som Samferdselsministeren har gitt bort til Ukraina. Det er handlingsrom for å gi bort 4 av togsettene, men 8 sett brukes

fortsatt i Trafikk pakke 2 (TP 2, dvs de banestrekningene SJ kjører tog på) bl.a. på Rørosbanen. En utfasing av T92 må ses i ett helhetsperspektiv for hele togparken i TP2.

Dersom alle 12 togsettene gis bort i 2023 så vil det høyst sannsynlig resultere i at det ikke blir tilstrekkelig med antall tog på Rørosbanen, Meråkerbanen og Trønderbanen. Det vil virkelig være dramatisk for togtilbudet for store deler av Norge, hvor lokalbefolkningen og reisende rett og slett ikke vil få noe togtilbud eller et sterkt redusert togtilbud.

Beslutningen om å gi bort alle de 12 type 92 togsettene må være tatt på sviktende grunnlag, siden den totale tilgangen på operative tog og togkapasiteten i TP2 er ekstremt krevende. Det må være berettiget å stille spørsmål om Samferdselsministeren har fått korrekt informasjon?

På hjemmesiden til Norske Tog står det følgende:

«Type 92 har blitt erstattet av nye type 76 som ble satt i drift i 2022.»

<https://www.norsketog.no/nyheter/2023/dieseltog-sett-av-type-92-gis-i-gave-til-ukraina>

Denne formuleringen er litt upresis og kan bidra til misforståelser. Grunnet innkjøringsproblemer, tekniske utfordringer etc så er ikke alle type 76 fullt ut operative og SJ er fortsatt helt avhengig av T 92. T 92 brukes fortsatt og fungerer også som reservetog ved behov, følgelig er det fortsatt behov for T 92 på Rørosbanen. Det vil det være i påvente av at alle T 76 er fullt operative og det er uansett viktig å ha reserveløsning ved tekniske problemer etc.

Svar:

Russlands invasjon av Ukraina har ført med seg store tap av menneskeliv og massiv ødeleggelse av grunnleggende transportinfrastruktur. Det er svært viktig at Ukraina får bygd opp igjen og utviklet transportinfrastrukturen sin

og får på plass effektive forsyningskjeder, både for å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner i landet, og for å knytte et fritt Ukraina til Europa. Donasjonen av togsett vi ikke lenger skal bruke til persontrafikk i Norge er derfor et lite, men viktig bidrag. Gaven til Ukraina vil ikke gå utover norske togpassasjerer.

Utfasingen av type 92-togsettene skjer i samarbeid mellom Norske tog, operatøren SJ Norge og Jernbanedirektoratet. Det er avtalt en plan for utfasingen, som skal sikre at avhendingen av togene ikke går på bekostning av togtilbudet. Utfasingsplanen er inntatt i trafikkavtalen mellom Jernbanedirektoratet og SJ Norge. Norske tog har totalt 12 togsett av type 92. Fire av togsettene er levert tilbake til Norske tog fra SJ Norge og kan leveres til Ukraina.

Når Norske tog får tilbakelevert tog fra en operatør, er det selskapets oppgave å sikre best mulig restverdi og etterbruk. Tog som har nådd sin tekniske levealder, som type 92, vil normalt selges til materialgjenvinning. I dette tilfellet har Ukraina ønsket å overta togene og benytte dem videre, noe som er positivt når alternativet er å sende dem til hugging.

Ukraina har foreløpig ikke kommet med noe ønske om flere togsett enn de fire som er tilbakelevert fra SJ Norge. Det er kommunisert tydelig både til det Ukrainske handelskammer og UD at Norske tog kun har fire tog tilgjengelig per dags dato. De resterende åtte togsettene er planlagt tilbakelevert til Norske tog i løpet av 2023 i henhold til den nevnte utfasingsplanen, som er inntatt i trafikkavtalen mellom SJ Norge og Jernbanedirektoratet.

Når SJ Norge tilbakeleverer flere togsett til Norske tog, vil det kommuniseres til UD at togsettene vil kunne doneres til Ukraina. Det vil da være opp til Ukraina å gjøre en anmodning gjennom EU-systemet, dersom de ønsker flere togsett av type 92.

SPØRSMÅL NR. 2041

Innlevert 24. april 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 2. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

På Rogalandstinget 14. april kom det gode innspill om denne problemstillingen.

Hva har regjeringen så langt gjort, og hva vil man fremover gjøre – for å sikre norsk medfinansiering av

European Digital Innovation Hubs, slik at Norge kan få mest mulig ut av vår deltagelse i det europeiske programmet Digital Europe - og bidra til at små og mellomstore bedrifter og offentlig sektor her hjemme får ta del i det europeiske kapasitetsløftet for digital omstilling, på linje med andre deltakerland?

BEGRUNNELSE:

Norge er fra 1.1.21 med i EUs finansieringsprogram Digital Europe, som skal digitalisere små/mellomstore bedrifter og det offentlige. DIGITAL skal være et markedsnært investerings- og kapasitetsbyggingsprogram for digital omstilling og bruk av innovative digitale teknologier i samfunn og næringsliv. Programmet er fordelt på fem hovedområder: tungregning (superdatamaskiner), data og kunstig intelligens, cybersikkerhet og tillit, avanserte digitale ferdigheter samt utrulling av digitale løsninger og beste bruk av digitale kapasiteter og styrket interoperabilitet. Norge har forpliktet seg til et bidrag estimert til ca. 2 milliarder kroner over de 7 årene DIGITAL-programmet varer.

I forbindelse med programmet har EU jobbet med utviklingen av European Digital Innovation Hubs (EDIH), som skal legge til rett for bedre nasjonal og europeisk flyt av kunnskap og muligheter. I tråd med forordning (EU) 2021/694 av 29 april 2021 om etablering av DIGITAL-programmet, skal hvert medlemsland utpeke minst en EDIH for å oppfylle oppgaver under programmet, særlig ved direkte å løfte digitale ferdigheter, gi og sikre tilgang til teknologisk ekspertise og eksperimenteringsfasiliteter for å muliggjøre digital transformasjon av bedrifter og offentlig sektor, i tillegg til å lette tilgangen til finansiering.

Norge har utpekt to slike digitale transformasjonsskatalysatorer – disse er EDIH Oceanopolis og EDIH Nemonoor. Finansiering av disse skal være 50 prosent fra EU og 50 prosent fra Norge.

Norge er det eneste landet i programmet som så langt har valgt å ikke matche EUs funding med nasjonale midler. Fraværet av ca. 1 mill euro pr år pr hub skaper unødvendig usikkerhet – både hva gjelder muligheten til å gi et fullt tjenestetilbud, men også mtp. gjennomføringsevne og at

norske aktører skal få ut fullt potensiale av midlene i programmet.

Fullfinansiering av EDIHene er et minimum for å hente størst mulig potensiale ut av denne ordningen. Ikke bare styrker initiativet det nasjonale digitale løftet, men det gir også Norge en mulighet å knytte seg aktivt opp mot den europeiske digitaliseringen som nå pågår, herunder innen kunstig intelligens.

Dersom vi lar være å matche EU sin funding kan vi paradoksalt nok ende opp med å styrke alle andre lands digitalisering, bortsett fra Norge.

Svar:

Næringsretta digitalisering er eit område som regjeringa meiner er svært viktig. Vi har store ambisjonar for digitaliseringa av offentlig sektor og næringslivet for å styrke norsk konkurransevne. DIGITAL-programmet er eit viktig verktøy for å nå desse måla. Gjennom å delta i og betale inn kontingent til programmet, blir utlysingane i programmet også tilgjengelege for norske aktørar.

Regjeringa ynskjer at Noreg skal vere ein aktiv partnar i programmet og få størst mogleg utbytte frå det. Eg har forståing for behovet for nasjonal medfinansiering til European Digital Innovation Hubs (EDIH-ane) og andre prosjekt under DIGITAL-programmet. Dette er noko regjeringa jobbar aktivt med å bidra til, i samarbeid med verkemiddelaktørane. Eg er for øvrig glad for at dei to norske EDIHane har signalisert at dei har klart å skaffe til veie ein del eigne midlar og har inngått kontraktar med EU. Begge EDIHane er i gang med sitt arbeid.

Eg vil for øvrig vise til mitt svarbrev til Stortinget i samband med handsaminga av representantforslag om datadrevet industri ([Dokument 8:73 S \(2022–2023\)](#)), som omtalar både desse og ei rekke andre tema som regjeringa arbeider med knytt til næringsretta digitalisering.

SPØRSMÅL NR. 2042

Innlevert 24. april 2023 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 2. mai 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Den norske seterkulturen er nominert til Unescos kulturarvliste. I følge kritikere vil kan en Unesco-status for norske setre føre til økt byråkrati og mer subsidier til seterdriften.

Kan statsråden redegjøre for hva en Unesco-status for norske setre vil innebære i praksis, inkludert hvilke krav og begrensninger en Unesco-status vil stille til driften av norske setre og hvilke krav som stilles til staten for å bevare setrene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til artikkel i Nationen mandag 24. april 2023, der en forsker ved Nibio og setereksperter uttrykker skepsis til Norges nominasjon av seterkultur til Unesco-lista. Dette begrunnes med at Unesco-statusen iligger Norge forpliktelser knyttet til seterdriften som kan bidra til mer rigide regler og byråkrati, og at seterdriften vil stemples som «tilskuddshøsting». Dette synes å være viktige innvendinger mot å gi norske setre Unesco-status.

Det er viktig at norsk landbruk utvikles og effektiviseres. Det vil etter denne representantens mening derfor være uheldig om deler av landbruket plasseres under en glassklokke, der det for eksempel settes begrensninger på hvordan driften kan utvikles videre. Bønder bør ha anledning til selv å velge hvordan egen gårdsdrift, herunder egen seter, skal drives og utvikles. Det vil være uheldig hvis seterdrift skal reguleres av internasjonale organer og byråkrater.

Svar:

Dette dreier seg om en svensk-norsk nominasjon om at seterdrift og seterkultur skal skrives inn på UNESCOs representative liste over menneskehetens immaterielle kulturarv, basert i UNESCOs 2003-konvensjonen som verner om levende tradisjoner og kulturelle praksiser.

Da Norge ratifiserte konvensjonen i 2007 ble det understreket at ratifikasjonen ikke får noen økonomiske konsekvenser ut over kontingenten til UNESCO, men en

forpliktelse om at statspartene skal kartlegge immateriell kulturarv gjennom såkalte fortegninger. Kulturdirektoratet har i den forbindelse etablert [Immateriell kulturarv Nasjonal fortegning for immateriell kulturarv](#).

Arbeidet med nominasjonen er ledet an fra Sverige, og i Norge står foreningen Norsk Seterkultur bak initiativet og arbeidet. Nominasjonen vil bli behandlet i UNESCO-systemet, og seterkultur/fåbodskultur kan komme på UNESCOs representative liste tidligst i desember 2024.

Intensjonen med UNESCOs 2003-konvensjon er at fellesskapet og sivilsamfunn skal involveres i arbeidet med vern og videreføring. Seterbrukere, utdanningsinstitusjoner, frivillige og ikke-statlige organisasjoner vil være sentrale i å vitalisere seterkulturen videre.

Konvensjonen handler om å anerkjenne og øke respekt for egen og andres kulturarv.

Det følger ingen forpliktelser om tilskuddsordninger, krav eller begrensninger for norsk forvaltning av seterkultur med en nominasjon eller framtidig listeføring. Siktet målet er å skape økt bevissthet om seterbruk og egne tradisjoner, samt økt kunnskap om og anerkjennelse av seterkulturarven blant folk flest.

I Landbruksdirektoratets rapport nr. 16/2023 Forslag til satsing for fortsatt seterdrift er det redegjort for UNESCO-nominasjonen. Der blir det avslutningsvis presisert at en «UNESCO-status innebærer ikke vern, og det vil ikke gi noen begrensninger for drifta på den enkelte seter».

SPØRSMÅL NR. 2043

Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 2. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I verbalvedtakene fra Prop 1 2022-2023, (statsbudsjettet 2023) står det: «Stortinget ber regjeringen utrede engangsavgift på fossile lastebiler, busser og andre tunge kjøretøy».

Hvilke ulike modeller for engangsavgift ser finansdepartementet på i sine utredninger, hva er foreløpig prioritert rekkefølge og når kommer forslaget på høring?

BEGRUNNELSE:

Varebiler og tunge kjøretøy står nå for den største andelen av utslipp fra veitrafikk. Mens varebiler er omfattet av engangsavgiften (riktignok med betydelig lavere sats enn personbilene), så er tunge kjøretøy ikke det. Det er behov for ytterligere virkemidler for å redusere utslippene fra tunge kjøretøy, og stimulere til anskaffelse av utslippsfrie lastebiler, busser og andre tunge kjøretøy.

Svar:

Regjeringen følger opp anmodningsvedtaket om dette og har i den forbindelse sendt et oppdrag til Skattedirektoratet om dette.

SPØRSMÅL NR. 2044

Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 28. april 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke refleksjoner gjør kunnskapsministeren seg om at en skole som mottar statsstøtte har økonomiske vervekampanjer opp mot egne elever?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen hadde en notis 25. april 2023, hvor det kommer frem at den private skolen Kristen videregående skole i Vennesla tilbyr nåværende elever et gavekort på 5 000 kroner om de klarer å verve en ny elev til høsten. Dette blir bekreftet av skolen. Jeg ber om en redegjørelse fra statsråden om skoler som mottar statsstøtte sitt handlingsrom til føre økonomiske rekrutteringskampanjer mot egne elever.

Svar:

Skoler godkjent etter privatskoleloven er i hovedsak finansiert gjennom statstilskudd og skolepenger fra elev-

ene. Det er et tydelig krav i loven at statstilskuddet og skolepengene skal komme elevene til gode. Det betyr at disse midlene skal brukes på opplæring.

Jeg er kjent med denne saken fra media og har ikke grunnlag for å uttale meg om det konkrete forholdet ved Kristen VGS Vennesla. Jeg har for øvrig registrert fra omtale i media at skolen har avsluttet kampanjen.

På generelt grunnlag vil jeg imidlertid understreke at privatskolene er gitt stor tillit, og at jeg har en klar forventning om at privatskoler bruker statstilskuddet og skolepengene i samsvar med de rammene som er gitt i lov og forskrift. Regjeringen er opptatt av å styrke den offentlige fellesskolen over hele landet. Jeg mener det er uheldig hvis det blir en konkurranse om elever mellom private og offentlige skoler.

Utdanningsdirektoratet er tilsynsmyndighet for private skoler, blant annet når det gjelder privatskolenes bruk av statstilskudd og skolepenger, og etterlevelse av regelverket. Ved eventuell klage på vedtak fra tilsynsmyndigheten, er Kunnskapsdepartementet klageinstans.

SPØRSMÅL NR. 2045

Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 3. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ser ministeren at det er ulogisk at bilistene i Innlandet må skifte fra piggdekk til vinterdekk tidligere enn bilistene i de tre nordligste fylkene og vil ministeren, ut ifra et

trafiksikkerhetsperspektiv, se på muligheten for å endre reglene slik at også Innlandet, og muligens flere deler av landet, også kan utvidet fristen til å skifte fra piggdekk til sommerdekk til 30. april?

BEGRUNNELSE:

I Innlandet, men også i resten av landet, kan det komme mye snø også etter påske, noe som kan føre til enormt krevende kjøreforhold med mye is og snø på veiene.

Vi har flere eksempler på at det har snødd mye i slutten av april og t.o.m. i begynnelsen av mai, selv om snø i mai er mer sjelden.

Det er vanlig å skifte fra vinterdekk til sommerdekk etter påsken, også for de som kjører med piggfrie vinterdekk. Hovedårsaken til det er at piggdekk kun kan brukes fra og med 1. november og til og med første søndag etter 2. påskedag. I Nordland, Troms og Finnmark kan piggdekk brukes fra og med 16. oktober til og med 30. april.

De gangene påsken er i mars, vil det si at det vil være krav om å skifte til sommerdekk allerede tidlig i april. Det er ingen tvil om at reglene for når man må skifte til sommerdekk går ut over trafikksikkerheten og er direkte trafikkfarlig og i ytterste konsekvens livsfarlig.

De fleste norske bilister følger lojalt reglene og skifter til sommerdekk etter påske. Men om man blir stoppet av politiet med sommerdekk og det har kommet nysnø og er dårlige kjøreforhold, kan man få en stor bot eller faktisk bli fratatt førerkortet.

I Innlandet er det flere store nasjonale vintersportdestinasjoner, store hytteområder og ikke minst store fjellområder, med variert og krevende kjøreforhold, spesielt ved mye snø. Dagens regelverk for når bilistene må skifte til sommerdekk tar ikke hensyn til dette faktum. Følgelig er det ingen logikk i at perioden for når det er tillatt å kjøre med piggdekk i Innlandet er kortere enn hva som er tillatt i Nordland, Troms og Finnmark.

Et stort antall av alle de største hyttekommunene i Norge er i Innlandet og hvor store deler av hytteeierne kommer fra hele Østlandet. Primært bør følgelig reglene for når bilistene må skifte til sommerdekk i Innlandet samkjøres med når fristen er i de tre nordligste fylkene. På det sentrale Østlandet er piggdekkandelen lav, men det bør også være mulig å vurdere om fristen bør utsettes for hele Østlandet eller landet, siden mange ikke bare kjører bil i sitt nærmiljø.

Svar:

Hovedregelen er at kjøretøy ikke må brukes uten at det er sikret tilstrekkelig veigrep i forhold til føret, om nødvendig ved bruk av vinterdekk med eller uten pigger, kjetting eller liknende.

Vær- og føreforholdene kan likevel tilsi at sommerdekk ikke er tilstrekkelig for å sikre slikt veggrep. Der som føreforholdene da gjør det nødvendig, kan det derfor likevel brukes piggdekk i den perioden av året hvor dette i utgangspunktet ikke er tillatt. Dette gjelder også i de tilfeller hvor bare deler av den planlagte kjøreruten har vinterforhold, eksempelvis siste delen av turen til hytta.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at piggfrie vinterdekk kan benyttes uavhengig av perioden for bruk av piggdekk.

Både Statens vegvesen og andre aktører tilbyr god informasjon om føreforholdene slik at det i utgangspunktet er lagt til rette for god oversikt over føreforholdene på den veistrekingen man ønsker å kjøre.

Det er de normalt ulike klimatiske forholdene som er bakgrunnen for at det er kortere periode for tillatt bruk av piggdekk i Sør-Norge enn i Nordland og Troms og Finnmark. Vanligvis er vinteren med utfordrende føreforhold lengre i Nord-Norge enn i sørlige deler av landet, hvor veiene ofte er fri for snø og is på et langt tidligere tidspunkt. På bar vei er det i utgangspunktet uheldig å benytte piggdekk da dette genererer svevestøv og unødvendig veislitasje.

Jeg viser også til at Statens vegvesen kan gjøre unntak fra perioden der piggdekk i utgangspunktet er forbudt. Dette vil eksempelvis kunne være aktuelt i år der vær- og føreforholdene tilsier at piggdekk generelt bør kunne benyttes også etter påske.

Jeg mener dagens regelverk på dette området er tilstrekkelig fleksibelt og hensiktsmessig, og ser ikke nå behov for å vurdere endringer.

SPØRSMÅL NR. 2046**Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 4. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Jobber Samferdselsdepartementet med en bompengeproposisjon for fellesprosjektet E16 om ny vei og bane mellom Bergen og Voss fram mot statsbudsjettet for 2024?

BEGRUNNELSE:

Dette prosjektet vil gi en trygg og sikker og raskere reisevei mellom Bergen og Voss. Siden 2000 har det gått 169 skred på strekningen, og skredfaren vil bare øke framover. Det har vært minst 500 trafikkulykker siden veien åpnet, med over 50 døde og over 100 hardt skadde.

Samtidig har jernbanen er svært lav snittfart på kun 40 km/t for regiontog på strekningen. Kapasiteten er allerede sprenget, og det er mange reisende og stor etterspørsel etter å kjøre mer gods.

Vei og bane er også ofte stengt, noe som rammer forsynings sikkerheten til Bergen.

Om man får en investeringsbeslutning i 2023 vil det muliggjøre byggestart i 2024.

Svar:

Jeg vil vise til at det følger av statens prosjektmodell at alle store samferdselsprosjekter skal gjennom ekstern kvalitetssikring, KS1 og KS2, før det kan legges frem en bompengeproposisjon for Stortinget med forslag om investeringsbeslutning. Dette gjelder også fellesprosjektet E16 og Vossebanen Arna-Stanghelle.

Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet startet opp ekstern kvalitetssikring KS2 i januar 2023. Kvalitetssikringen innebærer blant annet gjennomgang av kostnadsanslag og styringsunderlag for prosjektet. Det er lagt opp til at kvalitetssikringen skal være ferdig i september 2023.

Rapporten fra den eksterne kvalitetssikringen vil inngå som et viktig dokument i det videre arbeidet med å legge frem en bompengeproposisjon. Samferdselsdepartementet vil komme nærmere tilbake til den videre fremdriften for fellesprosjektet E16 og Vossebanen Arna-Stanghelle i statsbudsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 2047**Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 2. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Jeg ber om avklaring på hvilke momenter som inngår i vurderingen av om det foreligger "særskilte tilfelle"/"særlege tilfelle" i tråd med havenergilovens §§ 2-2 fjerde ledd og 2-3 første ledd.

Vil det for eksempel, etter regjeringens vurdering, kunne omfatte tilfeller der kraftproduksjon fra havvind direkte eller indirekte benyttes til elektrifisering av petroleumsinnretninger, og vil vurderingen være (u)lik avhengig av om søker er lisenspartner eller ekstern tredjepart (som evt. har bindende avtale med lisenspartnerskapet)?

BEGRUNNELSE:

Det følger av reglene i havenergilova § 2-2 og § 3-1 at etablering og drift av havvindproduksjonsanlegg krever konsesjon fra staten, og at slik konsesjon etter hovedreglene kun kan gis i områder som er åpnet for slik utnyttelse. Loven åpner imidlertid for unntak fra åpning av areal i "særskilte tilfelle", jf. § 2-2, fjerde ledd.

I Ot.prp. nr. 107 (2008-2009) s. 80, fremgår det at:

"Høvet til unntak er snevert. Dette kan vere tilfelle for søknader om tidsmessig avgrensa pilotprosjekt eller tilsvarande, eller for mindre anlegg som er forsyningsanlegg til petroleumsinstallasjonar. Ein kan ikkje rekne med at søknader om store produksjonsanlegg blir tekne opp til handsaming."

Videre fremgår det av § 2-3 at et eller flere områder som er åpnet etter § 2-2 (herunder der det konkret er gitt unntaket fra kravet om formell åpning av et større område) som hovedregel skal lyses ut og tildeles etter konkurranse. Departementet har imidlertid også her adgang til, i "særlege tilfelle", å tildele et område etter søknad uten utlysning og konkurranse, jf. § 2-3, første ledd annet punktum.

Sistnevnte ble foreslått i prop. 143 L og utdypet med at:

"Døme på slike særlige tilfelle kan vere der nokon vil utvikle eit prosjekt og ingen har fatta interesse for eit område som har vore opna ei stund. Føresegna skal gjere det mogleg for departementet å avgjere at område skal tildelast utan utlysning og konkurranse, der ein ser at det ikkje er tenleg med utlysning og konkurranse".

I Stortingets behandling, Innst. 81 L (2022-2023), la komiteens flertall til grunn at bestemmelsen

"må forstås slik at regjeringen kan direkte tildele havvind-konsesjoner til lisenspartnere innen eksisterende utvinningstillatelser, der kraftproduksjon fra havvind direkte eller indirekte skal benyttes til elektrifisering av petroleumsinnretninger. Unntakspraksis må baseres på åpne, objektive og etterprøvbare kriterier."

Det kan spørres om det ikke da også burde kunne gjelde en havvindpark som er oppført av en tredjepart, men med formål om å forsyne installasjonen.

Jeg har forståelse for at dette er komplekse problemstillinger under utvikling, men ber likevel om at man så langt som mulig bidrar til å oppklare forståelsen av bestemmelsen, samt bekrefte/avkrefte den forståelsen jeg her legger til grunn.

Svar:

Havenergilova § 2-2 regulerer åpning av areal. Åpning av areal kan som hovedregel skje etter at det er gjennomført en strategisk konsekvensutredning, med påfølgende høring av forslaget til åpning av areal, og gjennomført strategisk konsekvensutredning. Formålet med åpningsprosessen er å sikre staten kontroll med at planlegging og utbygging av fornybar energiproduksjon med tilhørende infrastruktur skjer i et helhetlig og langsiktig perspektiv, hvor alle relevante interesser og forhold blir hørt og vurdert i en tidlig fase. Det vil også tilrettelegge for at den påfølgende konsesjonsprosessen blir mer forutsigbar. § 2-2 fjerde ledd er en snever unntaksadgang fra hovedregelen. Det fremgår av Ot.prp. nr. 107 (2008-2009) Om lov om fornybar energiproduksjon til havs (havenergilova) at «Slike særskilte tilfelle kan tenkjast å vere etablering av ulike former for testprosjekt som enkeltstående innretningar med avgrensa levetid, eller der mindre anlegg for fornybar energiproduksjon kan tenkjast knytt opp mot forsyning av petroleumsanlegg. Høvet til unntak er snev-

ert. Ein kan ikkje rekne med at søknader om store produksjonsanlegg blir omfatta.»

Det følger av havenergilova § 2-3 første ledd, første setning, at områder som er åpnet etter § 2-2, som hovedregel skal lyses ut og tildeles gjennom konkurranse. Formålet med bestemmelsen er å legge til rette for en konsesjonsprosess som i størst mulig grad oppfyller samfunnsmessige målsettinger, jf. havenergilova § 1-1. Etter § 2-3 første ledd, andre setning, kan departementet i særlige tilfeller gjøre unntak fra hovedregelen om utlysning og konkurranse før tildeling. Det fremgår av Prop. 143 L (2021-2022) Endringar av havenergilova (utlysning og tildeling av areal) at «Døme på slike særlege tilfelle kan vere der nokon vil utvikle eit prosjekt og ingen har fatta interesse for eit område som har vore opna ei stund. Føresegna skal gjere det mogleg for departementet å avgjere at område skal tildelast utan utlysning og konkurranse, der ein ser at det ikkje er tenleg med utlysning og konkurranse.» I Innst. 81 L (2022-2023) la flertallet i komiteen til grunn at unntaksbestemmelsen må forstås slik at «regjeringen kan direkte tildele havvindkonsesjoner til lisenspartnere innen eksisterende utvinningstillatelser, der kraftproduksjonen fra havvind direkte eller indirekte skal benyttes til elektrifisering av petroleumsinnretninger». Videre la flertallet til grunn at «Unntakspraksis må baseres på åpne, objektive og etterprøvbare kriterier» og at «Hensyn til miljø og sameksistens med fiskeri og annen næringsvirksomhet skal også i slike tilfeller vektlegges tungt». Departementet legger disse føringene til grunn i sine vurderinger av om det foreligger særskilte tilfeller.

SPØRSMÅL NR. 2048**Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 2. mai 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Kva vil landbruksministeren gjere for å sørge for at den nye norske pæra «Celina» og annan norsk frukt og grønt av høg kvalitet når ut til norske forbrukarar, og at ikkje bønder som vil satse på auka produksjon av norsk frukt og grønt blir stoppa i si satsing av at sterke marknadsaktørar med altfor mykje makt i norsk daglegvarebransje prioriterer utanlandsk frukt framfor norsk frukt?

GRUNNGJEVING:

Nylig vart det kjend gjennom NRK at Noregs største frukt-distributør BAMA nektar å ta inn norskdyrka pærer av den nyutvikla sorten «Celina» frå fruktbonder i Sogn, og i staden vil importere store mengder utanlandske pærer. Sidan BAMA er så dominerande i marknaden, og er eigd av NorgesGruppen og Reitan, betyr det i praksis at norske forbrukarar får kraftig innsnevra sine høve til å kjøpe norskprodusert frukt og grønt. Dette er i strid med alle politiske mål for norsk landbruks- og matpolitikk – og eit utslag av altfor sterk maktkonsentrasjon i daglegvarebransjen som hindrar produsentar i å nå ut med varene sine til forbrukarane. Samtidig er det negativt for det som bør vere ein aukande del av distriktslandbruket i Noreg – å produsere frukt og grønt av høg kvalitet til ein norsk marknad med låg sjølvforsyning på denne type mat.

Svar:

Jeg deler representanten Bjørlos syn på at vi må sørge for at norsk frukt og grønt i enda sterkere grad enn i dag når ut til forbrukerne. Som landbruks- og matminister er det viktig for meg å legge til rette for å både stimulere til økt verdiskaping for bonden og økt tilgang på norsk frukt og grønt for forbrukeren. Norsk frukt- og grøntnæring har store vekstmuligheter. For å stimulere til innovasjon og utvikling i næringen og økt etterspørsel etter norsk frukt og grønt, har norsk frukt- og grøntnæring gjennom de senere års jordbruksoppgjør blitt prioritert budsjettmessig, med både styrking av tilskudd til bonden og virkemidler innen FoU. Jeg opplever at næringen er fremoverlent og ser muligheter, og at det er økt preferanse for norskprodusert vare.

I tillegg til de grepene som er tatt gjennom jordbruksoppgjøret, er en effektiv verdikjede med virksom konkurranse i alle ledd, avgjørende for å styrke forbrukernes tilgang på norsk frukt og grønt. Regjeringen har høy oppmerksomhet om maktforholdene i verdikjeden for mat, og har iverksatt flere tiltak og utredninger for å bedre forholdene. På dette området mener jeg at grossist- og dagligvareleddet må utfordres enda tydeligere fremover. Økt omsetning og forbruk av norsk frukt og grønt bidrar til økt verdiskaping basert på norske ressurser, mer mangfold for forbrukeren og god helse.

SPØRSMÅL NR. 2049**Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 2. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener olje- og energiministeren at det er riktig å si at fjerde energimarkedspakke "ikke ligger på regjeringens bord", eller drøftes saken i regjering løpende mens pakken vurderes i departementene, og har statsråden et mål for når regjeringen skal konkludere?

BEGRUNNELSE:

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum uttalte i Dagbladet Børsen 1. mars at EUs fjerde energimarkedspakke

"... ligger ikke på regjeringens bord nå, og når det eventuelt havner der, så vil ikke Sp kunne la den passere."

Olje- og energiministeren har på sin side understreket at regjeringen jobber med å vurdere EUs fjerde energi-

markedspakke, blant annet i svar på spørsmål 526 og i Klassekampen 16. mars.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet er det vist til et tidligere spørsmål nr. 526, som jeg besvarte i brev 28. november 2022. Jeg viser også til mitt svar av 3. mars 2023 på spørsmål nr. 1466.

Tre av rettsaktene i Ren energi-pakken som ble vedtatt i EU i 2019 gjelder organiseringen av kraftmarkedet. Disse rettsaktene erstatter regelverket i tredje energi-markedspakke, som er en del av EØS-avtalen og innlem-

met i norsk rett. Det reviderte regelverket av 2019 er omfattende, og departementet arbeider med å gjennomgå innholdet.

Det er for tidlig å si når gjennomgangen og vurderingene som pågår vil bli sluttført. Det er heller ikke naturlig for meg å kommentere nærmere på interne arbeidsprosesser i regjeringen eller mellom departementene. Jeg må komme tilbake til den videre behandlingen av saken.

Norge har et godt samarbeid med EU på energiområdet, og de grunnleggende elementene i norsk energipolitikk ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 2050**Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 28. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden i det minste lytte til en tidligere statsråd fra eget parti, ettersom hun ikke vil lytte til utlendingsmyndighetenes klare anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

Avisen Klassekampen skrev denne uken at Utlendingsdirektoratet (UDI) i februar 2022 ba regjeringen om å få henlegge tusen gamle saker som gjelder tilbakekall av statsborgerskap og oppholdstillatelse. UDI oppga i et brev til statsråden at de hadde rundt 3 000 ubehandlede saker på sitt bord som kan gå ut over andre viktige oppgaver, og ba henholdsvis om å få henlegge tusen av disse. Dette har statsråden nektet forvaltningen å gjøre.

Nå har en tidligere statsråd fra Senterpartiet gått ut i avisen Klassekampen, der hun ber innstendig om at statsråden ser på denne anmodningen på nytt. Hun mener det er viktig at statsråden tar dette opp i regjeringen og får til en endring som gir trygghet og forutsigbarhet, både for de menneskene dette gjelder direkte og for de lokalsamfunnene de tilhører.

Statsråden hevder stadig vekk i sine svar til Stortinget at hun har fullstendig tillit til utlendingsforvaltningen og tillit til at de utfører sine oppgaver slik de skal. Nå er det andre gangen på kort tid at det kommer frem at denne tilliten kun gjelder i de tilfellene der forvaltningens mening er i samråd med det statsråden og regjeringen tilsynelatende selv mener. I så tilfelle fremstår denne såkalte

tilliten som ganske hul. Derfor bes det om at statsråden svarer på om hun vil lytte til egne, erfarne partifeller, siden Utlendingsdirektoratets faglige mening ikke er nok.

Svar:

Jeg registrerer at tidligere statsråd Magnhild Meltveit Kleppa skal ha uttalt til Klassekampen at jeg bør henlegge rundt 1 000 tilbakekallssaker som er opprettet av UDI.

Jeg ser behov for å påpeke at grunnen til at disse sakene i det hele tatt er opprettet, er at utlendingsmyndighetene har hatt mistanke om at søkerne ga uriktige opplysninger til norske myndigheter da de søkte asyl. Utlendingsloven åpner for tilbakekall av oppholdstillatelse og flyktningsstatus dersom dette er tilfelle, og de uriktige opplysningene har vært avgjørende for at oppholdstillatelse og flyktningsstatus ble gitt i første omgang.

Alle saker etter utlendingsloven skal behandles i tråd med forvaltningslovens bestemmelser, med mindre annet er særskilt bestemt. Etter forvaltningsloven skal saker behandles «uten ugrunnet opphold». Selv om saksbehandlingstiden i mange av sakene i tilbakekallsporteføljen er beklagelig lang, kunne jeg ikke samtykke til automatisk henleggelse da UDI ba om dette i februar 2022. Dersom lang saksbehandlingstid er velbegrunnet er forvaltningsloven ikke brutt. Min tilbakemelding til UDI i juni s.å. var derfor at UDI må vurdere konkret i hver sak hvorvidt forvaltningsloven er brutt eller ikke. Det mener jeg fortsatt. Verken jeg eller departementet har forutsetninger for

å mene noe om dette i den enkelte sak. Årsrapporten fra UDI for 2022 viser at mange saker allerede er blitt henlagt.

Jeg nevner samtidig at jeg ikke har hatt innvendinger til at UDI henlegger tilbakekallssaker som er opprettet

på foreldre dersom barn i familien mest sannsynlig fyller vilkårene for en ny tillatelse etter gjeldende praksis, f.eks. på grunn av lang oppholdstid, særlig tilknytning til riket eller dersom hensynet til barnets beste tilsier det.

SPØRSMÅL NR. 2051

Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 3. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Støtter statsråden denne praksisen i Nav, der man gir råd om å ikke betale sine regninger?

Formålet med den økonomiske rådgivningen vil bl.a. være å forebygge økonomiske problemer, søke å løse akutte problemer og bidra til å finne varige løsninger for den enkelte.

BEGRUNNELSE:

I Trønder-Avisa søndag 23.04, kunne man lese om Ola. Han holdt på å miste alt etter en husbrann, sykemelding og stans i sykepengeutbetalingen. I en sms fra veileder i Nav, får Ola beskjed om at han ikke kan motta sosialstønad da han har oppsparte midler. I tillegg får han et råd om å utsette å betale de regningene han kan. Et slikt råd kan i verste fall føre til at personer får inkassokrav, mye høyere enn den opprinnelige fakturaen. Hvis en person har lite midler, blir dette en evig spiral, der du havner på etterskudd hele tiden.

Svar:

Representanten viser til at Trønder-Avisa 23. april 23 skrev en sak om person som hadde mistet sin bolig i en brann og hadde en sønn med alvorlige helseproblemer. I dialogen med Nav viser representanten Olsen til at denne personen i en SMS fra veileder bl.a. fikk råd om å utsette de regningene han kunne ettersom han var i en vanskelig økonomisk situasjon.

Jeg har ikke mulighet til å gå inn i denne konkrete saken som Trønder-Avisa refererer til. Generelt er det slik at Nav skal gi rett informasjon og veiledning til alle som tar kontakt. Det er et uttrykt mål at alle brukere skal bli møtt på en god måte, og at veiledning og informasjon skal være tilpasset den enkeltes situasjon.

Det er også slik at Nav-kontoret skal tilby økonomisk rådgivning dersom situasjonen tilsier det. Det kan for eksempel være i forbindelse med søknad om økonomisk sosialhjelp eller i situasjoner ved inntektsbortfall, som ved overgang fra arbeidsinntekt til trygdeytelser. Dette er en del av veiledningsplikten etter sosialtjenesteloven.

SPØRSMÅL NR. 2052**Innlevert 25. april 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 8. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at videre implementering av Helseplattformen blir satt på pause nå som Riksrevisjonen har varslet gjennomgang av Helseplattformen i Midt-Norge?

BEGRUNNELSE:

Lenge har det blitt uttrykt bekymring over innføringen av Helseplattformen i Midt-Norge. Mange kommuner har vært bekymret for utviklingen og advart mot innføringen, dessverre til ingen nytte.

Fastlegenes tillitsvalgte i Levanger forteller at dersom de må innføre Helseplattformen på fastlegekontorene, vil konsekvensen sannsynligvis bli at man vil trenge dobbelt så mange fastleger fordi produktiviteten per lege vil falle dramatisk. En ansatt i hjemmetjenesten i Levanger forteller at den ekstra tiden de ansatte nå må bruke på rapportering, som en direkte følge av Helseplattformen, utgjør ca. 4 årsverk i året.

Nå ser vi konsekvensene av Helseplattformen i form av redusert pasientsikkerhet og lite effektiv pasientbehandling. Derfor er det veldig bra at Riksrevisjonen nå har varslet gjennomgang av Helseplattformen i samarbeid med Trondheim kommunerevisjon.

Det har allerede skjedd flere uønskede hendelser tilknyttet innføring av Helseplattformen. Brev og innkallinger blir ikke sendt ut, helsepersonell rapporterer at systemet er tungvint og krever mye ressurser å ta i bruk, og det har også vært dødsfall som fylkeslegen har koblet direkte til Helseplattformen. Dette er svært alvorlig og derfor mener Fremskrittspartiet at hele systemet bør skrotes. Det er brukt milliarder av kroner på et system som ikke fungerer, og som har ført til dårligere pasientsikkerhet, og mer byråkrati for ansatte. Frem til Riksrevisjonen har gjennomført sin gransking bør innføringen av Helseplattformen settes på vent, for å unngå flere alvorlige feil som følge av innføringen.

Svar:

Helse Midt-Norge er åpne på at utfordringene ved St. Olavs hospital har vært større enn forventet i forbindelse med innføringen av Helseplattformen. De har opplyst at det er iverksatt en rekke tiltak og satt inn betydelige ressurser i arbeidet med feilretting og optimalisering av løsningen. Samtidig har ivaretagelse av pasientsikkerheten høy oppmerksomhet. Helse Midt-Norge har selv tatt initiativ til systemrevisjon og bestilt en ekstern evaluering av

innføringen ved St. Olavs hospital. Helsetilsynet har hatt et stedlig tilsyn ved St. Olavs hospital og har bedt om at sykehuset innen 15. mai beskriver strakstiltak knyttet til forhold ved løsningen som tilsynet har påpekt. Videre må sykehuset redegjøre for hvordan disse forholdene skal korrigeres.

Riksrevisjonens undersøkelse kan bli et verdifullt tilskudd til det arbeidet som alt pågår. Undersøkelsen skal gjøres i samarbeid med Trondheim kommunerevisjon. Den konkrete innretningen av undersøkelsen er ennå ikke avklart, men det er et premiss for arbeidet å framskaffe ny informasjon som kan gi grunnlag for forbedring.

Helseforetakene og kommunene har et særskilt ansvar for å sørge for forsvarlige journalløsninger i sine virksomheter. Styret i Helse Midt-Norge RHF har bedt om at det legges fram en sak i ekstraordinært styremøte den 16. mai, som belyser de helhetlige konsekvensene knyttet til videre innføringsplan for Helse Nord-Trøndelag HF og Helse Møre- og Romsdal HF. Dette kan innebære at innføringsplanene ved sykehusene blir endret. Kommunene må selv ta stilling til om de skal ta i bruk Helseplattformen i tråd med gjeldende innføringsplan. Så langt har kommunene fulgt planen og ti kommuner har valgt å ta Helseplattformen i bruk. Det er et stort behov for bedre journalløsninger i kommunene, og det rapporteres om gode erfaringer i kommunene som har tatt Helseplattformen i bruk. Samtidig er det også her behov for å arbeide med forbedringer av løsningen.

SPØRSMÅL NR. 2053**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 4. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

For å dekke statens valutabehov og overføre annen valuta til Oljefondet, selger Norges Bank milliarder av kroner nær sagt hver eneste dag.

Kan statsråden redegjøre for dette kronosalgets påvirkning på kronkursen og om «valutavekslingen» har bidratt til ytterligere svekking av en allerede svak kronkurs?

BEGRUNNELSE:

Gjennom året hittil og fjoråret har kroneinntektene fra virksomheten på sokkelen oversteget behovet for norske kroner til å dekke opp budsjettunderskuddet i statsbudsjettet, og derved utløst et skifte i sentralbankens valuta-handel til et omfattende salg av norske kroner til valuta for plassering i utlandet via SPU. Man er kjent med at kronevekslingene som Norges Bank gjennomfører utlignes delvis av oljeselskapenes vekslinger for å betale oljeskatten, men det synes ikke avklart hvorvidt vedvarende og omfattende salg og større endringer fra måned til måned i alle fall på kort sikt kan forsterke kronebevegelser, som den svekkingen vi for tiden ser.

Svar:

Den norske stat har inntekter fra petroleumsvirksomheten i både kroner og valuta. Staten får kroneinntekter fra oljeskatt og utbytte fra Equinor, og valutainntekter fra statens egen petroleumsvirksomhet gjennom Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). I tråd med handlingsregelen for finanspolitikken skal disse inntektene spares i SPU, mens det gjøres et uttak fra fondet for å dekke det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet. Norges Bank har, på oppdrag fra Finansdepartementet, ansvar for å gjennomføre de nødvendige valutavekslingene knyttet til petroleumsfondsmekanismen, slik at det er nok kroner å bruke og/eller nok valuta å overføre til SPU. Norges Banks valutatransaksjoner planlegges og gattes over året og annonseres i en pressemelding i forkant av hver måned slik at markedsaktørene kjenner beløpene som skal veksles.

Når de løpende kroneinntektene fra petroleumsvirksomheten er større enn det oljekorrigerte underskuddet, selger Norges Bank kroner og kjøper valuta tilsvarende denne differansen. Valutaen overføres deretter til SPU. Tilsvarende vil Norges Bank kjøpe kroner og selge valuta

dersom kroneinntektene fra petroleumsvirksomheten er lavere enn det oljekorrigerte underskuddet.

Olje- og gasselskapene har hovedsakelig sine inntekter i valuta, og må derfor veksle fra valuta til kroner når de skal betale skatt. Dersom det oljekorrigerte budsjettunderskuddet er uendret, vil imidlertid staten overføre de økte skatteinnbetalingene til SPU, jfr. beskrivelse over. Det innebærer at Norges Bank veksler skatteinnbetalingene i kroner om til valuta. Norges Banks kronosalg motsvares av olje- og gasselskapenes tilsvarende kronekjøp ved innbetaling av skatt.

Å tallfeste hva som driver den norske kronkursen er vanskelig, og forklaringsfaktorene ser ut til å skifte over tid. I siste pengepolitiske rapport (PPR 1/23) trekker Norges Bank frem petroleumspriser, rentedifferanser og finansiell markedsuro som de tre viktigste forklaringsfaktorene bak kursbevegelser i kronen den siste tiden. Det siste året har Norges Bank hevet renten betydelig, men likevel mindre enn sentralbankene hos våre viktigste handelspartnere. Risikoviljen i markedene har også svekket seg i møte med usikkerheten om fremtidig utvikling i inflasjon og bankuro i USA. Når usikkerheten øker, søker investorer seg gjerne til større valutaer, såkalt «trygge havner», og små valutaer som den norske kronen kan falle i verdi.

SPØRSMÅL NR. 2054**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 3. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren gjere greie for kva regjeringa har gjennomført av faktiske tiltak for å hindre dødsulykker og alvorlige ulykker i trafikken?

GRUNNGJEVING:

Året 2022 var eit dystert år med tanke på alvorlige ulykker og dødsulykker i trafikken. Starten på 2023 har begynt også med mange alvorlige ulykker og dødsulykker, og lite er gjort frå regjeringa si side for å hindre desse tragiske ulykkene.

Svar:

2022 var eit trist år for trafikktryggleiken i Noreg. Etter mange år med positiv utvikling, og etter syv år på rad som det sikraste landet i Europa målt etter talet på omkomne i høve til innbyggjartalet, fekk vi eit kraftig tilbakeslag. Frå 80 omkomne i 2021 til 118 omkomne i 2022. Samstundes må vi ha i mente at talet på omkomne i 2021 var uvanleg lågt, og endringa blir difor svært stor frå eitt år til eit anna. Uansett er talet for høgt.

Resultatet for 2022 viser at vi er på etterskot i høve til ambisjonen om maksimalt 350 drepne og hardt skadde i 2030, og av desse maksimalt 50 drepne. Dette tek vi på stort alvor, og vi er innforstått med at arbeidet med trafikktryggleik må styrkast ytterlegare.

Det er stor breidd i det norske arbeidet med trafikktryggleik, og det blir gjennomført tiltak innanfor mange ulike område og med mange involverte aktørar. Dette blir vist mellom anna gjennom arbeidet med Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei.

I planen for 2022-2025 er det totalt 179 ulike trafikktryggingstiltak, som vil bli følgde opp gjennom planperioden. Ti ulike statlege aktørar, 20 interesseorganisasjonar, alle fylkeskommunane og dei åtte største bykommunane har forplikta seg til å gjennomføre tiltak i tiltaksplanen. Tiltaka er i hovudsak innanfor 15 ulike innsatsområde, og omfattar både fysiske tiltak, trafikant- og køyretøyretta tiltak, organisatoriske tiltak og kunnskapsoppbygging. Det er stort fokus på å ta i bruk ny teknologi, der dette kan bidra til betre trafikktryggleik. Planen følgjer opp ambisjonen for ulukkesreduksjon og hovudinnsatsområda i Nasjonal transportplan.

Regjeringa prioriterer arbeidet med trafikktrygging høgt. Det er fatta mange avgjerder der omsynet til trafik-

ktryggleik har vore ein hovudgrunngeving. Eg tek med nokre døme:

- Det er innført strengare reguleringar knytte til bruk og eige av elsparkesyklar, og vi har sett at skadetala var betydeleg lågare i 2022 enn i 2021.
- Innsatsen til automatisk fartskontroll (ATK) har auka. Det er godt dokumentert at ATK gir god trafikktryggingseffekt. Dette gjeld både punkt-ATK og streknings-ATK.
- Sosial dumping i transportsektoren gir auka risiko for alvorlege trafikkulukker. Dette er ein viktig del av grunngevinga for at det i statsbudsjettet for 2023 ble sett av 40 millionar kr til Statens vegvesens oppfølging av regjeringas handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren. Løyvinga blir brukt blant anna til å tilsetje 35 personar som skal arbeide med kontroll og tilsyn.
- Det er bestemd at kravet om helseattest for bilførarar over 80 år skal behaldast. Avgjerda blei tatt etter faglege vurderingar frå Statens vegvesen og Helsedirektoratet, der det blei peika på at det å fjerne kravet om helseattest ville kunne gje fleire drepne og hardt skadde. Denne regjeringa prioriterer å ta vare på vegane våre. Det betyr at drift, vedlikehald og utbetringar blir prioritert, noko som er viktig for tryggleiken.

Som nemnt innleiingsvis må arbeidet med trafikktryggleik styrkast ytterlegare. Dette vil det bli gjort nærare greie for i Nasjonal transportplan for 2025-2036 (NTP), som skal leggjast fram for Stortinget våren 2024. Omtala i NTP vil mellom anna vise regjeringas mål, strategiar og innsatsområde innanfor arbeidet med trafikktryggleik, og peike på behov for kursendringar.

SPØRSMÅL NR. 2055**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 4. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Som del av svar på skriftlig spørsmål 18. jan. skriver statsråden: "Mitt inntrykk fra dialog med bedrifter og aktører i kraftbransjen er at det er betydelig interesse for de nye fastprisavtalene, med mange bedrifter som tar kontakt med strømleverandørene for å få pristilbud og som ønsker å vite mer om avtalene."

Hva har denne betydelige interessen ført til rent konkret, i antall signerte fastprisavtaler?

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten ber om svar på hvor mange bedrifter som har tegnet standard fastprisavtaler på strøm under det nye kontraktsunntaket i grunnrenteskatten for vannkraft, som regjeringen fremmet forslag om i statsbudsjettet for 2023.

Fastprisavtaler under det nye kontraktsunntaket er forretningsmessige avtaler mellom den enkelte strømleverandør og bedrift. Strømleverandørene publiserer ikke løpende offentlig statistikk på antall solgte avtaler, og er ikke forpliktet til å løpende rapportere antall solgte avtaler til regjeringen.

Som det fremgår av mitt svar av 18. april 2023 på spørsmål nr. 1897 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, har Nærings- og fiskeridepartementet nylig vært i kontakt med strømleverandører, og ble i den forbindelse opplyst om at Fjordkraft, Lyse Energi, Fortum og Helgeland Kraft samlet hadde solgt om lag 370 standard fastprisavtaler. Jeg tar forbehold om at antallet solgte avtaler kan ha økt siden nevnte kontakt med strømleverandørene, og viser også til at strømleverandørene til dels har ulike salgsperioder og at flere strømleverandører enn de ovennevnte tilbyr disse avtalene.

Som jeg fremhever i mitt svar på spørsmål nr. 1897 til skriftlig besvarelse, skal vi være varsomme med å evaluere det nye kontraktsunntaket i lys av antallet solgte avtaler på nåværende tidspunkt. Faktum er at vi med det nye kontraktsunntaket i grunnrenteskatten for vannkraft har lagt til rette for et bedre tilbud av fastprisavtaler enn det bedrifter tidligere hadde. Dette er bra for bedrifter som ønsker mer forutsigbarhet rundt sine strømkostnader.

Markedet for fastprisavtalene har vært og er fortsatt i en positiv utvikling, og vi må gi det tid for å modnes og videreutvikles før vi evaluerer tiltaket. I kraftbransjen arbeides det med å tilby mer fleksible avtaler som kan treffe ulike typer bedrifter bedre. Nylig har blant annet en aktør begynt å tilby timesprofilerte fastprisavtaler hvor

avtalt volumuttak kan tilpasses gjennom døgnet, f.eks. ved at storparten av avtalt uttak legges til timer mellom kl. 8 og 16 på hverdager. Prisene på fastprisavtaler som tilbys til sluttbrukere i Sør-Norge ligger stort sett under 80 øre per kilowattime uavhengig av om det er snakk om timesprofilerte avtaler, månedsprofilerte avtaler eller avtaler med flatt volum, og uavhengig av avtaleslengde. Mange avtaler ligger ned mot eller under 70 øre per kilowattime i avtalepris.

Jeg treffer små og store bedrifter hver uke, og mitt inntrykk fra dialogen med disse og aktører i kraftbransjen er fortsatt at det er betydelig interesse for de nye fastprisavtalene. Å inngå fastprisavtaler kan være en vesentlig beslutning for bedriftene, og det er naturlig at de vurderer dette nøye før de ev. bestemmer seg for å tegne avtaler.

SPØRSMÅL NR. 2056**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 4. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge frem den "hemmelige" sammenlignende utredningen av Møreaksen og Romsdalsaksen som ble gjennomført av Statens vegvesen Region vest i 2019?

BEGRUNNELSE:

Møreaksen er et prosjekt i Møre og Romsdal der det til nå er brukt mer enn 800 million kr til planlegging, på et prosjekt som store deler av befolkningen og næringslivet i fylket, IKKE vil ha.

To kvalitetssikringsrapporter viser blant annet at en vei til flere titalls millioner er uteglemt, en kostnad i et nytteregnestykke er beregnet hele 840 millioner kroner feil og at fylkestinget har gjort bompengvedtak basert på et fem milliarder kroner for positivt regnestykke. Fylkestinget ble også feilinformert om bompengeperioden som lå til grunn for beregningen av en fullstendig feil samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Et annet alternativ for kryssing av Romsdalsfjorden er aktuelt og Romsdalsaksen er det svært mange som ønsker isteden for Møreaksen.

Romsdalsaksen har i mange sine øyner blitt behandla svært dårlig av Statens vegvesen region midt, og etter mange sitt syn IKKJE blitt realistisk vurdert og sammenlikna med Møreaksen på en seriøs og rettferdig måte.

– Statens Vegvesen har malt seg inn i et hjørne, som de ikke kommer seg ut av. Til og med Vegdirektoratet er involvert, og eg viser til presentasjonen av utredningen av Romsdalsaksen i Molde i 2019 der en representant fra direktoratet deltok som sannhetsvitne.

Romsdalsaksen AS har gjennom advokat krevd innsyn i den sammenlignende utredningen av Møreaksen og Romsdalsaksen som ble gjennomført i 2019. Utredningen av Romsdalsaksen ble den gangen overlatt til Region vest, som besitter etatens fremste kompetanse på planlegging av flytebruer. Statens vegvesen har imidlertid nektet innsyn i dere kalkyler med henvisning til konkurransemessige forhold.

– Det er meget merkelig når disse tallene bør ha gått ut på dato for lenge siden.

Region vest sitt anslag for rimeligste løsning for Romsdalsaksen var på 15 milliarder kroner. Deres anslag på Romsdalsaksens løsning var på 18 milliarder kroner. Statens Vegvesen Region midt la imidlertid frem rapporten som om Region vest beregnet Romsdalsaksen til 24

milliarder kroner, hele 6-9 milliarder kroner mer enn det opprinnelige, uhildede anslaget.

Det er også flere ulike alternativer til fastlandsamband for Otrøya og Gossen, uten at dette er tatt med av Statens vegvesen. Behovet for Kjerringsundet prosjektet er også brukt som argument for Møreaksen, uten andre alternativ.

Svar:

Statens vegvesen la 6. desember 2019 fram utgreiinga «E39 Ålesund-Molde – vurdering av alternativ for kryssing av Romsdalsfjorden». I vurderinga nytta Statens vegvesen den samla kompetansen i organisasjonen. Mellom anna var tekniske og økonomiske vurderingar av flytebruer gjort av miljøet som planlegg E39 Ådland-Svegatjørn (Hordfast).

Utgreiinga er offentlig og er tilgjengeleg på [vegvesen.no](#). Grunnlaget for utgreiinga har for det meste vore offentleg. Dette gjeld også innspela om flytebru. Statens vegvesen har mellom anna sendt kopi av om lag 500 dokument til fleire media, og det er laga fleire reportasjar om saka.

Einingsprisane som var nytta i analysen vart ikkje gjort offentlege, jf. offentleglova § 23 1. ledd. Dette gjeld opplysningar som kan påverke moglegheita til ei forsvarleg gjennomføring av økonomiforvaltninga i staten. Einingsprisane blir nytte på fleire prosjekt som Statens vegvesen planlegg, og å offentliggjere desse opplysningane kan auke kostnadane i desse prosjekta. Dei samla kostnadane for dei ulike konseptane i utgreiinga frå 2019 er gjort offentlege.

Det vart søkt om innsyn i einingsprisane. Dette vart avslått av Statens vegvesen lokalt. Avslaget om innsyn vart klage inn først til Vegdirektoratet og så til Sivilombudet. Ingen av instansane gjorde om vedtaket om å avslå innsyn. Statens vegvesen opplyser at einingsprisane framleis er aktuelle i fleire prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2057**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 28. april 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Mener statsråden at å betale elever for markedsføring av skolen er en måte å bruke tilskuddet på som er innenfor rammene av privatskoleloven, og hvis ikke, vil statsråden vurdere å tilsyn på samme måte som det ble gjort mot Akademiet i Vegard Harm-saken?

BEGRUNNELSE:

I Fædrelandsvennen 26. april framkommer det at Kristen VGS Vennesla forsøker å øke rekrutteringen til skolen ved å belønne elever som reklamerer og rekrutterer nye elever til skolen, får 5 000 kroner. Rektor stadfester at skolen ser på dette som en måte å skaffe inntekter på. Dette henspiller på at tilskuddet følger eleven, og at dette er privatskolens viktigste inntektskilde. Samtidig slår privatskolelovens (§ 6-1) fast at alle offentlige tilskudd skal komme elevene til gode.

I en lignende sak betalte Akademiet-kjeden påvirker Vegard Harm for å reklamere for skolen, og lot skolene ta 80 prosent av en millionregning. I denne saken åpnet UDIR tilsyn mot skolekjeden.

Svar:

Skoler godkjent etter privatskoleloven er i hovedsak finansiert gjennom statstilskudd og skolepenger fra elev-

ene. Det er et tydelig krav i loven at statstilskuddet og skolepengene skal komme elevene til gode. Det betyr at disse midlene skal brukes på opplæring.

Jeg er kjent med denne saken fra media og har ikke grunnlag for å uttale meg om det konkrete forholdet ved Kristen VGS Vennesla. Jeg har for øvrig registrert fra omtale i media at skolen har avsluttet kampanjen.

På generelt grunnlag vil jeg imidlertid understreke at privatskolene er gitt stor tillit, og at jeg har en klar forventning om at privatskoler bruker statstilskuddet og skolepengene i samsvar med de rammene som er gitt i lov og forskrift. Denne regjeringen er opptatt av å styrke den offentlige fellesskolen over hele landet. Jeg mener det er uheldig hvis det blir en konkurranse om elever mellom private og offentlige skoler.

Utdanningsdirektoratet er tilsynsmyndighet for private skoler, blant annet når det gjelder privatskolens bruk av statstilskudd og skolepenger, og etterlevelse av regelverket. Ved eventuell klage på vedtak fra tilsynsmyndigheten, er Kunnskapsdepartementet klageinstans. For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at Utdanningsdirektoratet innen 1. juni 2023 skal sende en rapport til Kunnskapsdepartementet med sine vurderinger og funn når det gjelder Akademiet, herunder vurderinger og funn knyttet til finansiering av markedsføring.

SPØRSMÅL NR. 2058**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 2. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Når tar statsråden sikte på å legge fram forslag til nytt inntektssystem for kommunene?

GRUNNGJEVING:

I kommuneproposisjonen for 2023 omtaler regjeringen arbeidet med en gjennomgang av inntektssystemet slik:

Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til nytt inntektssystem for kommunene i kommuneproposisjonen for 2024, våren 2023.

Kommune-Norge har engasjert seg i høringen av NOU om inntektssystemet og treng avklaring på korleis nytt inntektssystem blir. No blir det av regjeringsparti folk snakka om at regjeringen likevel ikkje legger fram sitt forslag som forespeila i mai. Dermed blir norske kommu-

nar utsett for ytterlegare ventetid før ein kjenner til forutsetningene for sin økonomiske situasjon.

Svar:

Inntektssystemet er viktig for å sette kommunane i stand til å tilby likeverdige tenester til sine innbyggjarar, og leggje til rette for at folk i heile landet har tilgang på gode velferdstenester. Inntektssystemutvalet la fram si utgreiing om inntektssystemet hausten 2022, og denne har vore

på ei brei høyring blant kommunane. Det har vore stort engasjement rundt forslaget frå utvalet og høyringa, og departementet har fått inn om lag 300 høyringssvar.

Regjeringa vil på vanleg måte presentere føresetnadane for kommunane sin økonomiske situasjon i kommuneproposisjonen for 2024, som vert lagt fram 11. mai. Her vil det også framgå korleis Inntektssystemutvalet sin rapport skal fylgjast vidare opp.

SPØRSMÅL NR. 2059

Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 2. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

I Aftenbladet 3. april kan vi lese at den statlige virksomheten Kartverket skal flytte fra Ullandhaug i Stavanger. De ser etter nøkterne kontorer, nær tog- og busstopp, og hvor pris også skal være et kriterium. Men begrenser seg altså til å kun søke etter lokaler innenfor et snevert område, i stedet for å søke bredere innenfor det felles bo- og arbeidsmarkedet som Nord-Jæren tross alt er, og hvor f.eks. Sandnes er uaktuelt selv om de kan konkurrere på alle kriterier.

Mener statsråden at Kartverket har fulgt de statlige føringene?

Svar:

Kartverket er ein svært desentralisert etat med kontor i heile Noreg. Hovudkontoret ligg på Hønefoss, kundesenteret og tinglysing av burettslagandelar i Kinsarvik, og Sjødivisjonen ligg altså i Stavanger. Kartverket har også tolv fylkeskartkontor spreidd utover heile landet, i tillegg til eit geodetisk jordobservatorium i Ny-Ålesund på Svalbard. Fylkeskartkontoret i Rogaland er samlokalisert med Sjødivisjonen.

Kartverkets verksemd i Stavanger er no på leiting etter nye lokale fordi leigekontrakten deira går ut. Som det går fram av retningslinene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon, så gjeld ikkje dei om ei verksemd flyttar innafor same kommune som følgje av at leigekontraktar går ut. Då er det «Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor» som

gjeld. Kartverket følger denne instruksen på leit etter nye lokalar.

SPØRSMÅL NR. 2060**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 4. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har Nasjonal sikkerhetsmyndighet, departementet eller andre instanser iverksatt tiltak for å redusere den sikkerhetsrisikoen det representerer at statsråden høsten 2022 installerte den kinesiske applikasjonen TikTok på en dataenhet med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester?

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål nr. 1907 og statsrådets besvarelse av dette. Statsråden besvarer ikke det hun konkret spørres om, men viser til besvarelsen av skriftlig spørsmål nr. 1777 som heller ikke besvarer det som etterspørres.

Tilgang til virksomhetens interne digitale infrastruktur og tjenester er skjæringspunktet for når Nasjonal sikkerhetsmyndighet fraråder installasjon av TikTok på en dataenhet, jf. NSMs brev til Justis- og beredskapsdepartementet av 20.03.23. Statsråden har i besvarelsen av skriftlig spørsmål nr. 1777 bekreftet at tjenestetelefonen hun installerte TikTok på, hadde tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester. Dette var en god oppklaring av retorikken om «ugradert tjenestetelefon» som statsråden og departe-

mentet tidligere har benyttet seg ved tidligere uttalelser i saken.

Spørsmålsstiller forsøker på nytt å få svar på om Nasjonal sikkerhetsmyndighet, departementet eller eventuelle andre instanser har iverksatt tiltak for å redusere den sikkerhetsrisikoen som oppstod høsten 2022 som en følge av at statsråden installerte TikTok på en dataenhet med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester. Det understrekes at det ikke ønskes en tilbakemelding på hvordan statsråden i dag har innrettet sin bruk av dataenheter, ei heller hvilke vurderingen statsråden gjør seg om sin egen sikkerhetsbevissthet.

Svar:

Jeg kan bekrefte at departementet har gode rutiner for å ivareta sikkerheten i sin interne digitale infrastruktur og tjenester. Det er tiltak både for å forebygge, avdekke, avverge risiko. Flere av tiltakene utføres på regelmessig basis, herunder logging og overvåkning av systemene. Andre skjer mer enkeltvis, herunder stikkprøver/inntrengningstester mv. Departementet samarbeider nært med bl.a. NSM og JustisCert.

SPØRSMÅL NR. 2061**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 28. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden fremlegge oversikt over nåværende oppholdsstatus for de som evakueres av norske myndigheter ut av Sudan til Norge, og forsikre Stortinget at de som eventuelt har fått beskyttelse fra Sudan eller opphold på humanitært grunnlag, men allikevel valgt å dra tilbake til Sudan, får opprettet sak om tilbakekall av beskyttelsesstatus?

BEGRUNNELSE:

Det at en person som har søkt og fått beskyttelse (asyl) i Norge, frivillig reiser tilbake til det landet vedkommende flyktet fra, kan indikere at oppholdstillatelsen er gitt på feilaktig grunnlag. Slike hjemreiser indikerer et uakseptabelt misbruk av asylinstituttet og undergrave respekten for, samt svekke folks tillit til, asylsystemet.

Jeg viser til Justis- og beredskapsdepartementets instruks GI-03/2020, som bl.a. sier:

«Dersom det foreligger opplysninger som kan tilsi at en flyktning med oppholdstillatelse etter utl. § 28 (asyl) eller § 34 (kollektiv beskyttelse), eller permanent oppholdstillatelse på grunnlag av slike tillatelser, i strid med forutsetningene for opphold i Norge har reist tilbake til hjemlandet vedkommende flyktet fra, skal UDI, ev. politiet, opprette sak om opphør av flyktningstatus og tilbakekall av oppholdstillatelse.»

Svar:

Arbeidet med evakueringer ut av Sudan er en pågående operasjon i en krisesituasjon. Situasjonen på bakken er farlig og uoversiktlig, og flere land bistår nå hverandre med å få sine respektive borgere og ev. tilhørige ut av Sudan. Dette er hovedfokuset akkurat nå og så lenge det er behov for det. Utenriksdepartementet leder dette arbeidet.

Jeg har ikke oversikt over hvor mange norske borgere eller personer med norsk tilknytning som nå befinner seg i Sudan, som tidligere har fått beskyttelse i Norge.

Justis- og beredskapsdepartementet ga i 2016 en instruks som åpner for å kalle tilbake oppholdstillatelse og flyktningstatus dersom en flyktning har reist tilbake til hjemlandet i strid med forutsetningene for den oppholdstillatelsen flyktningen har fått i Norge.

Det er UDI, eventuelt politiet, som må vurdere om det er grunnlag for å opprette en sak om tilbakekall, og om en reise er i strid med forutsetningene for den oppholdstillatelsen som er gitt.

Instruksen fra 2016 ble revidert i 2020 og gjelder fortsatt. Den omfatter imidlertid ikke tidligere flyktninger som har fått norsk statsborgerskap.

Det må også sies at instruksen åpner for å gi ny oppholdstillatelse i Norge etter et vedtak om tilbakekall, dersom utlendingen fortsatt har beskyttelsesbehov.

Jeg kan ikke uttale meg om hva som skal til for å kunne tilbakekalle statsborgerskap. Dette er regulert i statsborgerloven, som hører inn under arbeids- og inkluderingsministerens ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 2062

Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 3. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Skoletilleggssaken er nå rettskraftig og Forsvaret er i prosess om utbetalingen av ca. 70 millioner kroner. Forsvaret har nå plikt til å sørge for at slik utbetaling finner sted umiddelbart uten ytterligere prosess.

Vil statsråden sørge for at det blir prioritert å utbetale disse pengene før sommeren, da det allerede har gått lang tid siden pengene skulle vært utbetalt?

BEGRUNNELSE:

Det er 424 forsvarsansatte som nå får utbetalt Skoletillegget de mistet fra 1. august 2017, og frem til eventuell overgang til ny stilling uten undervisningsplikt.

Vi er kjent med at Forsvaret er i gang med å følge opp den rettskraftige dommen fra Borgarting lagmannsrett.

Forsvaret har bekjentgjort at utbetalingen vil skje så raskt som mulig, men ikke før over sommeren.

BFO og NOF skulle ideelt sett at utbetalingene kom tidligere, og forventer at dette blir prioritert og at det settes på ekstra ressurser slik at utbetalingene kommer så raskt som mulig, det er derfor viktig å vite om dette blir

prioritert og om utbetalingene vil bli gjennomført før sommeren.

Svar:

Forsvaret har opplyst at de har startet oppfølgingen av dommen fra Borgarting lagmannsrett. Dette er tidkrevende arbeid. Forsvaret må vurdere hver enkelt persons sak konkret for å se når vedkommende satt i undervisningsstilling(er) og når de eventuelt byttet til stilling som ikke tilkom tillegget. Forsvaret har derfor opplyst at utbetalingene kommer tidligst høsten 2023. Berørt personell er informert om dette.

SPØRSMÅL NR. 2063**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 8. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Sandra Borch antyder i Aftenposten 25.04 at regjeringen ikke vil følge de nye foreslåtte kostholdsrådene. Rådene foreslår blant annet mindre inntak av rødt kjøtt, som landbruksministeren reagerer på.

Hva synes helseministeren om at landbruksministeren forsøker å undergrave troverdigheten til faglig funderte kostholdsråd som kun er anbefalinger, og kan helseministeren garantere at regjeringen vil la helsefagmiljøene beholde sin autonomi når det gjelder å nedsette offisielle kostholdsråd i Norge?

Svar:

Usunt kosthold er en av de viktigste risikofaktorene for utvikling av ikke-smittsomme sykdommer som kreft, diabetes og hjerte- og karsykdom. Derfor er kostholdsrådene sentrale for folkehelsearbeidet i Norge, og må være førende for myndighetenes kostholdsarbeid. Dette er det enighet om i regjeringen.

Det er viktig at kostholdsrådene er kunnskapsbaserte og bygger på et oppdatert vitenskapelig kunnskapsgrunnlag. Grunnet at det foregår mye forskning på kosthold og helse, må kostholdsrådene oppdateres med jevne mellomrom. I 2019 besluttet derfor Nordisk ministerråd at de nordiske ernæringsanbefalingene (NNR) skulle revideres og at revisjonen skulle integrere overvekt/fedme og bærekraft der det finnes tilstrekkelig vitenskapelig grunnlag for det.

De nordiske landene har samarbeidet om ernæringsanbefalinger siden 1980-tallet. Denne gangen er det Norge, ved Helsedirektoratet, som har organisert arbeidet og prosessen. Det faglige innholdet utarbeides av NNR-komiteen som har knyttet til seg flere hundre uavhengige fagpersoner innenfor relevante tema. NNR utgjør det vitenskapelige grunnlaget for nasjonale kostholdsråd i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, samt de baltiske landene. Den 6. utgaven av NNR skal publiseres i juni 2023. Denne er nå på høring med høringsfrist 26. mai.

Helseperspektivet vil fortsatt være det primære i arbeidet med å oppdatere ernæringsanbefalingene, slik det også har vært i tidligere revisjoner. Samtidig skal bærekraftspekter også inkluderes i NNR-rapporten der det er vitenskapelig grunnlag for det. I NNR-rapporten vil det gå tydelig frem hvilke råd som er utelukkende helsebegrunnet og hva som er begrunnet ut ifra et bærekraftperspektiv.

At bærekraftspekter blir en del av kunnskapsgrunnlaget for å utarbeide kostholdsråd er nytt, og det er derfor naturlig at det blir diskusjoner og debatt. Det er ingen uenighet om at godt dokumenterte råd fra et helseperspektiv vil bli tatt hensyn til.

Når de norske kostrådene skal oppdateres er det helseaspektet som vil bli vektlagt. Dermed vil ikke en faglig uenighet om hva man skal legge i bærekraftsbegrepet få noen betydning. Det er direktoratet som er ansvarlig fagmyndighet, og som utgir råd om kosthold og ernæring i Norge. Helsedirektoratet er i gang med å planlegge prosessen for arbeidet med reviderte råd nå, og jeg har full tillit til at de håndterer dette på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2064**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 5. mai 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvorfor går Fiskeridirektoratet inn for å gå videre med havvindutbygging i et område hvor det slås veldig tydelig fast at konsekvensene for fiskeri vil være betydelige, og

kan fiskeriministerens forsikre allerede nå at regjeringen ikke vil bygge havvind i de viktige fiskeområdene her, og dermed fordrive fiskere fra viktige felt?

BEGRUNNELSE:

Direktoratsgruppen som har jobbet med å finne nye områder hvor havvind kan realiseres, har anbefalt at tjuv områder jobbes videre med. Det er bare et område Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet ikke anbefaler, men et av områdene de anbefaler er Nordavind A i Barentshavet. Det meste av området har en høy fiskeriintensitet og fiskeriaktiviteten i området er i hovedsak norsk, ifølge utredningen. Det er gytevandring for lodde i hele området. En utbygging av havvind i området vil ha betydelige konsekvenser for fiskeriene., slår utredningen tydelig fast. Området overlapper også med potensielt viktige beiteområder for flere hvalarter, spesielt bardehvaler som vågehval, knølhval, finnhval og blåhval. Store deler av havområdet er ikke minst innenfor et foreslått særlig verdifullt og sårbart havområde (SVO). Fiskeri- og havministeren har tidligere gått høyt på banen om hvordan havvindutbyggingen skal ta hensyn til fiskeriene, og skrev i en kronikk i Fiskeribladet 22. juni 2022 at "Ingen fiskere skal fordrives fra viktige felt" og "Legges det en vindpark over et aktivt fiskefelt, ja, da kan det ikke lenger drives fiske der. Det er åpenbart." Fiskeridirektøren uttalte i en pressemelding fra 22. september 2022 det samme, nemlig at "Fiskeridirektoratet anser et område avsatt til havvind som utilgjengelige for fiskeriaktivitet." Nå, når Fiskeridirektoratet har sagt ja til å gå videre med dette feltet, er det mange som er i stuss. Blant disse er rederiet Myreng Fisk i Båtsfjord, som har skrevet på sosiale medier at dette er "Det aller beste området vi fisker torsk og hyse på hele året" og at de frykter slutten på det tradisjonelle bankline-fisket i Øst-Finnmark. Fiskeridirektoratets beslutning om å stille seg bak å se videre på dette området, som har betydelige konsekvenser for fiskeri i Finnmark, skaper stor usikkerhet blant fiskerne i Øst-Finnmark om framtiden.

SPØRSMÅL NR. 2065**Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 10. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Synes helseministeren det er fornuftig at røntgentilbudet til over 50 000 innbyggere i Indre Østfold fjernes?

Svar:

Spørsmålet tar utgangspunkt i at Fiskeridirektoratet går inn for å gå videre med havvindutbygging i området Nordavind A, selv om det slås tydelig fast at konsekvensene for fiskeri vil være betydelige.

Jeg vil peke på at Fiskeridirektoratet sin hovedoppgave i denne forbindelse har vært å ivareta fiskeri- og akvakulturinteresser, men samtidig bidra konstruktivt i arbeidet med å finne nye områder for havvind. Fiskeridirektoratet har identifisert en god del fiskeriaktivitet i området Nordavind A, men i mangel på bedre alternativer i nærliggende områder, har direktoratet gått med på å ta Nordavind A med i det videre arbeidet. Det meste av Nordavind A ligger også utenfor det direktoratet definerte som de viktigste fiskeområdene i regionen. Dette er ikke tilfellet med det området Fiskeridirektoratet ikke stilte seg bak (Sønnavind A).

Videre er det viktig å være klar over at prosessen med å identifisere områder langt ifra er over. Så når det gjelder spørsmålet om jeg allerede nå kan forsikre om at regjeringen ikke vil bygge havvind i Nordavind A, vil jeg vise til at oppdraget til NVE og direktoratsgruppen i denne omgang innebar å finne nok areal til å bygge ut 30 GW havvind etter at arealene har blitt strategisk konsekvensutredet m.m. Det må forventes at den strategiske konsekvens-utredningen viser at det innenfor de identifiserte områdene er arealer som ikke er egnet for utbygging av havvind, f.eks. pga. fiskeriinteresser. For å sikre et handlingsrom til å justere eller redusere de identifiserte områdene i den påfølgende prosessen, har det vært nødvendig å identifisere vesentlig mer areal enn det som faktisk er nødvendig for å bygge ut 30 GW havvind.

En slik tilnærming gjør også at direktoratsgruppens forslag til utredningsområder legger til rette for at det er de beste og mest egnede områdene som til slutt blir foreslått. Om Nordavind A er blant disse, vil vise seg i fremtiden. Jeg vil derfor avvende resultatet av den strategiske konsekvensutredningen.

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har som kjent valgt å kutte og nedprioritere helsevesenet i flere omganger. Dette har ført til sterk uro

hos pasienter og ansatte. Nå har regjeringen gjennom styret i sykehuset Østfold valgt å fjerne røntgentilbudet til innbyggerne i Indre Østfold. Det fører til at de berørte må dra til Moss eller Sarpsborg, noe som er tidkrevende, koster pasientene mer, fører til lengre køer for røntgen og ikke minst kan dette være vanskelig for pasienter som ikke kjører egen bil. Kollektivtilbudet mellom Indre og ytre Østfold er som kjent langt fra godt nok. Besparelsen regjeringen gjennom sykehuset får gjennom dette kuttet er på relativt beskjedne 700 000 kr. Dette er en liten sum for staten. Men det staten sparer vil i stor grad bli påført pasientene som ekstra kostnader, så her skyver man kostnader over fra staten til pasienter.

Fremskrittspartiet har hele tiden vært sterkt kritisk til regjeringens nedprioritering av helsesektoren da dette er en av statens kjerneoppgaver. Når besparelsen ved å kutte røntgentilbudet er så liten, men konsekvensene store for pasientene bør statsråden gripe inn og snu.

Svar:

Eierskapet til spesialisthelsetjenesten er organisert ved at staten eier fire regionale helseforetak, som i sin tur eier helseforetakene i egen helseregion. Både de regionale helseforetakene og helseforetakene har oppnevnte styrever. Styrene i de regionale helseforetakene er statens og helse- og omsorgsministerens redskap for å gjennomføre den nasjonale helsepolitikken. På samme måte er styrene i

helseforetakene de regionale helseforetakenes redskaper for å gjennomføre deres ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester til befolkningen.

Departementet har innhentet informasjon om saken fra Helse Sør-Øst RHF. Sykehuset Østfold HF har hatt et begrenset tilbud for ordinære røntgenundersøkelser ved Helsehuset i Askim. Tilbudet gjelder kun planlagte undersøkelser, ikke øyeblikkelig hjelp. Antallet undersøkelser per dag har ligget på 10-15, anslått til om lag 40 prosent av kapasiteten. Andelen behandlingskrevende funn er 3-4 prosent, noe som er vurdert til å være svært lavt. En avvikling av tilbudet er vurdert til at det ikke vil gi en reduksjon i pasienttilbudet i form av økte ventetider eller fristbrudd, og innebærer en reduksjon av overkapasitet i røntgentilbudet i Østfold. Ifølge Helse Sør-Øst RHF er det etablert et godt supplerende tilbud for bildediagnostiske undersøkelser i sykehusområdet, både ved Sykehuset Østfold HF og også gjennom avtaler med private leverandører med god kapasitet og kort ventetid.

Helseforetakene har selvstendig ansvar for at det tilbudet de gir oppfyller kravene til forsvarlighet, pasient- og brukerrettigheter mv. Selv om det formelt sett ikke er begrensninger i statens mulighet til å styre de regionale helseforetakene, mener jeg at det ikke blir riktig å skulle gripe inn i denne saken. Jeg viser i denne anledning til at det fremdeles vil være et tilbud med god kapasitet og kort ventetid i sykehusområdet.

SPØRSMÅL NR. 2066

Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 4. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Regjeringens har varslet at den vil fremme et forslag om grunnrenteskatt på vindkraft før sommeren.

Vil regjeringen i samband med dette legge frem oppdaterte provenyberegninger, og vil regjeringen også beregne hvor store forpliktelser staten påføres i for av fremførbare negativ skatt dersom grunnrenteskatten innføres fra 1. januar 2023 slik det er foreslått?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet anslo regjeringen et proveny på 2500 millioner påløpt i 2023 fra grunnrenteskatt på vindkraft. Siden dette ble beregnet, så vidt vi har forstått basert på

kraftprisbildet i august, har kraftprisene falt betydelig. Det er da ikke urimelig å forvente at provenyet fra denne skatten vil bli betydelig lavere enn opprinnelig anslått.

I denne forbindelse vises det til Thema Consulting som i en rapport laget for Fornybar Norge anslår at skatten vil gi et påløpt netto-proveny til staten på 590 millioner, samtidig som staten vil påføres forpliktelser på 2200 millioner i form av fremførbare skattemessige underskudd.

Svar:

Forslaget om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ble sendt på høring 16. desember 2022, og hadde høringsfrist 15. mars 2023. Departementet vil nå gjøre en helhetlig

vurdering av forslaget i lys av høringsinnspillene, før et endelig lovforslag kan legges frem for Stortinget. I den forbindelse vil departementet oppdatere og eventuelt

utvide omtalen av økonomiske og administrative konsekvenser slik at Stortingets beslutningsgrunnlag blir best mulig.

SPØRSMÅL NR. 2067

Innlevert 26. april 2023 av stortingsrepresentant Nils T. Bjørke

Besvart 28. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Korleis har Justis- og beredskapsdepartementet følgt opp EOS-utvalet si rapportering om auka sakshandsamingstid i klareringsaker hos NSM, og kva styringssignal har departementet gjeve NSM på området?

GRUNNGJEVING:

I Innst. 432 S (2021-2022) til EOS-utvalet si årsmelding for 2021 delte kontroll- og konstitusjonskomiteen EOS-utvalet si bekymring om at sakshandsamingstida i klareringsaker hos NSM på nesten alle områder har gått opp i 2021 samanlikna med 2020. Komiteen føresette i innstillinga at NSM tok grep for å redusera sakshandsamingstida. I EOS-utvalet si årsmelding for 2022 - Dokument 7:1 (2022-

2023) kjem det fram at sakshandsamingstida både i klareringsaker og i klagesaker i andreinstansen hos NSM har gått opp frå 2021 til 2022. Utvalet si vurdering er at det er ei urovekkjande utvikling. Utvalet har uttalt dette i brev av 3. februar 2023 til Justis- og beredskapsdepartementet.

Svar:

Som en følge av utviklingen i restanser har departementet gitt NSM et eget oppdrag om å iverksette nødvendige prosesser for å få restansene på klagesaker ned og at saksbehandlingstiden for klagebehandlingen bør være mellom 90 og 120 dager, og at denne tilstanden skal være oppnådd i løpet av sommeren 2023.

SPØRSMÅL NR. 2068

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 9. mai 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden bidra til at helse- og sosialfaglig kompetanse i skolen blir en viktig og varig del av skolene våre, særlig i levekårsutsatte deler av byene?

BEGRUNNELSE:

Vold og trusler har den siste tiden blitt løftet opp av media og politikere som et alvorlig problem i skolen, og det er blitt etterlyst tiltak. Etter pandemien har det blitt satt

søkelys på skolevegring som en økende utfordring blant barn og unge. Fortsatt hører vi om mobbing, utenforskap og sosiale utfordringer i skolen. Kompleksiteten i skolens oppgaver og utfordringer er stor. Samtidig er det fortsatt, med rette, et mål å ha en bred fellesskole med plass til alle. Dette er og skal være den arenaen der alle barn og unge møtes for lek og læring.

Særlig i levekårsutsatte deler av byene våre er kompleksiteten av utfordringer stort. Fattigdom, utenforskap, rasisme, trangboddhet, flere uten utdanning og jobb,

manglende fremtidsutsikter påvirker selvsagt barn og unge i deres oppvekst.

Som den viktigste profesjonen i skolen står lærerne over for en formidabel oppgave i å møte denne kompleksiteten av utfordringer. I de fleste eller alle andre velferdssarenaene er det anerkjent at tverrprofesjonalitet og tverrfaglighet er en sentral forutsetning for å møte komplekse utfordringer på en god måte. Ofte og oftere hører vi fra ansatte i skolen, fra deres organisasjoner og også fra skoleledere at det er behov for bredere kompetanse og flere ansatte med annen profesjonsbakgrunn i skolen. Det etterlyses miljøterapeuter, barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere, psykologer og helsesykepleiere.

Likevel er det ofte slik at satsning på helse- og sosialfaglig kompetanse i skolen er prosjektbasert, tilfeldig og kortvarig. Det kan synes som om det mangler regelverk, føringer, forskning, veiledning og kompetanse til å sikre at skolen blir en tverrfaglig arena som møter alle barn og unge med fokus på læring, meningsfulle aktiviteter og gode relasjoner.

Svar:

Skolen skal være et godt sted å være for alle elever, lærere og andre ansatte. Slik jeg leser spørsmålet fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen er vi i denne sammenheng begge opptatt av laget rundt eleven.

Foruten de eksplisitte kravene til kompetanse i skolen som framgår av regelverket, er det skolens samfunnsmandat som legger føringer på hvilken kompetanse ansatte i skolen bør ha. Det er kommunen som eier som er ansvarlig for å sikre at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å kunne ivareta skolens samfunnsmandat. Øvrige ansatte

og/eller andre instanser enn lærere, som f.eks. spesialpedagoger, barnevernspedagoger, vernepleiere, sosionomer, PPT, helsesykepleiere, inngår ofte i det vi omtaler som i laget rundt eleven. De kan på ulikt vis støtte og supplere lærerne. De kan være gode støttespillere i arbeidet med å skape et godt skolemiljø for alle elevene, både ved å bidra til at alle trives på skolen, at ingen faller utenfor, og for å forhindre at ulike utfordringer oppstår og vokser seg store. Et godt samarbeid mellom de ulike tjenestene er viktig for elevenes læring, mestring, trivsel og utvikling.

Vi vet det varierer hvordan skoler og kommuner organiserer det tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet lokalt. Det er viktig at vi får bedre kunnskap om dette, og at også kommunene og skolene har god kompetanse om de ulike yrkesgruppene og tjenestene og hva de kan bidra med. Samtidig er jeg opptatt av at vi i arbeidet ivaretar kommunenes handlingsrom og fleksibilitet, slik at de har mulighet til å innrette tjenestene sine ut fra lokale behov.

Både i eget departement og sammen med andre departement jobber vi langs flere spor for å styrke laget rundt barna og elevene og legge til rette for at det skal være enklere for tjenestene å jobbe sammen. Jeg vil blant annet følge opp Stortingets anmodningsvedtak om å fremme en strategi for å styrke laget rundt læreren og eleven. Vi følger også opp NOU 2022: 13 Med videre betydning — Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole for se på hvordan vi kan styrke kompetansen til de som jobber barnehagene, skolen og laget rundt. Vi har i tillegg flere pågående meldingsarbeid der det vil være aktuelt å samle kunnskap om og vurdere tiltak for å utvikle laget rundt eleven. Vi vil involvere partene og sentrale organisasjoner i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2069

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 8. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at regjeringen skal legge frem en klimaplan med klimatiltak frem mot 2035, i stedet for å legge frem en klimaplan som viser hvilke konkrete tiltak regjeringen skal innføre for å nå målet om minst 55 % kutt i 2030?

BEGRUNNELSE:

Da Solberg-regjeringen la frem Meld. St. 13 Klimaplan (2021-2030), skrev regjeringen at de ville jevnlig legge frem klimameldinger for å vise hvordan de skulle nå klimamålet i 2030, og at den neste ville komme i 2024.

I Hurdalsplattformen lovet regjeringen «raskt» å legge frem en ny og oppdatert klimaplan for «hele økonomi»

for å vise hvordan det skjerpede klimamålet frem mot 2030 skal nås.

I mai 2022 varslet statsråd Barth Eide at regjeringen ikke ville legge frem en ny klimaplan som en egen stortingsmelding likevel, men at de heller ville videreutvikle «Grønn bok» som klimastatus og – plan.

I Grønn bok s. 11 skrev imidlertid regjeringen at de likevel tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om klima i 2024, men at denne skal se på perioden frem mot 2035.

Svar:

Vi gjør begge deler. Regjeringen legger årlig fram Klimastatus og –plan som et særskilt vedlegg til forslag til Klima- og miljødepartementets budsjettproposisjon. Denne klimaplanen skal vi oppdatere årlig med påfyll av ny politikk for å nå målet om minst 55 prosent kutt i 2030.

Regjeringens klimastatus og –plan viser hvordan Norge ligger an til å nå klimamålene og presenterer et styringssystem og regjeringens plan for å oppfylle målene. Klimastatus og –plan, er også regjeringens rapportering etter klimaloven. Gjennom tydelig klimastyring viser regjeringen hvordan både statsbudsjett og utslippsbudsjett må gå opp og virke sammen. Det nye styringssystemet hjelper oss å sette kursen mot klimamålet i 2030.

Norge trenger politikkutvikling også etter 2030. Klimajobben og energiomstillingen stopper ikke der, men er kun et delmål på veien mot netto null og lavutslippsamfunnet.

Regjeringen tar sikte på å legge fram en stortingsmelding om klima fram mot 2035 i løpet av 2024. Dette gjør vi for å utvikle sterkere klimapolitikk og ikke minst: å følge opp Parisavtalen som forplikter alle landene til å forsterke sitt klimamål hvert femte år. Det skal Norge levere på.

SPØRSMÅL NR. 2070

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 4. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Flyruten Førde-Bergen falt ut i forrige FOT-ruteanbud.

Vil statsråden sørge for at denne ruten legges inn igjen i kommende anbudsrunder?

Svar:

I vurderingen av hvilke ruter som skal være en del av FOT-ordningen har vi sett hen til transportbehovet, eksisterende transportstand (flytilbud og alternativ transport, inkludert via andre lufthavner), den transportfaglige utredningen fra Oslo Economics, innkomne høringsinnspill, og dessuten det tilgjengelige økonomiske handlingsrommet sett opp mot andre prioriterte satsinger.

Flyruten mellom Førde og Bergen ble tatt ut av FOT-ordningen fra 1. april 2020. Samferdselsdepartementet har vurdert saken igjen i forbindelse med forarbeidet til anskaffelsen lyst ut 27. april 2023 med avtaleoppstart 1. april 2024, men ikke funnet rom for å prioritere å ta ruten inn igjen i det statlige kjøpet. Heller ikke den transportfaglige utredningen anbefalte dette. Derimot består ruten Førde–Oslo, og denne vil være omfattet av reduksjonen i billettpriser fra starten av neste avtaleperiode. Dette

er et viktig tiltak for å sikre god tilgang til hovedstaden og til internasjonalt flytilbud til/fra Førde. Til Bergen er landbasert transport et alternativ, samt at det i tillegg er mulig å kjøre til Florø og benytte den kommersielle flyruten til Bergen derfra.

SPØRSMÅL NR. 2071

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 4. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statens vegvesen oppgir at de trenger tre millioner i revidert nasjonalbudsjett for å gjøre ferdig planarbeidet på strekningen E39 forbi Førde.

Vil statsråden følge opp dette, slik at planarbeidet på E39 forbi Førde kan ferdigstilles?

Svar:

Statens vegvesen har ansvar for prosjektet E39 Storehaugen-Førde. Prosjektet ligger inne i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan for perioden 2022-2033 og inngår i Statens vegvesens porteføljeprioritering av store prosjekter. Det er opp til Statens vegvesen selv å prioritere planmidler til de store utbyggingsprosjektene i porteføljen, blant annet ut fra prosjektenes modenhet og utsikter til finansiering. Revidert nasjonalbudsjett 2023 skal etter planen fremmes for Stortinget den 11. mai 2023.

SPØRSMÅL NR. 2072

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 9. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden orientere meg om hvordan nedgangen i Øst PD fordeler seg på Lillestrøm, Ski og de andre politistedene, hvor stor andel av Oslo sin nedgang som fordeler seg på Sandvika og Asker, samt hva som er den politifaglige eller kriminalitetsfaglige begrunnelsen for dette nedtrekket i stillinger i hhv. Øst og Oslo politidistrikter?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statistikk fra PF som viser antall stillinger i Øst politidistrikt er blitt redusert med 68 fra 31.12.22-31.03.23. Tilsvarende nedgang for Oslo politidistrikt er på 47.

Svar:

Aller først vil jeg presisere at bemanningstallene det vises til i begrunnelsen for spørsmålet er offisielle tall fra politiet.no.

Bemanningsendringene i de to politidistriktene fordeler seg slik:

Øst PD			
Oppmøtested	31.03.21-31.03.23	31.03.22-31.03.23	31.12.22-31.03.23
Aurskog-Høland politistasjon	-3	-2	-3
Eidsvoll og Hurdal politistasjon	-4	-14	-14
Follo politistasjon	68	36	10
Fredrikstad politistasjon	9	-5	15
Gardermoen politistasjon	28	-2	8
Grålum publikumssenter	14	0	-9
Halden politistasjon	-1	-13	-12

Indre Østfold politistasjon	4	-4	-4
Lillestrøm politistasjon	9	-9	-38
Lørenskog politistasjon	11	4	-5
Moss politistasjon	-17	-19	-5
Nes politistasjon	1	1	1
Nittedal politistasjon	6	7	6
Sarpsborg politistasjon	30	15	-18
Statens barnehus Moss	0	-1	-1
Ullensaker politistasjon	4	2	1
Totalsum	161	-5	-68

Oslo PD			
Oppmøtested	31.03.21-31.03.23	31.03.22-31.03.23	31.12.22-31.03.23
Asker politistasjon	-3	-3	-8
Bærum politistasjon	32	41	-3
Grønland politistasjon	61	6	-59
Majorstua politistasjon	-96*	-8	-13
Manglerud politistasjon	14	16	-1
Sentrum politistasjon	67	33	5
Statens barnehus Oslo	-2	-1	0
Stovner politistasjon	10	31	32
Totalsum	84	115	-47

*72 ansatte tilknyttet den kongelige politieskorte ble overført til PST pr 1.1.22.

Tallene er endring i antall årsverk inkl. permisjoner.

Det er ifølge Politidirektoratet flere årsaker til nedgangen i de to politidistriktene fra januar til utgangen av mars i år.

Øst politidistrikt og Oslo politidistrikt har bistått Politiets Utlendingsenhet (PU) med å registrere asylsøkere fra Ukraina. Ved årsskiftet 2022-23 ble innretningen på registrering endret, slik at kapasiteten i de to politidistriktene ble redusert og PU tilsvarende oppbemannet.

En annen årsak er at antall permisjoner historisk sett øker på våren. Som diagrammet under viser er det store sesongmessige variasjoner i bemanningen i politiet gjennom året. Det blir dermed misvisende å sammenlikne mars-tall med desember-tall når man skal vurdere utviklingen i årsverk i politiet generelt. Det er mer menings-

fullt å sammenlikne tall fra en måned ett år med samme måned et annet år.

Antall årsverk i politiet var 19 115 per 31. mars i år, noe som er en klar økning sammenliknet med 31. mars i fjor (18 638 årsverk) og 31. mars 2021 (18 308 årsverk).

Regjeringen har for øvrig varslet at den ville fremme forslag for Stortinget om en ekstraordinær pris- og lønnsjustering i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Dette vil innebære økte midler til politiet i 2023. Revidert budsjett legges frem 11. mai.

Jeg understreker at det er Politidirektoratet som fordele midler mellom politidistrikt og særorgan, og det er politimesteren i det enkelte politidistrikt som har ansvaret for å disponere ressursene effektivt og etter behov.

SPØRSMÅL NR. 2073**Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 8. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvor mye brukte Helsedirektoratet på å føre tilsyn med alkoholreklame på internett og på sosiale/digitale medier i 2022, og hvor mye er budsjettert for 2023?

BEGRUNNELSE:

I Dokument nr. 15:1184 (2022-2023) svarer ikke ministeren på kostnadene Helsedirektoratet har hatt for å føre tilsyn av bryggerier, alkoholleverandører eller serveringsteder på nett og i sosiale/digitale medier.

Spørsmålsstiller brukte i nevnte spørsmål blant annet følgende begrunnelse:

Helsedirektoratet har sendt varsler til opp mot over 100 bryggeri og leverandører for brudd på reklameforbudet.

Senest i Ba der 7 Fjell har mottatt over 40 sider med skjermdumper fra sosiale medier der direktoratet bryggerier har brutt regelverket.

Dette skaper mye fortvilelse og frustrasjon hos stolte lokale produsenter som utøver kvalitetshåndverk og formidler norsk kultur og tradisjon.

Svar:

Helsedirektoratet har etter alkoholloven § 9-3 ansvar for å føre tilsyn med at alkoholreklameforbudet overholdes. Tilsynsarbeidet er viktig for å sikre etterlevelse av

reklameforbudet. Som ansvarlig tilsynsorgan må Helsedirektoratet selv løpende vurdere hva slags tilsyn det er behov for.

I 2015 trådte en rekke unntak fra reklameforbudet i kraft. Unntakene er nedfelt i alkoholforskriften § 14-3. Direktoratet vurderte at det ville være behov for et større systematisk tilsyn når unntakene som ble innført i 2015 hadde fått anledning til å virke en stund. Tilsynet ble gjennomført i 2022 og var rettet mot alkoholaktører – importører, grossister og produsenter. Tilsynet bestod i stikkprøvekontroll av innhold på hjemmesider, Facebooksider og Instagramkonto til utvalgte aktører.

Helsedirektoratet innhentet i 2022 en oversikt over aktører med stort nedslagsfelt i sosiale medier (antall følgere mm.) fra ekstern konsulent. Helsedirektoratet har opplyst at kostnaden knyttet til dette var 76 300 kroner. I etterkant av tilsynet arrangerte direktoratet våren 2023 et oppfølgings- og veiledningsseminar for bransjeaktører til en kostnad på 13 779 kroner.

Helsedirektoratet har for tiden ca. fire årsverk knyttet til forvaltning av alkoholloven, som i tillegg til tilsynsvirksomhet omfatter blant annet lovfortolkning, veiledning, saksbehandling av søknader om statlige bevillinger og oppfølging av presse- og publikumshenvendelser. Om lag halvparten av årsverkene er finansiert gjennom saksbehandlings- og omsetningsgebyrer. Direktoratet fører ikke oversikt over hvor mye av ressursbruken som medgår til tilsynsvirksomheten spesifikt.

SPØRSMÅL NR. 2074**Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 8. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden det er problematisk i et rettssikkerhetssperspektiv at en part kan få oppnevnt meddommer fra samme organisasjon som advokatene representerer i den aktuelle saken, og har statsråden tenkt å foreta seg noe for å endre på dette?

BEGRUNNELSE:

Med dagens ordning for meddommere i arbeidsrettsaker oppnevnes meddommerne etter forslag fra partene (§17-7 2). Dette kan føre til at en av partene i en sak, kan få meddommer som representerer samme organisasjon eller fagforening som den ene parten i en sak. Dette er slik spørsmålsstiller ser det problematisk i et rettssikker-

hetsperspektiv, og er egnet til å svekke tilliten til arbeidsretten.

Dette var nylig tilfelle i en sak der en arbeidstaker ved IKEA gikk til sak mot arbeidsgiver. Arbeidstakeren var i saken representert ved to advokater fra LO, og det ble oppnevnt en meddommer fra LO advokaten.

Meddommere i slike saker burde ha fagkunnskap om arbeidsrett og arbeidstvister, men at meddommerne kommer fra samme organisasjon som den en av partene i saken vil man ikke kunne finne i andre rettsinstanser.

Svar:

Regjeringen er opptatt av domstolene i alle saker skal være uavhengige og upartiske, og at de har tillit hos både brukerne og folk flest.

Ordningen med arbeidslivskyndige meddommere i tvister om arbeidsforhold for de alminnelige domstolene er regulert i arbeidsmiljøloven kapittel 17. Retten skal settes med arbeidslivskyndige meddommere med mindre sakens parter er enige om at det ikke er nødvendig. Det er retten som oppnevner meddommerne etter forslag fra partene fra de særskilte meddommerutvalgene. Meddommerutvalgene er satt sammen etter forslag fra arbeidsgiverorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner, like mange fra hver side. Ved spørsmål om en meddommer er inhabil, gjelder habilitetsreglene i domstolloven.

På bakgrunn av Stortingets vedtak 8. juni 2021 om meddommerordningen i arbeidsmiljøloven, har Arbeids-

og inkluderingsdepartementet sett nærmere på hvordan ordningen fungerer. Høsten 2021 ble det gjennomført en innspillsrunde for få et bilde av hvordan ordningen oppfattes av hovedorganisasjonene og andre aktører. Hovedinntrykket er at ordningen med at partene i saken foreslår hver sin meddommer fra de særskilte meddommerutvalgene fungerer godt, og oppfyller formålet med å bringe ekspertise om arbeidslivsforhold inn i saken. Reglene sørger for balanse mellom partene, ved at de foreslår én meddommer hver. Samtidig er det noen aktører som har pekt på at det kan oppstå uheldige bindinger mellom partene i saken og arbeidslivskyndige meddommere. Men som nevnt gjelder inhabilitetsreglene etter domstolloven også for meddommerne i disse sakene, og disse hindrer at personer som har for sterke bindinger til noen av partene i saken kan oppnevnes som meddommere. Dette er en konkret vurdering, som gjøres av domstolene. Det finnes relativt omfattende rettspraksis som illustrerer dette.

Representanten spør om statsråden mener at dagens ordning er problematisk i et rettssikkerhetsperspektiv. Min oppfatning er at arbeidsmiljølovens regler om oppnevning av meddommere fungerer etter hensikten, uten å sette rettssikkerheten i fare. Jeg legger til grunn at ordningen ikke er i strid med statens folkerettslige forpliktelse om upartiske og uavhengige domstoler. Dette synet har vi også lagt frem for Sosialrettskomiteen under Europarådet, som har to klagesaker mot Norge om meddommerordningen i arbeidsmiljøloven til behandling.

SPØRSMÅL NR. 2075

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 4. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvilke tilfeller opplysningsplikten går foran taushetsplikten i saker hvor det er mistanke om radikaliserings?

BEGRUNNELSE:

Det vises til justis- og beredskapsdepartementets veileder om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt i forvaltningen. I kapittel 2 fremgår en del eksempler på tilfeller hvor lovgivningen pålegger en handlingsplikt uten hensyn til taushetsplikten. En rekke eksempler nevnes i kapitlet, herunder fare for mishandling i nære relasjon-

er, seksuallovbrudd, kjønnslemlestelse, gjentatt kriminalitet, menneskehandel, dyremishandling, ved omsorgssvikt, fare for betydelig skade eller fare for alvorlig ulykke. Forholdet til mulig radikaliserings er ikke eksplisitt nevnt. I slike tilfeller trenger det ikke være umiddelbar fare for betydelig skade eller ulykke, men tidlig forebygging kan avverge at personer radikaliseres, og derfor ikke gjennomfører handlinger som skader enkeltpersoner eller spred frykt i samfunnet. Klare regler knyttet til når taushetsplikten gjelder eller ikke gjelder er nødvendig for å gi personer som jobber i tjenestene trygghet i sitt arbeid. Ettersom forholdet til mistanke om mulig radikaliserings ikke er

nevnt i veilederen, bes det om en klargjøring av hvordan slike saker skal behandles.

Svar:

I departementets veileder om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt i forvaltningen, som er nevnt i bakgrunnen for spørsmålet, går det fram at det gjelder til dels ulike taushetspliktregler både for ulike grupper forvaltningsansatte og for andre grupper. Ved mistanke om radikaliseringsmåder må derfor spørsmålet om taushetsplikt og adgangen til å melde fra vurderes ut fra hva slags opplysninger det er snakk om, og hvem den aktuelle taushetsplikten gjelder. For eksempel har helsepersonell gjennomgående en noe strengere taushetsplikt enn taushetsplikten som følger av forvaltningsloven § 13, men også enkelte særskilte regler om delingsadgang. Grupper som advokater og prester har en særlig sterk profesjonsbasert taushetsplikt, med begrenset delingsadgang.

Departementets veileder er utarbeidet nettopp for at man lettere skal kunne finne fram til hva som gjelder for de ulike yrkesgruppene eller profesjonene.

I noen tilfeller vil taushetsplikten uansett ikke være til hinder for å dele opplysningene om mulig radikaliserings- og mistanketilstander som kommer offentlig til uttrykk, som sterkt endret klesstil eller væremåte som vises offentlig, utsagn en person framsetter på offentlige steder, eller noe som skrives i offentlig tilgjengelige medier, følger det av forvaltningsloven § 13 a nr. 3 og flere tilsvarende regler at taushetsplikten generelt ikke vil være til hinder for at opplysningene brukes. De kan da deles for eksempel med politiet.

For øvrig nevner jeg at dersom noen melder fra til politiet eller andre på bakgrunn av en forsvarlig vurdering av spørsmålet om taushetsplikt og opplysningsrett, men det senere viser seg at situasjonen ikke gav grunnlag for å melde fra, vil det ikke foreligge noe straffbart brudd på taushetsplikten. Straffansvaret rammer bare forsettlig og uaktsomme forhold.

SPØRSMÅL NR. 2076

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Emma Georgina Lind

Besvart 3. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er årsaken til den lange saksbehandlingstiden hos UDI på saker om permanent oppholdstillatelse, og har regjeringen en plan eller et tidsperspektiv for hvordan køen skal tas unna?

BEGRUNNELSE:

Fram til utgangen av 2022 var saksbehandlingstiden hos UDI på behandling av saker om permanent oppholdstillatelse relativt stabil, men det har etter det stoppet helt opp. I desember i fjor antok UDI at søknader levert hos politiet i mars 2021 vil være ferdigbehandlet innen utgangen av året. Så har det dratt ut for hver måned som er gått. Siste informasjon på UDI sine nettsider (fra 20.04.23) er at søknader levert i mars 2021 nå vil være ferdigbehandlet innen utgangen av mai. I løpet av fem måneder virker det dermed som om alt har stoppet helt opp.

Svar:

Jeg er opptatt av at saksbehandlingstidene i utlendingsforvaltningen skal kortes ned. Jeg viser i denne sammenheng også til mine svar på spørsmål til skriftlig besvarelse, jf. Dokument nr. 15/2017 og 15/899 (2022–2023), samt Dokument nr. 15/2327 (2021–2022).

Flere ekstraordinære hendelser de senere årene, særlig pandemien og det høye antallet flyktninger fra Ukraina, har satt utlendingsforvaltningen under press og ført til lengre saksbehandlingstid og høyere restanser enn ønskelig i mange porteføljer. Videre har saksinngangen i de fleste porteføljene i 2022 vært høyere enn det UDI forutsatte ved inngangen til året.

Når det gjelder saker om permanent oppholdstillatelse opplyser UDI at årsaken til den lange ventetiden er sammensatt. Mange av de som søker om permanent opphold har også en gyldig midlertidig tillatelse som gjør at de kan arbeide i Norge mens de venter på å få behandlet søknaden om permanent opphold, hvilket medfører at dette ikke er blant de høyest prioriterte sakstypene. UDI opplyser at de likevel har styrket kapasiteten på sakstypene

noe fra april i år, samtidig som de ser på forbedrings- og forenklingstiltak innenfor porteføljen.

Departementet ga i 2022 UDI et eget oppdrag om å foreslå regelverksforenklinger for å effektivisere saksbehandlingen. I tildelingsbrevene til både UDI og politiet for 2023, er det stilt krav om at de skal jobbe videre med å kartlegge saksflyt og mulige forbedringer i saksgangen. Ulike forslag er nå til vurdering både i Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Jeg forstår at saksbehandlingstiden er betydelig lenger enn hva som er ønskelig for søkerne. UDI har imidlertid ansvar for mange viktige saksporføljer der kort saksbe-

handlingstid er vesentlig, som for eksempel familieinnvandring, faglærtillatelser som er viktig for næringslivet, sesongarbeidstillatelser som er viktig for all sesongbasert næringsvirksomhet, studietillatelser som nødvendigvis må behandles i god tid før studiestart og saker om utvisning av kriminelle – for å nevne noe. Innenfor noen overordnede prioriteringer er UDI best i stand til å til enhver tid prioritere de sakene eller porteføljene som haster mest, og det er ikke hensiktsmessig at departementet detaljstyrer dette. Jeg har tillit til at UDI, sammen med politiet, jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling, innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet.

SPØRSMÅL NR. 2077

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Emma Georgina Lind

Besvart 10. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil utenriksministeren, under FNs menneskerettsråds periodiske landgjennomgang, denne gang av Israel 9. mai, kreve at Israel etterlever FNs barnekonvensjon overfor palestinske barn, og hvilke andre krav vil Norge fremme overfor Israel?

BEGRUNNELSE:

Siden 2013 har verdenssamfunnet kjent til at palestinske barn blir mishandlet og krenket av en okkupasjonsmakt som etter internasjonal rett har plikt til å beskytte dem.

Rapport fra FNs barnekomite (2013), årlige rapporter fra FNs kontor for barn i væpnede konflikter (Children and Armed Conflict), UNICEFs rapport Children in Israeli Military Detention(2013), rapporten «Defenceless» (2020) fra Save the Children, rapporten The UNICEF Report 10 Years on fra Military Court Watch, samt løpende statusrapporter fra Defence for Children International – Palestine section (DCI-P) viser alle samme status og mønster:

- Hver dag blir to til tre palestinske barn og unge arrestert. Det sitter til en hver tid mellom 100 og 350 palestinske barn fengslet eller satt i forvaring av den israelske okkupasjonsmakten.
- Israel arresterer palestinske barn ned til tolvårsalderen.

Israel er det eneste landet, blant anerkjente rettsstater, som dømmer barn i militære straffedomstoler.

- Barna blir ofte hentet midt på natten av tungt bevæpnede soldater og transportert bort liggende på gulvet i et militært kjøretøy, ofte utsatt for spark og slag.
- De gjennomgår timelange forhør uten pause, som regel uten advokat, hvor de må stå eller knele. De fleste blir presset til å tilstå.

UNICEF fastslo i sin rapport at mishandlingen av barna er «omfattende, systematisk og institusjonalisert».

Israel har i økende grad benyttet isolatceller (solitary confinement) overfor barn. I perioden 2019-2021 er det rapportert en økning i den gjennomsnittlige varigheten av isolatcelle fra 5,8 døgn til 12,9 døgn. Utstrakt bruk av isolatceller påfører barna varige psykiske skader.

FNs spesialrapportør for tortur og annen grusom, inhuman og nedverdiggende behandling eller straff la frem en gjennomgang av Rules for the Treatment of Prisoners i FNs generalforsamling 9. august 2013 og konkluderte blant annet:

«The Rules should explicitly prohibit the imposition of solitary confinement of any duration for juveniles...».

Likevel benytter Israel denne torturlignende behandlingen i økende grad.

Israel anvender også hyppig såkalt administrativ forvaring overfor både palestinske voksne og barn. Administrativ forvaring er fengsling uten siktelse, uten dom og uten kjennskap til hva anklagene gjelder.

Svar:

Jeg er dypt bekymret for de pågående rettsreformene i Israel og for utviklingen i Israel-Palestina-konflikten. Norge deltok derfor aktivt i landhøringen av Israel 9. mai i år.

Israels praksis med bruk av administrativ forvaring mot barn er et spørsmål som Norge har vært særlig opptatt av over tid. I vårt innlegg ga vi derfor Israel en anbefaling om å respektere innsattes rettigheter, minimere

bruk av administrativ forvaring av barn og å respektere internasjonale menneskerettsstandarder.

I innlegget tok vi også opp betydningen av å beskytte rettssystemets uavhengighet i Israel, sikre religions- og livssynsfrihet og å legge forholdene til rette for at sivilsamfunnet, herunder særlig menneskerettighetsforsvarere, skal kunne utføre sitt arbeid. Vi oppfordret også Israel til å beskytte palestinske sivile som lever under okkupasjon.

SPØRSMÅL NR. 2078

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 10. mai 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Den 10/11 2021 svarte Forsknings -og høyere utdanningsminister at han ville komme tilbake med konkrete tiltak på hvordan han ville møte krisen opp mot samisk språkopplæring, mangelen på lærere og pedagoger i samisk språkundervisning både i skole og barnehage. Ministeren skulle komme med konkrete tiltak etter samarbeid og kontakt med blant annet Samisk høyskole, Sametinget, UIT og Nord universitet.

Har ministeren kontaktet og startet samarbeidet med alle de nevnte partene og kommet frem til de konkrete tiltakene, og hva er disse?

BEGRUNNELSE:

i den ordinære spørretimen den 10/11.2021 stilte jeg spørsmål opp mot den nasjonale krisen, mangelen av samiske språk lærere innenfor skole og barnehage er svært kritisk. Dette bildet har ikke endret seg, og situasjonen er ennå den samme. Forsknings -og høyere utdanningsminister sa også da at regjeringen vil gjennomføre et krafttak for samisk språk og bidra til å utdanne flere samisktalende lærere og barnehagelærere og sikre samiske læremidler av høy kvalitet. Ministeren sier også at han skulle komme med konkrete tiltak etter samarbeid og kontakt med blant annet Samisk høyskole, Sametinget, UIT og Nord universitet. Og Ministeren påpekte sterkt at dette var noe han var opptatt av å løse, og at det var naturlig at vi på nasjonalt nivå har et ansvar for å koordinere og sette mål, og at ett samarbeid måtte være godt med alle som ønsker å komme i samme retning.

Svar:

Kunnskapsminister Brenna og jeg er bekymret for mangelen på lærere til samisk skole og barnehage, og regjeringen har ambisjoner om å skape en positiv spiral for rekruttering av lærere med kompetanse i samisk språk og om samisk kultur.

Derfor har vi i fellesskap nettopp utarbeidet en melding til Stortinget om Samisk språk, kultur og samfunnsliv, Meld. St. 13 (2022–2023) Kompetanse og rekruttering i barnehage, grunnopplæring og høyere utdanning, som ble sendt til Stortinget 24. mars. Meldingen har innsatsområder og anbefalinger som gjelder både samisk barnehage og grunnopplæring, språkopplæring og høyere utdanning, inkludert lærerutdanning. Målet er at framtidige tiltak utvikles med utgangspunkt i disse innsatsområdene, og at alle aktører som har ansvar og myndighet, benytter seg av det handlingsrommet de har.

I arbeidet med meldingen ble det gjennomført innspillmøter ved Samisk høyskole, Nord universitet og UiT – Norges arktiske universitet. Ved disse samlingene fikk statssekretærene til kunnskapsministeren, kommunal- og distriktsministeren og forsknings- og høyere utdanningsministeren møte Sametinget og aktører fra kommuner, fylkeskommuner, språksentre, organisasjoner og statsforvalter, i tillegg til ansatte og studenter ved de tre UH-institusjonene. Dette var møter som ga et godt og nyansert utfordringsbilde av den samiske lærerkompetansen i skole og barnehage, kompetansebehovet i samisk språk generelt, og utfordringene med hensyn til rekruttering og kompetanse i høyere utdanning.

Det kom også et stort omfang skriftlige innspill til arbeidet med meldingen.

Kontakten med Sametinget har vært hyppig og konstruktiv, og det er svært viktig for både statsråd Brenna og meg at Sametinget har anerkjent situasjonsbildet som er tegnet i meldingen, og sier de kjenner seg igjen i det.

I meldingsarbeidet har vi lagt vekt på sammenhengen mellom et samisk barnehage- og opplæringstilbud som samiske barnehagebarn og skoleelever har krav på, og behovet for rekruttering og kompetanse i høyere utdanning. Regjeringen erkjenner at tilbudet til samiske barn og elever må bli bedre. I tillegg er det for få elever som fullfører samisk i videregående skole til at vi kan få et tilstrekkelig godt rekrutteringsgrunnlag til høyere utdanning i samiske språk og lærerutdanninger.

I meldingen peker vi på innsatsområder som skal være utgangspunkt for utvikling av framtidige tiltak. De gjelder alle nivåer i utdanningssystemet fordi det er behov for samtidig innsats på flere nivåer for å gi tilstrekkelig effekt. Alle aktører som har ansvar og myndighet, må beny-

tte seg av det handlingsrommet de har. De prioriterte innsatsområdene er:

- å forbedre informasjonen til samiske familier om rettigheter og muligheter
- å forbedre tilgangen til barnehagetilbud for samiske barn
- å gjøre det enklere for elever å velge opplæring i samisk
- å øke rekrutteringen av studenter til samiske språkstudier og samisk lærerutdanning
- å tilby god kvalitet og bedre rammevilkår for kompetanseutvikling for lærere og ansatte i barnehage og skole
- å styrke fag- og forskningsmiljøer i høyere utdanning
- å tilby flere og mer tilgjengelige studier i høyere utdanning
- å utvikle et bedre kunnskapsgrunnlag

Jeg ser frem til Stortingets behandling av meldingen.

SPØRSMÅL NR. 2079

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes

Besvart 8. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er utfordrende å inndrive bompenger fra passeringer gjort av utenlandske kjøretøy uten autopassavtale. Dette svekker finansieringen av bomprosjekter. Bare for Ferde er det snakk om 50 mill. kroner som mangler i perioden fra mai 2021 til februar 2023.

Hvilke tiltak vil statsråden gjøre for å sikre at en større andel av disse pengene blir betalt inn?

BEGRUNNELSE:

Ferde har tidligere varslet om problem med å inndrive bompenger fra passeringer gjort av utenlandske kjøretøy uten autopassavtale. Dette er framleis et problem. Ferde har fra mai 2021 til 22. februar 2023 bokført passeringssinntekter på utenlandskregistrerte kjøretøy i bomstasjoner på land til en verdi på om lag 97 millioner norske kroner. Totalt om lag 50,5 millioner norske kroner av passeringssinntekter på utenlandskregistrerte kjøretøy er ikke utfakturerte som følge av manglende tilgang til kjøretøyopplysninger etter innføringa av nytt EETS-direktiv.

Av totale utenlandske kjøretøypasseringer er det for Ferde mest kritisk at det mangler kjøretøyopplysninger fra Tyskland, Nederland og Polen - som samla utgjør over

66 prosent. Dei tyskregistrerte kjøretøya utgjør rundt 40 prosent, de polsk registrerte 11 prosent og de nederlandsk registrerte i overkant av 15 prosent av de ikke utfakturerte passeringssinntektene.

Svar:

Den norske bompengereordningen bygger på åpne anlegg og etterskuddsfaktura, for å sikre bedre trafikkflyt, økt trafikkikkerhet og lavere driftskostnader. En konsekvens av dette er at noen passeringer ikke blir registrert og eller at noen kjøretøy ikke blir identifisert. Det er likevel slik at de aller fleste betaler bompenger i Norge.

Utenlandske kjøretøy står for om lag 3 prosent av de samlede bompasingene her til lands. De fleste av disse betaler også bompenger. Av de som mottar faktura for bompenger, viser erfaringstall om lag en like høy betalingsgrad som norske passeringer.

Hva gjelder kjøretøy over 3,5 tonn, registrert på foretak, stat, fylkeskommune eller kommune, eller som på annen måte benyttes i næringsvirksomhet, stilles det i tillegg krav om at disse skal være utstyrt med gyldig betalingsbrikke og brukervtale. Dette kravet omfatter også utenlandske kjøretøy. Jeg viser her til forskrift av 10. oktober

2014 om krav til bruk av elektronisk brikke i motorvogner over 3 500 kg.

For utenlandske kjøretøy, uten brikke og avtale - som det har vært utfordrende for bompengeselskapet Ferde å finne eier for å kunne fakturerer - konstaterer jeg at beløpet er under 1 prosent av de samlede inntektene til Ferde i 2022. Det imidlertid viktig for meg å presisere at jeg er svært opptatt av at alle som skal betale bompenger, faktisk gjør dette. Dette er viktig for ikke å svekke finansieringsgrunnlaget for bompengeprojektene – og også for tilliten til det norske bompengesystemet.

De fem regionale bompengeselskapene har ansvar for å kreve inn bompenger fra eier av kjøretøy uten brikke/avtale. Jeg oppfatter at bompengeselskapene arbeider systematisk med å forbedre innkrevingen, bl.a. gjennom anskaffelse av tjenesten Utenlandsinnkreving for å fremskaffe eierinformasjon direkte fra utenlandske kjøretøysregistre og for direkte fakturering.

I enkelte land er slik innhenting en utfordring. Et viktig tiltak, som er igangsatt, er nettsiden www.Epass24.com. Her kan utenlandske trafikanter selv registrere seg for å forenkle sin bompengebetaling i Norge. Statens vegvesens nettside www.autopass.no/ inneholder også informasjon til utenlandske trafikanter om bompengebetalingen i Norge, med lenke både til Epass24 og selskap som tilbyr brikke/avtale. Jeg ba nylig Statens vegvesen om en vurdering om ytterligere promotering av Epass24-ordningen, og

er allerede blitt informert om en dialog mellom Statens vegvesen og bompengeselskapene om markedsføring av autopass.no på digital plattform, slik at norsk bompenginformasjon kommer øverst på søk på f.eks. «bilferie i Norge» (på utvalgte språk).

Statens vegvesen har det siste året samarbeidet med nederlandsk kjøretøymyndighet om utvikling av en prosedyre for utveksling av offentlig kjøretøy- og eierinformasjon. Jeg ga nylig samtykke til at Statens vegvesen kan inngå en avtale om dette med Nederland. Avtalen vil innebære at man kan sende fakturaene direkte til nederlandske eiere av de aktuelle kjøretøyene. Vi har et felles mål om at prosedyren blir operativ så snart som mulig, og at denne kan tjene som mal for lignende avtaler med andre land som det i dag er utfordrende å innhente informasjon fra.

Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet arbeider også med å få innlemmet EU – direktivet om samvirkningsevnen mellom elektroniske trafikantbetalingssystemer i Europa i EØS-avtalen, blant annet fordi dette direktivet inneholder bestemmelser om utveksling av eier- og kjøretøysinformasjon mellom europeiske land. Målet er også her å få direktivet inn i EØS-avtalen så snart som mulig, inkludert å få vedtatt de nødvendige endringene i dagens utstederforskrift samtidig med innlemmelsen av direktivet i EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 2080

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 12. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hesledirektoratet har nylig avslått søknaden fra Norske Kvinners Sanitetsforening om videre støtte. Uten støtte blir veiledningssentrene for pårørende til personer med rusproblemer og psykiske helseplager lagt ned. i 2022 gjennomførte NKS om lag 10 000 konsultasjoner med pårørende.

Hva tenker helseministeren om dette kuttet, og hva vil hun gjøre med det?

Svar:

Det er en hovedregel i økonomiregelverket for staten at tilskudd skal gis fra en tilskudds-ordning der en bevilgn-

ing blir utlyst og fordeles på flere mottakere på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. En tilskuddsordning bidrar dermed til å ivareta verdier som likebehandling, transparens og etterprøvbarehet i forvaltningen.

Norske Kvinners Sanitetsforenings (N.K.S.) Veiledningssentre for pårørende til personer med rusmiddelproblemer og/eller psykisk sykdom har i 2022 og tidligere år mottatt tilskudd fra tilskuddsordningen til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse, rus og vold. Det ble varslet i Prop. 1 S (2021-2022) at det skulle vurderes å justere tilskuddsordningen i tråd med den pågående evalueringen. Evalueringen pekte på behovet for å justere inn-retningen for å tydeliggjøre mål og ønskede samfunnseffekter. Dette er også justeringer i tråd med

Riksrevisjonens påpekninger i undersøkelsen av tilskudd til organisasjoner fra 2022, hvor det slås fast at mål og kriterier for tilskudd ikke er tilstrekkelig tydelige og presise. Bevilgningen til tilskuddsordningen er videreført på samme nivå som i 2022.

Som det fremkommer i Prop. 1 S (2022-2023) anbefalte en arbeidsgruppe bestående av representanter fra bruker- og pårørendeorganisasjoner og Helsedirektoratet, justering av formålet med tilskuddordningen, avgrensning av hvilke virksomheter som kunne søke tilskudd og at kjerneoppgaver for virksomheter som mottar tilskudd skulle tydeliggjøres. Videre anbefalte gruppen at det etableres tydeligere utvelgelseskriterier, kriterier for utmåling av tilskudd, måloppnåelse og rapporteringskrav mv. Disse anbefalingene ble fulgt opp gjennom at regelverket for ordningen ble revidert for 2023. Dette blant annet for å tydeliggjøre at tilskuddets hovedformål er å bidra til økt brukermedvirkning, både individuelt og i utformingen av tilbud og tjenester til mennesker med psykiske helse-, rus- og/eller voldsproblemer gjennom å styrke organisasjonenes drift og informasjonsvirksomhet. Denne omleggingen av bruker- og pårørendetilskuddet medfører at enkelte tiltak ikke lenger passer inn i ordningen. Dette gjelder særlig noen organisasjoner som har levert tjenester for bruker- og pårørende, men som ikke har hatt bruker- og pårørendemedvirkning som formål. Flere av

organisasjonene som tidligere har mottatt tilskudd over bruker- og pårørendetilskuddet er nå henvist til å søke om tilskudds fra tilskuddsordningen til rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester, herunder hjelpetelefoner og digitale hjelpeverktøy over kap. 765, post 72.

Det er generelt stor konkurranse om tilskuddsmidler på Helse- og omsorgsdepartementets ordninger rettet mot ideelle og frivillige organisasjoner og tilbud. For tilskuddsordningen til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse, rus og vold ble det søkt om tilskudd for i overkant av 250 mill. kroner med en søknadsbasert tilskuddspott på 144 mill. kroner,

mens det fra tilskuddet til rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester ble søkt om over 215 mill. kroner til en ordning med ramme på 72 mill. kroner

I Revidert budsjett legger regjeringen til rette for at enda flere frivillige og ideelle organisasjoner kan motta tilskudd. Vi foreslår å styrke den søkbare tilskuddsordningen til rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester med 25 mill. kroner. I tillegg foreslår vi å styrke tilskuddet til Fontenehusene med 10 mill. kroner og sikre videre drift til Pårørendesenteret med en bevilgning på 8 mill. kroner. Når det gjelder Helsedirektoratets vedtak om innvilgelse og avslag på tilskudd kan ikke Helse- og omsorgsdepartementet gå inn i enkeltsaker, siden vi er klageinstans for Helsedirektoratets saksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 2081

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 8. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Den 16. mars presenterte EU-kommisjonen et rammeverk for kritiske råmaterialer (Critical Raw Materials Act), som setter strenge standarder for "innenlands kapasitet" for utvinning, foredling og resirkulering av blant annet sjeldne jordartsmetaller.

Vil Norge anses som "innenlands kapasitet" etter denne rettsakten?

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen presenterte 16. mars et rammeverk med tiltak for å sikre EUs tilgang til diversifisert og bærekraftig forsyning av kritiske råmaterialer. Rettsakten gir en oversikt over strategiske råmaterialer som er avgjørende for Europas grønne og digitale omstilling. Forordningen

inkluderer både kritiske og strategiske råmaterialer. Videre setter den standarder for innenlandsk kapasitet for å diversifisere EUs forsyning innen 2030, med mål om:

- Minst 10 % av EUs årlige forbruk til utvinning,
- Minst 40 % av EUs årlige forbruk til foredling,
- Minst 15 % av EUs årlige forbruk til resirkulering,
- Ikke mer enn 65 % av EUs årlige forbruk av hvert

strategisk råmateriale på ethvert stadium av bearbeiding skal komme fra ett enkelt tredjeland.

Forordningen er merket EØS-relevant, men det er uklart for spørsmålsstiller om Norge omfattes av det EU-kommisjonen omtaler som "innenlands kapasitet". Dette vil være relevant for norsk mineralindustri, og spesielt for utvinning på Fensfeltet, som antas å inneholde Europas største forekomst av sjeldne jordartsmetaller.

Svar:

EU-kommisjonens forslag til Critical Raw Materials Act (CRMA) er et omfattende rammeverk som vil ha stor betydning for mineralnæringen og industrien i EU-landene, og for unionens og arbeid med å bedre tilgangen til kritiske råvarer.

Kommisjonen har vurdert forslaget som EØS-relevant. Det er likevel slik at dets nærmere innhold og betydning for EØS-retten vurderes i en pågående prosess. Som nevnt i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse den 27. april 2023 foretar Norge nå i samarbeid med de andre EØS-landene og EFTA-sekretariatet vår egen vurdering av EØS-relevans. I dette arbeidet inngår også vurderinger av betydningen for norske interesser. Dersom konklusjonen blir at rammeverket for kritiske råvarer vurderes som EØS-relevant, vil det vurderes behov for eventuelle

tilpasningstekster. Den foreslåtte tekstens henvisning til «Union capacities» eller «domestic capabilities» er derfor ikke endelig avklart, og dette kan være forhold som krever tilpasningstekster.

I forbindelse med utarbeidelsen av rammeverket for kritiske råvarer arrangerte Nærings- og fiskeridepartementet i november 2022 et digitalt innspillmøte der Kommisjonen ga en orientering. Dette for å sikre at norske aktører ble kjent med og kunne spille inn tidlig i EUs prosess. Kommisjonens forslag er på offentlig høring hvor også berørte interesser fra Norge har anledning til å gi innspill. Informasjon om dette er publisert på regjeringens nettsider, se øvrige detaljer [her](#). Vi har oppfordret norske interesser som sender innspill til EU-kommisjonen om å sende en kopi til Nærings- og fiskeridepartementet, da det er relevant for oss i den videre dialogen med EU.

SPØRSMÅL NR. 2082

Innlevert 27. april 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 4. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Dei tilsette på Andøya flystasjon har hatt ein uavklart situasjon i fleire år. Det blir stadig vanskelegare å halda på den kompetansen som er nødvendig for å sikra drift og framtidige oppgåver.

Kva er regjeringa sin plan for å halda på dei forsvarstilsette på Andøya, og kan statsråden lova at det kjem ei avklaring før august 2023?

GRUNNGJEVING:

Etter det fatale vedtaket om å leggja ned Andøya flystasjon og flytta basen for dei maritime overvåkingsflya til Evenes, har Forsvarets tilsette og vernepliktige like fullt gjort ein stor innsats for å utføra oppdraga sine på Andøya. No has-tar det med ei avklaring om framtidig bruk av flystasjonen for at ikkje dei forsvarstilsette skal forsvinna.

Den noverande regjeringa har signalisert at Andøya framleis skal ha militære oppgåver. Mottak av allierte styrkar er særleg trekt fram, men også andre oppgåver er blitt nemnt. Luftforsvaret har dessutan nyleg fremma motsegn mot planar om landbasert oppdrett nær flyplassen, fordi det vil redusera Forsvarets moglegheiter for å bruka Andøya for militære operasjonar i framtida.

Den militære drifta av flystasjonen er blitt vidareført eit ekstra år fram til august 2024 i påvente av ei avklaring, og dei tilsette har nok ein gong trødd til. Men bemanninga er knapp allereie i dag, og lenge før denne mellomperioden er over, vil dei forsvarstilsette vera på jakt etter andre oppdrag og anna arbeid. Tillitsvald Stein-Håkon Eilertsen i Norges offisers- og spesialistforbund (NOF) ved Andøya flystasjon uttalte til Bladet Vesterålen 15. april 2023 at det trengst ei avklaring seinast seinsommaren 2023 viss ein vil unngå at det som er igjen av personell skal forsvinna.

Tre stortingsrepresentantar frå Arbeidarpartiet var nyleg på besøk på flystasjonen, og har ifølgje Andøypos-ten uttrykt stor forståing for behovet for ei rask avklaring. Forsvarsministeren har på si side sagt at han vil venta på Forsvarssjefens fagmilitære råd før det kjem ei nærmare avklaring om Andøya. Det fagmilitære rådet er venta innan utgangen av mai.

Dersom Andøya flystasjon skal vera operativ og klar for nye oppdrag i framtida, vil det vera svært tungvint og kostbart å la dei forsvarstilsette forsvinna, for så å måtta bygga opp kompetansen frå grunnen av. Forslag til ny langtidsplan for forsvarssektoren skal etter planen leggst fram i 2024. Framtida for Andøya må derfor avklarast i god tid før dette.

Svar:

For å styrkje den nasjonale evna til alliert mottak i nord, la regjeringa i Meld.St.10 (2021-2022) til grunn at den vil vidareføre og styrkje vedlikehaldet av kritisk infrastruktur på relevante plassar i Luftforsvaret, medrekna Andøya. Regjeringa ville vurdere evna til alliert mottak generelt, og den militære støtta til øving, trening og alliert mottak i Nord-Noreg spesielt.

Regjeringa la vidare til grunn at det i Nord-Noreg berre er Andøya som har relevant infrastruktur som kan gjerast tilgjengeleg for å styrkje evna til alliert mottak ut over dei plassane som skal utviklast i vedteken langtidspan. Den vidare utviklinga på Andøya må vareta evna til styrking av alliert planverk og behov for trening og øving og eventuelle andre framtidige militære behov. Det er også viktig å leggje til rette for utvikling av den sivile lufthamna og anna næringsutvikling på Andøya medrekna Andøya Space sitt behov, samstundes med ivaretaking av trygging-

spolitiske forhold. Dei gode løysingane må søkjast i balansen mellom Forsvarets behov, allierte forpliktingar, Avinors flyplassdrift, moglegheita for lokal næringsutvikling og Andøya Space.

Det er fleire pågåande prosessar som ikkje er endeleg avklarte, blant anna knytte til framtidige allierte og nasjonale militære behov. Det endelege ambisjonsnivået for alliert mottak og eventuelt auka aktivitet frå Forsvarets side og konsekvensane av dette vil difor måtte avklarast i det pågåande langtidspanarbeidet for forsvarssektoren.

Samstundes er det eit behov for å gjere innleiande avklaringar så raskt som mogeleg og undervegs i dette arbeidet også før behandlinga av den neste langtidspanen på område der dette er mogeleg og formålstenleg. Dette både for å skape auka føreseielegheit for personellet og for å skapa nødvendige føresetnader og handlingsrom for å kunne vidareutvikle og avklare ambisjonsnivå for framtidig militær og sivil aktivitet på Andøya.

SPØRSMÅL NR. 2083

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 5. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange enslige mindreårige har søkt asyl i Norge årlig siden 2010, og hvor mange har fått innvilget opphold?

BEGRUNNELSE:

FNs barnekomite har identifisert en rekke mangler av beskyttelse for barn på flukt. Barn som flykter alene er i en mye større risiko for å bli utnyttet og rekruttert inn i prostitusjon, terrorgrupper eller barnarbeid. I dag viser UNICEF statistikkdatabase at det er minst 153 300 enslige

mindreårige asylsøkere og separerte barn globalt. Europapol har uttalt at minst 10 000 enslige barneflyktninger er forsvunnet etter ankomst til Europa.

Svar:

I perioden fra 2010 og til 2022 var det til sammen 13 095 personer som søkte om opphold som enslige mindreårige. Tabellen viser hvor mange personer som oppga at de var under 18 år og uten foreldre eller andre med foreldreansvar, da de søkte beskyttelse (asyl) i Norge.

Asylsøknader, enslige mindreårige, 2010-2022*

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
892	858	964	1 070	1 204	5 480	320	191	487	135	89	181	1 224

*Inkludert midlertidig kollektiv beskyttelse og saker om tidsbegrenset oppholdstillatelse for enslige mindreårige asylsøkere over 16 år som får opphold på grunn av mangel på forsvarlig omsorg ved retur (utlendingsloven § 38, jf. utlendingsforskriften § 8-8).

I perioden fra 2010 og til 2022 var det til sammen 7 104 personer som fikk opphold som enslige mindreårige. Tabellen viser antall innvilgelser for personer som oppga

at de var under 18 år og uten foreldre eller andre med foreldreansvar, da de søkte beskyttelse (asyl) i Norge, og som fortsatt var under 18 år på vedtakstidspunktet.

Enslige mindreårige, innvilgelser, 2010-2022*

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
914	532	396	456	695	1 071	1 612	397	111	145	59	95	621

*Inkludert kollektiv beskyttelse

Det er ikke mulig å bruke tabellene over for å regne ut en innvilgelsesprosent per år. Det er for eksempel flere personer som har søkt som enslige mindreårige som er vurdert til å være voksne og også saker som av ulike årsaker ikke er realitetsbehandlet. Det er i tillegg flere personer som ikke får vedtak i det samme kalenderåret som søknaden ble fremmet.

Tabellen nedenfor gir oversikt over innvilgelsesandelen for personer som har fått realitetsbehandlet en søknad som enslig mindreårig. Hovedårsaken til at innvilgelsesandelen er lavere i 2016 og 2017 er at det ble gitt relativt mange begrensede tillatelser disse årene. Flere av de som fikk en begrenset tillatelse fikk anledning til å fremme en ny søknad i 2018.

Enslige mindreårige, innvilgelsesandel av realitetsbehandlede saker, 2010-2022*

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
87 %	88 %	85 %	92 %	93 %	96 %	78 %	46 %	92 %	89 %	87 %	100 %	99 %

*Inkludert kollektiv beskyttelse

SPØRSMÅL NR. 2084

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 5. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener kulturministeren at medienes rolle med å se offentlige myndigheter i kortene styrkes gjennom den endringen regjeringen foreslår med å endre offentlighetsloven og arkivforskriften?

BEGRUNNELSE:

Justisdepartementet ønsker å endre offentlighetsloven og arkivforskriften slik at en større del av offentlige virksomheters dokumenter unndras innsyn og journalføring. I forslaget begrunnes endringen med at organinterne dokumenter er en del av intern saksforberedelse, og at unntak fra offentlighet gir større rom for intern meningsbrytning og vurderinger fram til organets endelige standpunkt. Tidligere har offentlige organer hatt anledning til å nekte innsyn i slike dokumenter. Nå ønsker departementet også å stanse journalføring av dem, for å hindre at kunnskap om dem tilfaller alt fra interesserte samfunnsborgere til journalister og forskere.

Justisdepartementet hevder at en del offentlige virksomheter lar være å journalføre organinterne dokumenter for å unngå at det blir bedt om innsyn. Det gir mindre offentlighet, skriver departementet. Men konklusjonen er

merkelig: I stedet for å kreve at dagens lov følges, vil regjeringen åpne for at en slik praksis blir lovlig.

Allmennhetens tillit til offentlige organer henger sammen med vissheten om at vi kan se dem i kortene.

Svar:

Jeg viser til spørsmålet til kultur- og likestillingsministeren, som jeg er bedt om å svare på.

Jeg vil først presisere at høringsforslaget ikke innebærer noen endringer i hvilke dokumenter som kan unntas fra allmennhetens innsynsrett, og heller ikke har betydning for åpenheten rundt disse. Organinterne dokumenter vil, som nå, kunne unntas fra offentlighet. Det som foreslås, er en klargjøring av at innføringer i journal av organinterne dokumenter skal kunne unntas fra innsyn, på lik linje med selve dokumentene. Dette gjøres fordi de samme hensynene som tilsier unntak for dokumentene, også kan gjøre seg gjeldende for journalinnføringene.

Etter forskrift om offentlege arkiv (arkivforskrifta) er det i dag valgfritt å journalføre organinterne dokumenter. Praksisen med manglende journalføring av slike dokumenter, som beskrives i det nevnte høringsnotatet, medfører derfor ikke noe regelbrudd. En slik manglende jour-

nalføring kan imidlertid ha andre negative konsekvenser, blant annet at det blir vanskeligere å finne igjen dokumentene for senere bruk, jf. det som er sagt i høringsnotatet om bakgrunnen for forslaget.

Et formål med høringsforslaget er, som det også går fram av høringsnotatet, å oppnå en større grad av journalføring av organinterne dokumenter. Det foreslåtte unntaket kan avhjelpe de negative konsekvensene som slik journalføring kan føre med seg.

Selv om journalførte organinterne dokumenter ikke skulle vises på offentlig journal, vil de, på samme måte som i dag, omfattes av innsynskrav som gjelder hele saker eller saksområder. Det skal da vurderes merinnsyn på vanlig måte. En økt journalføring av slike dokumenter vil

kunne gjøre det lettere for forvaltningen å finne fram til, og dermed kunne vurdere merinnsyn for, alle dokumentene som inngår i eller er tilknyttet en sak eller et saksområde. På den måten vil innsynsretten kunne styrkes på dette punktet, noe som er til pressens fordel.

Et eventuelt unntak fra innsyn for journalinnføringer som gjelder organinterne dokumenter, medfører heller ingen plikt til å gjøre unntak verken for journalinnføringene eller dokumentene. Organer som i dag journalfører organinterne dokumenter, kan fortsette sin praksis.

Ut fra dette kan jeg ikke se at medienes rolle med å se offentlige myndigheter i kortene endres gjennom dette høringsforslaget.

SPØRSMÅL NR. 2085

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 5. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Rogaland fylkeskommune søker om å forlenge "Haugalandspakken" med inntil 3,5 år.

Er ei slik forlenging mogleg og lovleg slik samferdselsministeren vurderer det, og kvar i stortingsproposisjonen for "Haugalandspakken" er det i så fall opna for å gi ei slik forlenging?

GRUNNGJEVING:

I bompengeproposisjonane til fleire av dei porteføljestyrt bompengepakke ligg det inne ein standardformulering om at viss økonomien blir svakare enn forutsett, kan takstane aukast med inntil 20 prosent, og innkrevingsperioden forlengast med inntil fem år. Desse mekanismene er meint som ein buffer i prosjekta og skal styrke posisjonen til garantistillarane for bompengelåna.

«Nye retningslinjer for porteføljestyrt bompengepakke – frå mai 2019 – hadde til hensikt at denne praksisen ikkje lenger skulle vidareførast. Det blei i retningslinjene slått fast at «i porteføljestyrt bompengepakke skal kostnadsaukingar og inntektssvikt handterast ved kutt i porteføljen. Moglegheita til å auke gjennomsnittstaksten og forlenge innkrevingsperioden med inntil fem år fell bort, men takstane kan justerast slik at gjennomsnittstaksten blir oppretthalden.»

Om ein les St. prp. 57 (2006–2007), så finn ein at standardformuleringa som opnar for takstauke og forlenging av innkrevingsperioden, faktisk ikkje er nemnt i propo-

sisjonen for Haugalandspakken. Det lovlege grunnlaget for å forlenge Haugalandspakken er dimed truleg ikkje til stades. I nemnte proposisjon kjem det klårt fram at det ikkje er planlagt lånefinansiering av prosjekt i Haugalandspakken, og at det difor heller ikkje er aktuelt med kommunale eller fylkeskommunale garantiar. Med bakgrunn i dette er det ikkje noko grunnlag for å styrke «posisjonen for garantistillarane for bompengelåna» (jamfør sitat ovanfor).

Det er også eit faktum at prosjektporteføljen i Haugalandspakken gjennom fleire omgangar har blitt redusert i tråd med økonomien i bompengepakken, slik føresetnaden var i proposisjonen. I forbindelse med den omsøkte forlenginga har fylkeskommunen no lagt til nye prosjekt – eller i alle fall prosjekt som tidlegare var tekne ut av porteføljen – då for å få flest mogleg av kommunane til å vere med på ein søknad om forlenging av bompengepakken.

Med bakgrunn i dette er det god grunn til å spørje om det i det heile tatt finst eit grunnlag for å forlenge Haugalandspakken etter 1. juli 2023.

Svar:

Stortinget har slutta seg til bompengeinnkrevjing på Haugalandet gjennom handsaminga av St.prp. nr. 57 (2006–2007) Om delvis bompengefinansiering av prosjekt og tiltak på Haugalandet i Rogaland og Hordaland jf. Innst.

S. nr. 214 (2006-2007) og St.prp. nr. 45 (2007-2008) Om nokre saker som gjeld veg og jernbane, jf. Innst. S. nr. 242(2007-2008).

Innkrevingsperioden vart satt til 15 år, og vil løpe ut 30. juni 2023. Eg er kjend med at lokale styresmakter ønsker å unngå opphald i bompengeneinnkrevjinga på Haugalandet. Rogaland og Vestland fylkeskommunar, samt Haugesund, Tysvær, Bokn, Vindafjord, Sveio og Etne kommunar har derfor fatta lokale vedtak om ei forlenga bompengeneinnkrevjing til 2026 eller til ei ny bypakke for Haugesund er etablert, dersom det skjer tidligare enn

2026. Eg er vidare kjend med at det føregår arbeid lokalt for ei ny bypakke for Haugesund med sikte på oppstart av bompengeneinnkrevjing i 2025. Eg legg til grunn at ei eventuell ny bypakke vert utarbeida i tråd med gjeldande retningslinjer for porteføljestyrt bompengepakker.

Dersom det skal vere bompengeneinnkrevjing på Haugalandet etter 30. juni, krev dette etter veglova § 27 nytt samtykke frå Stortinget. Det må i så fall leggjast fram ei ny sak for Stortinget bygd på lokalpolitiske vedtak, som Stortinget må slutte seg til.

SPØRSMÅL NR. 2086

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 10. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Dersom man skulle redusere arbeidstiden i helsesektoren med full lønnskompensasjon slik Sosialistisk Venstreparti ønsker, hvordan tenker statsråden dette ville slått ut i helsesektoren der det allerede er store utfordringer med å dekke opp behovet for helsepersonell?

BEGRUNNELSE:

Lederen for Sosialistisk venstreparti, paritet som er regjeringens foretrukne budsjettpartner, var nylig ute i avisen Alltinget og repeterte ønsket om redusert arbeidstid uten redusert lønn, særlig for fysisk og psykisk tunge yrker hvor man sliter med å rekruttere og holde på ansatte. Det ble særskilt pekt på helsesektoren. Arbeids- og inkluderingsministeren var selv ute i samme avis og viste til at knapphet på kompetent arbeidskraft er en utfordring. Helsepersonellkommissjonen bekrefter også problemet med økt mangel på helsepersonell i fremtiden.

Svar:

Helse- og omsorgstjenesten opplever begrenset tilgang på kvalifisert helsepersonell, og det jobbes kontinuerlig med både å utdanne, rekruttere, utvikle og beholde ansatte i ulike deler av tjenesten. Helsepersonellkommissjonen som ble satt ned med bakgrunn i Hurdalsplattformen, overleverte tidligere i vår sin utredning NOU 2023:4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste. Kommisjonen har bidratt til å gi en helhetlig og kunnskapsbasert vurdering av behovene for personell og

kompetanse frem mot 2040 sett i lys av sentrale utviklingstrekk, og har fremmet en rekke forslag. De aktuelle utfordringene må møtes med et bredt sett av tilnærminger og tiltak, og videre oppfølging av kommisjonens rapport er nå til vurdering.

Arbeidsforhold og arbeidstidsordninger er sentrale rammevilkår for all helse- og omsorgstjeneste og for personellet. Også Helsepersonellkommissjonen har vært opptatt av å se på arbeidstidsordninger og arbeidsforhold som både kan gi god personellutnyttelse, trivsel og kvalitet – og som kan bidra til å beholde personell i tjenestene.

På generelt grunnlag er det kjent at ulike aktører har kommet med forslag og ønsker om endringer i arbeidsmiljølovens arbeidstidbestemmelser, og det er gjort utprøvinger og forsøk med alternative arbeidstidsordninger. Departementet har ikke foretatt noen nærmere vurdering av hvordan en tenkt reduksjon i arbeidstid uten avkorting av lønn, ville kunne slå ut i helse- og omsorgstjenesten. Dette ville åpenbart ha ulike sider, inkludert kostnads- og bemanningsmessige. Vi er primært opptatt av å sikre et godt og trygt arbeidsliv, og en bærekraftig felles helsetjeneste – hvor en godt utviklet heltidskultur står sentralt.

SPØRSMÅL NR. 2087**Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 5. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvor mange pensjonister har fått samordnet eller avkortet økningen i minstepensjon som ble innført fra nyttår slik at de totalt får en lavere økning i inntekt enn 4 000 kroner (Ber om svar fordelt på ordning)?

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV, ble det bestemt at minste pensjonsnivå for enslige økes med 4 000 kroner fra 1. januar 2023. Mange minstepensjonister har tjenestepensjoner som samordnes med alderspensjon fra Folketrygden, og enkelte mottar ytelser som avkortes mot inntekt som bostøtte og sosialhjelp. Det betyr at gruppen ikke får økt sin inntekt på 4 000 kroner når man tar hensyn til at andre inntektskilder reduseres.

Jeg har blitt kontaktet av datteren av en krigsseiler og krigsseilers enke. Hennes 91 år gamle mor har nå fått et brev om at krigspensjonen blir redusert. Datteren reagerer sterkt på at krigspensjonen kuttes, og mener det er prinsipielt galt at denne pensjonen skal reduseres fordi Stortinget har bestemt at minstepensjonister skal få økt pensjon fra NAV.

Jeg forstår at statsråden kanskje ikke har den fulle oversikten antall personer som blir utsatt for en skjerpet samordning, og dersom det er tilfellet ønsker jeg likevel svar for så mange grupper som mulig.

Svar:

Jeg vil først nevne at regjeringen er opptatt av at alle skal ha en verdig alderdom. Regjeringen har derfor sagt i Hurdal-splattformen at vi vil øke minstepensjonen. I forbindelse med statsbudsjettet for 2023 ble regjeringen og Sosialistisk Venstreparti enige om å øke minste pensjonsnivå for enslige med 4 000 kroner fra 1. januar i år. Hensikten med økningen var først og fremst å øke pensjonene for enslige som ikke har andre inntekter enn minstepensjon fra folketrygden.

Minste pensjonsnivå er en garantert minste alderspensjonsytelse fra folketrygden. Ved beregning av den enkeltes pensjon skjer det en samordning mellom alderspensjon fra folketrygden og tjenestepensjon. Samordning av tjenestepensjon med økte minsteytelser i folketrygden er i tråd med de generelle samordningsprinsippene som også er en integrert del av bruttosystemet (den gamle tjenestepensjonsordningen) i offentlig sektor, som gjelder for offentlig ansatte født før 1963. Bruttosystemet sikrer

et visst samlet pensjonsnivå, folketrygdens pensjoner utbetales fullt ut, og tjenestepensjonen samordnes slik at det samlede nivået blir oppnådd. Det har ved tidligere økninger av minste pensjonsnivå ikke vært aktuelt å endre samordningsreglene, og det ble heller ikke gjort denne gangen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at det var om lag totalt 32 100 saker hvor personer registrert med offentlig tjenestepensjon ble berørt av økningen i minstepensjon, men direktoratet har ikke informasjon om tjenestepensjonen faktisk ble redusert som følge av økt minstepensjon. Fra Statens pensjonskasse (SPK) har jeg fått opplyst at det ble opprettet ca. 10 500 saker i SPK etter melding fra NAV om endringer i ytelsen. Av disse sakene er det om lag 7 200 saker som har blitt trukket fullt ut for økningen (kr. 333 pr. mnd.).

Kommunal Landspensjonskasse har opplyst at det er om lag 11 100 alderspensjoner er redusert som følge av økt minstepensjon og i tillegg om lag 1 250 ektefellepensjonssaker hvor etterlattepensjonene er redusert som følge av økningen.

SPØRSMÅL NR. 2088**Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 8. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Dersom statsråden har tenkt å gjøre et drastisk inngrep i næringsfriheten og regelrett forby enkelte norske bedrifter gjennom forbudet mot fjernsalg av tobakksvarer, hvilke kompensasjonsordninger har statsråden lagt til grunn for bedrifter som har forpliktelser i form av ansettelsesforhold, maskinpark og varelager?

BEGRUNNELSE:

I punkt 4.2 i Folkehelsemeldingen under ny nasjonal tobakksstrategi har regjeringen lagt frem følgende forslag:

«Innføre forbod mot fjernsal av tobakksvarer m.m. og vurdere innstrammingar i krava til spesialforretningar for å redusere reklameeffekten.»

Denne teksten betyr i praksis at flere norske bedrifter vil bli forbudt ved norsk lov. Eksempler på dette er Snusbonden som har tatt opp konkurransen mot svenskproduserte snusprodukter, ved å dyrke og produsere snus i Norge. I tillegg gjelder en bedrift som Snus365, som er en helnorsk bedrift med ni ansatte, som også vil bli nedlagt med dette forbudet.

Bedrifter som nå driver med salg over nett har betydelig varelager, de har også gjerne maskiner de har langvarige kontrakter knyttet til – de har også faste ansatte med rettigheter. Alt dette innebærer langsiktige forpliktelser eierne av bedriften sitter med, og som de har garantert for – gjerne gjennom mye innsats over lang tid, investeringer av egne sparepenger og lån tatt opp i privat regi.

Det er en langvarig sedvane og rettspraksis i Norge for at dersom staten griper inn i markeder, spesielt når det går utover næringsfriheten, skal det naturlig nok tilbys rettfærdig kompensasjon. Det ferskeste eksempelet på en slik sak var forbudet mot pelsdyrnæringen.

Det er også naturlig å vurdere eventuelle omstillingssmidler, ettersom store investeringer er gjort på et tidspunkt hvor rammevilkårene tilsa noe helt annet enn det regjeringen uten forvarsel har lagt frem.

Jeg regner med det er grundig vurdert fra statsråden hvilke ordninger som skal slå inn for eventuell omstilling for bedriftene det gjelder, og naturlig nok kompensasjonsordninger.

Svar:

Tobakksbruk er den viktigste enkeltårsaken til sykdom og tidlig død i Norge, og fører hvert år til rundt 5000 dødsfall som kunne vært forebygget.

Regjeringen lanserte 31. mars 2023 en ny tobakksstrategi, som del av Meld. St. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga — Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar.

Regjeringen er spesielt opptatt av å verne barn og unge mot nikotinavhengighet og tilhørende helsesisiko. Vi har i strategien oppstilt mål om at bruk av tobakksvarer mv. skal være under fem prosent i alle alders- og utdanningsgrupper, at alle som er født i 2010 eller senere skal være tobakksfrie og at tilgangen til tobakksvarer mv. skal reduseres vesentlig.

For å kunne oppnå disse målene må det iverksettes tiltak som reduserer bruken av og tilgangen til tobakksvarer mv. Et av tiltakene vi vil foreslå er et forbud mot nettsalg. Flertallet av EU-landene har innført slikt forbud, og en rapport fra EU-kommisjonen i 2021 viser at de landene som ikke har forbud opplever store utfordringer med alderskontroll ved nettsalg.

Representanten er bekymret for konsekvensene av et forbud for tobakksindustrien og etterspør kompensasjonsordninger etter modell av pelsdyrforbudet. Det er forunderlig at representanten er mer opptatt av et svært begrenset antall arbeidsplasser i en næring Stortinget har vedtatt at vi på sikt skal utfase, enn av de store helse- og miljøskader som tobakkssalg og -produksjon medfører.

Som det er utførlig redegjort for i Prop. 99 L (2018–2019) Lov om forbud mot hold av pelsdyr, vurderte Lovavdelingen at pelsdyrbøndene ikke hadde noe rettskrav på kompensasjon. Stortinget vedtok likevel en kompensasjonsordning av rimelighetsgrunner. Det er etter mitt syn ikke aktuelt med noen tilsvarende kompensasjonsordning for tobakksindustrien.

Representanten påstår at bransjen har gjort investeringer i nettsalg av tobakksvarer «på et tidspunkt hvor rammevilkårene tilsa noe helt annet enn det regjeringen uten forvarsel har lagt frem». Dette medfører ikke rettighet. Norge har siden 1970-tallet arbeidet målrettet for å redusere bruken av tobakksvarer, og tobakkskadeloven har siden 2013 oppstilt et mål om et tobakksfritt samfunn. Det har vært en uttalt tverrpolitisk enighet om at utfasingen av tobakksepidemien skulle skje gjennom stadig nye innstramninger i lovverket, kombinert med andre tobakksforebyggende tiltak.

Forrige regjering uttalte i Prop. 142 L (2015–2016) Endringer i tobakkskadeloven (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger) at det på det tidspunktet foregikk lite nettsalg av tobakksvarer, men at utviklingen skulle følges «for å vurdere om det er

behov for et forbud på sikt». Omfanget av nettsalg av tobakksvarer mv. har økt kraftig de siste årene, og regjeringen mener derfor at tidspunktet nå er inne for å innføre et forbud. Dette er også i tråd med WHO's tobakkskonvensjon og protokollen mot ulovlig handel med tobakk, som begge anbefaler forbud mot nettsalg for å unngå tobakksreklame på nett, redusere tilgjengeligheten for mindreårige og hindre omsetning av ulovlige tobakksvarer. Det kan således ikke hevdes at «rammevilkårene» for

tobakksindustrien har vært uklare eller gitt forventninger om positive fremtidsutsikter.

Departementet arbeider for tiden med et forslag til lovendring som vil sendes på offentlig høring på vanlig måte. Jeg ser for øvrig frem til Stortingets behandling av folkehelse-meldingen og håper på full tilslutning til regjeringens forslag til tiltak for at vi skal kunne oppnå målet om en tobakksfri generasjon.

SPØRSMÅL NR. 2089

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 5. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta til orde for en opprydding i politiets rutiner og opplæring, og en gjennomgang av terskelen for å ta ut tiltale hos Spesialenheten i saker som omhandler politivold?

BEGRUNNELSE:

30. oktober 2022 ble to menn utsatt for grov vold av politiet i Kongsberg. En tredje mann filmet hendelsen med sin mobiltelefon før politiet med makt fratok mannen telefonen, gikk inn og slettet videobeviset. Videoovervåkingsbilder fra bensinstasjonen der hendelsen inntraff viser at politiet sletter viktige videobevis mens hendelsen pågår. De to unge mennene ble i første omgang satt på gattcelle og siktet for vold mot offentlig tjenestemann etter hendelsen, men etter at overvåkingsvideoen ble vist for politiledelsen og Spesialenheten ble det en straffeprosess mot politimannen. De involverte politibetjentene skal også ha gitt en uriktig forklaring til Spesialenheten om hva som skjedde den kvelden, som videobevisene fra overvåkning på stedet også bekrefter.

Flere har i etterkant av at hendelsen ble offentlig kjent tatt til orde for mer trening og opplæring hos politiet, særlig i beherskelse og kontroll med egen maktbruk. Det har også blitt rettet kritikk mot Spesialenhetens terskel for å ta ut tiltale når politibetjenter utøver vold eller bryter sin tjenesteplikt.

Spesialenheten har tatt ut tiltale mot en av politimennene og vurderer tiltale mot enda en.

Vi er helt avhengige av en høy tillit til politiet i Norge. Politiet skal sørge for ro og orden, samt håndheve landets lover. Episoder som dette føyer seg i rekken av kri-

tikkverdige forhold og hendelser i politietaten som må tas på høyeste alvor. En slik hendelse som den i Kongsberg taler for en opprydding i både rutiner, opplæring og i Spesialenhetens terskel for å ta ut tiltale. Hadde ikke overvåkingskameraene på bensinstasjonen tatt opp det som skjedde hadde det sannsynligvis ikke fått noen konsekvenser for politifolkene, mens de unge mennene som ble banket opp ville blitt etterforsket for vold mot offentlig tjenestemann.

Svar:

Jeg mener at det er helt avgjørende at norsk politi har gode rutiner som sikrer at rettssikkerheten for den enkelte borger ivaretas i deres møte med politiet. Det er derfor viktig at samfunnet har ulike mekanismer for å kunne kontrollere at den enkelte tjenesteperson forholder seg til rutineene på en god måte og utfører sin tjenestehandling på en trygg og respektfull måte.

Det vil ikke være riktig av meg, som justis- og beredskapsminister, å kommentere enkeltsaker. Jeg vil også advare mot å trekke konklusjoner basert på enkelthendelser. Politiet i Norge er gjennomgående svært kompetent og underlagt et rammeverk av regler og rutiner for å sikre at samfunnsoppdraget løses på en god måte.

Det følger av grunnprinsippene for norsk politi at politiet skal være underlagt effektiv kontroll fra samfunnets side, noe som blant annet er reflektert i både politiloven og straffelovens regler om tjenestefeil og misbruk av offentlig myndighet. I tillegg er det fastsatt en alminnelig tjenesteinstruks for politiet, politiinstruksjonen, som på flere områder utfyller politiloven og kan forankres i flere av grunnprinsippene. Samlet gir disse overordnede

føringene klare signaler til den enkelte tjenesteperson om hvordan tjenesten skal planlegges og utføres.

Politidirektoratet har opplyst at det både fra klagesakene og fra saker avgjort av Spesialenheten utvikles læring for organisasjonen. Organisatorisk læring i politiet utvikles med en kunnskapsbasert tilnærming til hva som fremmer gode læringsprosesser blant ansatte. Organisatorisk læring er derfor én av seks prioriterte behov i politiets Kompetanse- og kunnskapsstrategi 2021-2025. I nevnte strategi fremgår det også at det er behov for at politiet i større grad lærer av sine evalueringer, og at disse inngår i systematisk erfaringslæring. Det foreligger nå en prosedyre for hvordan evalueringer skal følges opp: Veileder Erfaringslære Oppfølging av funn og læringspunkter etter øvelser og hendelser.

Politihøgskolen utdanner et svært kompetent politi. En treårig bachelorutdanning gir studentene en bred generalistkompetanse før de går ut i jobb. Konflikthåndtering og maktanvendelse er sentrale elementer i denne utdanningen. I tillegg tilbys det etter- og videreutdanning hvor dette er tema.

Det gjennomføres årlig vedlikeholdstrening for IP-personell i politiet der bruk av makt og maktmidler er blant temaene.

Politidirektoratet utga i 2012 Grunnleggende verdier, moral og etikk - En innføring i etikk for ansatte i politi- og lensmannsetaten. Nye retningslinjer ble fastsatt i 2018: Etske retningslinjer for politiet. Målet med de etske retningslinjene er ytterligere å utvikle en positiv og god organisasjonskultur der medarbeidere er etisk bevisste og reflekterte i sitt daglige arbeid. Dette er både et virksomhetsansvar, et lederansvar og et personlig ansvar for alle medarbeidere.

Politiets medarbeiderplattform ble innført i politiet i 2014. Plattformen beskriver politiets verdier. Medarbeiderplattformen er et virkemiddel for å bygge og utvikle politiets kultur og felles identitet. Plattformen har også en omdømmemessig side ved at verdiene beskriver forventninger om hvordan ansatte i politiet skal fremstå i alle situasjoner: overfor publikum, samarbeidende etater og øvrige omgivelser.

Når det gjelder representantens spørsmål knyttet til Spesialenhetens terskel for å ta ut tiltale når politibetjenter utøver vold eller bryter sin tjenesteplikt, vil jeg understreke at påtalemyndigheten er uavhengig i sin behandling av den enkelte straffesak, og at ingen kan instruere eller omgjøre en påtaleavgjørelse tatt av påtalemyndigheten, jf. straffeprosessloven § 55. Jeg er gjort kjent med at som i alle andre straffesaker er prinsippet at det kun skal tas ut tiltale i saker der påtalemyndigheten er sikker på straffeskyld og at denne kan bevises for domstolene. Ved vurderingen av bevisene anvender påtalemyndigheten i Spesialenheten den samme bevisterskelen som den domstolene benytter for å avsi fallende dom.

Jeg vil minne om at Stortinget i 2022, etter innstilling fra Justiskomiteen, ikke vedtok at det skulle gjennomføres en uavhengig granskning av Spesialenheten. Jeg vil samtidig understreke at både departementet og Spesialenheten lydhøre for kritiske merknader om enhetens arbeid. Det er avgjørende at borgerne har god tillit til de avgjørelsene Spesialenheten treffer.

Den høyere påtalemyndighet har i 2022 arbeidet med kompetansehevende tiltak knyttet særlig til bevisbedømmelsen og forvaltning av objektivitetsplikten. Riksadvokaten har i sin årsrapport for 2022 opplyst at tematikken vil bli viet en hel dag på alle landets påtalemøter i inneværende år hvor også påtalemyndigheten i Spesialenheten deltar.

Spesialenheten behandlet i alt 975 anmeldelser i 2022. Enheten vurderte at det i mange av disse åpenbart ikke var grunnlag for å iverksette etterforskning, selv om enhetens terskel for å iverksette etterforskning ikke er veldig høy. Totalt påtaleavgjorde Spesialenheten 688 saker i 2022. Disse utgjorde til sammen 974 anmeldelser. Spesialenheten fattet positiv påtaleavgjørelse (tiltale, forelegg eller påtaleunntatelse) i 29 saker i 2022. Dette gjaldt i alt 25 personer og ett foretak. Ser en bort fra anmeldelser der det ikke er iverksatt etterforskning, utgjør andelen anmeldelser der det er reagert med straff 8 prosent.

Riksadvokaten har i flere sammenhenger gitt uttrykk for at kvaliteten på etterforskningen og påtalevedtakene i Spesialenheten er meget god. Det lave antallet saker som etter klage omgjøres av riksadvokaten tilsier at Spesialenheten har en høy treffsikkerhet i påtalevedtakene sine. I 2022 ble det oversendt 122 klagesaker til Riksadvokatembetet. I tre av disse hadde riksadvokaten et annet syn på henleggelsesbegrunnelsen og i to saker ønsket de ytterligere etterforskning. Det var med andre ord ingen saker i 2022 der riksadvokaten beordret tiltale i en sak Spesialenheten hadde henlagt. Spesialenhetens avgjørelser i 2021 ble opprettholdt i 139 av 150 klagesaker og i 197 av 203 saker i 2020.

Spesialenheten har gjennom årene tatt ut flere tiltaler og gitt forelegg for voldslovbrudd i forbindelse med politiets maktbruk. Da det for Spesialenheten ikke har vært anledning til en grundig gjennomgang av sakene, tas det et visst forbehold om tallmaterialet. Spesialenheten har imidlertid opplyst at enheten har tatt ut tiltale eller gitt forelegg i 13 saker om voldslovbrudd i forbindelse med politiets maktbruk i løpet av siste 10 årene. Fem av sakene har endt med frifinnelse i domstolen og tre har endt med domfellelse. I de resterende fem sakene er forelegg vedtatt. Av disse sakene har Spesialenheten anket én frifinnende dom som også gjelder maktbruk. Den er til behandling i lagmannsretten og skal irettesføres i august. Alle saker som Spesialenheten tar ut tiltale eller gir forelegg i, er omtalt i deres årsrapporter som er tilgjengelig på enhetens nettside.

Saker der det ikke reageres med straff, men der Spesialenheten mener at tjenestehandlingen er kritikkverdig og at politiet bør ta lærdom av erfaringer fra saken og for eksempel endre sine rutiner, sendes Politidirektoratet og

politidistriktene for administrativ oppfølging, jf. påtaleinstruksens § 34-7. Det er laget rutiner som pålegger distriktene å rapportere på tiltak etter klagesaker i distriktene som er satt i verk for å hindre kritikkverdige forhold.

SPØRSMÅL NR. 2090

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 10. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil statsråden følge opp, og rydde opp i dagens praksis med at kommuner ikke kan opprette generasjonsboliger/medboerkonsept for unge og eldre og tilby billigere leie til eksempelvis studenter eller andre unge uten at dette utløser økt skatt?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet har lenge vært en forkjemper for at kommunene skal legge til rette for medboerkonsept for unge og eldre, spesielt i større kommuner med flere studenter og unge i etableringsfasen.

På bakgrunn av dette fremmet Fremskrittspartiet i Oslo bystyre et forslag om at kommunen skulle legge til rette for flere kombinerte student- og omsorgsboliger i hovedstaden.

I svaret fra byråd Marthe Scharning Lund, peker hun på at Skatteetatens regler gjør et slikt konsept vanskelig. Hun skriver:

"Dersom en student bor i en omsorgsbolig med redusert husleie vil mellomlegget mellom redusert husleie og reell husleie ses på som inntekt og utløse skatt for studenten. Jeg har tro på at vi skal få til flere slike generasjonsboliger, men det krever en endring av regler i flere instanser."

Fremskrittspartiet mener det bør være mulig å se på om man kan endre disse reglene for å sørge for flere generasjonsboliger. Det er mange grunner til at dette vil være positivt. Studenter og andre unge kan få en redusert husleie, samtidig som de kan bistå frivillig med å lage aktiviteter og gode møteplasser for eldre. Mange i denne gruppen opplever høye leiepriser og er derfor nødt til å jobbe mye ved siden av for eksempel studier for å få hverdagen til å gå rundt. Vi vet også at det er utbredt ensomhet blant eldre, og blant unge som kanskje har flyttet til en ny by. Derfor vil dette kunne være et verdifullt tiltak både for unge og eldre. I tillegg vet vi at vi har mangel på ressurser i

helsetjenestene, og sosiale behov og møteplasser blir ofte nedprioritert for de eldre, i en hektisk hverdag.

I dag kan man jo bygge studentboliger i byene, som tilbys studenter til en rimeligere pris utenfor reell markedspris, uten at det utløser ekstra skatt for studenter. Jeg ber derfor om at statsråden redegjør for hva som kan gjøres for å sikre at slike byråkratiske hindringer ikke ligger i veien for at kommunene kan sikre flere medboerkonsept.

Svar:

Jeg er enig i at det er positivt at det arbeides for ulike beboerkonsept for eldre og unge som kan bidra til økt trivsel og lavere kostnader.

Jeg forstår medboerkonseptet slik at studenter og andre unge skal kunne få rimeligere leie av bolig mot at de utfører visse, pliktige omsorgsoppgaver for de eldre som de bor sammen med. Etter skatteloven er hovedregelen at økonomiske fordeler vunnet ved arbeid er skattepliktig inntekt. Det omfatter også fordeler som ytes i annet enn kontanter. Fordel ved hel eller delvis fri bolig er en naturalytelse som i utgangspunktet er omfattet av hovedregelen om skatteplikt for arbeidsinntekt.

Det ville innebære en forskjellsbehandling mellom ansatte som får sin lønn i kontanter og ansatte som får sin lønn i andre ytelser, dersom reglene skulle være ulike på dette punktet. Det er også i arbeidstakers interesse at naturalytelser ikke brukes som erstatning for ordinær lønn, ettersom skattefrie ytelser ikke gir grunnlag for opptjening av rettigheter i folketrygden, eksempelvis i form av pensjonsopptjening og dagpenger ved arbeidsledighet.

Selv om formålet som ligger til grunn for spørsmålet er godt, er det viktig å holde fast på hovedregelen om at naturalytelser i form av helt eller delvis fri bolig, skal regnes som skattepliktig arbeidsinntekt. Det hører også med til dette at studenter og skoleungdom kan tjene inn-til fribeløpet på 70 000 kroner i 2023 uten å betale skatt.

SPØRSMÅL NR. 2091**Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 9. mai 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Etter påtrykk fra flere politikere og de adoptertes organisasjoner har statsråden nå besluttet å gjennomføre en uavhengig granskning av utenlandsadopsjoner til Norge.

Når ser statsråden for seg at granskningen vil starte, og hvordan er det tenkt at granskningsutvalget skal settes sammen med tanke på fagkompetanse?

BEGRUNNELSE:

I november 2022 stilte jeg spørsmål til Statsråden om hun ville igangsette en uavhengig granskning av utenlandsadopsjoner. Statsråden svarte da at regjeringa i løpet av 2023 ville igangsette en undersøkelse på feltet i regi av Bufdir. Det skapte mange reaksjoner at Bufdir i praksis skulle granske eget arbeid og etter påtrykk fra flere politikere og de adoptertes organisasjoner har statsråden snudd i saken og lovet at det vil bli gjennomført en uavhengig granskning av utenlandsadopterte til Norge.

I svaret vises det til at flere europeiske land har gjennomført undersøkelser på feltet og har avdekket flere ulovlige forhold. Barn har blitt hentet til vestlige land og til Norge med mangelfulle og/eller falske papirer. Mange adopterte forteller om store utfordringer med å få muligheter til å finne sine fødeforeldre. Det avdekkes stadig historier om ulovlig salg av barn, menneskehandel, falske rettsprosesser i fødelandene, barnehjem som ikke lenger har dokumentasjon eller ikke lenger eksisterer. En utfordring er også at adoptivforeldrene ikke kan hjelpe barna med å finne sitt opphav og at de adopterte selv ikke har innsynsrett før myndighetsalder. Medisinske dokumenter i mange land har etter så mange år blitt destruert.

Mange adopterte i Norge sliter med identitetskrise og andre psykiske belastninger som følge av disse utfordringene og selv om det er mange forhold som det er nødvendig å undersøke nærmere, sier de fleste at det viktigste nå er å sikre riktige dokumenter slik at det i det hele tatt skal være mulig å finne sine fødeforeldre og finne ut hvem de egentlig er.

Svar:

Eg har signalisert i media at regjeringa vil igangsette ei eksterne, uavhengig granskning av utanlandsadopsjonar.

Eg har prioritert å ha møter og fått innspel til rammer og innretning på granskinga frå ei rekkje organisasjonar og enkeltrepresentantar for adopterte.

I samband med granskinga vil det eksterne utvalet måtte sjå på dokumentasjon som inneheld personsensitive opplysningar. Bufdir vurderte den 10. juni 2022 at den generelle teieplikta etter forvaltningslova ville vere tilstrekkeleg til å gi utvalet nødvendig informasjonstilgang. I samband med førebuingane til nedsetjinga av utvalet denne våren, bad departementet om ei fornya vurdering av dette spørsmålet. I den nye vurderinga har Bufdir kome til at ein treng ei eiga lov om informasjonstilgang for utvalet, av omsyn til personvern og effektivitet i arbeidet. Departementet arbeider med å greie ut dette og andre føresetnader for at granskingsutvalet kan starte arbeidet sitt.

På bakgrunn av dette arbeider eg mot at utvalet startar arbeidet til hausten. Når det gjeld samansetning, legg eg vekt på at utvalet skal gjere inngåande vurderingar av om adopsjonssystemet har vore i samsvar med norsk og internasjonal rett, deriblant menneskerettane. Det gjer at det er behov for juridisk kompetanse i utvalet. Det vil også vere aktuelt å få inn andre kompetanseområde. I alle tilfelle vil kunnskap om internasjonale og interkulturelle forhold vere ein viktig faktor. Departementet arbeider framleis med samansetninga av utvalet, og spørsmålet er derfor ikkje avklart på noverande tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2092**Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 9. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Sivilbefolkninga i Sudan står midt i skotelden mellom dei stridande generalane. Krigsbrotsverka er mange og humanitær tilgang er svært vanskeleg. Fattige naboland, som Tsjad, mottar mange krigsflyktningar.

Kva gjer regjeringa for å sikre humanitær tilgang inn til Sudan, og vil regjeringa finansiere humanitær hjelp til flyktningane som no kjem til Tsjad og andre naboland?

GRUNNGJEVING:

Konflikten i Sudan har vara i meir enn to veker, og sivilbefolkninga lir. Vassinfrastruktur er øydelagt, folk får ikkje kjøpt mat grunna eit nedstengt banksystem og helsevesenet har i stor grad stengt ned. Tusenvis har lagt på flukt både internt i landet og ut til nabolanda. Avtalar om våpenkvile har vorte brotne gong på gong, og dei stridande partane ser ikkje ut til å respektere krigens folkerett. Humanitære behov er enorme, men tilgangen for humanitære organisasjonar svært vanskeleg. Mange kryssar grensene til nabolanda. Det lutfattige landet Tsjad, som i utgangspunktet husar ei stor gruppe flyktningar, har motteke flest krigsflyktningar frå Sudan desse dagane. Det er stort behov for humanitær bistand i Tsjad og andre naboland.

Svar:

Den humanitære situasjonen i Sudan er dypt bekymringsfull. Vi har de siste tre ukene vært vitne til krigføring med mangel på respekt for sivile, og mangel på etterlevelse av grunnleggende regler for adferd i væpnet konflikt. Sivile og hjelpearbeidere har vært fanget i kryssilden i en krig som i hovedsak har blitt ført midt i sivile boligområder. Sivile og hjelpearbeidere har vært målskiver. I tillegg til krigshandlingene ser vi lovløse tilstander og plyndring - også av de humanitære organisasjonenes varelager og utstyr. Vi har sett et gruuekkende antall rapporter om kjønnsbasert vold og seksuelle overgrep. Mange liv har allerede gått tapt fordi sivilbefolkningen ikke får medisinsk hjelp.

Sudanere på flukt fra krigshandlingene krysser nå grensene til samtlige syv naboland. Det anslås at mer enn 100 000 mennesker har forlatt Sudan siden krisen begynte, herunder mer enn 30.000 til Tsjad, 20 000 til Sør-Sudan og 14 000 til Egypt. Nabolandene fortjener en stor honnør for å holde grensene åpne for flyktninger. Samtidig anslår FN at 860 000 mennesker vil legge på flukt fra Sudan de

kommende dagene og ukene. De fleste er sudanere, andre er flyktninger som nå reiser tilbake til sine hjemland. I tillegg vokser antall internt fordrevne dag for dag.

Før krigen brøt ut i Sudan var det anslått at nesten 16 millioner mennesker trengte humanitær bistand. Nå er tallet anslagsvis steget til 21 millioner.

Det viktigste vi kan gjøre for bedre den humanitære situasjonen nå er å få stans i krigshandlingene. Det er positivt at det internasjonale samfunn, inkl. sentrale regionale aktører har vært tydelige i sin fordømmelse av volden og behovet for våpenkvile. Nå blir det viktig å støtte opp under forsøket på å få i gang samtaler under ledelse av USA og Saudi Arabia. Hovedprioriteringen nå er umiddelbar stans i kamphandlingene og mer varig våpenkvile slik at det kan sikres humanitær tilgang til befolkningen. Partene må respektere internasjonal humanitær rett og beskytte sivile. På sikt er det bare en bred og inkluderende politisk prosess som kan løse Sudans utfordringer. Det er den sudanske befolkningen som må avgjøre hvem som er legitime aktører i en slik politisk prosess.

Med den siste ukens tildelinger til FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), Verdens Matvareprogram (WFP) og FNs humanitære landfond i Sudan, har vi fra norsk side hittil i år bevilget 100 millioner kroner i humanitær støtte til Sudan. Midlene går til å bistå sivile som trenger vann, mat og medisiner for å overleve, og kanaliseres gjennom norske sivilsamfunnsorganisasjoner som vi samarbeider med i Sudan fra før og gjennom FN-systemet.

I akutte kriser som nå i Sudan er det påkrevet at de humanitære organisasjonene disponerer uøremerkede, fleksible midler som raskt kan kanaliseres dit behovene er størst. Norge går derfor tidlig hvert år inn med store midler til FNs sentrale nødhjelpsfond CERF, den internasjonale røde-kors bevegelsens nødhjelpsfond DREF og vi er også store givere av kjernebidrag og fleksible midler til organisasjoner som WFP, UNHCR, UNICEF, UNFPA (FNs befolkningsfond), WHO (Verdens Helseorganisasjon) og IOM (Den internasjonale organisasjonen for migrasjon). Dermed settes disse organisasjonene i stand til å respondere raskt på kriser straks de oppstår. Vi har i Sudan-krisen de siste to ukene sett at denne strategien virker effektivt: Norske kjernebidrag til UNHCR gjorde det for eksempel mulig for UNHCR å iverksette en operasjon i Tsjad på grensen til Sudan, raskt etter at de første flyktningene ankom, og det samme gjelder for flyktningrespons i alle Sudans naboland i ukene framover.

Vi vil fra norsk side løpende vurdere ytterligere støtte til befolkningen i Sudan og til nabolandene som mottar flyktninger fra Sudan, etter som FNs nødhjelsappeller lanseres.

WFP har ansvaret for logistikk og kommunikasjon i den FN-ledede humanitære responsen i Sudan, blant annet gjennom UNHAS (United Nations Humanitarian Air Service). De humanitære organisasjonene er helt avhengige av disse tjenestene for å utføre sitt arbeid og frakte

personell, varer og utstyr inn og ut av Sudan. Derfor har vi nå bevilget 15 millioner kroner øremerket til UNHAS i Sudan, og vurderer løpende tilleggsbevilgninger.

Det aller viktigste nå, er at partene i konflikten overholder våpenhvilen og beskytter humanitære aktører, gir dem tilgang og fritt leide. Vi holder løpende og tett kontakt med alle våre humanitære partnerorganisasjoner, spesielt FNs kontor for koordinering av nødhjelp (OCHA) om dette.

SPØRSMÅL NR. 2093

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 10. mai 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Er statsråden nå enig i at det snarest mulig bør innføres en nasjonal fraværsoversikt på alle trinn og sikres en felles forståelse og begrepsavklaring, slik at vi kan vite hvordan det står til med fraværet i norsk skole og sette inn riktige tiltak tidlig nok?

BEGRUNNELSE:

I FAFOs rapport, «Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen», levert Utdanningsdirektoratet 27.april 2023 slås det fast at forskningen på fravær preges av mangelfull statistikk og at det bør innføres en nasjonal oversikt over fravær på alle trinn.

Svar:

Tilstedeværelse på skolen er viktig både for at elevene skal få den opplæringen de har krav på, og for at skolen skal kunne følge opp og støtte elevenes faglige og sosiale utvikling. Jeg er svært opptatt av at elevene våre skal være på skolen, og at vi har de riktige tiltakene for å forebygge skolefravær. Jeg er også opptatt av at vi gir god hjelp og støtte til de elevene som av ulike årsaker ikke klarer å være på skolen. Derfor ga jeg i 2022 et oppdrag til Utdanningsdirektoratet (Udir), der jeg ba dem utrede flere spørsmål knyttet til fravær i skolen. FAFO-rapporten, som representanten Sanner viser til, er bestilt som en del av dette oppdraget.

Et av de andre spørsmålene jeg har bedt Udir om å utrede, er hvordan vi kan få bedre informasjon om fraværet på alle trinn i skolen, inkludert om det er behov for et nasjonalt fraværsregister. Per i dag har vi kun nas-

jonal statistikk over fravær slik det er ført på vitnemålet for elevene på 10. trinn og i videregående skole. Skoleeier er pliktig å ha et system for føring av fravær også i grunnskolen, men dette er ikke informasjon som samles inn nasjonalt.

Jeg er opptatt av at vi ikke skal innføre nye rapporteringskrav i skolen om det ikke er strengt nødvendig. Et eventuelt nasjonalt fraværsregister må derfor utredes skikkelig før vi fatter beslutninger. Udir skal levere en rapport med sine anbefalinger innen 14. juli i år, og den vil være viktig for hvordan jeg følger opp dette videre.

Vi må utvikle felles forståelse for de utfordringene vi står overfor når vi skal jobbe for mer nærvær i skolen. Dette er også en av årsakene til at jeg i oppdraget til Udir har bedt dem lage en kunnskapsoversikt. Oppdraget vi har gitt vil forhåpentligvis også bidra med kunnskap og forståelse for hvilke begreper som bør brukes i hvilke sammenhenger.

SPØRSMÅL NR. 2094**Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 8. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Lukket avdeling ved Agder fengsel avdeling Evje er varslet stengt ned. Det er et fengsel som er helt nytt, med gode soningsforhold.

Hva er strategien for fengselet fremover og er planen å avvikle lukkede plasser ved fengselet på Evje?

Svar:

Agder fengsel, Evje avdeling har i dag 30 plasser for kvinner, hvorav 10 plasser på høyt sikkerhetsnivå. Det vil fortsatt være 30 fengselsplasser for kvinner på Evje, men Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har besluttet at alle plassene skal være på lavere sikkerhetsnivå. Jeg har tillitt til KDIs vurdering av behov og organisering av fengselsplasser på høyt og lavere sikkerhetsnivå.

SPØRSMÅL NR. 2095**Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 5. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden fortelle hvilke momenter i sitt forslag til utredningsprogram for oppfølging av Fosendommen som førte til et brudd med Sametinget?

BEGRUNNELSE:

Det er nå 564 dager siden dommen falt i Fosensaken. Fredag 28.05 melder TV2 at konsultasjonene med Sametinget endte i uenighet. Det vil være interessant å høre om statsråden si noe om hvilke temaer det er størst avstand mellom Regjeringen og Sametinget og hvordan samisk påvirkning og kompetanse fortsatt ivaretas i den videre prosessen.

Svar:

Den 27. april hadde jeg et avsluttende konsultasjonsmøte med Sametinget og sametingspresident Silje Karine Mutoka. Møtet var det siste av flere konsultasjonsmøter med Sametinget om utkast til utredningsprogram i Fosen-saken.

Vi er nå enige om at vi avslutter konsultasjonen, selv om vi ikke oppnådde enighet om utredningsprogrammet. Jeg oppfatter ikke at dette avsluttende møtet var et brudd med Sametinget.

Min forståelse etter møtene er at Sametingets prinsipielle syn er at det ikke er behov for nye utredninger for å fatte nye vedtak, eventuelt at det kun er behov for svært begrensede utredninger. Dette er jeg ikke enig i. For å fatte nye vedtak i saken, må det foreligge et tilstrekkelig og forsvarlig kunnskapsgrunnlag. Dette har vært, og er fortsatt regjeringens standpunkt. Samtidig oppfatter jeg at det er enighet med Sametinget om at utredningsprogrammet skal gi grunnlag for å kunne fatte nye vedtak som er i tråd med SP artikkel 27 og som sikrer reindriftseiernes rettigheter i tråd med dette. Avslutningsvis vil jeg understreke at jeg selvsagt vil ha dialog med Sametinget fremover, selv om vi formelt har avsluttet konsultasjonene.

SPØRSMÅL NR. 2096**Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 10. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for nye initiativ regjeringen Støre har igangsatt for å regulere kunstig intelligens, og videre hvordan regjeringen arbeider for å følge den regulatoriske utviklingen i EU for å sikre en rask implementering av forordningen EU Artificial Intelligence Act når den slutføres, der statsråden ikke kun henviser til en ny digitaliseringsstrategi?

BEGRUNNELSE:

Våren 2021 la Europakommisjonen frem et forslag til regulering av kunstig intelligens (KI), kjent som EU Artificial Intelligence Act. Gjennom et posisjonsnotat til EU ble Norges syn på den foreslåtte reguleringen fremlagt det samme året. Siden den gang har utviklingen innenfor kunstig intelligens vært enorm, og den har brakt med seg nye muligheter, men også vesentlige utfordringer. I lys av utviklingen har stadig flere tatt til orde for regulering. Det forventes at EU Artificial Intelligence Act vil inkludere tydeligere regulering innenfor blant annet generativ KI enn det som forelå våren 2021. Med en teknologiutvikling på feltet som er svært rask, er det viktig at myndighetene er tilsvarende raske med å sikre tilstrekkelig regulering. Spørsmålsstiller er kjent med statsrådets svar i Dok. 15:357 (2022-2023), og ønsker en oppdatering på nye initiativer siden statsråden svarte på det spørsmålet. Spørsmålsstiller ønsker at Norge aktivt arbeider med å realisere potensialet i teknologi som KI, men innenfor regulerte rammer som gir ansvarlige, presise og sikre systemer.

Svar:

På same måte som førre regjering, har heller ikkje denne regjeringa sett i gang ein-sidede norske initiativ for å lovregulere kunstig intelligens (KI). Dette er det heller ingen andre land i Europa som har gjort. For å få til ei god regulering av dette grenseoverskridande området, er internasjonalt samarbeid avgjerande.

Eg meiner dei etiske prinsippa vi har for KI i dag, og som er harmonisert med til dømes OECD sine prinsipp, står seg godt. Det kan likevel vere vanskeleg for verksemdar å operasjonalisere desse prinsippa. Eg har derfor gitt Digitaliseringsdirektoratet i oppdrag å utarbeide rettleiing for offentlege verksemdar som vurderer å ta i bruk KI. Rettleiinga vil vere offentleg tilgjengeleg på direktoratet

sine nettsider, slik at alle verksemdar som ønsker kan bruke dei.

I tillegg vil eg trekke fram det arbeidet Datatilsynet gjer i sitt testmiljø for kunstig intelligens (den såkalla regulatoriske sandkassa). Frå 2022 har denne regjeringa sikra permanent finansiering og vidareføring av Sandkassa. Datatilsynet gjer informasjon frå alle prosjekta tilgjengelege på sine nettsider, slik at informasjonen kan komme til nytte for alle som vurderer å bruke personopplysningar i KI-prosjekt.

Representanten Helleland skriv at ho er kjent med mitt svar til Representanten Stensland (Dok 15:357 (2022–2023)) om korleis vi arbeider for å påverke arbeidet med KI-forordninga til Europakommisjonen, blant anna gjennom deltaking i arbeidsgrupper på embetsnivå, og vårt engasjement i OECDs arbeidsgruppe på KI.

Av nye initiativ vil eg trekke fram at Noreg deltek i Europarådet sin «Committee on Artificial Intelligence» (CAI). CAI arbeider no med å framforhandle ein konvensjon om utvikling, design og bruk av KI som vil sette ytre rammer for korleis KI kan utviklast for å ivareta menneskerettar, demokrati og rettstryggleik. Denne konvensjonen vil òg danne ei ytre ramme for EU si KI-forordning.

Kommunal- og distriktsdepartementet følger arbeidet med å framforhandle KI-forordninga tett, både gjennom arbeid i embetsgruppene eg allereie har nemnt, og gjennom vår IT- og forvaltningsråd i Brussel.

Ei forordning frå EU som skal tas inn i norsk rett, må tas inn utan endringar. Når ei forordning frå EU skal innlemmast i norsk rett, må først EØS-komiteen behandle ho, slik at ho kan tas inn i EØS-avtalen. Saker som treng lovendring i Noreg, Island eller Liechtenstein, eller som er av særleg nasjonal viktighet, kan trengje parlamentssamtykke i eit eller fleire av EFTA-landa i EØS, i medhald av artikkel 103 i EØS-avtalen, før EØS-komiteen sitt vedtak blir rettskraftig. Viss Noreg tar slikt atterhald, vil regjeringa fremje ein proposisjon til Stortinget og be om samtykke til vedtaket i EØS-komiteen.

Behandling i EØS-komiteen krev såleis at medlemslanda er klare med sine nasjonale vurderingar, og sjølv om ein kan forberede seg gjennom å følgje prosessen i EU tett, kan ein ikkje fullføre behandlinga før forordninga er vedtatt i EU. Sidan forordningar har direkte verknad i EU (trer umiddelbart i kraft utan behov for nasjonale vedtak), men krev gjennomføring i nasjonal rett i EFTA-landa i EØS (gjennom nasjonale politiske vedtak), vil samtidig gjennomføring i praksis ikkje late seg gjere. Forordningar inngår derfor heller ikkje i samanlikninga ("scoreboard")

mellom EU og Noreg når det gjeld nasjonal implementering av EU-rettsakter.

I utkastet til KI-forordning er det foreslått at ho skal gjelde frå 24 månader etter at ho er tredd i kraft. I denne

perioden kan det arbeidast med å gjere forordninga gjeldande for Noreg, viss vi vurderer at dette er ønskeleg.

SPØRSMÅL NR. 2097

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 9. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vann- og avløpssystemene i flere byer og tettsteder klarer ikke å håndtere store nedbørmengder. Dette skaper oversvømmelse, flom og store skader. Klimaendringene medfører også endrede nedbørmønstre som kan forverre situasjonen flere steder.

Vil regjeringen følge opp sin lovnad i Hurdalsplattformen om å bidra til å tette etterslepet på vann og avløp i kommunene, og vil regjeringen ta initiativ til å gi kommunene lovhemmel til å pålegge overvannsgebyr for eiendomseiere som ikke sørger for god nok håndtering av overvann?

BEGRUNNELSE:

Ved flere sterke nedbørsperioder har flere byer, blant annet Oslo (<https://www.aftenposten.no/oslo/i/mrG1q4/hva-gjoer-man-med-en-by-som-ikke-er-bygget-for-styreregnet>) og Bergen (<https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/ber-folk-forberede-seg-pa-mer-regn-i-arene-fremover/15466916/>) opplevd store ansamlinger av overvann som har skapt store utfordringer i bybildet. Flere andre byer og tettsteder over hele landet sliter med samme utfordring. Manglende vedlikehold og utbedring av rør, få naturlige dreneringsløsninger og byutvikling som ikke har tatt hensyn til overvannshåndtering bidrar til å øke forekomsten og alvorlet fra slike hendelser.

Etterslepet i Norge for vann- og avløp tilsvarer flere hundre milliarder i følge Sintef (<https://www.sintef.no/siste-nytt/2021/va-infrastrukturen-utgatt-pa-da-to-ma-oppgraderes-for-enorme-belop/>). Det er derfor viktig at statlige myndigheter bidrar til at etterslepet kan tettes og at vi bygger opp vann- og avløpssystemer som skaper forutsigbarhet for byer og lokalsamfunn rundt håndteringen av store vannmengder.

Hurdalsplattformen sier at regjeringen vil:

"Bidra med løsninger til kommunenes arbeid med å tette etterslepet på rehabilitering og bygging av vann- og avløpsløsninger. Regjeringen vil fremme forslag om en sektorlov for vann."

Svar:

Dårlig ledningsnett og høy lekkasjegrade er en stor utfordring både innen drikkevanns- og avløpsområdet. I tillegg er mange avløpsrenseanlegg gamle og oppfyller ikke renskravene i regelverket. Klimaendringene forsterker utfordringene. Med mer og mer intens nedbør i vente må kommunene håndtere økte mengder overvann. Dette er et økende problem i byer og tettsteder som følge av arealendringer og at de tradisjonelle avløpsrenseanlegg ikke er dimensjonert for å samle opp, lede bort og rens store mengder nedbør.

Kommunene må foreta store investeringer i tiden som kommer for å ta igjen etterslepet innen vann- og avløp. Tilstanden i Oslofjorden er et eksempel på hvor alvorlige konsekvenser for dårlig avløpsrensing kan få. Derfor har kommunene i Oslofjordens nedbørsområde fått tydelig signal om at det vil komme strengere renskrav. Statsforvalterne er i gang med dette arbeidet. Regjeringen skal bidra med god veiledning og oppfølging av kommunene, samtidig som vi ser nærmere på hvilken drahjelp kommunene eventuelt kan få for å fremskynde prosessen med å få på plass nye rensanlegg, uten at det bryter med selvkostprinsippet. Regjeringen har også bevilget 12,5 millioner kroner til tiltak for å redusere utslipp fra avløp til Oslofjorden. Det skal blant annet sees nærmere på insentiver og virkemidler med sikte på økt interkommunalt samarbeid. Samarbeid kan bidra til billigere og bedre løsninger, som igjen kan bidra til å holde gebyrene lavere.

Som omtalt i Meld. St. 15 (2022-2023) Folkehelsemeldinga, tok helse- og omsorgsministeren i 2022 initiativ til å få opprettet et interdepartementalt samarbeidsforum for vann og avløp. I tillegg til Helse- og omsorgsdepar-

temetet deltar Justis- og beredskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Olje- og energidepartementet i samarbeidsforumet. En del av forumets arbeid er å revidere de nasjonale målene for vann og helse som ble fastsatt i 2014. Det skal også utarbeides en tverrsektoriell gjennomføringsplan. Arbeidet planlegges ferdigstilt i 2023.

Videre er det viktig at kommunene har fokus på god overvannshåndtering for å forhindre at overvann kommer ned i de allerede overbelastede vann- og avløpssystemene.

Lokale og åpne løsninger for håndtering av overvann kan være mer egnet til å håndtere plutselige og store vannmengder, og kan være billigere enn tradisjonelle overvannsledninger. Eksempler på slike løsninger er infiltrasjonssoner, fordryningsbasseng, regnbed og grønne tak. Regjeringen skal legge frem en ny stortingsmelding om klimatilpasning i løpet av 2023. Å sikre god overvannshåndtering er en av de sentrale temaene i meldingen.

SPØRSMÅL NR. 2098

Innlevert 28. april 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 9. mai 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Å øke selvforsyningen til 50 prosent, og å tette inntekts-gapet mellom bønder og andre grupper, er blant de mest sentrale målene for jordbrukspolitikken.

På hvilken måte mener landbruksministeren at Norges Bondelags krav er bedre egnet til å sikre disse jordbrukspolitiske målene enn Bonde- og Småbrukarlagets krav?

BEGRUNNELSE:

I Jordbruksavtalen for 2022 slås det fast at formålet med jordbruksavtalen er "å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift.". Blant de fastlagte målene for jordbruket finner vi blant annet disse:

"Leggje fram og gjennomføre ein opptrappingsplan for trygg matproduksjon på norske ressursar og setje eit mål for sjølvforsyningsgrad av norske jordbruksmatvarer, korrigert for import av førråvarer, på 50 prosent." (Hurdalsplattformen)

"Legge frem en forpliktende og tidfestet plan i løpet av 2022 for å tette inntekts-gapet mellom bønder og andre grupper i samfunnet. Inntekts-gapet skal tettes uavhengig av bruksstørrelse, produksjon og landsdel". (Vedtak 35 i forbindelse med Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 2022)."

Posisjonsnotatene for jordbruksforhandlingene fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og småbrukarlag (NBS) er offentliggjort. NBS slår fast at de vil prioritere tiltak som bidrar til å nå fastsatte mål for jordbruket, herunder å øke selvforsyningsgraden til 50 prosent, og å tette inntekts-

pet mellom bønder og andre grupper i samfunnet. NBS skriver også i sitt posisjonsnotat at de vil endre eller fjerne tiltak som vil bidra negativt til å nå de samme målene.

Bondelagets posisjonsnotat er først og fremst et økonomisk krav. Det framgår ikke hvordan kravet vil bidra til å oppfylle vedtatte jordbrukspolitiske mål. Likevel har landbruksministeren valgt å gå videre i forhandlinger med Norges Bondelag, og ikke NBS, der det framgår tydelig at hovedhensikten med kravet er å bidra til å oppfylle jordbrukspolitiske mål.

Jordbruket er avgjørende for samfunnets totalberedskap. Inntektsutjevning er en forutsetning for å øke selvforsyningen, og en forutsetning for å skape framtidstro i jordbruket.

Svar:

Hovedavtalen for jordbruket legger rammer for hvordan jordbruksforhandlingene skal foregå. Der slås det fast at dersom jordbruket skal være forhandlingsdyktige, må de opptre som én part. Jordbrukets forhandlingsleder orienterte fredag 21. april 2023 om at de to organisasjonene ikke var i stand til dette. I tråd med Hovedavtalen hadde statens forhandlingsleder deretter underhånden kontakt med organisasjonene for å forsøke å finne grunnlag for en felles opptreden. Dette førte ikke frem, og i møte 22. april konstaterte jordbrukets forhandlingsleder at organisasjonene ikke klarte å komme til enighet om et felles rammekrav. I henhold til Hovedavtalen kunne staten da gå videre med en av organisasjonene.

Fra min side var det på forhånd klagt om at årets forhandlinger ville bli gjennomført på ordinær måte uten

at det var framlagt en opptrappingsplan. Budsjettnemnda hadde avgitt

omforent grunnlagsmateriale, og i dette framgår det at spørsmålet om beregning av kapitalkostnader vil bli

gjennomgått til høsten. Regjeringen besluttet å be Norges Bondelag legge fram krav i forhandlingene, og hovedbegrunnelsen for dette valget var at kun Norges Bondelag anerkjente forutsetningene for årets oppgjør.

SPØRSMÅL NR. 2099

Innlevert 29. april 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 8. mai 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

Vil utenriksministeren fordømme Ugandas brudd på homofiles menneskerettigheter, og vil hun ta snarlig grep for å stanse videre økonomisk støtte til landet?

BEGRUNNELSE:

I 2014 holdt Utenriksdepartementet tilbake bistand til Uganda da de innførte ny lov mot homofili. Nå er situasjonen verre en noen gang og landet er i ferd med å innføre dødsstraff for homofile. Samtidig fortsetter Norge å bidra med betydelige beløp av skattebetalernes penger til dette regimet. At Norge fortsetter å samarbeide med land som Uganda der man risikerer henrettelse for å elske en av samme kjønn strider fundamentalt med folks rettsoppfatning. Undertegnede forventer at ansvarlig minister tar grep og kutter økonomisk støtte til landet umiddelbart. Slike brudd på menneskerettigheter er uholdbart og må på det sterkeste fordømmes.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for skeives situasjon i Uganda. Som utenriksministeren understreket i svar på spørsmål nr. 1843 fra representanten Molberg i mars, er vi dypt bekymret for lovforslag som rammer Ugandas skeive. De opplever nå økt trakassering, til tross for at lovforslaget fortsatt behandles. Dersom loven trer i kraft vil den føre til økt diskriminering og forfølgelse av en allerede utsatt gruppe. Loven krenker flere grunnleggende menneskerettigheter og innebærer et brudd på Ugandas internasjonale forpliktelser. Norge står også tydelig fast på at vi er imot bruk av dødsstraff under enhver omstendighet.

Lovforslaget har blitt behandlet i parlamentet i flere runder og versjoner, sist gang 2. mai. Presidenten har 30 dager på å signere eller avvise forslaget. Selv om presidenten undertegner og loven trer i kraft, vil motstandere

av loven kunne sende den til grunnlovsdomstolen for vurdering. Et lignende forslag ble vedtatt av Parlamentet i 2013, men ble deretter opphevet av domstolen.

Uganda er en viktig samarbeidspartner i vår utviklingsinnsats, også regionalt og multilateralt. Vi har derfor en bred dialog med ugandiske myndigheter. Norsk bistand til Uganda kanaliseres i all hovedsak gjennom sivilt samfunn og internasjonale organisasjoner, ikke gjennom ugandiske myndigheter. Det er FN og sivilsamfunnsaktører som Flyktningshjelpen, Redd Barna, Plan, Caritas og Strømmestiftelsen som mottar norske bistandsmidler for innsats i Uganda. Norsk bistand bidrar bl.a. til matsikkerhet, jenters utdanning, kvinners rettigheter og deltakelse i freds- og sikkerhetsinnsats, energitilgang for utsatte grupper og ivaretagelse av flyktninger og deres vertsamfunn. Å stoppe slike innsatser vil i praksis ramme sårbare grupper.

Vi har gjennom mange år hatt et godt samarbeid og jevnlig dialog med skeives organisasjoner og representanter i Uganda. De ønsker ikke at vi skal stoppe bistanden, da dette vil ramme dem som trenger det mest. Skeive ugandere frykter dessuten at bistandsstopp vil gjøre dem enda mer utsatt, og at de vil bli anklaget for å ha forårsaket at bistandsprosjekter innstilles. Av samme grunn har vi og andre givreland også en tett dialog med skeives representanter om på hvilken måte vi best kan gi uttrykk for vårt syn underveis i slike lovprosesser. Dette er et komplisert landskap der vestlige markeringsbehov kan føre til at man gjør situasjonen verre for dem man ønsker å støtte.

Menneskerettigheter og likestilling er tverrgående hensyn for all norsk bistand. Dersom loven trer i kraft, vil vi gjennomgå samarbeidet med alle våre partnere i Uganda for å vurdere om det er behov for endringer.

SPØRSMÅL NR. 2100**Innlevert 29. april 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 8. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Skjenkekontrollen på Kongsvinger mener at et maleri som bl.a. viser folk, glass og flasker må tas ned.

Mener statsråden at sensur av kunst ligger innenfor Sjenkekontrollens tildelte oppgaver?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet hadde lørdag 29. april en sak om skjenkekontrollen i Kongsvinger. Saken gjelder at Schøyen Grill & Bar har et malt bilde på veggen innerst i lokalet, der man ser 4 personer i en sofa, «samt et bord med ulike flasker og glass som kan assosieres med alkohol».

Skjenkekontrollen mener at restauranten brøt skjenkereglene ved å henge opp det aktuelle bildet, og at bildet må fjernes.

Svar:

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker. Svaret mitt er derfor ikke knyttet til den konkrete saken det vises til i spørsmålet.

Reklameforbudet har både en etterspørselsreducerende og holdningsskapende begrunnelse, og er et viktig virkemiddel for å begrense alkoholkonsumet i befolkningen og dermed redusere omfanget av skader og problemer knyttet til alkoholbruk.

Forbudet mot alkoholreklame er nedfelt i alkoholloven § 9-2. I alkoholforskriften § 14-2 er reklame definert som massekommunikasjon i markedsføringsøyemed. Det foreligger markedsføringsøyemed dersom et siktemål med kommunikasjonen er å fremme salg.

På generelt grunnlag vil jeg vise til at tegninger, malerier, illustrasjoner, bilder eller lignende kan falle inn under begrepet massekommunikasjon. For at det skal rammes av alkoholreklameforbudet er det imidlertid en forutsetning at siktemålet er å fremme salg. Dette må vurderes konkret fra sak til sak. I vurderingen må det blant annet legges vekt på hvem som er avsender av informasjonen, hvem som tar initiativ til å gi informasjonen, innholdet i og utformingen av informasjonen og hvordan informasjonen er presentert og formidlet. Dersom det ikke ligger et siktemål om å fremme salg til grunn for kommunikasjonen i den konkrete saken, vil det ikke foreligge markedsføringsøyemed. Da er det heller ikke å anse som alkoholreklame. Jeg vil for øvrig vise til at det kan klages til statsforvalteren dersom man mener at kommunens vurdering av om det foreligger alkoholreklame er urime-
lig.

